

Handwritten text at the top of the page, including the number 344 and other illegible script.

Handwritten text in blue ink on the left margin, possibly indicating a page or section number.

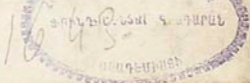
ՀԱՐՄԻԱԾԻՆՆԵՒ

ճառագայթ կերպարան ին :

Ծընուող անձն սկզբնատալին :

անհատաբար բուս ծընող ին :

Որակ եղևալբուսներգործ ին :

խման ճշիբ որք երև ին =

Մարմին եղև ճշքս և անմարմ ին =
անբանակն քս հանդերձ բանին =

Կենդանակն ք որք բուսան ին =
և անկենդան ք որ սչ յարժ ին =

Ընդ որում հօր բու մ սերող ին =
բեղ գոհու թի մ կեր առաք ին =

Եր ընդ հողից քում էակց ին =
փառատրու թիք մատուցան ին =

Ի ընդ բեցից մարբադուն ից =
որք ընդ յարկան քն մուծան ին =

Ընկալ և զին տր ընդ նրմ ին =
զբատոկն գանն զս պատու իրանին =

Ըն ըմանողս անառակ ին =
և զինչ քս հաւ բղղ վատնող ին =

Չի բէն պատկէն անարդող ին =
և հաւ ասնոր գող անմբտ ին =

Իդեւացն ադարակ	ին :
զերամ խողնցն արածող	ին :
Սովեցե լնյս ոչ սով հաց	ին :
այլ լըսելոյ անըդ բան	ին :
Յանկացելոյ ջերմեղջեր	ին :
բաղղըր մեղաց դառնագորն	ին :
Որպէս ադամն այնատաջ	ին :
այն որ մեղաբանուանի հ	ին :
Որով մեռաւ ամենէ	ին :
եկորուսաբըղցանկալ	ին :
Ոհես մեղացն ըմանն ըմ	ին :
եղանցանաց մարն եւայ	ին :
Եւստումաւ լ բան ըղնոս	ին :
դըտայ անցող սբ մարին	ին :
Զի պատուիրանն էր նոցա մին :	
վասըն միոյ դառըն պըտղ	ին :
սկ ինձ բաղրմըս բարող	ին :

վասն բազմաց զիս սպաննող ին :
 Յորմէ իբաց կալ հրաժար ին :
 զի մի մահո՞ւ մեռանից ին :
 Եւս կապեալ կամ խոտ ին :
 տոռամբ մեղաց որպէս առ ին :
 Բացի զականջըս սրատրող ին :
 Եղլսելիսըս չարաւճ ին :
 Լեզուաւս Եանո՞ւ զպատմխանի ին :
 ան մըտաբաց խորամանկ ին :
 Չաչըս հարկ առ ցանկալ ին :
 յորմէ արդէ լբան հրաման ին :
 Ոտբ իմ յընթացս արշաւեց ին :
 իհայտին մահո՞ւ զիս մերձած ին :
 Չեռնիմ ձը պեալ յուղղէ ծն ին :
 Կթել պտո՞ւղ ինձ մահած ին :
 Բերանս առեալ զձաշակ մեղ ին :
 Բայց յորով այնըս մաղձ դառ ին :

Յ որմէ վիժեալ Թեւեք վերջապին
 և գարշահատ մահաբեր ին

Ե հեղ ըզ սիրտս իսղծալ ին
 զեր իկամհոնս իջերմ ախտ ին

Ը զսրատմու ճմն սրբա սիր ին
 դոր ըզգեցայ աւ աղան ին

Զ այն մերկացայ խաբամաբ չքին
 զինև արկն զմաչկեղին ին

Ը սո փափիւ Թե կենաց դքխտին
 որ խմատն զն աւրինակ ին

Մ ըշահեցն յիմու մս անձ ին
 զփուշև զտատանսկ մեղց բուսին

Ը սո անաչխատ կենաց վայր ին
 որ ըստ յուսոյն Թե Թեաց ին

Ուտեմք բրտամբք զառաւրէին
 դառնամք իհող ուստի առ ին

Արդ աղաչմէս ընդն ըմ ին

Թե՛ հայր մեղայ բեղ իյերի ին :

Չեմ արժանի՛ հոջի որդ ին :

այլ վարձկանացն արան վերջ ին :

Դրժանացո՛ մաքրագորն ին :

հա՛ւքսք սքրքոց սք ողջուն ին :

Ըստ հովանեաւ հարսնարանին :

Ժողովեացես զիս վերջսա ին :

Եւ զսրատմութեանն զառաջին :

զոր աւազանիքն մերկացուց ին :

Արկցես զիմե՛ դարձեալ կրկ ին :

ողջ ըղզմորդ սրճնեալ հարս ին :

Չարքունական ըղ մատան ին :

ըղնըչանակ տիրական ին :

Տացես յունե՛ լյաջոց ձեռ ին :

ոչ խոտորե՛լ այլ յահեկ ին :

Եւ պահապան ընդ դեմ աւճին :

չսորհեաց կա՛ռ շնկ դարչապարին :

Չ ի մի հարցէ՛ ընդ խաւար ին :
 այլ հոխեսցն՛ գըլուխնոր ին :
 Չ ենամբ եղն՛ն սարաբակ ին :
 որ ի հաջն՛ն սատարադ ին :
 Եւ տիգահնն յարեան կող ին :
 կենաց վրտանկ մեղ բղխող ին :
 Հ աղորդս արն՛ն զիս վերջաւին :
 ըստ առակն՛ անառակ ին :
 Ուտել ըղհնց կենարար ին :
 ըմբել զբաժանկ բն՛ զերկնաց ին :
 Մ ոլորեցնց յանապատ ին :
 Թախառեցնց յանկտր վայր ին :
 Որպէս առակն՛ Եւ չխար ին :
 մի ի թուաց ըն հարիւր ին :
 Չ որ սատառենն չար Թշաւին :
 վերաւ բլացնց անհընար ին :
 Ուտի այլն՛ չէ գեղ վեր ին :

Բայց թէ երբն բժ ըշկեսց ին :

Ա որ դոչն մ զարտաւալ ին :

աղաղակն մ զիս փ ըբկող ին :

Հ ովիւ ըդ բաժ և երկնայ ին :

Ել ի խ ընդ իր փոք ու հաւա ին :

Այցարս տր անկեալդ քամ ին :

և կորուսեալ քո պատկեր ին :

Ձ որ Թաղեցն մեզաց ախա ին :

և չարաչար հոտեալ յաղբ ին :

Լ ուայ զիս տր յաղտոյ անձ ին :

ի մաքրութե՛ն ձեան սպիտակ ին :

Լ ըղցես ըղթիւ տանս երբորդ ին :

որպէս ըղ սք բաւանսեկ ին :

Բարձ ի յուսնդ բարձող խաչ ին :

հանցես ի վեր զանկեալ հող ին :

Ուրախացոյ զգաւ բարն վեր ին :

փոքն մից մեղաւ որ ին :

Շ

Ըստ արեւի՛ն պատարագ	ին :
Ի հոտ անսո՛ւ շքեղ ընծայ	ին :
Ընկալ և զի՛ն սո՛ր ընդհարմ	ին :
մի՛ խոտեցայց ընդ կայ են	ին :
Թեպէտ և ս՛ չ ըստարժան	ին :
բեղ մատուցի՛ն զողջն կիզ	ին :
Չ ի ընտրեցի՛ն զինս առաջ	ին :
և զբոյն վերջի՛ն մասն ի զոհ	ին :
Ն ըմանեցայ՛ն նենդանոք	ին :
եղբայր ասպան դանաճան	ին :
Ստանանելո՛ւ զիս կամով	ին :
և նենդելո՛ւ անձամբ անձ	ին :
Ո՛չ զարտաբն և եղբա՛ր մարմին :	
այլ ըզհոգնս իմ ըզնւրք	ին :
Ուստի շարջի՛մ զերբբազ	ին :
միտք և խորհո՛ւրդք իմ տաճնին :	
Որ մը ի իման տրտմանդ ի :	ին :

Ժ

Ետուք ըզսե՛ծ ընդ հարեղ ին :

Լինել սերնե՛նդ նախատեղձ ին :

Ե նահապե՛տ բարոյ աղդ ին :

Փարատեցի՛ց արևին Էն :

դորդե՛կ կորսու սուդ արամադին :

Որք ին մասնե՛նք իմաստու ԹԵ :

Ժ ընեալ մանկե՛մբք դորձնե՛կ նին :

Եւ յաճեցի՛ց յիս վերջատ ին :

դանապահե՛ան սերմըն բան ին :

Զլուսոյ ծընե՛նդ ս իմ առաջին :

հրեշտակահե՛ան և երկնայ ին :

Մի՛նմանեցայ՛ց որդոյ սե՛ծ ին :

ցանկալ դատե՛րբքն կայեն ին :

Էջ յ՛կնովսն նահապե՛տ ին :

որչո՛ւսայն նախառաջ ին :

Եւ կնովքայ՛ն անարատ ին :

այն որ վո՛րսեմնսն իդրախտ ին :

ՈՐ

Ե
+

Արժառանգեանց ըղ հայրեն ին =
 քնդ պահելից պատու իրան ին =
 Բայց յայսցանէ զինչ ազատիցիմ =
 որոցն ըման էս ոչ լին իմ =
 Չի հնէան իմ շաղացնոց ին =
 ոչ զերանմամ մըտաւ ք յերկ ին =
 Այլ համանկեան յախառն խորին =
 իդու բարձրից դէճ խոնար ին =
 Արով անդունէ բբանհընար ին =
 զիս ի յինքեանս ըմբըռնեց ին =
 Արտէս մարդից նախնի դարին =
 որք ի յաւորս էին նոց ին =
 Արքուտէնն և ըմբէ ին =
 անամնաբար խառնակի ին =
 Մինչ և և հնա ջուրհեղեղ ին =
 ապահանեանց դամեն էս ին =
 Միայն պահեան զայն որ պահեց =

†

ամհնակ հարկերը ըզկուսու Թի =
 Այսը ըզնոյ և զյուր Թ ոգ Ին =
 տարեցուցեր ի տապան Ին =
 Հանդերձ սեռերը չորրորտանին =
 և Թևանորս յան Թախան Ին =
 Եւ զիս փրկեան իհեղեղ աղ =
 աշխարհամեծի յաղեաց ծովին =
 Սոյ տապանան սք խորան Ին =
 անրան ծամմեկ ընդ հողան Ին =
 Մերժեան յողոյս իմ տապա նի =
 ղղիչան տեսանկ դոյն ադուան Ին =
 Որեւայ ահագ դաղանի նեւ Ին =
 այնմ որ Թռչն ընդ խանար Ին =
 Եւբաց ըզսիրտս աղջա մղջին =
 Ինձ պատուհանս մեծ ի յուս Ին =
 Յորմէ խանարըն մեղս ան Ին =
 հարած աղան անհետ շին Ին =

Մ ոյծ ընդ բացեալ լուսարասի =
 զի գոյն ոսկոյ սք աղանն ին =
 Բ երեւ առ յնս ըղ ձիթենն ին =
 որէ մաքնւր և սք հոգ ին =
 Բայց ես ախտիւք մարմնակնն ին =
 միայն չհեղձի զանձն ի ծով ին =
 Այլ հոգեկան և մտաւ որ =
 կրիւքն եղէ անաւթ չար ին =
 Զ ան զինաման գողովնոց ին =
 որ զաշտարանն շինեց ին =
 Ի բաղանէ մեծ ի դաշտ ին =
 և յաշխարհն բաբելոն ին =
 Որ ի ջերոցն հեղեղ այց =
 եթէ գայցէ այլ պահեսց ին =
 Կամ թէ յերկնս ըստ վերանն ալ =
 հըսպարտութիւն խորհէ ին =
 Մ Խաչ և հընչեալ հողմն ու թղին =

Թ
 †

հոգոյն հընչմբն սաստկանդին =

Քակեաց զլերննսնն հպարտին =

և զաշտարակն այն ահագ ին =

Եւ ըղլեղմբսն միակ ին =

դայն խառնակեաց և օթանասնին =

Չի մի ինչմբ միաբան ին =

այլ բարինք բաժանեսց ին =

Սոյնպէս և են բարձրացոցն =

զպարկսպ մեղաց աշտարակ ին =

Հարարառութիւնն զբարամբ =

անբարտանն անբարտակ ին =

Որոյ հըմբա ճարտարակա =

է արիւսեանին անդընդայ ին =

Եւ գործան և նայք չար իշխանին =

դուացըն դմնդք լեղէոն ին =

Ոյք և անկեաց կործանեսց ին =

ընդ մեքենայս գոր շինեց ին =

Եւ խնդեր ծեւալ հաղթից նոց ին =
 ոսկ երբէ մե եբրայեց ին =

Որ յաւրինանի բեղ ընտրեց եր =
 զմելքեսեղեկ քանանաց ին =

†

Ան հայր ան մայր ան ազգայ ին =
 եբա՛հանայ ամայ ին =

Տանտորդ աւղ ղեւտական ին =
 մինչ եր յերանան սբբա՛համ ին =

Եւ Թգաւ որ եր սաղխոս ին =
 ոսկ եղոր տր երկնայ ին =

Ընկալ եղև հայցմամբ նոր ին =
 յերու սաղէմ ըդ քն վերև ին =

Թաղաւ որն լ ընդ բեղ իմոս ին =
 ոսկ զորդեւ սրն սիտիւ ին =

Որ կոչեցեր ազգմամբ ճայն ին =
 ըզ նահապետն հանուրց ազգ ին =

†

Ըզ աբբա՛համ մե այն առ աջ ին =

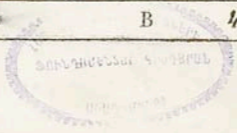
պանտըխտանան օտար յերկրնն =
 Ե րևեցան իմամբքե ինն =
 մինչդեռ նստե՛ր նայ ընդ կողն ինն =
 Կ երակրեցան ուն մարմ ինն =
 յորժամ բնու թի՛ղ էր անմար ինն =
 Ե ւ խոստացան նմ զորդ ինն =
 որով որդի՛ք մարդկան աւրհն ինն =
 Ի յօրինանկ քո դալըստե անդ =
 որ մարմնացան որդոց նոր ինն =
 Հ անցես նդ ի սորոց նեղ իմ =
 միջոց չարեանց նենդ աւոր ինն =
 Ի բազմադո՛յն ախտից նեղ ինն =
 և ի բանդ ի ց մեղսանիր ինն =
 Զ նըժդ եհացեանդ ս մրմնի խամնն =
 յաւտար ոտի՛ կեանս երկրայ ինն =
 Փ ոփոխեցես իհայրեն ինն =
 ուն զորդ ի սն աբրահամ ինն =

Երևեցն յ զերեսս ըն	տր =
ինձ որ նստին ներքոյ սուէր	ին =
Չի ընդ-սառնալ ըն յարուց	եալ =
երկիրսպաղն ց բեղ իգետ	ին =
Ես սնարհեցն ս իջեան	ին =
ընդ բեղ և հայր ըն և հոգ	ին =
Կերակրեցցիս իսուս բան	ին =
յաղբատանսն և իջընչ	ին =
Չանձնընդ-ակնս զամուշ հոգիս	
բարեաց գործն ց հոգևոր	ին =
Պտղաբերեաց ընդ-սառայ	ին =
անետանոր բոյ բան	ին =
Որ աղան-Թիւ բնահասպետ	ին =
սիրեցելն աբրահամ	ին =
Ազատեցէր զեղբնոր որդ	ին =
հաներ ըզղն վա իսողոմ	ին =
Չիս արձակեան տր ընդ-նս	ին =

ԺԷ

ԺԷ

կանալոց մեղաց հայցմանք նոր ին =

Ի խորհրդոց սողմանց ին =

և ի գործոց պծանալիս ին =

Կ

Չ ի մե՛ ի հոգւոյն ծրծրութեամբ ին =

ատչոր իցնի որպէս նոր ին =

Եւ մի՛ արձանն մածանից իմ =

ող ըզ կննն իչար դարձ ին =

Ը յլ հրամայեամ սք հրեշտակին =

յափըշտակել զիս ընդ նոս ին =

Հ անել իլեանն ըդ երկնայ ին =

կարգել իդմասս ընդ որ կաց ին =

Կ

Ս տեղծ իչ սրտից ար առանձ ին =

տեսող գործոց և խորհրդոց ին =

Ի փորձ մըտեր առ սիրել ին =

սրտտարագէլ բեղ զամի որդ ին =

Ե ըծալ իմե՛ծ բարձր լեր ին =

ի գողգոթմայ որպէս աս ին =

Բ առնալ ըզ՝ փնայտ ողջակիզ Ին =
 Խւր միածնի՛ն ողջախոհ Ին =
 Չ որ և հանեալ իսեղան Ին =
 որպէս ըզ բեղ տր իխաչ Ին =
 Բ ուռ ըն հարեալ իսոսեր Ին =
 և մերձ եղեալ պարանոց Ին =
 Մ ինչ իզերոստ հնչեալ ձայն Ին =
 Թե՛ մի միւեր իպատան Ին =
 Է յի՛ հայեսջն յաջոյ ձեռ Ին =
 կախեալ ըզ իսոյն իսաբեկ Ին =
 Չ որ փոխանակ բանական Ին =
 իսահակաց բուս ծառայ Ին =
 Ե տուր իզոհ պատարադ Ին =
 զանբան ստեղծեալ զկենդանի Ին =
 Մ ի՛ զիս փորձեր տր ընդ նս Ին =
 զանփորձ բարեացս մս Ին =
 Չ փորձեալս իչարն և ոչ բար Ին =

Եղան համբեր անձն իմ փորձ ին :

Չի ոչ արժանի թեմ բուրայ ին :

Ե ոչ ոսկի Թե հրով փորձ իմ :

Այլ եմ անարդ ընդ կապար ին :

որ խաբարդ լին կոր ընչ ին :

Ե ոչ եմ վե՛մ յեղբ ի՞ծ ուղ ին :

որ իցալեան յն անշարժ պահ ին :

Ե ոչ արմատ ծառոց խոր ին :

որ իհողմոց ոչ տապալ ին :

Այլ եմ սրման բեկեալ նաւ ին :

տարաբերեալ իմէջ ծով ին :

Կամ հողմահար խոհե՛ր խոտ ին :

ի՞ծամանակս աչնանայ ին :

Արդ մի՛ տանիր իփորձու Թի :

որ ոչ փորձես զոր երկրած ին :

Չի քո անփորձ գոլով չար ին :

փորձիմք իմէնջ որպէս աս ին :

Այլ

Այլ խորհէ զմեզ փռւծաց իր :
 Խորհո՞ւ թէ՛ց ծառանակ ին :
 Որպէս ըզհնչը ըն հաւատ ոյ :
 յորոպայ թից փորձասիր ին :
 Պատարադէմ ընդ խնդալ ին :
 զհադի զմե տու ըզմարմ ին :
 Կենդանա կան զո՛հ անմահ ին :
 հաճոյ և սք ամայ ին :
 Որ ըզկրտսէր ծնեալ որդ ին :
 Խաահակնց և ռեբէկ ին :
 Ասուանեցեր բեզ սիրել ին :
 զակոբ փոխեալն խորայել ին :
 Յորցեր նմնց զապագա ին :
 կանդնեալ սանտո՞ խբ յէրե յէկին
 Չոր ար իմանց բարձրադ խտ ին :
 և ել և է ջբ հրէշտակայ ին :
 Իւղով ամ ծէր ըզղլո՞ խ վիմ ին :

տոռնանուանէք տիրական	ինն :
Ի նմանու թի մեծ խորհրդ	ինն :
զոր հոգէ կիրքըն ծանուց	ինն :
Ք արտէ մարտեալ յերեկոյ	ինն :
որպէս գըրեալ իսք տառ	ինն :
Եւ ժողովակալեալ առնալ օտ	ինն :
տակայն յաղթեալ ող մարտ	ինն :
Եւ ես կրտսերս առ իբար	ինն :
և կատարեալ գոչ իջար	ինն :
Որպէս եսաւ ըն նախած	ինն :
բայց ըստ հոգոյ գողով վերջ	ինն :
Ա ճատակոտ ըս անդին դանձ	ինն :
վասըն յագման յորովայն	ինն :
Եւ եղծանող ըս կամով	ինն :
զգիրս անդրանկեաց որ իյերի	ինն :
Չ որ աղաչեմ զլոյս ըս վեր	ինն :
զիջխան դասուցըն հր եղին	ինն :

Բացցին և ի նձ դրուելը եթերին =
 որպէս յայնժամ խորայել ին =
 Հանցես ի վեր զանդեալ հոգիս =
 ըստ լուսանկարի աստիճան ին =
 Որ յաւրինանի մարդկան բերին =
 յերկրէ յերկինս անդրա՛ դարձին =
 Աւծմամբ անորչ իւրոյ հոգոյն =
 գոր կորուսի՛ խաբամամբ չա՛ր ին =
 Օծցես ըզղլու խա իմ վեր ըստին =
 սրահարանանան աջով բո ին =
 Ահ թաւ ժկալեալ դէմ հզօր իդ =
 գա՛ռ տէ կըռիւ ըստ յակոբ ին =
 Բանդի տըկար գոլով անձ ին =
 անկայ իբ՛նու անըզդամ ին =
 Այլ կարկառեա զաջդ երկնաին =
 դաս իթիկո՛նս իմ խնարա ին =
 Էս խորտակեալ զիմ Թշնամ ին =

†

զի մի կացցե՛ր այլ իտա ին :
 Երկոտասան ցեղապետ ին :
 Ժընեպ որդից նահապետ ին :
 Ի անաճանեալ մետասան ին :
 Ղյովսեփ իճէ՛ր ան խամայել ին :
 Չէղբայրն իւրենց վաճառեցին :
 Ընդ երեսո՛ւն դահեկան ին :
 Ինմանու Թի՛ւն աշակերտ ին :
 Գաղտ նենգա՛ւոր գող յուրային :
 Աճառեցա՛ր տր ընդ նւմ ին :
 Ծառայ ի տան պետափրէ ին :
 Եւփրկեցէ՛ր յեղիսպտոհոյ ն :
 Ղյոզի մաք՛որ ողջախոհ ին :
 Մտեր իբա՛նդ փարանոն ին :
 տեսիլ զուցէ՛ր իռիշեր ին :
 Էրճահեցէ՛ր վասն երազ ին :
 Լկացուցէ՛ր տր աշխարհ ին :

Նոյն պէս և ինձ դամ գործեցին :
 որդիք ըն մամբ դադար նենդեցին :
 Բարեաբեղիւն ակառից մեզաց :
 վաճառեցին զնս դեւրագ ին :
 Թէ և լցին զկամ ըսնոր ին :
 անհաւատակ գողովն ըմ ին :
 Սակայն է արկ զնս իրանդ ին :
 յանել անդնոյս արգելան ին :
 Այլ որ ըզնան յամենայն ին :
 ազատեցին ան յոյս վայր ին :
 Եւ զնս փրկեաց ար ընդ ն ըմ ին :
 իզանս ազան ակառից չոր ին :
 Ե դարսն զվախշտա ին :
 մի մատնեցաց դարչ պոռ ընկ ին :
 շ յն որ սողան ըմ ման մեծ ին :
 ահնդ կոչէ ըստ առիւծ ին :
 Այլ բաճրացոյ բան ըզնաս ին :

և ար հացոյ յնդիպատու ին :
 Չ ի յաղթեցնց չար իշխանն ին :
 անկրե ոյժ բունն որ ին :
 Ի սովանան լինելնսոց ին :
 զիս առնն արայ հենաց հաց ին :
 Չ ի յաղեցնց և բաշխեց Եց :
 որք են հարանա անմահ բան ին :
 Չ յոր յնշեցն ք զերանել ին :
 զայն որ յնշանն արժան ին :
 Թ էպեա յորդոցնէ ևսն ին :
 այլ գերագն յն բան զ յակոր ին :
 Ա յն որ իբէն յոյժ գովել ին :
 և լեկայեաննն իբար ին :
 Թ է այր արդար և ճշմար ևս :
 և կատարեան յամենայն ին :
 Չ որ բանաարկէր չար Թ շտառին :
 և սղբեր ինննն սատեբաղս ին :

†

Յորում տուեալ իշխանութ- Թի-
 յայտնի ինն շքում ծառայ ին-
 Նախ զարարելնն ստացւծ մեծ ին-
 Ջրն Ջէր իսպան ըզկէնդան ին-
 ւ Ջ սյա զորդ ինն շն տասնեա ին-
 սպան յապարաննն ի բազմոց ին-
 Որոց հասեալ առնա՛ս դուժ ին-
 ո՛չ բան ասէր ինն յմարդկայ ին-
 ւ յ յ զոր հու թ ինն ամայ ին-
 իմաստութի բնութի հոգ ին-
 ՏԻ ասէ եւ զմեծութի ւն- ԾԺ
 եւ յոր եւ առ որպէս կամ ին-
 Մերկ ելալ յորովայն ին-
 եւ մերկ դընտիք ի տասպան ին-
 Դարձեալ վառեալ առնա՛ս չի ին-
 զիւր մեքենայս բազմադուն ին-
 Խ ընդրել իրէն զնորին մարմ ին-

տանջել ցաւ անբան ընար ին :
 Որո՞ առեալ ըզցանկալ ին :
 բայց ոչ եհնաւ իւր բաղձալ ին :
 և զ յմանրեցաւ ծախող ժանդն :
 Երբ խաղաղն՝ նձ համ էրկամ ին :
 Տանդի սաստիկ շարժեց ախախն :
 և յորդնալից արար զմարտ ին :
 Արտաւերնէ խն ալ իմն յաղբ ին :
 Բերէր բարանբ զշարաւ վեր ին :
 Բարեկամացն որ մերձ էի ին :
 բանիւր զտղո՞ւեալ զերանել ին :
 և զ յէլ իւրնոջն՝ անըզգամ ին :
 որ զէն առեալ ըստ և այ ին :
 Եւ այս բանեօր ոչ խախտեց ին :
 զանդամանդ եւն վէմ հաւատին :
 Խաւսել բանիւր հայհոյու Թի :
 առ՝ ախրականըդ բն բան ին :

Այլ գոհանայր ըղբէն ինձ ին :
 ընդ դիմանայր բանից նոց ին :
 Մինչև եղև զըրան մարտ ին :
 և կատարեմ ըն հանդես ին :
 Երևեցար ար իմից ին :
 և խառսեցար ընդ սիրել ին :
 Պատկեառութիւնս յաղթող ին :
 առողջութիւնս յոյժ հեւանդ ին :
 Ըղիկնդ անեաց աղդ անբանին :
 զայն շնորհեք նւնայ կրկ ին :
 Իսկ ըղբնութիւն բանական ին :
 ոյ արդև եղև նոյն միակ ին :
 Էւայս խորհութիւնս ծածկ խորին :
 յառաջագոյնայն ցուցան ին :
 Թե՛ որք մեռան ոչ կորին ին :
 այլ յարեցեն յաւրան վերջ ին :
 Արդես հայցմամբ նահատակին

Եւ հաս բերօղ ճգնսն որ Ին-
 շ ը քեղ կարդան Եւ պաղատիս-
 հեղուս զարտաւոր ցանայ Ին-
 Չ Ի Թէ՛ խընդրէ՛ Ին Թ շնաս Ին-
 առ ի փորձէ՛ զիս Իմարտ Ին-
 Մ Ի տար Իձեռս մաղակ Ին-
 մի՛ մատնեցէս կամացնոր Ին-
 Չ Ի ետ տկար լուծեալ մարտ Ին-
 հողիս յաւժնոր բայց ոչ շարժին-
 շ նձն Ին Իսնւար միտքըս մեծին-
 կաման Իբանդ կամ Իխոր Ին-
 Բայց դ ու ըդ Ին տարտմս անձին-
 մարտիւր ընդ դէմ ախոյան Ին-
 Որ առացէր բազա շերե շ
 զի յաղթեցէր չոր Ի շիտան Ին-
 Մ Իայն զկամե լս Ին Իբար Ին-
 ընկալ փոխան յորայ ջան Ին-

Եւ ըզ պսանիս յաղթանակ	ին-
ինձ սրարդուէն յապագայ	ին-
Որ ըզմովսէս ըզբան չէլ	ին-
զի ծննդէն՝ ընտրեալ ար	ին-
Փրկեալ ի ջուրս հեղ ձաւան	ին-
անուցեր ի ստան փարսուոն	ին-
Եւ ի ըրման ժամանակ	ին-
կրկին ամաց բառաննել	ին-
Երևեցար ար ի լեր	ին-
բոցով հըրմով խմորէն	ին-
Փրկիչ ըզնայ գերեալ ցեղ	ին-
առաքեցէր ի սրայել	ին-
Ան առաջին սըբբոյ ու խա	ին-
եղեալ առ հօրն արբա՛րամ	ին-
Ոչ արձակէլ փարսուոն	ին-
եզ իր ըզնայ ամ՝ սոր	ին-
Բազմաբու թբ գաւաղան	ին-

†

Ետուրնսնայ ըղբանն ըշանն ին-
 քարեր զաշխարհ եղևապտոս ին-
 տասնն հարւած որպէս աս ին-
 Յորւմ խորհո՞րդ զէնմնս գաւա ին-
 և ելք որդոցն իարանլ ին-
 Բաժանեցէր երկուս մաս ին-
 զանդւնդս խորոց կարմիր ծովին-
 Եւ ըղբնու Թիլու ծականն ին-
 կարծրացուցէր իբր արծանն ին-
 Որպէս ծաղկեալ մարգարէ Ետին-
 էր ճանապարհն անդ ընդայ ին-
 Ընդոր ոտիւք ընթանայ ին-
 ոչ թանաղով դարչնապար ին-
 Եւ զիարանն եգպտայ ին-
 որ զհետ մըտեալ կառօք նոցին-
 Ընկ ըղմեցէր իսկ ծով ին-
 Եյաւրինակ բելխար ին-

Ի սկ քո ընդ-րեանց և սբ հաւատ ին-
 առաջնորդեանց որպէս խաչ ին-
 Հ որդան ետնուր յանապատ ին-
 հըրով լուսով և սեամբ ամսս ին-
 Ե տուր նոցա հաց երկնաւ ին-
 և մանանայ հրեշտակայ ին-
 Տ քսաւ որեանց ըզբոյդ մարտ ին-
 ղերկնից իջեանցն կենդանս ին-
 Հ արեր ըզ վէ մս և բխեց ին-
 ղերկոտասանս վըտակն արբ ին-
 Ի յաւրինանկ աղբեր կող ին-
 առաքելոցն քարող ին-
 Ե բեակ սրահօք բառաննէկ ին-
 մովսէս գողով իսկջ միգ ին-
 Որպէս կենաց ժամանակ ին-
 ամբըն նորայ այս քանթը ին-
 Յուղեր ղեւանցս քո խորհրդ-ին-

51

Թագուցեցիս խնայ վիս ին-

չ կղեր ըզ լիցադ անձառել ին-

Նհողեղէնս դէմ ըս նոր ին-

Առեալ զօրէնսն խախտանկ ին-

դրեալ մատանցդ անայ ին-

Ասան անմարէնսն հաւատ ին-

և խտ երմխա ծողով ըրդ ին-

Չոր խորտակէր նայ դառաջին-

ընդ պէժ որ Թիցն զոր կազմեցին-

Ան խորհուրդ ծածկեալ երկն-

վանս անք ինանցն որ լուծան ին-

ճիս

Ուր երկրս բն որ հաստատ ին-

բոյու մեղեալ անշարժ ու խտին-

Որկն և մանց յաւեա համ ին-

մինչ իկատար յաւ խտեն ին-

չ բանան ետնք կազմել նոցին-

ըզ զանազան կարգ խորան ին-

Ինս

Ի նմանութեն պետրե վիմ ին-
 կամ գերակնց մաւր սխովն ին-
 Եւտապաննի կնոակարան ին-
 յանկոյտ վաջալնց պատել ռսկին-
 շը նապակնն մարմսոյ քոյ ին-
 յածու թնդ յաւրինակ ին-
 Եւղսպատմու ճանն ահարոնին-
 շը զէտակնն քահանայ ին-
 Ան խորհմւրդ հոգևոր ին-
 զարդարեցնր զեր նել ին-
 Եւայս քանն օք բարե գործել-
 նառնել քան ըզ սոս ին-
 Սակայն որթոյն երկիրպագ ին-
 երկբեքոյր զոհ մատուց ին-
 Չմեծ ըն միջնս դառնացուցին-
 նազարոնն անարդ նց ին-
 Ընդ մադ իմմ խառնակե ին-

զորդիս դիւանցն զորհե ին-
 Մ ինչև իսպառ բարկացուց ին-
 զնեբողութիւնդ շարժեց ին-
 Հ ուր իյակնբ բորբոք եց ին-
 և բարկութիւն յիսրայել ին-
 Եւ աւետեացն սբ աշխար ին-
 զոր խոստացար դու տալ նոցին-
 Բայց իյերկնց անտ ոչ մտ ին-
 վասն մեղացն որ դործեց ին-
 Արդ ևս ժըխտնդս յամենայն ին-
 և համեմատ չարեաց նոց ին-
 Որ առաւել շառի զբար ին-
 և մապերնխտ բանըղ նոս ին-
 Նոցա հերձեր զծով ըզսդալ ին-
 ինձ ըղ խաւարն աղջա մըղջ ին-
 Յայնժամ ծածկեալ զեդիսպոցին-
 և աստ զիշխանն ըն մահած ին-

Նոցա՛ իտուէ՛ ամսլ հովան ին-
 ի գիշերն լոյս արփինս ին-
 Ի սկ ինձէ լոյս իմաստ բան ին-
 և հովանիէ սք հոգ ին-
 Անդ մանանայ լուծանել ին-
 զիորք կերան մեռանէ ին-
 Եւաստ մարմին քո՛ երկնայ ին-
 որ կեանս տայ ճաշակող ին-
 Նքարբին ջուր վիմամ ին-
 և ևս զարնն վիմիդ կող ին-
 Նոցա՛ կախել ալ աւճ պղծնձ ին-
 և ևս տեսի զկեանսդ ինսաչ ին-
 Նոցա՛ առ քէնք ըն մովսէս ին-
 դրան որական իտախտակ ին-
 Եւինձ հոգոյդ իմաստոր Թի-
 աւետարանդ ա՛մ այ ին-
 Աանայս որնի յոյժ պահանջ ին-

բան ըղ նոցն նոյ յիննն զբարնն-
 Ռրպէս առ մկնէ ծառայ ին-
 զնատղ կամնոց ւանդնատղ ին-
 Նորն ոսկնյ որթ կազմեց ին-
 նք ուիտիանն Երկիր սպար ին-
 Եւես իսէր հիւ-Թաննւ-Թ ին-
 իսննարհեցանյ ան յադ յախտ ին-
 Նորն բաղցեանյ տրտ ընջէ ին-
 զաս ըն հացնն յանապատ ին-
 Եւես լըրմանք հարկնն որ ին-
 միշտ իննդնր ան լորր ին-
 Նորն զերկնր շաղախէ ին-
 սրտ ընկու Թ ք մադ իսմ ին-
 Ես ըղնոզնս իմ զերկնայ ին-
 աղտեղեցն գործ մն ք շնր ին-
 Բայցոյ բնն չ Եղեր նոց ին-
 ան իմ գթմն հմն ք միամ ին-

Եւ դարձուցին զայ բարկութե-
 հայցմամբ մեծ ի մարդարե ին-
 Ասորց յիսկն յորում սերել ին-
 զայ պատու հանն որ ինձ պահին-
 Եւ պարգևեալ զարջու մն անձին-
 ն թողու թի՛ն անպեայ անց ին-
 Մի՛ արդել զհնազեա ընդ բազմին-
 ան կատարէս յերկրե քոյ ին-
 ւ զյ՛ ընդ երկնոցս որ անդ մտին-
 մայժ զիս յաշխարհւոյ քո վերին-
 Որ ըզ յետո՛ որդի նա՛ն ին-
 ընդ բնայ իշխան յետ միջսէս ին-
 ւ զյսոյ սքսեալ իխորան ին-
 ն իլերինսէր ընդ ն ըմ ին-
 Ասու անա կերն ըսքան չել ին-
 անու ան ըդ քո մ փրկահան ին-
 Յորում յովսէ՛ նախ կոչէ ին-

ՃԿ

†

և զկնի յեսո՞ր առ ճայնէ ին-
 Ռ ը յաղթանանի գոչ խմարտ ին-
 ընդ դէմ ժըպիւր՝ ամաղէկ ին-
 Մ ինչ տաք՝ մամբ միջ սէս ձեռ ին-
 գոյր անրինանի բէզ ի խաչ ին-
 Ռ ը ով զորդ ինն խորայել ին-
 զայն որ ծընան յանապատ ին-
 ւ ձ ծեր յաշխարհ ըն պաղեստին-
 ըն քո խոստումն անսուտ բանին-
 Ը նդ յորդանանն անցանէ ին-
 տասրանակաւ կոտակարան ին-
 Չ ուրքն ի յակո՞նս ըն գառն յին-
 ի յաւրինանի մարդ կան ազդ ին-
 Ռ արխապ ըն Է՛ Երիբով ին-
 ինմանու Թ ի խորդ ը ժ ոխ ին-
 Յ Եւ Թնիցքս շո՞ր ը զալով նոցին-
 զերթ ը ուր հաշէնլ կործանէ ին-

Եւ զԹիորքն եօթեանց ազգին -
 որ երեսունթուովէ ին -
 Հաներնովաւ զամենես ին -
 կախեալ զփայտէ նըշուակ ին -
 Չարագ ընծայց շնծումսարսին -
 զարեգակն լուսաբեր ին -
 Կացոյց հանդէս զաբաւոնին -
 զլուսինն ձորոյն ելինն ին -
 Եւայլ բազում որպէս աս ին -
 հր շործեալ լայնս յաշխարհին -
 Չոր վիճակեաց ցեղից նոց ին -
 ինքն ժամանեաց հարցն առաջին -
 Էրդ ճշմարիտ զաւրինակ ին -
 հոգոց զփրկիչ չի մարմնականին -
 Յաղերս ածեմ վասն իմ անձին -
 զարդարութի գործոց նոր ին -
 Թէպէտ և ոչ նըման նըմ ին -

ՃԷ

արևադարձն ընդդէմ չար ... Ին-
 շնի մերկացնոյն ասարարես ... Ին-
 եղի նրմանն զաստ՝ արայ ... Ին-
 թայց ձեռքն անդր խնու միտան-
 ընդ անտարկին անաղկ ... Ին-
 Չղմամբ ձեռնին ընդ խնայես ... Ին-
 ընդ մազնեմն անդր իջեր ... Ին-
 Հարցես եղի մազ խորհրդին-
 որակես նախնա զքանանայ ... Ին-
 Չոր կորչաւննանն եղի զոտ ընդին
 դարձաւ մակնն եւ ճանձրալ ... Ին-
 Ըղբարկու թի արանականն Ին-
 եղի որախառն սկզբ հարարա Ին-
 Կարկուտ զարե հասեալսն Ին-
 եւ զսկիծ մի զնա ընդսն Ին-
 Աստուծոյ ընդ դեաս այս երկրային-
 անթայ յաղթին զարչապար Ին-

Գարձոյ անդրէ՛ն ու սաթի ել ին-
 անմահապանս զայրիս դրախտ ին-
 Պարկսպ մեղանց երկրով ին-
 դրբանդ փոսկեանց անյուսալ ին-
 Էզրաղակեանս ասպաղէսց ին-
 դրուսք ի հիմանց բանդեալ բրձիս
 Եւ յանուանեանցս յճ զեր ին-
 յորու մ մըտէր՛նասի առաջ ին-
 Հեանեցոց հետոց բոյ ին-
 Ժառանդ շինել ինձ զերջստ ին-
 Որ ըստ արդար դատմտանս ին-
 որով դատինս զայդ երկրամ ին-
 Խնամեող պահէնս բողորով ին-
 իւրաբանս ի՛ր որ ըստ կարդ ին-
 Ըրարնալ եդե՛ր յետրակել ին-
 յետ յետուան զօրավար ին-
 Ըղդատանս իս յեղիցնոց ին-

Ը ստյալքինաց դատել զնոս Ին-

✠

Ը զդեղ-էհննյաղթող ար Ին-

որ զմագ-խամ հարերնով Ին-

Երեք հարկեր զաւրականս Ը-

զբերքս բերոց այլասեռ Ին-

✠

Եւ ըզսամսն անյաղթել Ին-

որյուխտական յորովայն Ին-

ւձ յն որ զկտանկ ունէր մաղ Ին-

ւտ հողոյն շտրհաց Եւ արիւննին-

Եւ զայլ ոմանս որ կան իւր Ին-

մինչ իհեղձ յայ ծերուն Ին-

ւձ յն որ մեռան բեկմամբ ողին-

վասըն գերեան տապանակ Ին-

Ահայ եյննքս քաղաք Ին-

զոր շինեցէր ձեռամբ քոյ Ին-

Երեր դատել դատանոր Ին-

զհողիս այրն մըտաց խըղճ Ին-

Բայց ոչ դատեաց ըստ օրին ին-
 ոչ դատեացաւ չորսոսիս ին-
 քաջ մեղիացաւ կատմաւ յախտին-
 մատնեաց իձե՛ռս ատաղակ ին-
 Արդ որ փրկի՛նչ էղերնոց ին-
 էտուր յաղթէ՛լ հաւատակ ին-
 Տացեսս և ին՛ձ ատր յաղթու- Թի-
 ընդ դատմանալ ակոյան ին-
 Ուսոց դատե՛լ որպէսնոր ին-
 արդարապէ՛ս մտաց զհոգ ին-
 Զ իմի՛ դլետինն նաքարակիտին-
 սրահան ջեցայց անդ ր իբանդ ին-
 Որ աննայի՛ շուարձայն ին-
 և ամշու Թէ՛ն էտուր զորդ ին-
 Զ որ բեղ մատոյց իկորան ին-
 ընծայ պատմող յորովայն ին-
 Եւես դոչէ՛մ ձայնիւ նոր ին-

†

ան շարժ շքեմանք խորոց սրահն -
 շ զաղակեմ զան լուկ նն -
 հեծ ծ կն հողմի ըս վ ը շտապ նն -
 Թ է զանսպտոհ զս անձս ի բարին -
 և զպտղաբերս դործ ոց չար նն -
 Մտղաբերեանց բարեաց դործ օք -
 և գ օսացոյ զարմատ չար նն -
 Զ ախտ ըս մեղանց ըղբաղմած նն -
 դ ադ արեցոյ ըստ փննուայ նն -
 շ զ մու շ հողմս ըստ աննայ նն -
 շ սորհեայ որդին և օթն երբակ նն -
 Մ եռցին անդ անք խն երկրացին -
 կեցցե հողին խն վեր ըստ նն -
 Ի ըցե ի պուր չար Թ շնամ նն -
 և զիս հանցե ոյ երկին վեր նն -
 Որ ըղդ ան Թ շնամ նն -
 յ որդ խան եղեան ծ ընտու վեր ընն -

Ճ Դ

Ի

Մանուկ խարան շղեղեցիակն
 հովիւ խաչանց անբան հօտ նն-
 Աճեր իւղմիս որ եղջեր նն-
 առ ի բեկման որյապակ նն-
 Ի ձեռքն սքմարդարե նն-
 սամաւելն տեսանող նն-
 Յորմէ հետե՛ խաղայր հող նն-
 և հովանն լինեք սքմ նն-
 Հքնչեր սովան զերդ սաղմասն
 խնամանակն խտանաղ նն-
 Հալած ելնի զայսս ըն ձայն նն-
 զար հարկանեք խան ուղ նն-
 Մերժեր զգաղմս երևել նն-
 զառ զ և զառ ի՛րձ իմիաս նն-
 Եւ ի սքմ բէլ պատերազմ նն-
 ճակատ ընդ դէմ խարայել նն-
 Անակալ սովան դնու ընդսս նն-

առանց զինո՞ր պատերազմ ին-

Ք անդ ի պարսի՞ր հովո՞ւ ւահանին-

դոյսըն քարն՞ Կեղեղատ ին-

Հ արեր զճահի՞տ դողիաթ ին-

բարձեր զնախա՞տ յխորայել ին-

Ե ր ինեղջա՞ցն որոց հաս ին-

բաղմա դիմի՞ փորձանքն՝ ըմ ին-

Ա սրեցուցե՞ր զկեանքսն որ ին-

և կացուցե՞ր դըլուխն որ ին-

Ո՛չ ընտրեցե՞ր զաղզն Եփրեմէն-

ո՛չ ըզխորա՞ն մանասէ ին-

ւ՛ յ՛ զըուդայեա՞ն բեթղէմ ին-

յորսէ և դո՞ր առեր մարմ ին-

Ճ Ե տուրն՞ մա՞ պարզև կրկ ին-

յոյժ բարձրագո՞յն քան ըզբնա՞ւ ին-

ւ՛ ըբայ ա՞ւ ծեա՞լ հրէաստանին-

և մարգարէ՞ անձայ ին-

Թեպէտ և անց ըստ հրամանին
 սղալեաց կամաւ իյերկոս ին-
 Ռոսքնիկցաւ ընդ բերսաբէին-
 և հեղ զարևուն ուրիայ ին-
 Չիյայս լիցն Թէէ մարմ ին-
 ւորնի բնութի նայ մարդկային-
 Եւ սչ օտար կամյերկնայ ին-
 այլ իծնքնդնց հողէզին ին-
 Նայ և ի յնյս անցաւ որ ին-
 և տուր զըծն լյայն ժամ մեծ ին-
 Չի մի մեղաւք անյուսաց ին-
 այլ ուղ զնայ փութով դարձցին-
 Եւ զիս առնր մարդ հողած ին-
 և յադ-ամայ որդոց վերջ ին-
 Տընուտ դոլմ զիշերայ ին-
 ախտիւք բերեալ և ախտայ ին-
 Տընար անախտ զիս վերջստին-

ստեղծեք ըստ ձեր անազան ին-
 շնուք շնորհիւ զի քիչ երկնայ ին-
 յարդեգրուի թի՛ն հաւր ըրդ վերին-
 Բայց ես անկա՛մ յախտ ըս կրկին-
 եղեալ ծնո՛ւնդ մեղսայ սիր ին-
 Չա՛ն ծու մ ըն սքա՛նձ այ ին-
 աղաւեղեցի՛ն դորձ աւր չար ին-
 Արդ պա՛ղատի՛մ երգով նոր ին-
 հայցեմ ի՛քե՛ն ըստ սաղմոս ին-
 Սիրտ սք հաստեան յիտ վեր ըստ ին-
 յորով այն ին զուղիղ հոգ ին-
 Ինձ լսեցո՛յ զլո՛ւր քո՛ ձայն ին-
 զուրախանան ին և զցընձալ ին-
 Յոր ժամ հընչե՛ք փողն ահազին-
 աղդել ոսկե՛րս իմ ցա՛ւադ ին-
 Տի՛ իմեղաց դարձոյ զհոգ իս-
 պարտեաց իմո՛ց դիր ջընջեաց ին-

Էւ յարեմէ գոյն յորդան ին-
 մաբբէայ յիմնցս և ւորտար ին-
 Յայնժմ շրթնէն ք հոգոյս բյցին- ԺԺ
 բերանս անհնէ յաւ ծարասց ին-
 Էւ զոտարակիւք զենման դառին-
 հաղորդ գըտանց սպատարագ ին-
 Որ ամբինանի բէղ ընտրեց Եր- Ի
 զորդն մեծի մարգարէ ին-
 Ըզ սողմնն խաղաղու Թի-
 իրէն բերեալ Երկնաւ որ ին-
 Մայ ի հաւրէն իւր սեփհակ ան-
 դամոռն առեալ ըզ հայրեն ին-
 Որպէս և գոր հաւր միած ին-
 ոչ արտաբոտտ կամ աւտա րին-
 Տաճար շինեանց նա Երկնաւ ին-
 դոր ըզ բնութիւնս մարդկային-
 Մըմայ տուաւ յիմաստ բանին-

Բայց դ-նւ տոր-ճղ անճատ շնորհին-
 Նա ժողովն լյոզքն խմաստ ից-
 անու անեցան իսրայել ին-
 իսկ դ-նւ զցրեալ ազգերիցն ին-
 ժողովեցն իմիաս ին-
 Նամ դ-շխն ի հարաւայ ին-
 եկն ի տեսնել բաղցմամբ սրտ ին-
 Քեզ բառանկիւն կողմ թ ին-
 անտեսաբար երկըրպազ ին-
 Եւ ես շնորհաց բոց ըմբամ ին-
 եղէ ստացոյց մի բանբար ին-
 Ոչ սրահելն զայն ընդ վատ ին-
 այլ կորուսն ըզդ լու խնոր ին-
 Չ ի որպէս նայ զփառս անեղին-
 փոխեաց ի փառս եղծ ախան ին-
 Նոյն պէս ըզլնյս շնորհաց բն ին-
 փոփոխեցն ընդ խաւս- ին-

և Ղրղ-Եթէ նա՛մ զարն անց ին-
 տու ժիւք պատժեա՛լ յօրինակին-
 Չինչու նիմ յոյս Թշ-առս անձին-
 կորուսողն ըզ ճշմարտ ին-
 Ե-Եթէ նորա՛մ գող Թողու Թի-
 Երկբացելն զըզմամբ սրտ ին-
 Ինձ արդ-արե՛ւ անյուսալ ին-
 բարկացելոյդ հա՛ւր հաշտու Թի-
 Բայց որ գթա՛մ զես ամեն ից- ԺԵ
 հեղ յիս ըզսէ՛ր շնորհաց քո ին-
 Իմաստու Թի- հա՛ւր ըզ-վեր ին-
 իմաստնացոյ զիս յերկոս ին-
 Չարդ-իւն արա՛ր գործ-նականին-
 և-ի յիմանա՛տ տեսական ին-
 Չի կարացնց լուսով շնորհ ին-
 երկու աջօր նայել յերկ ին-
 Քան զի է՛ սկիզբն իմաստու ԹԵ-

Երկիւղ ընսք ըստ առանկ ին-
 Եւ գիտութի առանցնոր ին-
 առիժ չարնացէ ունող ին-
 ւ յսո՞իկ բազմութի անդ ինանին-
 և սողմնն նախ առաջ ին-
 Սոյն ինս և խո՞ն ինաստութի-
 անաւ գտակար առանցս անձ ին-
 Թողից զյոլմիս որ ըստ կարդին-
 զի ոչ ներէ բան ըս բազմ ին-
 Ըզ մարգարէս և զԹադաւոր ս-
 Եղեալ ի տան հրէաստան ին-
 Որ ի յերկո՞ս Եղեալ բաժ ին-
 ի յուդայի և Եբրեմ ին-
 Զ ի գիր ընսք ամայ ին-
 յառաջագոյն մեղ սրատմեց ին-
 Զ ի բարանչ ի՞ր վար ըս նոցին՝
 ի զգուշութի մեղձանուց ին-

Չումանց բարեւոյ վկայեց	ին-
զիյաւ ըննակ մեզ եղեց	ին-
Չայլոց ըզչար վկայեց	ին-
զի մի՛ նման լիցու ընոց	ին-
Էս ևս մեր թնայ յիննն զբար	ին-
չբերի զլնւ մոց ըն տիպ յանձ	ին-
ւձ յլ ընտրելով զներհակ նորին	ին-
եղէ նրման յոյժ վատթար	ին-
Էս կորուսի զխնաստու	Թի-
զոր ընկալն բանիւ ը բո	ին-
Բայց ևս գոչեմ զաղերս բան	ին-
եղեկինայ Թագաւոր	ին-
Ինեղու Թե՛ց փրկել կրկ	ին-
որպէս և յայնժամ ըզնոս	ին-
Իատորոց բռնաւոր	ին-
Նապատնա լեանցն ըռափաակ	ին-
Էս ի յախտից ըն սատակադ	ին-

†

մԼ

Հայցմամբ մեծի մարդարէ ին :
 Հարցէ խազմու սուր հրշտակին :
 Շղ բաղմու թի լեզէ ոն ին :
 Չանմարմնականաւորք իմ բնին :
 Ընդ եկեղեցոյ բում մարտընջն :
 Եւ դախտ մեղաց մահաբերին :
 տաղմապելոյս Չեբմամբ սոց ին :
 Բարձես յինէն հղաւ րդիւր եր :
 որպէս կարող յամենայն ին :
 Գարձոյ դըստուէր երեկոյ ին :
 իլոյս կենանցդ առաւ աւտ ին :
 Որպէս նույնաւ աւր միակ ին :
 դարձեալ եղև աիւ երրակ ին :
 Որեր նշան երեք լուս ին :
 երրորդու թեղ երրեակ անձ ին :
 Մայ եւծաղման բն եւդարձ ին :
 եւ դալըստեան բն երրորդ ին :

Բայց իմ բարձեանք որպէս նորին
 աւարքի կենաց հոգեւոր ին-
 Վերձ իմ իդրոն ընդս դժոխս ոյ-
 ւատուերք մահնդիս ծածկեցին
 Ի յիշատակ Թողուս յէտ ին-
 զհանքօ չարեանց զպարսօ սանձին
 Կամաւ մասնեան չորս սոսխին-
 որ ի առիւծ նշանակ ին-
 Վն որ մանրեանց զսակերս խորին-
 և խորանկեանց զխորհրդ սրտին-
 Ի ծննդեան տաւալաւ ին-
 սինչ ի գիշեր մահու ստուեր ին-
 Եւ ևս տկար որպէս ծիծառ
 անդ իմադարձ իբր աղան ին-
 Տեսեալ ճրջեմ առ Թշնամ ին-
 նըւաղ ճայնիւ որպէս մընչիւ ըն-
 Չաչս ի լուսոյ խաւարեց ին-

և կուրու թք զիս սորձեց ին-

Յ աշխարհնսն ինձ ուսուց ին-

և սչ ի շոյսնդ ամայ ին-

միս ւ ըստ ինձ շարհեանար ընդ նսին-

մերձից յախտնց ցնորոցս անձին-

Իարձոյ զմեզանց ըզդաւնու թի-

կարաց քարոյնս խաղաղու թի-

Ընդ որս և զինս փոխարկեաց ևս-

խաղաղեմ զամուշ հոգ ին-

Ան իճ նսնն ի զարդարու թի-

ցորդես լուսնց հոգ և որ ին-

Զ ի անդադանս ընդ անհնու թի-

մատուցանեն մինչ ի մարտ ին-

Եւ ընդ հրեշտանկս յանդադային-

փաւ ըս հընչն ի ամառար ին-

Եւ ընդ ամանց երկոց հընկ ին-

զոր ան ի ինսն ի կեանս նրտ ին-

Հնարեալայ և ինձ զանԹու և ին-
 անդրան ահան յնա հոտնա ին-
 Չայնի - մախԹեմ մանասէ ին-
 զզԶայ և ինչ յանցում որ ին-
 Որ ըզպատկեր չորեք դոմ ին-
 կանկնեաց իտան սրբազան ին-
 Ե հեղ զարիւն մարգարէ ին-
 սոցոցե և երձեան իման զույտ ին-
 Ե և ինքն մո զդարձոմա՝ չարին
 կապեալ յերկանԹ իտան բանտին-
 Գ ոչէր լարեմ յայրմանբ որտին-
 արտասու և ինչ Թախմ եալ անձին-
 ւ զազակեր աղերս բան ին-
 բախեր ըզկնրձ ո ողորմադ ին-
 Ասեմակալ սոնեղձ մաղ գոյ և յ-
 տր և մձ աբրահամ ին-
 Ի սահակայ բու մ ծառայ ին-

†

Եւ յաւորեաց սրբա սիր ին-
 Որոց շէդ էր ապաշխար Եւ-
 դի վերք մեղաց ոչ ունէ ին-
 ւ յի իմ ջարհոցս ըստեղան ին-
 դի բան զաւանդ շատէ ծով ին-
 Չեմ արժանի նայել յերկ ին-
 դի կախուցի զաչս իբար ին-
 Էւ կուրացն աշխարհս տոր ին-
 կապեալ մեղօք եբր երկամ ին-
 Եւ կանգնեցի զսրառիկեր չարին-
 հանդէս աչացս ըզտխալս ախախն
 ւ յիմ իխոնարհ բեղարկանեմ-
 դ ժուր ըս ծ ընկաց Եւ ըզսրա ին-
 Հայցեմ անձամբ ըս ջարտադ ին-
 շեղուաւս ասեմ մեղան երկ ին-
 Թ ող ինձ ար Թ ող մինչ իմարտ ին-
 դի մի կորացց իմեղս անձ ին-

մծ

Մե՛ղ առեցայց ընդ սպաննողին -
 ընդ փայլակրկանն ըստ որանդին -
 Է՛լ յԷ՛ ընդ զուարթունս արժեցոյ
 փառատորու թե՛ անվաղ ծանն ին -
 Յաղերսբանի՛ բեզ ընդ բազմին -
 Ըզ վարս ածեմ զեզնայ ին -
 Չայնոր երկրի՛ն երկնայ ին -
 Եբբ անմարմին կոյսի ստո՛ւ երկն -
 Որ կերակրե՛ր իյանձմա ին -
 Ի յադռա՛ւ ո՛ց բերեալ հաց ին -
 Շրջեր մորթովք մեռեալ մաշի ին
 մոլորակն յանասրաս ին -
 Չիջեանե՛ն առ կինն այր ին -
 Եզ լիութե՛ն շնորհա՛ւ զնրմ ին -
 Իյա՛ւ ր ինակ կինաց հաց ին -
 Եմձու թե՛ հոգոյդ շնորհ ին -
 Չփակա՛ւ զբանի՛ն բնով զերկ ին -

†

և ըզ բաց ճղըն յետ զոհն
 Յ որ խակաւնն ողջակից
 լուարնամայ հրով երկնայ
 ւձ յն որ անծրե՛ յետ երաշտ
 ի ջոյց նման ի ջման բո՛
 Որով պատրեալ ազգ մարդկային
 զցաւ զըն կենաց հոգոյն արբ
 ի սպառնալեանցն եղաբ էլ
 փակեալ ահօք քառանն եկին
 Չ ի տկարութիւն բնութեայ յանն
 Թե ոչ աւտար հողանկութ
 Ել ի քորէ փ ըստ մովսէս
 եմուտ ի յնցրն ըստ հրաման
 Էառ զհըն չիւն սաստիկ հողմին
 նման անցեալ ջրհեղեղ
 Ե տես ըզ հմարըն սողոմ
 յորում դու ոչ ար ի նոս

ԲԿ

Չի բարկութիւն հանդերձէ ին-
 ևնչ սիրոյց դասան մեծ ին-
 Լուսն և զճայն ըղբաղցր առ ին-
 ի տակ ի ջման բն մեղմադ ին-
 Որ զհեղաբար դալուստ բն ին-
 նշանակէր յամբս վերջ ին-
 Չնոյն որ մաշկաւ մեռել ախարին
 զեղիակնս կոչեալ յանդ ին-
 Որպէս և դո՛ւ զվե՛մ հաւատ ոյ-
 և սք զորդ ի սքն զեբեթ ին-
 Եւ զյորդանանն զեղեալ նով ին-
 անցին զամաք ըստ յեսու ին-
 Հրեղէն կառօք հաներ յերկին-
 զհոգին ետա՛ր միւսոյն կրկ ին-
 Որ համբարձ մանբն դուշակին-
 տալ ըղհոգնս մետասան ին-
 Եւ բն փոխան լինելնոց ին-

†

և յևանոցայ որ ըստ կարգ ին-
 Չ ի որպէս նա՛ վարդ-ապետ ին-
 եղև նըման՝ ամենևն- ին-
 Եւ բեղ ընտրեալքն իյժ էս-
 ի գործ հրաշնց նմանից ին-
 Նա՛ մաշկեկա՛ւ սփածել շնորհին-
 Եհերձ ըզ ջնէրն յորդանան ին-
 Սոբայ դմեղաց ծովըն հերձ ին-
 բարողու թ բ հենաց բան ին-
 Նայ ըզ մանկո՛ւնս ըն բեթել ին-
 տասրատե՛ա՛րկ վասն այսրան ին-
 Սոբայ ըզ ծնո՛ւնդ ս մեղաց չարին
 սըրով հոգո՛յն կոտորից ին-
 Նա՛ ամլու թե՛ շնորհեաց զորդին
 զոր և յարո՛յց ըզ մեռեալդ ին-
 Քալովն առ՛նա՛ ի Եաւթն Եկին-
 ըստ դաղ ըստ Եան բո՛ ի յու թ ին-

Եւ յետ մահո՞ւն կենդանութի-

ետուն ոսկե՞րքն իտապան ին-

իտիպ մահուան քո՞ ի վիտ ին-

որով կեցցո՞ւք մեք վեր ըստ ին-

Սորայ զամո՞ւլ եկեղեց ին-

ի բաղմածնո՞ւնդ փոխարկեցին-

Եւ ըզ մեռեալ ըս յարուց ին-

ի յարութե՞ն հաւատ վերջ ին-

Նա զդատըն ջո՞ւրն երկրով ին-

փոխեաց իքնազք արկմամբ աղին-

Սորայ ի բե՞ն աղանուանե ալ-

զանհամութե՞ն անուշեց ին-

Նա զնեկեման դամասկաց ին-

յորդանանա՞ւ սրբեաց յախտ ին-

Սորա՞ ըզ սե՞ռ ըս մարդկայ ին-

աւազանե՞ն ջուրբ մաքրեց ին-

Աբեղ հաճո՞յ վարիւք սոյ ին-

մհ

զիմ փոփոխեաց զվարս իբար ին-
 Ե ւ փոխադրեաց յերկրէ Երկ ին-
 զհողիս մարմնս զյապագոյ ին-
 Հայց մամբ կառօք ամբարձողին-
 զոր ի Թափօր բերեր շեր ին-
 Հանդերձելոց հանդերձող ին-
 կարապետի քո յերկրորդ ին-
 ւ յրի հոգոյս տուր լիտ ԹԻ-
 որպէս նորաւ քառ Երկոս ին-
 Ե ւ մաշկեկան մեռելոս ին-
 անցոյ ընդ դեմա այս Երկրային-
 Ի դառնորանկ մեղաց համ ին-
 փոխեաց ի բաղնիք և ի բար ին-
 ւ ընտաստեանն աղիւ բան ին-
 զոր յիսարկցեն ըստ առանկ ին-
 Յարոյ զհոգին մեռեալ յախտին-
 որպէս նորաւ ք զերիս մարմ ին-

Մ աբրեայ ըղբոր մահու մասին -
 ըստ ասորոյ նկեման ին-

Չիս վերս ծեայ ըստ տապարին -
 փայտի քոյոյ կենաց կարծ ին-

Եւ բեբբ աչաց հողոյս բացցին -
 ըստ պատանոյն յիմանալ ին-

Տոր աղեղամբ ինձ հզար - ին -
 հարուլ ըզ սիրտ բելիար ին-

Որպէս և նայ ի վաղջան ին -
 նետիւ քնչան Ետարբայ ին-

Տացես և ինձ արիութի ւն -
 նետիւք խոցել զիմ թշնամ ին -

Եւ ապրեցայց հաղբ ից սոր ին -
 յորոգայթէ չար որսող ին -

Ինձ մարինանի պարտէ յիշ Ել -
 և զղերութի բաբելոն ին -

Յոր ժամ զոր խտիւ սք մարինին -

Մ Ը

Խ

զոր անանդեաց մովսէս նախակին -
 Քան զի արքան բաղդէաց ին -
 Եմուտ երկնի հրէաստան ին -
 Չերուսաղէմ տապալեց ին -
 զորդիս նորա խող խողեց ին -
 Չտաճարն սբ հրով շարց ին -
 և զորքու թիսն սղծեց ին -
 Եւ զաւրհներդ որ նա ըն սխովսին -
 ի գերու թի խնատ վարեց ին -
 Որք իյուռնս ըն կախէ ին -
 զսբ երգարանս ըն տաճար ին -
 Եւ անդ ադար նստեալ լայ ին -
 միշտ առ գետով բարելովն ին -
 Նոյնպէս և զնմ բաղաբս առին -
 խառնակու թիք ախտա սիր ին -
 ւ ըն մարմնակնն զորքն շար ին -
 որք ի բարէ շշանակ ին -

Չ մատուես երևի տիր ահան ին-
 ախտից սըրով խողխողեց ին-
 Եւ ըզբառեալի ծընունդ սորին-
 որով մասնեք իւր յարդար ին-
 Ի գերութիւն տարադրեց ին-
 յաւատար աշխարհ աշխատեալ ին-
 Ի յարածեալ զերամ խող ին-
 յայամ աշխարհի յագարակ ին-
 Եւ իտաճարս անայ ին-
 յորում բնակեաց ըն սբ հող ին-
 Ըզուր մեղաց բորբորեց ին-
 կիզմամբ ախտից տոչորեց ին-
 Չ այգիս տընկեալ աջով ըն ին-
 Եւ մշակեալ հաւր ըն ձեռն ին-
 Չ ցանկըն քակեալ յատակեցին-
 կիթնն անցորդք ճանապարհ ին-
 Ը յ որ զգերեալսըն սիոն ին-

մ 7

դարձուցեր յեանս առ հայրեն ին-
 Շինել զտաճարնս վերջատ ին-
 պայծառ և շքեղ բան զառաջ ին-
 Գարձոյ և զինքս գերու ԹԻ-
 որպէս և զոր-խսւրն հարան ին-
 Յանտարոտի յերկրէ չար ին-
 զմտտւոս գերեանչս ըստ գերող ին-
 Որք ի յերթանն իմողբայ ին-
 մինչ ըզսերմանսն տանէ ին-
 Գարձեալ ի գանն ուրախասց ին-
 արդ-իւնաբեր հորննս որայ ին-
 Հաստոյ գրացայց Եթմնկրկին-
 ընդ բիւր չարեանցն իծոց նոցին-
 Ի սարաննելիցս շահեայ դճոգ իս-
 ինդրեան զարկունն զոր հեղ ին-
 ալ յ և գաստեր բաբելոն ին-
 Թշորտաականն և դրժնեայ ին-

Հատ

Հատոյ փոխանն ի ծոցնոց ին-
 դոր խկըզբանց ինձ արար ին-
 Հ զաւրտուր ինձ լինել ուժգին-
 և ի դիմի հարուչ չար ին
 Է ընուլ զոտնց մանկանցնոցին-
 և հարկանել զկարծւր վիմ ին-
 Լ սել ըզբան մարգարէ ին-
 քնդ դէմ մահո՛ւ բռնա՛ւ որ ին-
 Ուր ասէ մահ քո յաղծո՛ւ Թի-
 կամուր դժո՛խք խայծոց քո ին-
 Մ ինչ դարձուցլէս առ հյրենին-
 ուստի անկա՛ւ մարդն առաջ ին-
 Ի փափկուԹէ՛ յադին դրախտին-
 յանմահական և Երկնայ ին-
 Հ այցմամբ մաքո՛ւր յորովայնին-
 Երեմիայ մարգարէ ին-
 Եւ բրովբէնց տեսան ող ին-

†

5

զարդ ի վերն քո բար գետ ին-

Որ բնդ գերեւ շն թանային
որպէս հովիւ ըղկնի հաւտ ին-

Չ ի մի' անգիւտ մողորեաց ին-

և դահապէ՛ թ հոգով լից ին-

Մայլ յողորնաց համանման ին-

որք յայնմէն թ ծանանակ ին-

Ք ոյ ին հոգով տեսանէ ին-

և զատարաւն յս ըն պատմի ին-

†

Յ ովսէ բարոյ սերմանող ին-

և յամովսնայ բարողող ին-

Մ իբիւն զժ ընդունդ ըն տեսող ին-

ի բեթդահէմ տորն եփրատ ին-

Եւ յովէլայ ողբ երգակ ին-

որ իդէմս իմ վայ տայր անձ ին-

Եւ արդ ին հոգէ կրող ին-

ընդ որս հանարն մ եղկիտաց ին-

Ա՛

Ամբակուսան զարման ալո յն-
 ապահար թե լոյ բարձր խլիտ ին-
 շն յանոր զվարսն ցըն հրշտակին-
 առեալ բերէր ճաշ ի դբ ին-
 Սոխանին հրատարակ ին-
 և անգէնա բարոզող ին-
 Եւ յունանս որսոյ կէտ ին-
 նին և այնց մեծ բար ող ին-
 Չիս վերան ճեւայ տր ընդ նս ին-
 յորով յանէ շար վիշապ ին-
 Հայցմամբ բոյ ոյ մա բինակ ին-
 յերեք օրեայ Թաղ մամբ յերկրին-
 Չաբարիայ տեսանող ին-
 նեւա Թնայ շոյս աշտան աղ ին-
 շն յնոր նստեալ յաւանակ ին-
 դրեղ մա ետէր նոր սիոն ին-
 Մաղաբիաս որէր վերջ ին-

Ի մարգարէսն այն առաջ ին-
 շնուանակիր սբ հրեշտակ ին-
 և համատնայ դեղոյնոր ին-
 Երևց մանկանց բաբելոն ին-
 աշակերտաց դանիել ին-
 Սրբա սընտնդ սընեալնոց ին-
 նորայ կռոց ոչ զոհեց ին-
 Սնանկան աղար է ին-
 մարութ մանկանն միտայ էլ ին-
 շնյսք որ ի հոն բն անկան հնոցին-
 դի պատկեր ին ոչ զոհեց ին-
 Յորում ի ջեր տր առնոս ին-
 չորրորդ և շէր ընդ Երրորդ ին-
 Փոխարկեցէր զբնութի հրային-
 իմեղմացոյնս ցաւ զ երկնայ ին-
 Որ բարձրանայր չորրեակտասին-
 ինքն կանկանն աւելւած ին-

ԵԺ

Ի յաւրինանի եաւթեանց Լօթին-
 յայսրմ կենաց Լօթեանց դար ին-
 Յորում զաւրէ հուր ախտայ ին-
 վառեալ փշմամբ մեղսասիր ին-
 Լինի պատճառ անցաւ որ ին-
 Եհրգեհնն որ ոչ շեջ ին-
 ւշ յսոր աւսոր յութերորդ ին-
 բառնի խապան գալով քոյ ին-
 Եւ մեղաւորք մեղաւք ջնջ ին-
 Եամբարն շաք ոչ դառան ին-
 Բայց Ես մեղօքս պճմուս կկղիմ-
 Իբր ըզվառնող անըր հրատ ին-
 Եւ բարձր անայ յիս բոց չար ին-
 յոյժ առանէլ քան ըզ հնոց ին-
 Փրկեալ Եզնու տր ընդ նոս ին-
 յայրեցմանէ չար խորհրդ-
 Ի կեղմանէ անբնական ին-

և ի հրատեց քնու թէց ակառ ին-
 Յաւազքս ի շքե՛ք ի բր ի հնոց ին-
 ան ձր և կննուցր առ աւ աւա ին-
 Չ իմ շիջու սցե՛ք ըզ բոց տապ ին-
 փոխարկեացե՛ք ամպ ցաւ զագ ին-
 Եւ զան վաղն ան հուր գեհնն ին-
 զոր ծառ անպէ՛ն հրեշտակք չար ին-
 Ը զդ առնանդոյնն խաւար ին-
 որե ծ ընդհող մեղաց ակառ ին-
 Չ որ վառեցին անձամբ անձ ին-
 բրբ բոբեցին փրջ համբ չար ին-
 Շ ի շ յ ինե՛ն հայցմամբ նոց ին-
 ար ծանացն լուսոյր վեր ին-
 Մ աշատանձք մարդարե ին-
 ի մանկու թե՛ն տեսան ող ին-
 Դ անիկելն հողով ծեր ին-
 մարմնով ծերոց կշտամբ ող ին-

Յ Ե

Զ ան յայտ տեսիլ ըն մեկն ող ին-
 բաբելացոց մեծար քայ ին-

Զ վե մըն հատեալ առանց ձեռն
 զառ ի կուսէ քո ըզմարս ին-

Ե զդալ ըստ եմարս օր վե ըջն-
 որպէս տեսեալ ծանուցող ին-

Զ հայր հինժո՞րքց անուան ողն
 և զբեզ ընդ մտալ ըս տեսող ին-

Ե զիազար մակաբայ ին-
 ինքնանուէր բահանայ ին-

Ե ըստ հողոց որդոց նոր ին-
 և եաթն եղբարց և մարց նոց ին-

Որք ի վերայ հարցն աբին ին-
 մարմնով մեռան և ոչ լուծ ին-

Ե զանտիոքն երևել ին-
 և զան մարմինն անարգեց ին-

Զ իս աղատեալ հայց մամբ նոցին

✠

Ի բռնութեանց բելիար Ին-

Չորչորակցաւք քո առաջ Ին-

գուշակողաց զխորհուրդ խաչին-

Բայց այս քանօք բժիշկանսն Ին-

նչ բուժեցաւ ախտ մարդկային-

Քանզի կարեօք բնութիւն Են-

ւ բռժ ըշիւն չնչ կարաց Ին-

Չի ըստ հղօր ցաւոց վր Ին-

հղօր դեղնց պիտանայ Ին-

Չոր ըղդած եալ տկար մարմ Ին-

ապաքինն չնչ բաւէ Ին-

Կ

Մինչև կենաց դեղդ երկնային-

էարք բնութիւն մեր ախտայ Ին-

Ե հեղ ըղ մանկցն մեր ախտ Ին-

փոխեալ ի կենսս ըն առաջ Ին-

Նախ ի հոգն յդաժայ Ին-

մաքրեալ հոգի սրբոյ կուս Ին-

Ե

Եւ զօրու Թի հօր ըդ վեր ին-
 հովանացեալ գոչով նո՛ ին-
 Ապա որդիս հօր մտած ին-
 կամաւ իջեալ յորովայն ին-
 Ճշմարտապէս առ եր մարտ ին-
 ամ և մարդ մի երկոք ին-
 Տընար մարմնով ըստ մարդ կին-
 որ ի հօրէ նախ անմարմին ին-
 Լուծ եր զերկու նսնախաատեղ ճն-
 զտերև ապառն իխանձարր ին-
 Բանդ իմսու ըն անբան ին-
 գոլ կերակուր բանական ին-
 Լոյսըդ յայտնեալ շո սով աստղն-
 մողքըն նովար երկրագոգ ին-
 Ի ասք հրեշտակաց իջեալ յայրին-
 սք ծընընդեան քն սպասե ին-
 Հովո՛ւ ացն յազդեալ անեալ ին-

52

փառք է բարձրունս վեր երգէ ին-
 քստ նախնորցն սք ու խտ ին-
 Թ շիատեցար յու Թ աւրէ ին-
 Չ ի զանԹ շիատ սիրտ մարդկն ին-
 Թ շիատեցէս հոգով բո ին-
 Է Ջ ւրինատ իրդ ըստ աւրին ին-
 մտեր ընծայ իտաճար ին-
 Ե ւ զհինաւորացը դեբունս ին-
 դրգուէր տղան ի սք դրկ ին-
 Չ իս որ մեղօք ծնեալատ ին-
 ծնարդարձեալ աւաղանս ին-
 Չ որ մերկացայ խաբ մամբ չքին-
 շաղախեցայ յախաղս կրկ ին-
 Սրբեաճ ծնընդեմբ բո վեր ըստին-
 ընծայելով հաւր իյերկ ին-
 Է Ջ զաչանօք անձանս ին-
 և ծեբունայն սիսէ ոն ին-

✠

Որ յերկնս դէ մողնյատպան ին-

†

մանկանի տանոր հերովդէ ին-

Քնացեր յաշխարհ յեղիսպատուին
լուս բարբառնյ մարդարէ ին-

Չ իս յերկնս դէ գնչերաց ին-

մարդ-ն խոշնչ բռնանս որ ին-

Աջ բացու սցենս աջով բն ին-

և դադտաձն գ նկտից նոր ին-

Որ շրջեցնար խոնարհ յերկր ին-

Ե Թ

Չ իս վերացող յերկրէ յերկ ին-

զանկեալս իմն զս անդ-ընդ-այ ին-

Որ յետ ընկնց երկց տաս ին-

†

աճման մարմննյ բն հասակ ին-

Չ բեզ մկրտեանց սբ ամշորդ ին-

վկացել ըով հայր և հոգ ին-

Ո՛չ Թէ կարծա մաքրող ուն ին-

մեզ սրարդ և ի՛նչ մաքրող բան ին-

ԷՂՂ զի ըզ մեղս ադ-ամայ ին-
 լութասցես ջըրով յորդ-անան ին-
 Եւ զիս լու-ւ-այ զանցանս անձին-
 զտիզմըն մեղաց սև-ագուն ին-
 Որսկս երբէ մս ան-ազան ին-
 զոր հն ացուցի մեղօք կրկ ին-
 Ընդ-յաղթու-թէ քո երրակ ին-
 ի փորձու-թէ յանապատ ին-
 Տուր ինձ յաղթէ լչար իշխանին-
 աներևոյթ բուն անոր ին-
 Գընալ բանիւ բուս հրաման ին-
 յիծին վերան և իբարբ ին-
 Կոխել ոտիւք դարչապար ին-
 Զ գլուխ կամակոր վիշապ օձ ին-
 Ընդ-ընտրեցից մետասան ին-
 զոր ընտրեցէր գեր աշխարհ ին-
 Հրան-իբեցէր զիս ընդ-նոս ին-

†

լինել կըցորդ լաւայ գորն ին-
 քայց ես հոգսիմ հեղաբու վերջին-
 խոտան գըտայ ըստ յուդայ ին-
 թռ է պէտ և ոչ տիրական ին-
 այլ մատն եղէ անձ ամբանձ ին-
 ի բէն հայցեմ մաղթ-մամբ նոցին-
 դարձեալ ուղղէ լուսոյ շաւղին-
 Առնել գործօք զբարոզ բանին-
 զոր հրամանաւ քո ուսուց ին-
 ի հարսանիսըն մարդկայ ին-
 որկոչեցար ընդ մաւր քո ին-
 Փոխարկեցեր զՉորն ի գին ին-
 ի բէն հրաշխցնախառաջ ին-
 Եւ զիմ լուծեալ արտոյ բնութի
 փոխ արկեսցես իկարծրու Թի-
 Յամաբեցնյ զՉուր հեղեղ ին-
 արբոյ զբաժնիկ պատուիրան ին-

†

ՅԾ

✠

Դարեւեալ զորոցց թագա զարմին-
բանիւ շուճեցի զաթառս Չերմին-
Եւ ես մաղթեմ ընդ հօրնոր ին-

✠

զառող շուճեցի հիւանդս անձ ին-
Ելեալ նստանք բարձր իջեր ին-
որպէս երբեմն իջեր իս ին-

Յամպոյն խօսեալ զօրէնքս հին-
զնորս ուսուէր բանդ խնարմ ին-

Բացեր զբերանդ անայ ին-

Երանեցեր զորս ի բար ին-

Ընդ տախտակաց տասընդր ին-

նորոց ետնէր զինն Երան ին-

Սանտու խը եղեալ յերկրէ յերկին

ինչն մատամբք ատտիճան ին-

Հաներ նովալ զազդ երկրած ին-

դասակցեցեր իննեակ դաս ին-

Բայց ես այն բան եղէ մտոր ին-

մեղաց աստիճանք ծանրա՛ բևռ ին

Մ ինչ զի և՛նչ ինչ ընդ մ ին-

աստիճանաց իննեքորդ ին-

Յ աղբատացն հոգով չա՛ր ին-

արբայու թե՛րդ սլատճառ ին-

ւձ յ՛ միշտ փարթման համ խոտին

բարեաց աղբատու ամեն և ին-

Աչսուք է՛նա հոգիս ներք ին-

լաղ արտաբնուտ զմահ իւր ինքնին

Չ ի սիրտին յայնմ աշխարհ ին-

ծե՛ծ աղականն անուամբ բան ին-

ւձ յ՛ իննտո՛հն այս ծե՛ծ աղ իս-

և խրատճանանմ ի վնճասս անձին-

Որում և՛ վայն փոխանակ ին-

և աստանաց կապիմտեք լալ ին-

Աչ հեղբանիւր տո՛ համազդ ին-

խառ տակցեցայ ըստ հրաման ին-

Յ Կ

Չ ի ընդ պահող սբօ օրին ին-
 ժառանգէ՛ ի զերկիր վեր ին-
 Ո չքաղցեցայ արդար հաց ին-
 և սչ ծարաւ է յիս բան ին-
 Չ ի յագէ՛ն սիրով քոյ ին-
 ի յըմպելոյդ անայ ին-
 Չողորմեցայ ես աղքատ ին-
 իսոր մ յուսնոյդ կերպարան ին-
 Չ ի յաւր մեծ ի՛ դատաստանին-
 ողորմէ՛ն թըշնտաւ անձ ին-
 Ո չսրբեցն յաղտոյ չար ին-
 զինանմաբնօք սիրտս և զհոգին-
 Չ ի տեսու թէդ անայ ին-
 ար ժանացայց մինչ իմարմ ին-
 Խ աղաղարար հակառակ ին-
 չէդէ առնս և ոչ անտար ին-
 Որով որդի՛ն հաւրքդ վեր ին-

Նինել ընդ բեղ գործով ըն հն-
 Հալածեցայ բայց տրժգոհ հմ-
 Եգործակցայց չարա խորհ հն-
 Չի Թէ՛ կամաւ ծառանդէ հ-
 Ղարբայու Թի՛ ըն երկնայ հն-
 Բանիւք բազմօք նախատեց հն-
 բանբասանօք զկծեցուց հն-
 Բայց ո՛չ ընդ ըն կամ սուտնորհն-
 այլ արդարեւ ճշմարտէ հն-
 Արդ պաղատ հմ ար լալագ հն-
 գերկս արկանեմ տն ըդ ոտ հն-
 Թեթեւացոյ զիս ի մարմ հն-
 Ի ծանրու Թե՛ց մեղաց բեռ հն-
 Չի հնար լիցն հոգոյս ստոր հն-
 Ելից առ բեղ մտաւ բյերկ հն-
 Ընդ սանտրխտաձեւ բանիւ ընհն
 գոնէ մասամբք աստիճան հն-

†

Էջնասարակման աղդերինայ ին-
 որ աղեցներ զաղդ մարդկաց ին-
 Աղանւանեալ հայցմամբ դեղին-
 զիս աղեսցես բանիւ ըոյ ին-
 Չանհամուծիս խնոյ անձ ին-
 համեմեսցես բանիւ ըն ին-
 Չի մի՛ անհամ դամալ աղ ին-
 արտաբանակեալ կոխան լին իմ-
 Լոյս ի լուսոյ հաւր միամ ին-
 լուսով լցներ զաղդ երկրամ ին-
 Եր զաշակերան լուսոյ բանիւ-
 լոյս ասացներ բանիւ ըն ին-
 Լուսաւ որեալ լուսովնոյ ին-
 զան գիտուծէ խաւարս անձ ին-
 Թէ եսէա ինչ յաշտանակ ին-
 այլ երբ ըղ ճր աղ ընդ դրո՛ւ անին-
 Ինոք ամբհնրս հրաման ին-

յԷ

հրամայեցեր զորս ըստ կարգ ին-
 թախարչուցէ ինքեամբ ըղ մին-
 վաբար կոչն առ արբուն ին-
 ջ ինչ արասցէ առ այսպիս ին-
 հողիաչուծող դամենես ին-
 թ և մից Թէ՛ բննից ին-
 չէ կատարող պատու իրան ին-
 թ ահանջեցեր ըղ կննսր ին-
 առաւելուն արդար մաս ին-
 թ ան ըղ պրաց հին աւրին ին-
 դաշակն րաւցըն մովսես ին-
 Եւ ոչ միայն շնամել ին-
 այլ ի նուազ հասեմաս ին-
 Սայ և Թափո՛ր րամեն և ին-
 ի հին և նոր կտակարան ին-
 ջ ի պարտաւոր հրոյ դեհննին-
 զիս արարի զամամբ սրա ին-

†

Եւ բարկացայ եւ ընկեր ին-
 տարապրտոնց շարժեալ ախտին-
 Աջաբնայիմ ցանկական ին-
 ի գեղդ-իմաց իգական ին-
 Ի սիրտս առնո՛ւմ զխցւածն ետին
 ոչ գիտելով առ իս ձգող ին-
 Ոչ շատանամ միով խոց ին-
 ի միանգամ հայեցւած ին-
 ւշ յի յաւրճարկն բաղմագուռնին-
 մինչ կարէ վեր խոցեալ լին իմ-
 Եւ այն զի ձայն քո հրամանս ին-
 միշտ ի յակամնջս հնչեալու ժողին-
 Թէ՛ որ հայի տարի մամբ իկին-
 շնացաւ անդէ՛ն յիւրու-մ սրտին-
 Ուստատատան յայտնի լին ին-
 առաքելոյ քո սք տառ ին-
 Թէ՛ շուք և գողք որք իկարգին-

յհ

արքայու թէ՛ բու մարտաբա ին-
 Բայց զինչ ասեմ ըզսոսկալ ին-
 ըզսար սափո՛ւմս իմոյս անձ ին-
 Զի թէ՛ աստո՛ւստ այն քանտու թիւ
 զինչ անբնականն որք ախտաւոյ ին
 Յորով հարեալ ըս յերկոս ին-
 ի մահաբէր նեւից չար ին-
 Էզրաղակեմ ըստ ախտաւոր ին-
 դիր դեղ հոգնյս խոցոյս ներքին-
 Զաչաց մըտանց զախտից փոշի-
 մաքրեայ զնեբբնն և զարտաքին-
 Արով յըստանկ տեսից յերկ ին-
 ըզկերպարանն ըդ նախատալ ին-
 Էւ ընդ լրոյ տղեղ բան ին-
 յու նակոր թի՛ լսարան ին-
 Տպաւ որեանց զբան սք տառ ին-
 անձախաւ և կտակարան ին-

Ի նո՛ւ պահապանս շրթանց լեզուս
 ոչ բարբառե՛լ ինկուս անձ ին-
 ք յի՛ միշտ խօսե՛լ հասնաւ քո ին-
 ինչորհ իշահա շարղ ին-
 Չեռաց շարհեւայ գործարանին
 արմն աղական գործել գրար ին-
 Աչ հեշտահանն վարե շարղ ին-
 Ինչն աստեղար շոշափել ին-
 Եթե գեթեւայ գայթակղեաց ին-
 առ ք հեռուել ըստ հրամանն ին-
 Սո՛ւ աննող անձին արղ լսել ին-
 Ինչ սու թե՛լ բնորոյ ին-
 Չարն հողոյս ուղղեան յերկին-
 ն հաստատեան անշարթ փիտ ին-
 Չ խնո՛ գլորսանի բողորս անձին
 անկանն իհուրն առ ինչին ին-
 Բերան բացեալ անդուս ուն ունիտ

որով բարձր ոչ բաւ բառ ին-
 շտ յի վայրագանք դատարի բանին
 հեռու եցնայ ինասակար ին-
 Եւ երանել Թէ դատանի ին-
 Թէ և համար տաղ պահանջ ին-
 Եւ ոչ Թիւն Օր մահաբեր ին-
 սորտ և նկնդոյ չարակամու ին-
 Աւր լաս անբէ ըտ-ի հրամանին
 լսեմ յունկանք մարմնական ին-
 Թէ մի երդնոք քամեն և ին-
 ոչ յերկնայնս և ոչ յերկ ին-
 Եւ իմ խցեալ զականջս անձ ին-
 ոչ տամ տեղի և մտա բան ին-
 շտ յի հակառակ բերիմ նմ ին-
 և անհասարկանք պատուիրան ին-
 Չի ոչ միայն յաթու մեծ ին-
 և հոտ որ և պատուանդան ին-

յի

†

Ը յ լ որ նստի յերկնից յերկ ին-
 և էակից հայր և հոգ ին-

Յ որ սչ յողոյս բղխէ հոգ ին-
 այլ է՝ աղդ-նումն բանսարկու ին-

Չ ի բեզայննէ ճշմարտ ին-
 և սչն իբանց հրաժարել ին-

Ի սկ աւելի ն բանդայս չար ին-
 ի սկզբաննէ՝ մարդ-ասպառ ին-

Չ որս ի իւրոց անտի խօս ին-
 ույ յառն ջն ի ձեռն աւճ ին-

Բ այց որ ետնուր գործ իբան ին-
 զմիտս և զ լեզուն շուսչօրայ ին-

Բ այց ըզբերանս հոգով քոյ ին-
 լից ահնու թք հոգևոր ին-

Խ աւսել յօրէ նս ածայ ին-
 յաւետարանս նորո կտակ ին-

Յ իմաստու թի տեսական ին-

և ի խորհրդոց քործնական ին-
 չ եռխարան զբանհերձուած ին-
 զհայհոյութիւն աններել ին-
 էռ ըզտըրառւն ջն ըդ բանբանն-
 ըզբթմնջիւն ընդ շոգմոգ ին-
 Չ խաբէութիւն առ ընկեր ին-
 և զմատնութիւն նենդանոր ին-
 Չ երդման ըն բանն երդմատի ին-
 ըզսորտ խօսիչն որէ չար ին-
 Չ գրգռութիւն կռւանսիր ին-
 Իբրև զչննս առ կերակր ին-
 Որբ անհեղեղ ըս բարբառ ին-
 Իծ շնամանս միմեանց բեր աս-
 Ը զծարդածմ խեղ կատակ ին-
 և զախտայ շարժ բան ըսնոց ին-
 Չ անլուռ բերան բազմա խօսիւն
 և ըզննայ պարձ բան յիմար ին-

50

Ըղշատասխօս դիւանիան ին-
 ւողմն զանձնն դիւանադրան ին-
 Եղհասմանքն ս հոյլ ըս բանին-
 զոր յետ խաւսն գրն զղձաց ին-
 Եստուր ինձ բան բանդ ինտրմին-
 իմիչտ խաւսն շ բանիւ բն ին-
 Ի շտրհ ըս անլ իմ լաւաղ ին-
 ի շինու Թն բակտեալ անձ ին-
 Ո՛չ մատուցն հարկանող ին-
 յետ աղ ծնաւ ան զկողմն ահեկին-
 Եւ ո՛չ փոխ աղբատ ին-
 որոց փոխան աաղ ո՛չ ուն ին-
 Ես ո՛չ դնացն ընդ վարող ին-
 տարապարհանկ մղոն կրկ ին-
 Ո՛չ սերեցն սղ Թշտաւ ին-
 ւ ո՛չ դուցն գոյթատող ին-
 աղ յլ ատեցն սղ սերել ին-

Ի
 Ե

Հարհատուցի բարերար Ին-

Սիրեմ շրժամբբ շրժամբբ շրժամբբ շրժամբբ Ին

նման գողնիլ նենդանոր Ին-

Չ գորչացայն չբոյն բան Ին-

ողորմութի տալ աղբատ Ին-

ւ շ յ ծախեցի զնուազ չընչ Ին-

ժողմարդկայնցըս գովեստ Ին-

Չ ինչ միայն ահեկ ձեռ Ին-

որ են կողմանք հակառակ Ին-

Այլ և փողոյն ծման ձայն Ին-

հռչակեցի զնչինչ բար Ին-

Ըստ աղօթից պատուիրան Ին- †

չմտի մտօք իտուն սրտ Ին-

Եւ ոչ յանդեան հրասպարակ Ին-

գոնեայ ունել վարձ մարդկային Ին-

Այլ հեղգացան և երկու Ին- 5Ժ

առ կերպարանն և ճշմարտ Ին-

Չի ծուլութիւն յաղթեց յոյսին
 յերկրաւորն և յերկնայ ին-
 Արդ ըզհայր բն բնութիւն յերկն-
 զոր մեզ ետնւր շնորհիւ բո ին-
 Տուր ինձ հարդան լբողորով ին-
 իսք սրտէ՛ զանուսնոր ին-
 Արբայու թի՛ տիրական ին-
 դայցէ տիրէ՛ իմուս անձ ին-
 Եւ երկրաւորս առ՞ իսլցց ին-
 համըք նորայ որպէս երկ ին-
 Չհացս առաւրէ՛ և միշտ է ին-
 զմարմնոյս դարման և ըզ բանին-
 Տացես առան հարօտս անձ ին-
 զ յիմանալին և զըզդալ ին-
 Թողցէ զանցանս իմու մսարտին
 որպէս և էն՞ սարտապան ին-
 Աստ մանաւանդ թէ զերկոսին-

Թողուլ տացէ՛ղ ի ննձ Թողց ին-
 Եւ մի՛ տացէ՛ս Թոյլ փորձող ին-
 փորձել ըզձ-ն յս որպէս զար ին-
 ւ՛ յի՛ սահնացէ՛ խորոյնոք ին-
 ինք մարտիցէ՛ ընդ գէմ չա՛ր ին-
 Ո՛չ ճշնեցն՛ սահօք զմարտ ին-
 դոնեան հանդիսն կեղծ-աւոր ին-
 Եւ ո՛չ հոգիսն օժ-ի զհոգիս ս-
 իւղով լուսն՛ պատուիրան ին-
 Ո՛չ լուացն՛ զմիտըս խղճ ին-
 որ իյերեսն՛ ան-բնական ին-
 ւ՛ յի՛ սարսպատմանք որովայն ին-
 լուծ-ի զկանոնս սք՛ սահող ին-
 Աղօտ լուսն՛ վառօրէ իս-
 ճբաղ մարմնն՛ աչքըս մԹ ին-
 Խսկ աչք հոգիսն բանական ին-
 միտքըս նսնմ խաւարայ ին-

✠

ԼՁրդ Եթէ զլոյս սրատկեր քոյ ին-
 մեղաւ ք փոխին՝ խաւարայ ին-
 խաւարն որ քան յիս զօրաց ին-
 անկեալն յերկննց արիւսեկ ին-
 ԼՁ յ՛ աղաչեմ զլոյսդ երկնային-
 զփառաց ծագորմըդ հայրեն ին-

Մ Ի

Զ սրատրոյդ մտանց հոգոյս ճրդին-
 դարձեալ վառեմ լուսով քոյին-

✠

Երկուց տէրանց որք ներհակին-
 ծառայեցին դորձով կրկ ին-

Կ երպարանօք խակահան իդ-

Լ ճշմարտիւ խաբէբայ ին-

Ի սէր ժխտող մամոնայ ին-

զիս կատկեցին կամաւ յախտ ին-

Էւ զքոյդ լուծին առողջայ ին-

Ըզ կապսիրոյ պատուիրան ին-

✠

Պատուիրեցէր չհոգալ զվաղ ին-

Աղ կերակրէր և զամբէլ ին-

Չ ի սրատր աստեան իբէն լինին-
 ըստ ազուստիցն որ կերակր ին-

Չ հաւատացին խոստ ման բանին
 և ոչ տեսչեանքն շուշան ին-

Էջ յ ծիւրեցոս հոգաւքնոց ին-
 և մաշեցին զկեանս ընդ նոս ին-

Ա մաց յառանջ ժամանակ ան-
 անբարեցին զնիւթ երկրայ ին-

Որպէս անմահ մահկանացոս ին-
 և ան վաղջան առաւրել ին-

Էւ չխնդրեցին զարբայու Թի-
 ըստ հայր օրէն բարոյ խրատ ին-

Չ ի և տուեալք լինել ին-
 ինձ հարկաւորքն և անել ին-

Մ Էղաւք ի անար տեսարան ին-
 ոչ նկատեմ յիս դերան ին-

Սրատես լինիմ յայլու մ շէղ ին-
 նման գողիլ կեղծ աւոր ին-
 ք զորքու Թ ի ն աւազան ին-
 և զմարդարիս քոյնն շնորհ ին-
 Շանց և խոզից նմանող ին-
 կամաւ և տաւ սղծ ա սիր ին-
 Բայց արդ խնդրե մ զոր ոչ ունիս-
 տուր ինձ իմցս ըզ խնդր ել ին-
 Հայցեմ իբէն զոր կորուս ծ-
 արայ դաման լ լուսով ճրագ ին-
 Բախեմ ըզ դո՛ւ ո ըզ երկնային-
 նիւքան զփակե լն ըդ դեմ հ ընդին-
 Չողորմու Թ ե դ ու ո ըզ բաց ինձ
 Տինչ դե ո փակե ա լե ճ շմարտ ին-
 Ընդ պողոտայն շոք ա տոր ին-
 լայն և արձակ ճանապարհ ին-
 Ի կորչստեան յաւ Թ և ան ին-

✠

հ լ

յորում բազմամբ հետևեաց ին-
 Ռւղղեալ զսաս իմ յանձուրի շօ ղիւ-
 Թեթեարն մեղաց բեռ ին-
 Չի կարացնց ընդ սահաւ ին-
 Թեթե Թռչն լամպոյցերի ին-
 Մոյժ ղիւ ըդ բէ զդուռ ընդ լիւ
 ամցեսս առ հայր քո երկնայ ին-
 Ճանսարար հաւ նեղ և նրբ ին-
 ուղիղ վարճէք ամայ ին-
 Ը յի որ շարեաց ապա շորհ ին-
 ևարդարոց որք իբար ին-
 Տաս հաւասար ցօղ անձրև ին-
 և ըդ ծաղման լոյս արև ին-
 Ի նձ որ մեղօք մեռեալ շար ին-
 և սպան շորհ առ քո բար ին-
 Զօղեալ ըղցօղ շորհաց քոյ ին-
 և ըղծ ազնւն իմանալ ին-

✠

Չ կկեալ ըստ առ քնդ ըմ հաւատին
 և ըզլ շօճ կինաց բան ին-

Շ ինել շնորհեայ ըստ արժանին
 իվերա՛ քն-ման շարժ զին ին

Չ ի իշն չէլ հողմոյ ուժդ ին-
 և ի յառնէլ դետոց փորձ ին-

Տ անըս հիսնուսք մի՛ շարժեացին
 ըստ յիմարն նոր յաւազ ին-

✠

Ա սայ և ինձ ըմ բորտա ին-
 և հաւատով մերձեցող ին-

Կ ամոս սրբեաց բողոք ուլ ին-
 և մարբեց ինչ յաղտոյ չար ին-

✠

Չ ինուորեցա՛ կայսեր սատր ին-
 որպէս և պէտքն հարիւր ին-

Բ արբառեցայ ևս ըդ նմ ին-
 զաղերսական բանըս նոր ին-

նե

Չ և մարժանի Թէ ընդ արկաւ-

մտցես ընդ յինչս տաճար Ին-
 ւել չ հրամայեսց բանսդ բանս-
 ղախտիս մաքրես ընդ ծառային-
 Տաղնապեցայ Չերմաւբ ախտին
 սրտ ընկական զաղբաւորս Ին-
 Էւ յանկողինս զարշէլ Ին-
 մեղկեալ անկն զանկանդնել Ին-
 Ընդ զորանչն սիսոն վիտ Ին-
 զիս յարտացես աջ հղաւթ Ին-
 Չի պաշտեցից ես ընդ նս Ին-
 ղկենդանա տոր-ի իսոյ անձ Ին-
 Աղբիւր կենաց Չուր խնդրեցեր-
 սամարու հոյն իծարաւ Ին-
 Էւ խոստացար Չուր կենդանին
 փոխանակել յանցաւոր Ին-
 Շնորհեայ և ինձ կենացդ աղբւր
 քղ հոգևոր սբ զբմբել Ին-

✠

✠

✠

Գ ետահեռեալ յորովայն է-
 դառառաբն ի շնորհաց հոգ Ին-
 Ընդ բազմառեալ անկեալ անձին-
 արոբատիկէ աւաղան Ին-
 Յորումեան զոր ոչ ունիտ Իմ-
 զի զիս արկցէ մինչ յուզից Ին-
 Աստ բառնալ Իմոյ մահճ Ին-
 այսէ մարմնոյս Թանձրագործին-
 Աջ մեղան չէ լի արձեալ Երկ Ին-
 յետ ոչ ջու Թէ ըստ հրաման Ին-
 Ար ինտուզէ լալեաց ծով Ին-
 Է ընկղմեալ բարձեալ նաւ Ին-
 Դ աւ սաստեցէր Է լռեց Ին-
 ալիք ծովուն հանդարտեց Ին-
 Տուր Է Ինձ ձեռն ըստ պետրոսին-
 վերայ բերէ լ յալեաց չոր Ին-
 Չ Իմոյ մեղաց շարժեալ ալ Ին-

Կեղծուցանէ՛ր զիս ինչմ ին-
 քնդ դիւտառանձրամուկէդ ին-
 քնդ եղմանսն բնակ ող ին-
 Տանջիմ և ևս յոյժ ցաւատ ին-
 քնդ հարդոց որ չէրև ին-
 Սատեայ և իմ չարատիւ ին-
 որպէս և յոյն ժամատ նոս ին-
 Էւանդ ընդոց մատնեայ խորին-
 որպէս ըղխոյս երամակ ին-
 Որ զանդամօք լուծեալ մարմին-
 կարծրացուցէր հոգով բան ին-
 Շնորհեալ ինձ լսել ձայն ին-
 Թէ մեղքք բո թողեալ լից ին-
 Ի շխան մտօք ընդ այրոս ին-
 բուռն հարից անըդ ոտ ին-
 Ասարն դատեր մեռեալս անձին-
 խտուռ մարմնոյս մահարեր ին-

†

ՄԾ

†

†

Սոնսարհեսցին յիս քանսն ին-

դատարեցին զճայն կականն ին-

կալ ըղձեռաց բանականն ին-

դարձն այսրէն յիս զըտոգ ին-

✠

Եւ ըդ միտսն ախտանոր ին-

կերանց ըստն ըդ կըսող ին-

Մարբեան զհոստեւն զտակ ին-

յարեան մտաց զաղբագունն ին-

Յոյժ կաղացն պատուիրանն ին-

և կորացն ըստով բանն ին-

կանկնեան և զիս տր ըդ կաղ ին-

և ըոյս ծաղեան ինձ ըստ կորս ին-

Չի վաղեցինց կրք եղջեր ին-

ըստ կանխասաց մարդարէ ին-

Եւ զարուսնանկդ առանձնաբէն

տեսից ինքն ըստ հայրենն ին-

✠

Եւ համբացայ բարեաց բանն ին-

որպէս բերանն այս ահար ին-
 Նմաներով խուլեհաճք ին-
 և իդիւանց խցեալ խշ ին-
 Ընդ արձակեան զկապըս լեղին-
 բարբառեցոյ ինձ ըզբար ին-
 Էւ խից զականջս ընդ դէմօձին-
 զի միլուանց ըստ և այ ին-
 Որ գոսացեան դորձնական ին-
 և չորացեան յախտէ ձեռ ին-
 Չայն տիրական ըն հրատանին-
 ի զգայութե միտխարկեց ին-
 Հ ընչեաց իմո՞ւ մ մեռեալ մասս ին-
 կենդանարար ձայնի ըն ին-
 Չ ի կար կասեան յանհնար ին-
 ի գործ բարոյ արձակեաց ին-
 ւ յընդոգին լա ընդ այք ին-
 ի բք ինայն լացին զորդ ին-

Ի

Ի Կ

✠

Գ Թ ա ւ յ ի ս օր ը նդ նոս Ի ն -
 ար ծ ա ն ա ջ ո յ կ ե ն ա ջ ձ ա յ ն Ի ն -
 Ե ւ ը նդ կ ն ս շ մ ե զ ա ւ ո Ր Ի ն -
 Բ ու լ ը ն հ ա թ ի յ կ ե ն ա ջ դ ու Ի ն -
 Տ ու Ր հ ա մ Բ ու ը ն շ Ի ն ձ ը նդ ն ո ի ն -
 ո Ր ա լ է ս և ն ա ս Ի Ր ո Վ ս Ր ա Ի ն -
 Բ զ ի ս ե շ ա ղ Բ է Ր ս ար ա ս ս ու ե շ Ի ն -
 լ ս ե շ ը զ ձ ա յ նդ ա ծ ա յ Ի ն -
 Հ աւ ա ս ը ք ք ո ղ ք ե ղ կ ե ջ ու ջ Ի ն -
 ք ն ա յ յ ա ն ք ո յ Թ խ ա ղ ա ղ ու Թ Ի -
 Կ ա մ աւ մ ա Ր մ ս յ ա լ ա Ր ծ ո ղ Ի ն -
 դ Թ Ե ա ջ ը ն կ է յ ղ ի ս Թ շ ն ա մ Ի ն -
 Ը ն կ ս ա մ Բ ի ս ո Վ դ ա յ Թ ա կ ղ Ե ա ջ ի ն -
 ո Ր ք ֆ ո Ր Ր ո ղ ի ք Ի ս ա ս ս ու ե Ի ն -
 Ո Ր ի ն ձ ա Ր ա ո ծ ո յ դ Ե Ր ա զ ու ն Ի ն -
 ք ա ն ղ ի ս յ ա ն ջ ա ն ս ա ու ի Թ լ ի ն Ի ն -
 Չ ս ղ ար ա ն ո ջ է ս ծ ա ն Ի ր ար ձ ա ն ի ն -

անկ մամբ իժնով ըն գեհեն ին-
 ւ ը յլ որ հընարդես անհնար ից-
 կանգնեա և զին այժմ ի ոտ ին-
 Չ ի որք գթեալք լս իմ կանգնին-
 և որք կանգնին զբէն գոհաց ին-
 Յ ադարակն Թշուառս անձ ին-
 որ ցանեցէր սերմն ըզբար ին-
 Ի բուն լինէլ հիգոյս հոգ ին-
 ցանեաց զորոմն թշնամ ին-
 Որք նախ հընձոց ժամանակ ին-
 բաղեալ յինէն իբաց դից ին-
 Չ իմի զցորեանն առցես զշնորհն
 զորոմն տան հրոյ գեհեն ին-
 Յոյժ կարծբացն ըմ ապառաժին-
 Եղէ նման ճանապարհ ին-
 Փուշբաշխարհն զիս հեղցուցին-
 և անպտուղ զանձն արար ին-

✠

✠

նէ

Այլ սերմանող տր ըզ բար ին-

յևս առեցոյ ըզ բոյս բան ին-

Չ իտաց սրտոնդ մի երես ին-

հարիւր վաթսուէն կամ զերեսնին-

† Ոչ ծախեցն զդիւր վատնել ին-

ընդ գիւտ դանձն յաղարակ ին-

Չ որ գողացաւ խնթնամ ին-

եսս փոխան ըզ կապտել ին-

Ըզ բեզ որ դանձդես երկնա ին-

մախթեմ սրտիւ բոլորով ին-

Տ ուր ինձ իմաստ դանձել յերկին-

նանդ-ը ունել զխորհուրդ սրտին-

Որ եգողոյն գեշերայ ին-

գաղանի ահան ոչ հաստան ին-

Այլ զգուշութե ամրա սրահին-

ըստ ըն լուսոյ սրտու իրան ին-

† Որ ի խնդիր ըն մարգարտ ին-

Հէ լի նման վաճառող ին-
 Եւ սի փոխան անփոխան ին-
 Ետու ըղ սէր անցանոր ին-
 Չվաճառեցի ըստ հրաման ին-
 ըղ ցանկութի նիւթական ին-
 Է ըսի ստացոր մըն մեծագն ին-
 Էցանդաճի ն լուսաբեր ին-
 Մարդարտօրէն ճընուհդ կէսին
 ան Է մարդ մի երկուք ին-
 Տուր ինձ սիրոյդ ան այ ին-
 լինել խնդրոյ խանդակաթ ին-
 Բայ զառազանս փափաքողին
 մուտ իսինեան ասարմմիք սրտին
 Տաճարացոյ զիս վեր ըստ ին-
 Է ընդ գրկեան յաջով բոյ ին-
 Չհաւատ բողոյ մանան Է իս ին-
 զարբայութե՛ն յաւրինակ ին-

†

Ո՛չ ըստ ացանց խմու-մս անձ ին-
 ղե չար շերինք փոփոխե՛ ին-
 էս ո՛չ նաման Թռ շոց երկն ին-
 յստ ըս հանդէմ պատու իրանին
 Զորմ հողնք մարդ-կան հանդ շին
 Ժառանդ երկննց սք խորանս ին-
 Ե ոչ եղէ խննտ ըստ համ ին-
 կամ կար ծրանդն ճըճեաց մտնն-
 Զորոց մանրեանց մանր ըղ Ժաննն-
 եղես կառ ո՛յ սատ ըս ծառ ին-
 Խ մոր եղէ՛ զատԹար ե-հ ին-
 ե ոչ առնակ ածման բան ին-
 Զայնոր Թաքնց յաշիւ-բըն կ ին-
 յեկեղեցն զխորհուրդ բոյ ին-
 Զ ինայ ի բէն առեալ նախի ին-
 նովաւ ծանեանս դասք ըն զերնն-
 Ե ընդ զանգու՛ած ս աղ-ամային-

Ե ճ

Ժ

Խառնեալ բողոք խլմոր է Խն-
 Չ բիեալ միայն ես է բիոս Խն-
 ան ճառէ լի լոյս Խմաստ Խն-
 Ում արասցեն հաղորդ կրկ Խն-
 տաց ես դարձեալ զոր կորուսին-
 Ընդ յորասցեալսն իյուռ կանին-
 հաներ և զիս յեզր ծով Խն-
 Բայց ընտրու թէ քո ըզ բարին-
 անկեայ իբնաց ըստ խոտան Խն-
 Որով Խնայն Չուր ըս խոր Խն-
 դար ձեալ ի Չի ի դէՉ տըղի Խն-
 Որու մանդ հոնդ քան հնար Խն-
 զ հոգոյս մաստիւն քն պաշարեցին-
 Ըյ դուռ կարծի ամենայն Խն-
 վերան բերեան զիս վեր ըստ Խն-
 Ես իբարիս սք աման Խն-
 Ժողովեացեն ընդ ընտրել Խն-

✠

†

Որի հսկինց նկանակին
 նշխարեցէր հինգ հազարին
 Եւ իչորինց դարձեալ զնոսին
 կերակրեցէր յանապատին
 Չիս որ բաղցեալեմ քն հացին
 ամայնոյդ երկնաւորին
 Էրայ շնորհ հոգոյս նովին
 յերկնից իջեալ և անմահին

†

Քանանուհոյն լուար ձայնին
 և շնորհեցէր ըզ հայցելին
 Աղաղակեմ ևս ընդ նրմին
 շնորհեալ և ինձ զիմ խնդրելին

Ն Դ

Չիկեթ շնորհ կոչես զերջին
 արագապէս լսես ձայնին
 Ճեպել յընթացս իկոչ հովուիդ
 և հաղած էլ զմուտար ոտին
 Թէ և մանկանց անարատին

չև արժանի կցորդ մաս ին-

ւշ լ' փշրանաց սք սեղանս ին-

արժանացոյ կենաց հաց ին-

Կարկամեղէ՛ Ես առ՝ բար ին-

տման կընձըն կարկամ ին-

Չ եռ ըն տացէս ինձ ընդ նս ին-

զանկեալ հողիս կանգնեա՛ ռախն-

Որչայտնեցէր զաճ ու թի ր-

աշակերտաց բոց իլեր ին-

Ես զանձառ փառսըդ հայրենին-

փայլեալ ցուցէր աչաց նոց ին-

Մ աբրեա՛ ն զիմ միտքս մթ ին-

ն զգայարանս ըս խաւար ին-

Անդ յայտնապէս ի յերկրորդ ին-

յադիլ փառօքն ամայ ին-

Ը նդ ըռ սնակիանս այսահար ին-

մանկանըն հօր անհաւատա ին-

†

†

Էջ Եր ըստ աւրէ տանջ իմ տոլին
 Ի հորք ցառման Ի ջուր դիջ Ին
 Յորոց հընար ըստ մարդկայ Ին
 չէ ողջութե՛ն Ինձ երկոս Ին
 Էջ Ը Թե՛ն Իբէ՛ն ար երկնայ Ին
 ցաւոցն առ Ի Թք հալած եսց Ին
 Չ Ի ջերմութի ք առ ընջենայ Ին
 և լուսնակա՛նք ըն դիշեր Ին
 Մ Ի մեղիցն Ինձ ըս դաւթ Ին
 և մի՛ մեղաց պատճառ լից Ին
 Ի հարցանել ըղբեղ վիմ Ին
 բանիցս Թողուն լեղբուն բն անցին
 Ոչ ասացնր ևս Թ ըն եկ Ին
 այլ չորս հարկեր ընդ Իննս Ին
 Չ որ կենցաղէս ամբն Թ ու Ին
 անոյաւ որին եօթնեանց դար Ին
 Թե՛ն որ չափ Եմք Կացս մարմ Ին

†

պարտէ Թողուլ զղջական ին-
 էն ես Թեպէ՛ս եղէ վերջ ին-
 ՚նո՛չ Թողուլ պարտապան ին-
 Ասան ախտօ՛ որ բնու Թէս անձին-
 և անկատար դոյ ի բար ին-
 Սակայն առնա ի բէն լըցց ին-
 բո՛ ինձ եդ ետ՛ ի բան հրատան ին-
 Թողուլ ըզմէ՛ղս առ՛ բեղ պարտին
 որ բան զաւ ան շատէ ծով ին-
 Ո՛չ աղբատնս միայն չափ ին-
 ետն Թանսանն՛ց ըն հանոն ին-
 ւ ը յ՛ առնաւ լ ը յոյ՛ զմտ րասցին-
 ըստ ողորմու Թէ՛դ որ ո՛չ Թը ին-
 Ա ենդ անական չըտ այ ճայն ին-
 որ ո՛չ Թաղ՛ լ զհայր ըն Թող ին-
 ւ ը յ՛ և մեռնայ ընդ մեռել ին-
 մեռելոտն՛ գործ ան բ չար ին-

2

†

Բուռն հարի զմաճոյ բան ին-
 բայց ո՛չ նման մաճակալ ին-
 ջինայ չհայն անդ-ր ի յետ ին-
 այլ ի յակօմն որ առաջ ին-
 Էս ևս Թողի զխորհուրդ վերին-
 ըզձանապարհ մտից յերկ ին-
 Դարձայ այսրէ՛ն երկիր ստորին-
 ուստի հաներ ի ջմամբ քոյ ին-
 շարք բարձրացոյ զիս վերջատին
 առ՝ բեզ հանցէս յերկնից երկ ին-
 Մի՛ տար դառնանա՛ առ՝ Թշնամին-
 զի մի՛ հարցէ՛ ընդ խառար ին-
 Ին՛երբին և անցն երկից բաժ ին-
 զոր որոշեանց բան ըն քոյ ին-
 Յորովայնէ՛ և մարդ-կայ ին-
 և ընդ վարճոց երկնա՛ւ որ ին-
 Նոր-իրեցանց և ևս մաս ին-

†

հրեշտակական կուսական ին-
 թառեքագմէլ ընդ դէմ ախաբն-
 ն ընդ բնու թէ ըս շար ժող ին-
 քայց Թող դտն յասպարիս ին-
 ն զէն ընկէ ց ի ճակատ ին-
 Յորուս և նն տըբ մտ իս չար ին-
 ի սիրտ հարնն տիրական ին-
 Չպահանջեցեր զանկարել ին- 27
 այլ զիս եղեր ի շխանն ըմ ին-
 Թէ որկարողքն են տանից ին-
 և որբ տկարք ոչ պահանջ ին-
 Աանայտրիկ ոչ ունից իմ-
 պատճառ բանի խոցմանս անձին-
 էս ոչ դ ի պող զպատասխան ին-
 ի բնարդար դատաստան ին-
 շ յ յ որ բննի չղես խորհրդ ին-
 և տեսանող դաղանեաց սրտ ին-

Մ րոտեր փոխանս պատրեչս անձինս
 ըսող Թ շնամհոյն հոմ յաղթող Ին-
 Մ ՚ ստար աեղի՛ զիս փորձող Ին-
 մարմնոց ախաւհ ք զիս պատր ողին-
 շ յ լ պարապրեան Թ և ան ք բոյին-
 որպէս ըզ տինպս ըն բերակ Ին-
 Զ ընթրիս ըն մե՛ ծ կաղմեղ մե՛ ծ Ին-
 րոն ըզ ծ առնոյք զիս կոչեց Ին-
 Զ որմն Ի թանց հրաժարեց Ին-
 պատճառ եղնի խրատոր շնր Ի-
 Ա անն աշխարհի՛ ազարակ Ին-
 եւ շանն եզանց զգայական Ին-
 Էս ընդ կնո՛ զ հեշտա սիր Ին-
 որով կապեանի կամ խոս Ին-
 Լ ու ծ ի չ կապեց զ ծ ոխայ Ին-
 ըոյ՛ ծ ըզ կապեանս իմ զերես Ին-
 Ջ անն Ի նովանէ՛ ս այս տրամադին

†

տաք խտածար ու խտեալ տեղի ն-

Արժանացոյ կենաց հաց ին-

ն-յամբն շոյդ անձայ ին-

Ուրախանալ գինեւոր բան ին-

զօր խառնեցեր անըզգամ ին-

Յերուսաղէմ մերոյ դրախտ ին-

ընդ ադամայ յանցում որ ին-

Խյերն ըն զս ի ջի ստոր ին-

անկայ ի ճն ու անաղակ ին-

Որք ի լոր սոյն մերկացուց ին-

դհոպիս մեղաց վերօք լըց ին-

Ո՛չ կիտանա՛ն Թողեալ գնաց ին-

այլ յետ մա՛հո՛ւ պատրազմ ին-

Չոր և մոզսէս ըն ղևտաց ին-

և ահարն զս բահանայն հ ին-

Տու ըն մեծ ի նահապետ ին-

և մարդարէք հնո՛ւ ան ըն

†

27

Չ վեր

Չ վերջացան արհեստներս ին-
 քա զի խոցորում ըստ սասանիսց ին-
 քա Եղոյ բանիւ անցեալ տես ին-
 քա բժշկիւն ի չկարաց ին-
 Սասանացոյց զոր կոչէ ին-
 տոհմն ժրպիւհ հրէական ին-
 Ցորցեց ըզցան տնոյ անձ ին-
 տեսանող աչնցող անայ ին-
 Գթայ և ինք ըստ աղամ ին-
 գիր գեղ հոգոյս խոցոյս խոր ին-
 Պատեւս զգետտիւնն իմ առաջին
 զորան աղանքն մերկացուց ին-
 ւՂ բն իմերայ ձէԹ և գին ին-
 զգեղնն կենաց հոգոյս վիր ին-
 Տալով օժմանն դարձեալ զհոգին
 և ըզբաժանի նորոց ուխտ ին-
 Բարձ իմերան դրատոտ խաչին-

տար իսպանոսի կկեղեց ին-
 Տանձնեա գլխն բահանայ ին-
 բեղ ըստ մարմնն որատարայ ին-
 Տոր ըստ երկուս դահեկանին-
 դբան հին ևնոր կտակարան ին-
 Տանել դարման հոգոյս նոզ ին-
 որպէս կեցցէ հացիւ մարմ ին-
 Նսխ բան ըզգալ բարեկամ ին-
 հոգոյս իմն պահանջող ին-
 Ի յերկնայնոցն երկնաւոր ին-
 և զիս յերկնս ուղղեոր ին-
 ԲնուԹք բարն բարեկամ ին-
 զոր ատեցն սիրով չար ին-
 Ան դրունս լուսն արևու օտիդ-
 կանխեմ հոգով գիշերայ ին-
 Տոր ընդ երկն նկանակ ին-
 զգաւ անուԹն երկոց անձ ին-

22

Էս. Լ. ըզ մարմնս քն երկնաց ին
 որով ծանեալք զերկա դիմ ին
 Չ ի իբարեաց դործոց մաս ին
 չուսիմ դ ընկել բարե սիր ին
 Միայն զհիմնաւ շնորհաց բոցին
 և ըզ Թողմիկ կենաց վերջ ին
 Ընդ դէմյայն ծամ ազաչող ին
 մի սրտաճառէր ըզ դժբանց փակին
 Էս ըզ մանկանցն ի յանկող ին
 զան մեզ հողոցն իհանդ ըստ ին
 Էս մի առե՛ր զան կարել ին
 որ չկամել ոյն փոխանամկ ին
 Չ ի քն կամե՛ ին առնն և ին
 է՛ կատարեալ դործ իբար ին
 և Չ յ՛ առե՛ր ծառէլ ըստ առաւելին
 զի ընկալաց ըզ խնդրել ին
 Ո՛չ ըստ սիրոյն զոր կորուս ին

ալ ընդ ժառութե՛ն աղաղակ ին-
 քնդ մեծատանքն յիմար ին-
 յորում ետան անդբասհմա ին-
 Յ իմս աճեցին սերմանք չար ին-
 և բաղմացան իմիտս անձ ին-
 Մ ինչ և բակեան շտեմարան ին-
 հպոյս մասանց բանական ին-
 Էս մեծադէյն դորձել զտեղ ին-
 յոգնաղեղնն պաղոյ չար ին-
 Չ որս մանկաղաւ բն երկնային-
 հասցես ըզ բնյս դառնաբեր ին-
 Եւ յաճեցոյ յիս ըզ բար ին-
 սրաղարբերն ըզ ըզ իյերկ ին-
 Ի մաքրութե՛ն աւաղան ին-
 որում ստեղծե՛ր զիս վեր ըստին-
 ւ յարն չարեանց յիննն ելց ին-
 այսք որյաւ ձե՛ն անդբ մա ին-

†

15

†

Որոց շրջեալ ընդ-անջրդ- ին-
յոգիս յախտից ց ցամաքայ ին-

Որ հանգըստեան վայր ոչ գտին-
որ ըստ կամաց իւր ոչ է ին-

Էւ զի աղբիւր մեղաց ախտ ին-
մուտ անըսպառ յինէն վիժ ին-

Որ և պատշաճ իսկ արդար ին-
տուն և տեղի հոգիսն մ ին-

ՇԽ Առեալ զընկերս եօթնեկ ին-
ըստ կենցաղոյս չարքն չար ին-

Խառնեալ ինքեանք այսքն առ ջին
դարձաւ և որք իտուեսանձ ին-

Որ դերաղանց չարսս վերջ ին-
եղի ինձէն բան ըղնախն ին-

Զ ի աղբիւրէն այլ ոչ մարր ին-
այլ դաժանմամբ և դժւար ին-

Եր զգորչադոյն դողով նոր ին-

յետ ըմբռուման ամբական ին-
 Որում տիրեանց դարձեալ կրկին-
 ըստ առաջնորմն յարանցուց ին-
 Զոր հերքեսցեն դու վեր ըստին-
 ի յանապատն անդ ընդայ ին-
 Թե՛ սկեաւ և ի՛չ ըստ մարին ին-
 այլ ըստ առնատ քո սարգև ին-
 Էւ ըստ չարեանց ըն և աւթնեկ ին-
 շոր մաքրեսցեն ըստ ներհակ ին-
 Բնա՛նցուսցեն յիս ըզ հոգ ին-
 ի և զԹն արիեան շնորհաց քո ին-
 Ըստ մարիամ մազդաղեն ին-
 յորակ և և զԹն դւնել ին-
 Էւ ըստ դաքեանց մաքսաւոր ին-
 և ըստ բազմացն մարինակ ին-
 Չեղե՛ն մանող քո ծառայ ին-
 որ ակնուներ մնըդ դարձ ին-

✠

Եւ ոչ երկրորդ կամ երրորդ ին-
 պատու սպասեմ գալոյ քոյ ին-
 քստայամ եւ ոչ յուստով եւ ին-
 եւանդատիւս խոստման պատու ին-
 շն ծել ընդ մե՛ջ քո ըղ գաւտին-
 անցեալ պաշտել ըստ ծառային-
 շն յ՞ Եւանճիլս յուստատ ին-
 քորմ ծառայոց հարկանող ին-
 շն ըրբեցողին եւ կերող ին-
 եւ զինչ ըստ տնւոյ վատնող ին-
 ք եւ երանելի թե՛ տգիտ ին-
 եւ ոչ հանդոյն չար խնամտ ին-
 ջիչ ըմպելի գան սաստկանդ ին-
 այլ յոյժ սակաւ չտիով վնասին-
 ք այցարդ գիտունն վատթարին
 տըգէտ կամաւ լաւանդուն ին-
 ջեմ զգու շական պատող անձին-

արթուեն մտօք ըստ հակող ին-
 ի բնոյ զարթոյ մահաբեր ին-
 ղի ղգորշացայց աւաղակ ին-
 Տուրակնուեն շառաւ աւտ ին-
 ղի յաղեցայց տեսլեամբ բո ին-
 շը բանման ղիս ծառայ ին-
 ծառակցայց կերակրող ին-
 Տալի ժամնո ղիմաստ բան ին-
 իւրաբանչ իւր բաղցեալ անձ ին-
 Չարիական տուր ինձ դատին-
 պնդեալ ընդ մէջ ցանկական ին-
 Լոյց ըզձրանգ պատճիւրան ին-
 յողիս անշոս խաւարայ ին-
 Կարկանու թիբ կռան մոլախտին-
 ողորմութիբ խորտակեսց ին-
 Եւբտակըն հին փոփոխեսց ին-
 առանց հնութե ունող գանձին-

Ի դասս ընտրեալ փոքրի հօտ ին-
 խառնեայ զժոռ ին անբեր հոգին
 Չ ի հօր բն կանք հաճոաց ին-
 զարբայու թի տալ ընդ նոս ին-
 չ եղեր երկիր զհուրդ երկնայն
 որով մարդ կան հոգիք մաքր ին-
 Բ որ բոբեցն անձ իմ ցրտ ին-
 զհոգիս ջեռոյ սիրով բոյ ին-
 Ի սուտ միայն լեր ինձ բաժ ին-
 ըստ սողոսն զբեղ սիրող ին-
 Չ փոխանակել էկից մաս ին-
 սչ տանջանայ զանազան ին-
 Չ հաշիւն եսնչ ըստ ոստի ին-
 ետու յաստեաց ճանապարհ ին-
 Ան ի հմատնել զաստու որ ին-
 ըստ մատնու թի չսրախօս ին-
 Արոց բերանքն կարկեսցին ին-

✠

նչ դատանիսն զիմել վրան իմ-

Չ իս ի ձեռանց կորզեալ դահճիմե-
ւ հան յանէլ բանտէ նոր ին-

ի նոր ձորձո՞ւ աւազան ին-

տիս ձեռն զմեզանց կապերան հին-

Որ ընկալան ի զրո՞նոր ին-

ըզդոյն տըխուր և զազաւել ին-

Չ Երժ առ յինէ՞ն զբուրձ զգեստն
և ըզգեցո՞ զուրախալ ին-

Եւ զպատմութեան հոգոյս ներքին
լըւն աչանց ջուրբ արտաս- ին-

Չ նորացուցն ըզտիկըն հ ին-
ի հնու թեւէ՞ մեղաց զհոգ ին-

Չ ի նոր գինն պատուիրան ին-
առանց հեղման յիս պահեսց ին-

Մ որացուցէս զիս վերջստ ին-
աջըդ կարծող հօր հզմուր ին-

Չ Կ
✠

Չ Ի հայրատո՞նկ որթոյդ գինին
 անասպակն յիս պահեսց ին-
 Ի վեհագո՞յն նստար բարձ ին-
 աստիճանաց քոց առաջ ին-
 Ա՛ջ առաջն ինչմանք քո ին-
 այլ ինքնաշնորժ փառամոլ ին-
 Յորժամ ինչն զազգ երկրած ին-
 Ի հանրական ինչարան ին-
 Մ Ի անդ-դնն բանդ ինչող ին-
 Ի վայր մատիր բարբառեսց ին-
 Էջ ի անկեան յայժմ իդեստ ին-
 լուայց բարեացն իքն բան ին-
 Ի վեր մատիր բարեկամ ին-
 Ի բարձրութիւն անայ ին-
 Ե լից յերկնս աշտանակ ին-
 Է զամբու թիւ ընդ դէմ չար ին-
 Ը զ հուսու թիւ հրեշտակայ ին-

և յորով անցնես մարտիրոսաց Ին-

Ո՛րչառչեցաւ զժամերս վարձ Ին-

†

և ո՛չ վերկրէնքս շինուած Ին-

Է՛լ յիմն ամբօ կրօնից կարգին-

առանց զլիսոյ կատարած Ին-

Բայց կատարե՛ց յառեւայն Ին-

կերտող բոլոր էական Ին-

Չ իմ կատրեա՛ն զշինուածս անձին

աւթել ի գլուխ ըր զերբստ Ին-

Չ իմ անցորդք ծիծաղեսց Ին-

Շ Է

առանց լրման թողեալ լին Ին-

Է՛լ յի բնութիւն սասկեսց Ին-

հիմն և յաւարտն իմաստ Ին-

Իմ թագաւոր իշխան հոգ Ին-

†

յորժամ մտե՛ց յաշխարհնով Ին-

Ընդ աշխարհակալքս խաւարին-

եմուտ իմարտ սրատերագմ Ին-

Մախն սչ խորհն լեդ իմա ին-
 եթէ տասանբք հաղար ին-
 ի բրե մարմնոյն զգայարան ին-
 չնցէ կարող մղել մարտ ին-
 Ընդ այնմ որ դմ բռնանոր ին-
 հանդերձ զորօք բան հաղարին-
 Որք իմ տասանբք ինքեանք կրկին
 իմովս ընդ իս անդու լ մրց ին-
 Չորս և տե սօղբ զիս գովէ ին-
 եբք ըզգիտող չափն անձ ին-
 ի մարտ մտն ընդ դեմ տկարին-
 և սչ բան զիս դ իմադրանի ին-
 Այլ առաքել իմ հրեշտակ ին-
 նախ բան ըզ գով պատկարազմ ին-
 Ը զկամս յիշող ընտրական ին-
 զի մարինօք խաղաղասց ին-
 Սախայն չեդ ի ունկըն խրատին-

առաւելաւոր ըն հրամանն ին-
 Ռոտէ անկեայ խնկ մարտ ին-
 խոցեալ վրժօք անհնար ին-
 Չայլ ըս տեսն համն մարտ ին-
 յաղթող գտեան յասպարիս ին-
 Էւ կարծեցն զիս ընդ նոս ին-
 աղթեալ կուսն մենն մարտ ին-
 Բայց փորձու թիւն իբրև հասն-
 զան զյու թիւն իս յայտնեց ին-
 Յառաք ինեանցն որոշեց ին-
 և ընդ վատացն զիս լք ին-
 ւ ըր թագանոր տր երկնն ին-
 ամենն զօր հաւր միած ին-
 Լեր մարտակնց տկարս անձ ին-
 իհող և որ պատերազմ ին-
 Հար ըզ հաղորս որահեկ ին-
 որք յայտնապէս չարեանք կու ին-

Ճ Լ

Էւ ըզբիւրա՛ւ հրս յաջակողմ ին-
 որբւ բարեօ՛ր կերսբարան ին-
 Չ իս անբացոյ խորոյ նոց ին-
 ճշմարտութե՛ն զհնու բո ին-
 Էւ սրահպանեա՛ն զվեհ անդամին-
 սաղա՛ւարդօ՛ր բոնըչան ին-
 Մ տորեցոյ ըստ ոչխար ին-
 իբանա՛ւ հր հաւտէ բոյ ին-
 Նուաղեցն՛ զԹիւ հարիւր ին-
 զոր յանապա՛ստ Թողեր վեր ին-
 Ե կեր սերո՛վ խնդրել ըզմ ին-
 դտեալ հանե՛ր յուսով յերկ ին-
 Լցեր ըզԹիւ՛ անկեալ դաս ին-
 ուրախութե՛ն հրեշտակայ ին-
 Էւ զիս բարձե՛ր տր ընդ բազմին-
 լուացեր յաղանոյ մեղաց տղմ ին-
 Յորում դարձեա՛լ արդթօ՛ ախոմ-

✠

ըստ անմահ աղբանիք ին-
 քուս դարձեալ զիս արտասուօք-
 զոր շնորհեսցէս անդէղջս անձին-
 Առատ վրտանկ և սաստկա ին-
 ըստ որդեթէ ատաղան ին-
 քու զմողորեալս կամսաւ կրկ ին-
 դարձն իկամսդ անայ ին-
 Չ իշխանական կանս իշխող ին-
 բարձ որ բոցու մի ոչ հնազանդ ին-
 Թէ արտաքն է բնական ին-
 զոր շնորհեսցէք բանական ին-
 Այլ զի պատճառէ ինձ չար ին-
 իթու լուծէ Թշուառս անձ ին-
 Չարքունական պատկեր բոյին
 դրոշմեալ իդէմ ըս մարդկայ ին-
 Խ որ Թաղեցի յաղբևս տխար ին-
 կորուստական խրատիւք չարին-

†

Չ որ խնդրեացն սլուսով ճրադն
 անու թեղ որ խնարմ ին-
 քա տասն նու ճլած զսա բանին
 մաքրեայ յախարհից ըստ աշխարհին

Ճ

Քով հրմանն օ դորձեալ զայսկին
 Եկեղեցից նու իննակ ին-

Կսչել զդրացին գեր աշխարհին
 ու բախու թն խնոյ դարձ ին-

Եւ զիս կցորդ արանոց ին-
 ի խրախու թն որե վանն իմ-

Չ ուարձանայ ընդ ցնծալ ին-
 որը ըղ մեղաց սու ըն սչառ ին-

†

Հ ետեւեցայ անառակ ին-
 ինեան բն նկ տարր աշխարհին

Չ հայրենապիսն վատնեալ բաժին
 զոր ընկաղն նու աղան ին-

Յ որու մասին կենաց հաց իդ-

Եւ ըմբէլ շոյ ամ ոյ Ին-

Իյարած եւ խոզ երամ Ին-

Հազիմ մեղծ քաղցր եղջեր Ին-

Չ հայր ըդ կոչեմ ըստ կրտսեր Ին-
մեղայ ասեմ բեզ իյերի Ին-

Թե եւ որդի կոչեմն ճայն Ին-

չեմ արժանի հաւր ըդ վեր Ին-

ւ ըստ զիս միւն ընդ վարձկան Ին-

որք ընդ վալ ճուր ըրձ են զբարին-

Ընդ ապրեցե շոյն երրորդ կիցին
բանդի լուծի զսեր հայրեն Ին-

Ի գերիս ընկեալ խնամոց վեհեւ
արժանացոյ սբ համբոյր Ին-

Փոխարի եւ ի վ զհոտ անմահ Ին-

ընդ դի անկեալ հոգոյս հոտ Ին-

Տուր ինձ ըդ միս պարարան Ին-

ւմբէլ զգինն որ ի խաչ Ին-

Չ որ արձացնյ զդասս ան մարտին
 ընդ մեռելոյս կենսադարձ ին-
 Էրեց որդի՛ն եբրայեց ին-
 և համ որե՛ն արդար մաս ին-
 Որբ յաւրինացն ազարակ ին-
 յեկեղեցի՛ն քո մերձ եկ ին-
 Մ իայն լուան հեռուստ ձայնին
 սարակցելոյ մանկանցնոց ին-
 Էս իտաճար անդր ո՛չ մտ ին-
 իբր աստացեալք ըստ մարդկան
 Մ ախանձարեկի գոլով նոց ին-
 առ փրկու թե՛ հեթանոս ին-
 Որով նախնինքս սարժե ին-
 զի զաւրինօք քո ո՛չ անց ին-
 Որբ ո՛չ միայն սարարակ ին-
 զենմամբ որդոյդ չաղատե ին-
 Էջլ ո՛չ փոքո՛ւ զենու լու ին-

π

հրեշտակական կամ մարդկային -
 Թ է և նոցորնց պարզե է ին-
 նականի բարեքնամենեք ին-
 Կլտակարանքըն պարզոս ին-
 և անետիքն և բոց մարմ ին-
 Բայց առ ինեւ չհամեմատ ին-
 միտքայսոցն կ ղի ո՛չ յագ ին-
 ւ շ յ նախանձոտ իս Թ շնամ ին-
 ըստ արարչու Թ է երեց որդ ին-
 Որք չարախօս ղ ինեւ լին ին-
 միշտ անդադար հարբըն վերին-
 Որպէս յոբանձանուցան ին-
 և այլ բազմաւ որ ըստ կարդ ին-
 Յ որոց կարեւ հայցեմ լեղ ին-
 և ո՛չ դնեւ լ յունկըն բան ին-
 Էս մի մատնեք փորձմ սիր ին-
 Թ է և խնդրե՛ ղիս ընդ նմ ին-

Է ը բար չաղան բնութք բոյ ին-
 մի տուն շինել բանական ին-
 Տ ընտես գողնի մարդն առաջին-
 յատակըս տանս այսերկրայ ին-
 Էս յառաջել ծննդոց նոր ին-
 տընտեսք իբէն դանազան ին-
 Ո մանք մարմնով գերան փառ ին-
 Է այլ բաշխօղբ հուրէր ին-
 Ի վէհ սիսեան թագաւոր ին-
 մինչ իխոնանր հործնակալ ին-
 Էս ի պետէ հարցն առաջ ին-
 մինչ ինն երրորդ դաս խորանին-
 Իւրաբանչ իւրոք ըստ կարդ ին-
 տնտեսք իբէն դանազան ին-
 Ո մանք գոյն ցնիւ թական ին-
 Է այլ բաննիւ թ պարզեալ բանին-
 Յ որու մեհնս վիճակ մաս ին-

ՄԺ

յնդեռնական Թշառս անձ ին-
 Տնտես լինել տան ընքոյ ին-
 բաշխաւ զ բանիդ անայ ին-
 Տալ ի ծանո՞ր ծառանակց ին-
 ըզ կերակո՞ր կենաց հաց ին-
 Չոր ո՞չ ետո՞ր քաղցեալս անձին-
 այլ սովանա՞ն Թողի զնոս ին
 Դարձեալ տնտէս հա՞րատար իմ-
 մարմնոյ հողոյ միտքանմարմ ին-
 Չիւրաբան չիւր պէտքս նոցին-
 մասօր ինարար տալ ըստ կարգին-
 Կերակրելով բանիւ զհոգ ին-
 նդարմանել չափով զմարմ ին-
 Էս երկոցորոնց կացեալ միջ ին-
 սլահեայ ան վրէպ ըզ կարգ նոցին-
 Ի ծառանի գողով մաս ին-
 որպէս ստեղծէր կարգէ զմքմին-

Էւ տիրակա՛նն իշխանս զհոգ Ին-
 ջստ նախատե՛ա ըղ սրտակեր Ին-
 Բայց անհրա՛ւս իյերկոս Ին-
 իշխոս անձե՛ն և յաւ տար Ին-
 Նմանեցո՛ց անհրա՛ւս Ին-
 Իմ վատու Թե՛ս ամբիսակ Ին-
 Որ անբաստան զինէն լին Ին-
 վաս ըն շարեանցն որ միշտդործ Ին-
 Սք սրահապանն իմ անմարտ Ին-
 և մարմնա՛ւ որքն որք տադնապին-
 Էւ ես չորնիմ իմաստու Թե-
 զաւ գոտն ընարե՛լ ճամանակին-
 Ո՛չ առ իկեանս մինչ իմարտ Ին-
 և ո՛չ կենանց անվաղջան Ին-
 Թե՛ ո՛չ և լրո՛ւմ ըն կենցաղոց ս-
 կարեմ դործե՛լ ես ըղ բար Ին-
 Էւ ո՛չ մտրա՛լ որոց ուն Ին-

զի ամաչեմ յնչ տալնոց ին-
 ւձ յ՛ դ-նւ առնա յամենայ նի-
 տուր ըզ զղձն-մն անզեզ ըս անձիւ-
 Գ առնալ առ քե՛զ բոլորով ին-
 նախ քան կո՛չման զիս առեն ին-
 Պարտապանաց դ-ատաատանին-
 ման ինչ Թողո՛ւլ դոնէ պարտին-
 Տողոյս զյիսո՛ւն ըն մարձիԹ ին-
 մարմնոյս ըզ քսան քոռ-քորենին-
 Գարձեալ ըզ կն՛ի՛ օժ-ման շնորհին
 մեզուցելոյ զղձական ին-
 Բ աղու մ շնորհե՛լ զիս ներեկ ին-
 տկար բնուԹե՛ն պատճառ ին-
 Իսկոք ի՛նաց քո՛ յերկնայ ին-
 անմարբրապէ՛ս ըստ իմ մերձ ին-
 Ս ահա՛ Թողո՛ւս Թուով քսանին-
 քան զի կարե՛օք չբռնադատ ին-

Թ Ի
 Ի

Նայ և ըզ մեզս որ ըստ հայ ին-
 գործով ծանոց Թանճրադուհն ին-
 էր զխորհրդոնս որ ըստ ձիծ ին-
 մաքրեայ յինէն շնորհիւ բո ին-
 շը բժանացոյ ըստ տնտես ին-
 արժանաւոր բում գովեստ ին-
 Թէ և որդի եմ աշխարհ ին-
 տութ ինձ զիմատտ մեղաց դարձին-
 Ըստ մեծատանն փափքասիրին-
 էս փափկացոյ առ անբէ ին-
 Մարմնովս այսո՞ւ անասնայ ին-
 Ի փափկութեան ըզգամ ին-
 Զդեցայ զբեհեղն և զծիրանին-
 ըզյանդւածոց բազմա գուհն ին-
 Թէ պէտ և ո՞չ զերևել ին-
 այլ բազմագոյն կեղծօք զբարին-
 Սեղան զեխեանլ ամենայ ին-

†

յոքնու՛րանձա՛ր խրախարան ին-
 Թ ահոյբ լցեա՛լ զանուշ դին ին-
 ղիմարու Թե՛ առաջնորդ ին-
 Ուրախ եղե՛ ևս յայսպիս ին-
 յուրախու Թե՛ անցա՛ւոր ին
 Յերդ և բնա՛ր ձայն ախտայ ին-
 փոխան երգո՛ցն անուայ ին-
 Եւ այսպիսեաց բարեաց բղմաց-
 զոր շնորհեցե՛ր պարգև մաս ին-
 Ո՛չ դարձուցի՛ զտասն երրորդ ին-
 բեզ ի գոյոց ըն պարգև ին-
 Այ՛ սեփհակա՛ն ինձ կարծե՛ և-
 զոր ընդ-յարկա՛ւ ժողովե՛ և-
 Յերկրե՛ յօդոց և ծովայ ին-
 բիւրապատիկ բարիք բոյ ին-
 Յորոց չետո՛ւ ևս աղբատ ին-
 և ո՛չ բարձի՛ զպէտքս նոց ին-

Ա՛հ կերակուր քաղցեալ անձ ին-
 և ո՛չ ծածկիցի մարմնոյ մերկին-
 Ա՛հ հանդըստեան տուն տնանկին
 ո՛չ աւթեան հիւր աւտար ին-
 Ա՛հ տեսութեան հիւանդ ին-
 և ո՛չ խնամել զորս իբանդ ին-
 Ա՛հ արտմակնց եղէ վշա ին-
 տրտմեցելոյ յիրս առանձ ին-
 Էս ո՛չ խնդան ընդ խնդալ ին-
 այլ նախանձութեալ նով ին-
 Արք ըղղաղար աւրինակ ին-
 բարձր սրտիկէ են և ո՛չ մ ին-
 Արքութեան անկեան իս արտաբն
 ազադակնն սղորմանդ ին-
 Էս են անդուր ճայնիցնոց ին-
 չտալով զխնաս ըղսեղան ին-
 Արք մտտնիկքն յագէ ին-

և հաց կատանիք պարպատե ին-
 Հ ունք յօրինանց բոց արտաքին-
 դոնե լեզուսն ողորկե ին-
 Էս ևս շանդ բն հրամանս ին-
 լեզուսն հարկն զբնն ըմանս ին-
 Ի միտ չառն զմիտ ըս բանս ին-
 զամ անամսն բն առակ ին-
 Ար միշտ լուեան անտես լին ին-
 բան զի չուենն ական ջնեք ին-
 Ո՛չ ի շեյն զմահ աղբատ ին-
 Եհրե շտականց տանն զհոգ ին-
 Յ արբահամսն նահապետ ին-
 Ի հանաատնց հանդ չել գոգ ին-
 Թե՛ անքինանիե մարդկայ ին-
 աղբատու Թե՛ց համբերող ին-
 Չի յետ ճըդանց վաղջանն ին-
 յարբայոս Թե՛ն անընդ հանդ ին-

ոխ Եւ ոչ ըղ մահ յըղբանիս ին-
 որ ի դժոխս էջ իստոր ին-
 Յ որում լեզուք պատակե ին-
 իբոց տասնոց դառնագուն ին-
 Որ կարմուտէր կամ թիջր ին-
 ի զազարէ՛ ծագիւ մատ ին-
 Ընդ Թակոյ բնց լիբաժակ ին-
 բարձեալ մատանց մատ ըուակին
 Թէ՞ մեծատանց որ աշխարհին
 տայ առ իկտան բողորով ին-
 Մի՛ պարարէր որդանց զմարմն-
 այլ փոքր ինչ տալ և աղբատին-
 շքոյ մի լուանց զպատասխանին
 առ մեծատանն աբրահամ ին-
 Թէ՞ ընկալնր դո՛ւ ըղ բար ին-
 զոր գործեցէր զփոխարին ին-
 Եւ զազարոս փոքու չա՛ր ին-

հատոյց ըղիբէ թ ջանօքն անձին -
 Որով սայ անտ մխիթար ի -
 դոր պատակին իդէհեն ին -
 Այլ տուր աստէն զղջումն անձն -
 ասան շաւէ շոր դործեց ին -
 Ընդ յղիտութե յորոշայն ին -
 պահօք ճշնէ շատուար մարմ ին -
 էւ ընդ երդոց ըղ պու ընկ ին -
 իդինարքն սն անառակ ին -
 Տուր ձայնս ողբոց արտասուողին -
 լալ ինձ իտուէ ն իդիշեր ին -
 Չի բորբոքեալ նոքօք հնոց ին -
 վառումն այրմանց շիջանից ին -
 Եւ խորափնտ մեծ ի վիհ ին -
 լցեալ անցայց ես առ նոս ին -
 էւ ընդ բարսւց անողորմ ին -
 խառնեան յիս գնլթ ողորմադին -

†

Չի ողորմե՛լն ինձ աղքատ ին-
 ողորմութե՛ն հասնոյ ըոյ ին-
 Ի յիս բաղա՛նք մարմնոյս դն ին-
 աթոռ մտա՛ց դատա՛ւոր ին-
 Ի յա՛յ աներկեղ ին-
 իմարդկանե՛ն անասա՛ւթ ին-
 Չի անձն իշխանե՛ն այնպէս ին-
 յո՛չ երկնչե՛լն լսե՛րկեղ ին-
 Եւ անպատկա՛ռ ըստ խորհրդե՛ն
 զի ումիքե՛ն ո՛չ տեսան ին-
 Աստ եւ հողե՛ն իրե՛ն այր ին-
 իփեաայե՛ր եւր երկնա՛ն ին-
 Քանզի սեղե՛ն առտար ոտ ին-
 իցառագա՛տ եմտ՝ ծ ըոյ ին-
 Որ անդագա՛ր այրմամբ սրտին-
 աղաղակե՛ն մտաց խղճ ին-
 Տուր դատա՛ռնե՛լ ըստ սոսկե՛ն-

զրկող մարմնոյ բաղաբախց ին-
 Չնէրբննս առնէ լր-արձէլ լէրին-
 և ըզ լէրիննս առնել ստոր ին-
 Որպէս կարդեալէ արարչ ին-
 հոգոյ ծառայ լինել մարմ ին-
 Ո՛չ կտանելով անիրան ին-
 շնել ձայնն արարակ ին-
 Ասան երկեղն անայ ին-
 և ամառ թոյ ինչ մարդկայ ին-
 Սակայն աշխատա առնել այր ին-
 յիշատակն խոցեալ վիր ին-
 Գատաստանն լսելնոր ին-
 ինչմարեալ ժամանակ ին-
 շշ զատանն որդ իմ երկնայ ին-
 որով երկննք շերկիր դատ ին-
 Գատանն որին իմու մս անձ ին-
 դատել տացնս զիս ըստ կարդին

Չի մի՛ յանձնուր դատաստան ին-
 դատապարտե՛ն ընդ դատողին-
 Յորժամ կապե՛ս իմիաս ին-
 հողով զարմե՛ն անլուծ կապ ին-
 Չայրեցեալքս իրէն դարձեալ լ-
 կապակցեցե՛ս սիրով բոյ ին-
 Փեսայ ինն՛ չհողոյս հարս ին-
 յօդմամբ իղճու իս բն վերբաս ին-
 Եւ զհակառակս ստիս մարմին-
 նահանջեցե՛ս ներքս նոր ին-
 Տառայապէս լսե՛ լբան ին-
 ևան յապաղ դորձե՛ չգբար ին-
 Արինանձնի փարիսեց ին-
 արան Թե՛ չով իտաճար ին-
 Ինէր առաջի՛ զդորձեալ բարին-
 ամենայանն աչաց բոյ ին-
 Հպարտանայր յմար հող ին-

և
 ✠

առ հեռանոր արդմարդկայ ին-
 քա ի վերայ մերձաւոր ին-
 աղաւթակնց մաքսանոր ին-
 Չոր ոչ միայն զաղաւթել ին-
 չեառ լեզուան մեծաբան ին-
 ւ՛յլ և յարդար գործոցն ասկին-
 վրիպեաց սնապարծ իւրով բն-
 քայց զինչ առնեմ իմուսն անձին-
 ասթասիրն բողորով ին-
 քարեաց գործնց հեղգագունին-
 չարեաց մասանց ժողովող ին-
 Չի բարութեց ոչ հետև իմ-
 զոր պանծացան փարիսէց ին-
 քա դերաղանց ին իմ նշմ ին-
 ի փառամեղ հպարտ ախտ ին-
 ւ՛յլ տուր ըզ ճայն մաքսանորին-
 բաժեալ հոգոյն մաքսապետ ին-

Աղաղակէ՛լ բանիւ նոր ին-
 ամ բաւեալ զմեզս իմանձ ին-
 շը քարացոյ զիս ընդ նմ ին-
 որպէս ըզնայ մտով բան ին-
 իս սնարհեցոյ զմտոս իմ սերբն-
 զի բարձրացայց շնորհիւ քո ին-
 ք Ընդ զաղարո՛ւ բարեկամ ին-
 մեռեալ եդայ ի տապան ին-
 Ռ՛ջ բառաւ բեայ այլ բաղմամն-
 մեռեալ հողնս է՛ ի մարտ ին-
 Չայնքո՛ւ հնչեայ իս երկնայ ին-
 ելսելն արայ բան ին-
 Լոյժ ի հապնց դժոխայ ին-
 հան ի տանէ՛ իսաւարայ ին-
 ք Ընդ զակրէն մաքսաւոր ին-
 ո՛ջ բարձրացն յերկրէ ստոր ին-
 ի բարձրագոյն ծառ իմտառ ին-
լուռ

✠

✠

Խառնու թիւն անույն ին-
 Փորու հասանկ հողևոր ին-
 բարեաց գործովք յիս չառեց ին-
 ւշ յարակնայնու աղեց ին-
 մինչ հաճնարբոն զիս արար ին-
 Դարձեալ առանկ հակառակ ին-
 Ելի իծ ան մարմնայ ծանդ ին-
 Ի բաղցրահամ սեր Երկրայ ին-
 որպէս և նայ ի թըղ և ն ին-
 Յորմէ հղօր բանիւ բո ին-
 փութով ի ջնայ զիս ընդ նո ին-
 ւշ գանե լնվ խոռնա անձ ին-
 ընդ բեզ և հնայր և սք հող ին-
 Հողոյս զրկման տալով զմարմին
 զժառայութիւն ինչ չորեքի ին-
 Ե զիկս գոյնց մարմնական ին-
 աղբատայեալ տիրական ին-

117

Չ ի փրկականն առնա՛ բանն ին-
արժանացնոց քոյոյ ձայնն ին-

Որդիս գողով արբահամ ին-
ըստ հաւատոց նահապետն ին-

✠ Որ յաւրինանկ հրեականն ին-
և անմաքուր հեթանոսն ին-

Սաստար ի յէջ յաւանակն ին-
դ գաւնացելոցն և տրմիզն ին-

Մարբեայ և զին ըստ առակն ին-
և յիս հանդեր հոգով քոյն ին-

Աշրա՛ ամեն զիս երկնայն ին-
բազմեաց յոգին ըստ բրովբէն ին-

✠ Էւ ըստ միւսո՛ւմ աւրինակն ին-
հրեկոց աղգանց առ թղէնն ին-

Չ որ ի իննդեր գողով պատղն ին-
նչ ընծացեանց զերեխայրն ին-

Մ ի անիծէր ինձ ընդ նոցն ին-

զի Թէ՛ և Եման Եման բեր ին-
 Չ իմի՛ տերև ըն հաւատ ին-
 պտղոյ դործ սցն իմ չորասց ին-
 ւ Չ յի՛ հաստատեաց զիս իբարին-
 որպէս ըզ սո՛ւ ըն սք որթ ին-
 Չ որ մը շակէ՛ հայրդ երկնային-
 պաղա՛բերէ՛ յաճու մն հող ին-
 Էս զանպտո՛ւղ ծառ ըս քաղցրին-
 և զպտղատո՛ւս դառնագուն ին-
 Մ ի՛ հատանէ՛ր յայգոյ քոյ ին-
 այլ՛ փոխոխեաց ք բելով աղբ ին-
 Հ րա՛ւ իրեցն առա՛ւ ամա ին-
 իմ իսկ ըզբան յաշխարհ մտ ին-
 Գ ործ ել յայգ ի պատու իրան ին-
 ընդ քո՛ պատկէ՛ր դահեկան ին-
 Էս ես չըռն հրա՛ւ իրող ին-
 մը տանել չի՛ միայն յայգ ին-

Պ Ճ

Կ

Ծ Կ Բ

Բայց հեղդայնն ի գործ-բանն ին-
 որոզ չունին ահ ըն վարձ ին-
 ւ շ լ տր առնաոտ ամենայն ին-
 տուր ինձ ձրն զսարգէ շտրհին-
 Ընդ-մշակոց մետասան ին-
 մակալ յայդն յադ-ին դ-րախառ ին-
 Ի հարսաննննն ան-այ ին-
 զոր հայր արար բեղ միած ին-
 Կն չեաց և զնն ձայն բարող ին-
 ուրախաննալ յանձառ և լ ին-
 Ասաի խորհուրդ-բն խորանն ին-
 և անդ-անննն Թ բաղար վեր ին-
 Յան է թակննն անպատմել ին-
 անտոխակ ան ուրախալ ին-
 Էս բան զի զդէստ պայծ-առ չննիմ-
 արժաննննն հարսնարանն ին-
 Չ ի սե-անդնն մեղաւ բս անձ ին-

†

աղտեղեցի՛ն զաւաղանս ին-

Չ գետտ և զղեցող տր անքնն ին-

զղեցոյ զիս բե՛ւ այժմիկ կրկ ին-

էւ զսպատմութեանն զառաջ ին-

պայծառացոյ զայժմ աղտեղ ին-

Չ ի մի՛ լուսոց տնըդ ձայն ին-

զընկերն ընդ-էր այսքր մութ ին-

Եւ մատնեցայց նրման նրմ ին-

ի բանդ անե՛լ դըժոխայ ին-

†

Չ իմաստնացայ եսերկոս ին-

ըստ իմաստնոց կուսից հընդ ին-

Չ ի զդիւրանդոնն զժեար ին-

նչ ըստացայ ես ըղբար ին-

ող

Այլ իմարացն եղէ յեա ին-

նչ սրահեղով իւղ լապաեր ին-

Ընդ կուսութե՛ն զողորմութի-

և կամ զաւճո՛ւմս աւաղանս ին-

Որք իգիշերն անգործ վերջ ին-
 ինձարծաթով սչ վաճառ ին-
 Որով և դրո՞ւք հարսնաբան ին-
 հեղգացելոյս ընդ դէմ փակ ին-
 ւշ յ՛ աստանօր մինչ իմարմ ին-
 փեսայդ խնդր հոգոյս հարս ին-
 Չ որ փոխան անդր աղաղակին-
 այժմիկ գոչեմ ողորմագ ին-
 Բաց ինձ ըզդո՞ւ ուն երկնային-
 մոյժ առագանստըդ քո՞ վեր ին-
 ւշ բժանացոյ սք համբուր ին-
 անախատակնն մաքուր գրկ ին-
 Ինձ միշիցն լսել ձայն ին-
 զո՞չ ցիտակնն սրատասխան ին-
 ւշ յ՛ տուր վառե՛լ շիջեալ Չա՛հին-
 մըտաց կուրն լուսով քոյ ին-
 Նըմանեցայ չար ծառայ ին-

†

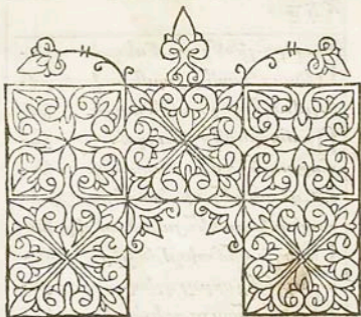
Ի տաղանդ-անցն սչ շահող Ին-
 Է ա դերանգանց դւտայ՛նս Ին-
 զի կորու-նի զպարգև շնորհ Ին-
 Ո՛չ գործ եցն՝ ըզ բոյն կրկ Ին-
 քառեակ զերկն-ս տասն ըզ հնկին
 Չ ի տիրէն՝ բոլորով Ին-
 տասըն քաղաք զ գայական Ին-
 ւ ը յ լ Թագուցն՝ յերկիր ըզ մին-
 ծրարեալ ախտն՝ ք վարչամական-
 Չարկի զարծ անթն իսեղան Ին-
 զի խնդրէն՝ ըզտոկոս Ին-
 ւ ը յս ինքնէ՛ բան սլատու իրանին-
 իլսելն ստիրական Ին-
 Որքէն սեղան իմանալ Ին-
 իմաստու ԹԷ՛ կենաց հաց Ին-
 Աանայսորին կէս ահնուէն Իմ-
 ընդ մեջ հաստման և իսմար Ին-

Σ

Մ ն չ ի խնդիր գաս տաղանդ ին-
 զոր շնորհեցեր յաւազան ին-
 Ա լ ի փրկողնդ խնոյ անձ ին-
 լալով լինէն այս ատասց ին-
 Թ է մինչ ի ձեռնսէ ինձ բար ին-
 տուր բեղ հաճոյ լինել չնով ին-
 Ո րով լուսնոց զուրախալ ին-
 ընդ ծառայի հարատարս ին-
 Թ է մուտ ի տոհմն խոյնքին ան-
 ուրախութի մնըն քոյ ին-
 Ունայնութի զանդեալ անձին-
 սայ սակս յիշման հատարեսց ին-
 Կ ենաց բաշխող միշտ անթերին-
 ի ձէնջ և մեզ ձեր շնորհեսց ին-

Ր Զ Փ Ր Կ Ա Կ Ա Ն
Խորհուրդ խաչին-
յայտնեալ ցուցնէր
Եկոյին-

Եւ զկենարանբոց քսմարս ին-
բաշխեալ ետո՞ւր ընդ բաժակին-
ւ ըրայեղնս ընդ սքգ-աս ին-

Հաղորդ լինեն շքում սեղանն ին-
 Կ ենաց հացնդ յորմէ սով իս-
 և ըմբելցոյդ բում ծարաւ իս-
 Որ մաքրեցեն անաղան ին-
 մաբոսր ձեռնօք զոտըս նոց ին-
 Էս ուսուցեն զխոնարհու Թի-
 զոր նախ բանին յայնժամ յիր ին-
 Լուայ և զիմ տիղմըն չար ին-
 աղաչանօք սրբոյ գընդ ին-
 Էս ըզգնացս ուղղեան զոտ ին-
 իս անարհու Թի Է իլիւք յերկ ին-
 Որ ըզբնու Թի քո մարդկան ին-
 ցուցանելով ի սիշեր ին-
 Տ ապնապեցար դոս յերկիւղին-
 աղօթեցեն առ հայր յերկ ին-
 Փ րկեայ և զիս գաղանի նետ ին-
 և յերկիւղէ գիշերայ ին-

Մատուցե հագոց մեր եւ մարմին-
 յերկիւղքսօք բեւոնաց ին-

Արկապեցար ընդ կապելո յն-
 արձակեցեր զհանկոյց կապ ին-

Չիս արձակեաց յինքնա կապէս-
 կապից մեղաց դժոխայ ին-

Ար ընդ մեղօք սարաւանոր ին-
 կացեր անմեղդ իյատեն ին-

Յորժամ փառօք դաս հայրենին-
 մի՛ դատեսցեն զիս վերջատ ին-

Ար ձաղեցար իծուք պղծ ին-
 վասն անօթոյ նախաստեղծ ին-

Չնջեայ զանօթ մեղաց լրբ ին-
 որով զերեսս իմ ծածկեց ին-

Արներեցեր չար ծառայ ին-
 ածել ձեռօք բեղ ապտակ ին-

Հարուժդնակե՛ր զգէմքս չարին-

որպէս

ՃԿ

որպէս և զհին եհար յուժդ ին-
 Ռր սչ Թողնր հոսել վիմ ին-
 և խոր մեղաց անդ ընդայ ին-
 Այլ դառնապէս լալով սրտին-
 քաւիչ և զեր ուրացող ին-
 Անսոսնայ և զհին նման նմ ին-
 և գլորմանէ դարձեալ կանգնին-
 Յորդ արտասուս տալով չաջս-
 և ջուր դիւսնյս նման ծով ին-
 Որ ըզգեցար ըզ ծիրան ին-
 արկար ըզամիր կարմիր յանձ ին-
 Նախատանաց զոր կարծէ ին-
 զինուորք սոնտուն սկզատոս ին-
 Ըզբուրց մեղաց մերկեալ յին էն-
 զորդան կարմիր արեան գունին-
 Եւ ըզգեցոց զուրախալ ին-
 որ զգեցուցեր զմարդն առաջին-

Ի ծուծը իջեալ կատակէ ին-
 խաղ առնելով ծիծաղէ ին-
 Չոր հայեցեալ շօրքն երկնային -
 ահա երկնքս պաղանէ ին-
 Չի ըզբնութեան աղամայ ին-
 բարձես զամօթ մեղսանիր ին-
 Եւ զիմ հողոյս մեղաց խղճ ին-
 լուծցես զամօթքն տրտմագ ին-
 Ար ըզբընէ խբո՛ երկնայ ին-
 յորմէ սարսեալ սերովբէ ին-
 Տածկեալ ձորձովքն կռփէ ին-
 և եղէ գեամբ հարկանէ ին-
 Աասըն զլխոյ հողեղին ին-
 խոնարհելոյ կնոջն ոտ ին-
 Չի վեհագոյն երկնից դաս ին-
 ըզնա՛ դիցեա՛ իբոյդ մարմ ին-
 Եւ զիմ անկեալ մինչ իդեա ին-

ՃԿ

Ախոնաթհեաղ ոտից չաբ ին-
 Աասըն գործոյ անաւրին ին-
 որ զիսյերկնի կործանեց ին-
 Մի' Թողուցու խաղաղ նով ին-
 որպէս մանկանց դնդակ խաղ ին-
 ւալ լի փրկեսցեն ի Թշուամ ոյն-
 յօդել ի գլուխ քո վերջստ ին-
 Որ ի բողոք բոյոյ մարմ ին-
 և բովանդանկ մասն անդամ ին-
 ւաւեր սաստիկ զհարուած գան ին-
 յեա վրձընոյ դատաւոր ին-
 Չիս որ ոտից մինչև ցգլու խ-
 ցաւաւ բնեղնման հնար ին-
 ւաւողջացոյ դարձեալ կրկ ին-
 որպէս շորհօր յաւաղան ին-
 Որ փոխասանկ մեղաց փըշ ին-
 զոր մեղանէ՛ծ բըն բուսողց ին-

Պատկ ի վիշտոյ բողորէ ին-
 ըզփուշմեղանցըն բարձող ին-
 Խլեան ըզփուշմեղաց յին էն-
 զոր յիս եհանր իս Թշնամ ին-
 Էւ ողջացոյ զխայթուած վիրին-
 զի սպիր մեղանցըն ջնջեսց ին-
 Որ ընդ պտղոյ բաղցրանդուն ին-
 դառըն խայրիր մահացուց ին-
 Ճաշակեցէր զխառնեալ լեղ ին-
 Ե ըզբացան ին Թարան Ին-
 Ըզդառնու Թի Թեւանոր ին-
 զոր ի մասնուս հոգոյս արկ ին-
 Մարեան իբանց հանդերձնու ին-
 Ե բաղցրացնն սեր ըն իսմ ին-
 Որ փոխանանի մահաբեր ին-
 Ծառոյն բուսեան իսկ զդրախտին-
 Բարձեր յուսըն ըզփայտ խաչին-

ՃԸ

Ի գողգոթանայ հաներ տեղ ին-

Չ իմ առ ի մեղս անկեալ հողին-
 և ծանրագոյն բարձաւ զ բեռ ին-

Թ Եթե աշոյ բաղցըր լըծ ող-
 և փոք յողն բեռամբ խաչ ին-

Ո Ր ու բբաթո՞ր ժամ երբ որդ- ին-
 օր սպառանանց նախաստեղծ ին-

Բ և եռեցան ար ի խաչ ին-
 ընդ անաւրնն անաղակ ին-

Չ եռ բոր դերկեր հաստատեցին-
 տարածեցեր զայն ի խաչ ին-

Փ յիսան նոցա ձգման ձեռ ին-
 որ ի ծառոյն մահ կեց ին-

Չ իս որ անցանց նման նոց ին-
 և առ անկ բան ըղնոս ին-

Չ եռամբ անկեալ արնկ գոմորին
 սպառ զ կեանք սողունաց ին-

Մ Ե

Մի՛ տուժեցե՛ս չափով չա՛ր ին-
 մի՛ պահանջե՛ր դհամար պարտին-
 շ յի՛ շերքա՛ն չ խնոյ անձ ին-
 որպէս նոցայ անյոյս վայր ին-
 Ռր բարձրացա՛ր իսբ՛ իաչ ին-
 բարձեր զանե՛. ծըս մարդկայ ին-
 Էս ըզ բնու՛թե՛ն ըզ Թշնամ ին-
 բեւեռեցե՛ր դո՛ւ ին՛րմ ին-
 Չ իսամրացո՛յ ընդ հովան եաւ-
 յամենայ յա՛ղծ քո՛նչան ին-
 Էս ի ծաղե՛ն յար եւել ին-
 լուսա՛ւորեա՛ն լուսով նոր ին-
 Ռր յաջակո՛ղմ աւազակ ին-
 բացեր ըզ դո՛ւն ադին դր՛խտին-
 Յ իշեա՛ն եզն՛ս յորժամ դայց էս-
 արքայու՛թե՛ քո՛ հայրեն ին-
 Լուայց եւե՛ս ըզ դնձալ ին-

զբն ասացեալ պատասխան ին-
 ւ շար ընդ- յնս իցես յար- ին-
 ի հայրենիս բն առաջ ին-
 Ար ողբալն զբախմամբ սրտ ին-
 անըդ իմոյ մայր առ խաչ ին-
 Յորժամ շէր ըզ ծարաւ ին-
 հեղոյր արածսրը ցաւադ ին-
 Տացես եւ ինձ հեղու զվան իմ-
 յորդ արտասուս նման ծով ին-
 Չի լուացնոյ զանցանս անձ ին-
 եղաղտ հոգոյս սրտմուծան ին-
 Ար յահագնն դոչմամբ ձայն ին-
 բարբառելն զըլի ել ին-
 Հիմուկք երկրի տատանէ ին-
 լերինք բարձո՞ւնք սատանէ ին-
 Եւ վարագոյր հին օրին ին-
 վերոտ ստ ի վայր պատառէ ին-

ՏԻ

Եւ գերեզմանս ըբ բանայ ին-
 մարմինք սրբոցն յառնէ ին-
 շը ընդանիս լոյս բօղարկե ալ-
 իսն առանցի միջ ատրէ ին-
 Յայ եւ լուսինն ատրինակ ին-
 փոփոխելով յարեան գոռն ին-
 Բանդի ըզ տրդ իւրեանց տեսին
 մերկ իխաչիս չհանդ ուրժէ ին-
 Որ փոխանակ բանական ին-
 անբան տարէրքն սարսէ ին-
 շը բզ- ընդ վիմանցն որչարժէ ին-
 չարժեայ զանչարժ սիրտս իբարին
 Ընդ մեռելոցն որ կանգնէ ին-
 կանգնեալ զմեղօք մեռեալ յողին-
 Ընդ պատառն չվարագոր ին-
 վաննն պարտեանցն ադամային-
 Չ իմ պտառեան զհսւծի չարին-

Չնձեայ ըզգնր մեղացս անձ ին-
 քսդ խաւարն լլուսաւ որ ին-
 մաքրեայ յինէս զգուտ խօարին
 Ընդ լուսանայ յինն երրորդ ին-
 լուսաւ որեայ զիս վերլստ ին-
 քսդ մերկանայ ըս իսիայտ ին-
 ընդ մերկու Թէ նախաստեղծ ին-
 ջ իս ծածկեցն փառօք բոյն-
 յաւուր մեծի հրապարակ ին-
 Ռ փոխանան իսաչա՛նունուա ց-
 տանըն լքեայ հրեից ազգ ին-
 Աղաւ Թէնր առ հայր յերկ ին-
 Թողու ըզմեղան որ գործեց ին-
 Ինձ որ հոգով հաւատացե ալ-
 երկրպագեմ բեզ միած ին-
 Թող զիս զանցանս որ գործեցի-
 մի յիշեցին մեղքն առաջ ին-

ՃԹ

Որ յեա ընկելոյ գրեզոց բան ին-
 անանդեցեր առ հայր զհոգ ին-
 Տ իգան հարեան զինանոր ին-
 աղբուր բղխեաց ի սբ կող ին-
 Չ ուրն ի լոռացումս անազանին-
 արիւնն արբոմնն խորհրդին-
 Աստըն վիրացըն կողածն ին-
 որով մեղան մարդն առաջ ին-
 Չ իս որ յախտէ ծնեալ մարմին-
 և ի հողոյ զանգեալ արիւնն
 Չ որ մարբեցեր ցանաղ կող ին-
 և դարձուցեր ինոյն կրկ ին-
 Մ ի թողուցնու կալ ինքմ ին-
 այլ լուսացնս դարձեալ նով ին-
 Թէ ոչ պարգևքըն շնորհեցին-
 այլ արտասուօք առ սգեսց ին-
 Բաց շղբերանն իմ վասկ ին-

բն սբ յարեան կողահոս ին-

Որպէս աղմ ստ ընդ իաց ին-

որ զմաւրն յինքեան ձգէ զստ ին-

Չ ի Եսարբնց զուրախալ ին-

և զմայլեցայց ի սբ հոգ ին-

Էւ քաղցրասցն համ բաժանի ին-

սէր անարմտ անատրակ ին-

Որ իմահու բն անմահ իդ-

զոր ընկալար մահ իմարմին դ-

Յ անմահու թն զիս փոխեց Եր-

զմահու հատեր զՉիլըս վերջ ին-

Չ իս որ մեղօք մեռայ կրկ ին-

և կորուսն զանմահ բար ին-

Կենդանացոյ կանօք բոյ ին-

արդարու թբ պատու իրան ին-

Չ անանց պարզեւր անցաւ որ ին-

ի պարզեւր ինդրել մաս ին-

Ը զ պարգև-ի չի արարած ո ց-

մահկանացւանց և անմահ ին-

Ը նդ յովսէփիայ արեմաթ ին-

արդար և սք աշակերտ ին-

Ինձ պարգև-եանց զքեզ ձիր շնորհին

կենաց բաշխօղ յամենայն ին-

Որ պատեցար սք կտանալ ք-

էդար ինոր գերեզման ին-

Զ իս մի Թողոր նաման լին էլ-

որք ի ջանե՛ն ի գուք ներք ին-

ւ յլ մեռւացե՛ս զանձն իմ ախտին-

կենդանացոյ երկնաւոր ին-

Առ ի խորհուրդ սք զբարոս ին-

անուշահոտ մաքուր խնկ ին-

Որ ի դաստոց հողեղին այ-

ահիւ պատուիս յիմանալ ին-

Ս ոյն պահեցար ի զինուոր այ-

✠

պահպանանքն իսրայել ին-

Չ իս պահպանեալ զուրբոյ ին-

և անձնարայ սբ հրեշտակ ին-

Պահել ողջանք իդիշեր ին-

աներ և իցթ պատերազմ ին-

Որ կնքեցար դո՛ւ մատանե ան-

դասիւք ըրծեալ բահանայ ին-

Գ անձրդ կենաց անմահութի-

ծած կեալ եդար ի սիրտ երկրին-

Չ դըրուես մտնոյ շղթայու թեց-

յորսէ բարոյ մուտ և չար ին-

Կնքեա խաչն քննչան ան-

և հաստատանոյ յիս ըդ բար ին-

Որ ի կանանց իւղաբեր ից-

արտասուեցար առ անուն ան-

Շ սորհեայ և ինձ կաթիլ սրտիս-

Չերմ արտասուս տարմմմմք քնն-

Եւ անտեօք սերուլբէ ին
 որ ի վերայ գոչեր վիմ ին-
 Ի նա շեղի արան զհնչիւ
 զձայն յարուածն վողոյ վերջ ին-
 Ի սոր և կոյս դերեզմ ան ին-
 յարեար մարմնով քն կուտած ին-
 Ե ղեալ պտո՞ր ղ և անդրան իկ-
 ննջեցելոյ մեզ առաջ ին-
 Չ իս որ կապեաց իմ Թ շնամին- շ Է
 ախտիւ մեղաց որ ի մարմ ին-
 Արձակեցցեն զիս վերջսա ին-
 որպէս զհոգիսն որ ի բանդ ին-
 Որ յայանեցար ի պարտի զ ին-
 մարիամո՞ր մագդաղեն ին-
 Եւ մերձենալ ո՛չ ներեց ին-
 որ յեայէ՛ աղգէն կրկ ին-
 Յայանեաց և ի՛նձ ու Թ Երրորդ ին-

†

Շ Է

†

✠

մեծ ի վերջն առաւարտ	ին-
էւ ներեսցես յայնժամ մերձ	նը-
անարժանին խնոյ անձ	ին-
Որ յարուԹե՛ք երեկոյ	ին-
միայնաբանԹ կիրակե	ին-
Երեւցար մետասան	ին-
միակեալ դրամք ի գիշեր	ին-
էւ ըզփրչնմըն զառաջ	ին-
զոր կորուսաք մեր ի դրախտ	ին-
Պարգեւցեր դարձեալ կրկ	ին-
նորանք բնութե՛ն ըս մարդկային-	
Չիս որ զհոգնս միակեալ ունեմ-	
զդրութն ըս մտանց բոյոյ բան	ին-
Եւ անձաճանչ խաւարայ	ին-
իբրև զտուն գոլով մԹ	ին-
Մի Թողուցնես յանոյս յարկին-	
մի յաւԹակնց իննել չար	ին-

Էջ յի զառադատութեաց ըզ սրտիս
 փայլեայ իսան զլոյս արփեն ին-
 Ի սմին անոր կիրակի ին-
 յեմանուսայ ճանապարհ ին-
 Կդեոսաց մինչ երթայ ին-
 իսանսակցելով բն ընդ նոս ին-
 Տանօթ ետոր յօթեան ին-
 Ի բեկանել սրբոյ հաց ին-
 Էջ նտես եղեան աչաց նոց ին-
 ճմլեալ սրտիք զարանէ ին-
 Տանոյ և ինձ զանճառել ին-
 դժած ուկ տեսնել բն բաղձալ ին-
 Էա ճմլեսցի սիրտ իմ անձ ին-
 յիշխամբ սիրոյ բն յերկնայ ին-
 Յայսմ ըն հովտէս տրտմականինս
 ելա ի սրտն դ ընել յերկ ին-
 Յոր ու իտեո՞ք մեզ մի ած ին-

†

†

Պարբայու թիւրք բն վեր ին-

Որ ինձնէր ու թերրորդ ին-

մաեր դարձեալ տր առ նոս ին-

Լցեր զըզնուս աշակերտ ին-

Թերա՛հաւատըն թորմայ ին-

Շօշափելն զխոցւած կող ին-

և զբւեռաւորն սք տեղ ին-

Որով առաք մեք զերան ին-

որ բն տեսաք որպէս նոր ին-

Ձխորհողով հաւատացե ալ-

տր և անձ խոտտովան իմ-

Չայնիւ գոհեմ զայս ընդ նմին-

որպէս որ սայ բանիւ նոր ին-

Արժանացոյ յօրըն վերջ ին-

յորժամ գայցես փառօք բն ին-

Ձբեղ տեսանել մարմնով նազին-

ողջայգորբել սիրով սրտ ին-

ՈՐ

Որ առ ճովհեն տիրերայ ին-
 ներգործեցեր հրաշքս կրկ ին-
 Լրմամբ ձկանց յուռկան ին-
 և նորաստեղծ ձուկն իկրակ ին-
 Չիս որ աշխարհս երկրայ ին-
 իծով մեղաց ընկողմեց ին-
 Աերաբերեայ անախտ բար ին-
 սք ուռկանս ապտուիրան ին-
 Որ երբակն սիրով բան ին-
 հարցանելն զբոյ ետ ճաշ ին-
 Չուրացու թիւն զերես ին-
 բժշկեցեր ըզպետրոս ին-
 Չիս որ թեբեւր հարցանիոր ձիմ-
 բարեաց մասնուս ոչ երև ին-
 և յոտղ ջաղոյ զվերս խոց ին-
 և գիր իկոր զըզսպեղան ին-
 Չի խոցեցանց սիրով քո ին-

†

†

բեզ

բեղ ընդ գրկեալ սիրտ իմ լից ին-

Որպէս երգեալ առակող ին-

տղսէր հարսն՝ և առ՝ փեսայ ին-

ՃԷ Եւ թւղղեսցն՝ և զիս ընդ նմ ին-

հետևանալ բեղ իյերկ ին-

Թէ պէտ նման ինձ անհնար ին-

բայց բեղ հնար ամենև ին-

† Որպէս մի սո՛ւմ աշակերտ ին-

սիրեցելոյն քո ըստ անձ ին-

Խոստանայիր բանիւ բոյ ին-

նչ ընդ մահո՛ւ լինել ձեռ ին-

Որ վեր լուծեալ այլաբան ին-

անմահ մեալ բանից նոր ին-

Կամ Թէ՞ կամաց իմ հներհակ իմ

Թէ՞ կամիցիմ ըզկեալ դոր ին-

Չ իմ ըզմեռեալ հոգիս կրկ ին-

կենդանացոյ օր վեր ըստ ին-

Եւ գալ ըստ եւանգելիս զի երջին-
անամահացոյց զիս ընդհամ ին-

Եւ ընդ յօդոցս ի շխանու Թի-
զոր բռնու Թբ այժմիկ ուն ին-
չ ընտնովարար խաղաղութ Թբ-
զին անցութեան հայցմամբ նորին-

Որ ի լրման բառասնեկ ին-
սբ յարու Թե յետ պատեր ին-

Ի ձեռնեանց հաներ լեր ին-
զընտրեալ ըզ դաս մետասանին-

Եւ զանեախմ հօր ըզհոդ ին-
խոստանայ իր շնորհելնոց ին-

Եւ անբհնելով տր ըզնոս ին-
զեր համբարձար փառօք յերկին-

Եւ ըզբնու Թն ըս մարդկայ ին-
զոր չարն արար անդ ընդայ ին-

Բարձրացուց զեր դեր ի վեր ոյ-

✠

բան ըզ բնու թիս հրեղ ին ին -
 Նստար յաջմէ բուս ծընող ին -
 ըստ կանխ ասանց մարգարէ ին -
 Երկըրպագեան անժարմսակուն -
 զօրացն ընդ հօր և ընդ հոգ ին -
 Էս զիս զանշարժս առ իբար ին -
 վերաբերեայ ընդ քեզ յերկ ին -
 Չնէխեալ անդ անս այս երկրային
 յօդեա իգ լու ինըդ վերըստ ին -
 Թէ և վերջին ամենայն ին -
 իբր և ոտնց գարշապար ին -
 Սակայն ի թիւ սք անդ առ ին -
 համարեցոյ զիս ընդ բազմ ին -
 Ար յիսն երկեանի յոբելին ին -
 ի կատարման պենտէ կոստ ին -
 ւ ռաբեցեր զքո սք զհոգ ին -
 ի վերնաատոն ըն խորհըրդ ին -

այ

ի

Ըստ կանխադրյն խոստման բնին-
 և անկետեաց բոց հրամանն ին-
 Մ խիթարէլ ըզ տրտմու Թի-
 աշակերտաց մետասանն ին-
 Յ որում անտէս և անքնն ին-
 հն չեաց նամն հողմոյ յու ժգ ին-
 Է լից ըզ տննն որ նստ է ին-
 մաքրիչ բոցով ծախօղ չար ին-
 Յ որմէ սարդ և բ անձայ ին-
 հրեղէն լեզուօք բաժանէ ին-
 Ի հանաքո՞մս ընտրեալ բանին-
 որ ցրո՞եցան յաշտարակ ին-
 Չ իս որ Թաղձեան իս տրտմի ին-
 Ի հեռանայ շնորհաց բոյ ին-
 Ասան իս մեղացն որ միշտ գործ ին-
 անձն իս սիրով կամաւ չար ին-
 Առաքեսցէս զառտօհող ին-

որէ անձնսն խարարու ին -

Լինել սիրոյնն տրտուսն անձն -

խաբրու թն շնր խորհրդ ին -

✠

Էւ նորոգեան զուղիղ զհոգ ին -

որ ոչ հնանայ ամենու ին -

Յ իս ի հնացեան մեղաց բառ ին -

և յօթարան կանա կոր ին -

Հոգով հաստեան տիրական ին -

և մի հաներ յիսէն զհոգ ին -

Ը յի առաջնորդ ինձ իյերկ ին -

հոգեդ լիցն սբ և բար ին -

✠

Պարտաւնձր անձնու ին -

անապտիան և միշտ կուս ին -

Էւ յովհաննոս կարապետ ին -

յանապատէ բարբառ ճայն ին -

Առաքելն մարութիս ին -

մարդարէնց նախ առաջ ին -

Որք ըզ հոսանս հոգոյդ արբին-
 ե ընթանոր մեզ արբուց ին-
 շ շակերտաց դերս գուն ին-
 սբ հաւատոյ անշարժ վիմ ին-
 էւ անաւթոյ ընդ-րեալ բան ին-
 անձառելեաց ըն տեսող ին-
 Մ արուր որդոց ըն զէբէթ ին-
 որք ի վերուստ որոտաց ին-
 էւ անդ-րէն բու-մ խաչակց ին-
 էւ մատթէն բարոյ բան ին-
 Փ ի իսպոսն զհայր հարցող ին-
 բարդ-ու զմեւ զմեզ կոչող ին-
 Յ ախորոսն մակարիէն ին-
 էւ թու մայն երկո՛ր որեակ ին-
 Մ ախանձայ յոյզ շմառն ին-
 էւ յախորէանն յորդայ ին-
 էւ ըստ անուան եղբաւր ըն ին-

արդարանիւն աշակերտ ին-
 Եօթեանց սրբոց զոր ընտրեցին
 սարկաւազաց փոքու հաւատ ին-
 Որ Էնախկին պարուց դաս ին-
 պսակ անոննէ ընդ նոս ին-
 Էւ բոր մ ընտրեալ Եօթանասնին
 աշակերտաց բարոյ բան ին-
 Էւ որք նոցայն հետեւեց ին-
 Իւրաբանչ իւր ժամանակ ին-
 Զայրատեանց հանուրց աղգ ին-
 վարդապետաց ուղիղ բան ին-
 Որք զբեղ որդի հաւոր միած ին-
 խոստովանել մեզ ուսուց ին-
 Սպասաւորաց սբ խորհրդ ին-
 յիննեակ դասոց յեկեղեց ին-
 Զամանմանեաց վերնա գունին
 փառատորոզայն ամայ ին-

†

Մայ Լնոցոնսց որբէն յերկ ին-
 հայցմամբ վէհնցն ողորմեայ ինձ-
 Որբ և վասն իմ բեղ պաղատ ին-
 անաես չառնել զգործ ըս ձեռին-
 Մարտիրոսօքն անթիւս անձին-
 որբ վասըն բն զարիւնս հեղ ին-
 Տուր ինձ արտաւսըր ցաւարին-
 հեղուլ փոխան յարեան նոց ին-
 Ի վկայէն սբ առաջ ին-
 ստեփանոսէ զբեղ աեսող ին-
 Մ ինչ ի վկայն բնաւից վերջին-
 որ ինեռնէն կատարեոց ին-
 Չար չարանօք ամենայն ին-
 իտանջանաց փրկեայ չար ին-
 Էւ կրտաւոր մահուամբ նոցին-
 ի մահուանէ անվաղջան ին-
 Խաւար բանդէօք արդէրան ին-

մի
 †

լուսնու որեւմ զխնուարս անձ ին-
 Էսկուրու թէ աչսոց նոց ին-
 յաչքս հոգոյս փայլեալ զարփ ին-
 Հատմամբ ունկանց շտարանին
 զիսքս բացցես բոյոյ ձայն ին-
 Էս ծայրակտո՞ր փողոց յօդ ին-
 յոգիս բուրեւմ զհոտ անմահ ին-
 Կարեալ լեզուէք սրբաբան ին-
 զիսն արագեւմ բանիւ բո ին-
 Էս առամանց կաբմամբն յի՞ժ զին-
 բաց ըզբերանա առնուլ զհոգին
 Հատմամբ ուսոցն երկուց ձեռ ին
 զիսն արձակեւմ միշտ ի բար ին-
 Էս կոտորմամբ մատանցս նոց ին-
 զիս գրեացես անուէն յերկ ին-
 Հերձ մամբ մաբրոցն յորովայնին
 Կերձ առ յինկն զխորհուրդ չարին

Եւ կարեւրիմ առից նոց ին-
 սոր իմ գթոսք հաստատեսց ին-
 ք երմամբ մորթոցն սրբցն անձին
 բորբբ մեղացն իմ բերեսց ին-
 Եւ մորմն բման հարմամբ աղին-
 հեշտ աղթորթ իբրն մաքրեսցին-
 Ըսդ բղմանն ար ասն ջման նոցին-
 տան ջանք հողոյս բժշկեսց ին-
 Եւ ընդ հատենի մասանց նոցին-
 ցաւր յօդւածոցն իմող ջանց ին- այ Ը
 Բ եկմամբ բարձրցն եւ յօդւածին
 զիմ ըս սնտենի յողդ-յողդ մարմին
 Եւ խիստ գանձի գատ ազան ին-
 ըզ խիստութի կակղեայ սրտին-
 Ըսդ տատասկաց սուր երկամին-
 ըզ սուր բն հան ընդ դէմ չարին-
 Եւ բեւեռօք դարչնապար ին-

զիս բեւեռեաց յերկիւղ բոյ ին-
 քնդ նեատաճի գն որ առ նոս ին-
 զիս խոցեացնս սիրով բոյ ին-
 քն ընդ գելից գելարան ին-
 զիս ծմլեացնս սիրաս առ բարին-
 քնդ եռացն մըն կապար ին-
 զոր ի բերանսն արկանէ ին-
 Շ ի ջոյ զեռանդ բոցոյ ախա ին-
 ե եռացից յիս ըզհոգ ին-
 քնդ սպառնալեաց խոտանդ ունին
 զորս առ ոչն ոչ համարէ ին-
 Ի սպառնալեաց փրկեաց չարին-
 ե դարձուցնս ի դիւ խնոր ին-
 քն ընդ խոտանսն անդառ որ ին-
 յորոց ի բնոց հրաժարէ ին-
 Մ ի մատնեցացնս սրատրոզ ին-
 խաբի սիրով հիւ Թանիւ Թ ին-

Կախադանօք սրբոցն ուս ին-
 զընթացս ուղղեան առ քեզ յերկին
 Էս կապանօք ծանր երկամ ին-
 Թեթևացնյ զհոգս երկրայ ին-
 Ընդ շխմայնց պարանոց ին-
 զիս կապեացեն սիրով բն ին-
 Էս ընդ կոճեղս որ յողոք ին-
 զիս ի կապնց խշեայ չար ին-
 Որք վսըն բն ընդ հոր րանց ին-
 և ընդ եռանդըն կամասայ ին-
 Շ իջոյ ըզ հոր մեղաց ախախն-
 և ըզ վառն մըն դեհեն ին-
 Էս ծովաներձ սառմամբ ցրտին-
 որով սոբայ համբերեց ին-
 Չ իմ ըզ պաղեալ սիրտս առ բնին
 Չեռոյ սիրովդ ամայ ին-
 Որք վասըն բն ողոքե ին-

պ Թ

ըզ չար գաղանանս ուտել զմարմինս -
 Զ իս ի ծանեաց փրկեալ չար ին -
 և յեղջերէ մի եղջերս ին -
 Ըստ բաղձօրեան բաղցինոց ին -
 տուր ինձ ըզ հաց քո յերկնային -
 Էս ըստ սրասկո՛ւմ ըն ծարաւ ին -
 զանապակեան աղբււր կող ին -
 Ըստ օձալ քնակ խաւար գբ ին -
 որ լոր սատո՛ւնէր իմ անձ ին -
 Հան զիս ի գբոյ տառապանաց -
 տղմուտ կաւոյ հացցմամբ նորին -
 Էս զինչ ասեմ զի ո՛չ Թու ին -
 լեզու օ մարդ կան տանջն քնոցին -
 Որբայ ժամառ քէղ ծածկել պէ՛հն -
 և անդ յայտնե՛ հատուցան ին -
 Որոց տու թի՛նք զանաղան ին -
 բու թեայ քղցմա՛ս իմոց անձ ին -

Չ մարմնաց հոգոյ և ըզմա աջ-
 և զխորհրդոց դործոց բան ին-
 Էւ ընդ հատման զլսոցնոց ին-
 որով զլսոցս անդամք շին ին-
 Չ խարմարեալ ար ընդ նոս ին-
 առնուլ զաճոմն ընդ բողոր ին-
 Ճգնաւորօքն անապատ ին-
 հետեողաց կենաց ճայն ին-
 Տուր ինձ Թողոր զսէր աշխարհի
 վառիլ իսէր քո յերկնայ ին-
 Էւ բարձողաց յուսով խաչ ին-
 մեռոյ և զին ըստ աշխարհ ին-
 Էւ քո ըզկնի ընթացող ին-
 ըզդրնացս իմ ուղղեայ զոտ ին-
 Մաղատանօք մեծն անտոն ին-
 հիւղնակի սքերամ ին-
 Էւ յոյք նովաւ յայսկարդ և կին-

†

մինչև այժմ յոյս և որք լին ին-
 Չանազանն ալ վարուքնոյ ին-
 և ծաղկերանի բեղ ընծայ ին-
 Հորհեան փոխել անբերս անձին-
 շատ պատարերք քոյոյ անկ ին-
 Որք զաղօթիցս շղ չորհան առ ին
 և զ սրտասոււնոյ յորդ վտակ ին-
 Չ գեան և զին հայցմամբ նոյ ին-
 Թէ և հեղդ ամ ինոյն բար ին-
 Էւ ոյք պահօք ըն մեռուց ին-
 դախտոյս մարմնոյ սկզբն ան չարին-
 Տուր ինձ նորօր առ ցանկալ ին-
 սանձել շղ կիրս յորովայն ին-
 Որք խորհրդօք ըն յաղթեց ին-
 սրտ ընկալանս պատերազմ ին-
 Տուր յաղթու թի՛ ծու լիս անձին-
 դոնէ լրսանս դործոց չար ին-

27
 6

Էս որք ն խոնւն փորու նիւթ ին-
 ադահու ԹՆՆն տիրեց ին-
 Տ ուր ինձյաղԹՆՆ անիրաւ ին-
 և շատանալ բաւական ին-
 Ք աջեղեղնիքն յարիտ Թի-
 ընդ ձանձրու Թի՛ն միջմարե ին-
 շրիացոյ զհեղոս առ բար ին-
 և զարագօղս առ վատԹար ին-
 Որք բարկու ԹՆՆն յաղԹեց ին-
 և զտրտմութի՛ն սանձեց ին-
 Սորք սանձե՛ց ար զերկոս ին-
 մինչ տարապարտ առ յիս շարժին-
 Էս յոյք հարմար փառամոլ ին-
 յաղԹող գտան յասպարիս ին-
 Չ իս փրկեսցէս հոյց մամբնոցին
 յաջակողմեան մենամարտ ին-
 Որք գերաղանց պատու իրանին-

բան ըղբնու Թիս ծուծ հաղնց ին-

Տ ուր ինձ դոնեւն բառնալ բոյն-

բաղցըր լըծնի Թեթե բեռ ին-

Եւ Թեպէտ սէ ընդ առաջ ին-

ճանապարհորդս որ իցերկ ին-

Ս ահայն վերջնսնցն եղէ վերջ ին-

հեանեւ լնի հետոցնոց ին-

Եւ Թե՞ վեհնցն օթեւան ին-

չեմ արժանի հօր քոյարկ ին-

ւ ըրժանացնյ յոյժ խոնարհ ին-

բանըղ բնաւ ին Թերեւս յետ ին-

հսլ

Մ իայն իԹիւ յօդեաց դաս ին-

կացոյ եղին յաջակողմ ին-

Եւ լսեց յ ըղցնձալ ին-

դերանաւէտ ճայնըն քոյ ին-

†

Յ որժամ դրեանլքն կատար ին-

որ դայնմ աւոր մեղ պատմեցին-

Մար

Մարգարէնց բանբըն յարդ ին-
 առաքելոցըն վճար ին-
 Յորժամ տարեբըն դղըրդ ին-
 հաստատու թիբըն սասան ին-
 Իբր իժ ուղն հոհակը կուտ ին-
 Իյեռանդ եմնըն կատասայ ին-
 Լայնա տարած դողս գետ ին-
 Ի թանձրու թնց հիսնանց շարժին-
 Մի՛ ըզ միոց հետ խափան ին-
 կասեաք յե բկոցն տատան ին-
 Լերինք հիմամբըն դաբուք ին-
 Եռ ժոյսակն բախամաք թընաին-
 Աարծըր բնու թիբ վիտաց հողին-
 Եամենայն սիւթք հրդեհ ին-
 Մինչգետք հրեղէն ք յորդանուն
 Իբր ըզ հեղէն ջուրց ծաւալ ին-
 Հողմով հնդերձ սաստիւ հընչին

և միտն խնայուն մուրա ին -
 Խորդնահայեանց դեմօք վառին -
 և սթափանցիկ վերաբեր ին -
 Ի բրև զտերև մի բորբոք ին -
 բնութիք ամեն հողեղին ին -
 Բլուրք լերանբուն հայեսց ին -
 և դաշտաձև աշխարհ լին ին -
 Տոլու արևբուն ցամաք ին -
 և կենդանիք նրնու աղ ին -
 Յորժամ բարբառբուն նուաղին -
 մողըն գոչե գաբրիէլ ին -
 Յանկարծակի մեջ գեշեր ին -
 Ի յեղանիարծ ժամանակ ին -
 Յորժամ հոգեբուն պասց ին -
 ուրամբարեանք այժմիկ պահին -
 Գան միանան ընդ նոյն մարմին -
 որք յադամաց և անդ լին ին -

†

Մինչ գերեզմանք մտնողիս բնին
 փտեալ մարմինքն նորոգ ին-
 Էւ զոր կերեալ ձկանոց ծով ին-
 և զոր դաղանքն իցամաք ին-
 Քանզի տարէրք ամենեք ին-
 առնուն յաւանդ ըղ մեր մարմին-
 Եւ անկորնուտ սրահնն զնորք ին-
 զին հնազանդ ին քո մհրամանին
 Էւ իլսել ահնդ ձայն ին-
 ամ որդսն կենաբաշխ ին-
 Չիւրաբան չիւր սրահնստ մարմին
 բերեն յառամ ըստ դաղար ին-
 Ինոյն բնութի գրծեալ խառնին
 ըստ արեւատառնի քոյոյ բանին
 Ոչ իցայ ծմոյս լուծանել ին-
 այլ ի յանէղծն որ իդրախտ ին-
 Ոչ ծերն իծէր առնէ մարմ ին-

և սչ տըհանս տղայն ինմ ին-
 Այլ հաւատար յերեւնս ամ ին-
 ինչափ յառնէ նախանտակդ ին-
 Եւ սչ բնութիւն այլէ արու ին-
 սչ ճանաչի թէ է՛ սայ և ին-
 Այլ հրեշտակաց նմանքեր ին-
 ըստ կանխասաց բանից բոյ ին-
 Յորժամ նշան բո սք խաչ ին-
 որպէս փայլանին երեւեաց ին-
 Յարեւելից ճառագայթ ին-
 իչորս անկիւնս տարածան ին-
 ւ ըրեգանան լոյս նուաղ ին-
 և լուս լուսնի խաւարեաց ին-
 ւ Չստեղք յերկնից Թօթափեացին
 և զօրութիւն շարժեաց ին-
 Էւ հրեական ազգն և իրժ ին-
 զի տեսանէ ն զոր խոցեց ին-

Մահն հատահանըն հորընչ ին-
 որք անարդևն զնշան խաչ ին-
 Երկեր պատհոբըն քեզ պարծ ին-
 ն խաչակցեալըն բերկրեսց ին-
 Իսկ մեղաւորքըն Թախանձ ին-
 որք ծուլութիւն զկեանս անցորցին
 Լատարերք հեախց պայծառ վառին- այճ
 որք զկուղն յառանջ պարաստեցին-
 Իսկ յիմարացըն շիջան ին-
 որք անադան դնել զնայ ին-
 Յործառ հնցր ևսք հոգ ին-
 Ընդ քեզ յերկիր խոնարհեսցին-
 Որպէս տեսեալ դանի էլ ին-
 Ըղ հինաւ ուրցն և միշտէ ին-
 Զի արարանք արծանասց ին-
 յայնժամ տեսեանդ երբէկդ անձն
 Ի վկայել լքեզ միամ ին-

Ըստ յորդանան և իջեր ին -
 Ընդ բեղ և զօրք վերննոս ին -
 մինչ զի Թափօր մնալ երկ ին -
 Հրեշտակք առաջ ընթանայցեն -
 հրեշտակապետք պարուհակ ին -
 Սք զօրու Թեց ընդ աս կարդ ին -
 և պետու Թեց ըն դու մար ին -
 Ի շխանու Թեքն զարհուր ին -
 և տերու Թեքն սարսափ ին -
 Սերով բեքն Թևա սբօղ ին -
 և իխոնարհ ըզգեմս ուն ին -
 Էս բերով բեք և աթոսք կարգին -
 զի զԹագաւորդ ընդ աւնից ին -
 Ի սկ Թագաւորդ իմեծ բեմբին -
 նստի յաթոս դատարան ին -
 Չի հայր չդատե՞ զորք երկրա՞ծ ին -
 այլ բեղ միայն և տ միա՞ծ ին -

Հովուի հանդէպ դան ժողովին -
 հօտից նման աղղ և բիրայ Ին -
 Յօդիքն յաջեան յարդ կարգեացին -
 ու լին ի ճատակէ բուսմէ դաս Ին -
 Աստ Թաղանորքն ի Երև Ին -
 և ի իշխանքն պատմեաց Ին -
 Ոչ մեծ ամիսն հարարտաց Ին -
 և ի հոգիքն բարձրաց Ին -
 Չ ի միայնակ միայն լին Ին -
 առանց դաւրնի դորայ ծմ ունին -
 Եւ առանձնն դորն ի Երև Ին -
 և ճանաչեն Թէ սոմու երէ Ին -
 Աղբարտի հոգով Թաղանոր Եւ -
 և բարեգործքն մեծաց Ին -
 Քաղցեալք կենաց հացիւ լցցին -
 և մեծատունք յունայնաց Ին -
 Լեզու բարտարք անդ հմբացին

այլ

և հայտոյն չըն հարկեսց ին-
 Չ ինչ ունին զպատասխան ին-
 տալ բուժարդ արդ ատաստանին-
 Ասդ հարկամիցըն ձեռք հասին-
 որ խաղբամսն ինչ արձակ ին-
 Ի բէն շէն ըզ սոսկալ ին-
 ի հուրն երթայր յաւ խտեն ին-
 Ասդ զրկողաց կշիււրդն ին-
 տոշաի զրկեացըն պահանջ ին-
 Եւ իդողաց դողանք խնդր ին-
 դառնալ խտենարս ուստի առ ին-
 Եւ զի Թափօր և մերկ լին ին-
 հատուցանել ինչ ունից ին-
 Չ գործ ըս բնեաց փոխն առնուն
 Թե՞ ինչ ըզ շնորհս աւազան ին-
 Ասդ և սպաննողքըն պատժեսցին
 անպարտ արեանցըն զոր հեղ ին-

Էւ բորբոքեալքն իբոց ախտ ին-
 պտունիկն անշէջ հրով տանջ ին-
 Անդ ամ գաղտնիք յայան ին-
 զոր ի ծածնիկ աստ գործեց ին-
 Քն առաջն եւ համբոց ին-
 եւ հրեշտակացն ամենայն ին-
 Միայն որք ամա խոստովանին-
 լինին ծածկեալք եւ ոչ յիշ ին-
 Եւ որ զամօթ կրեն առ մ ին-
 ոչ պատկառեն յայնմ ատեն ին-
 Որք ի մարմին սերմանեց ին-
 հինձեն զորմն հրոյ լուցի ին-
 Էւ յոյք յոյնս պտղաբեր ին-
 առնոյն զորան յատու հասի Են-
 Որք երգարան գինեաւ լիա ին-
 եւ պաղշտունի ծաղու լցց ին-
 Լան եւողան իգեհեն ին-

Ծ

և ատամնաբերն կափկափ ին-
 Որք յորովն յն զն պաշտեցի ն-
 և զամուրթն յն զն պատուեց ին-
 Յանմահական հացեղ սող ին-
 զգնուն զամուրթն յանկուն ին-
 Որոց պղծեցին անկող ին-
 և պաղ շտեմա առ ցանկալ ին-
 Ի կայծակնաց վերս ներս ին-
 անբուն յորդանացն կեր ին ին-
 Որք իկշեռ տուր և առ ին-
 վաճառականքն խաբեց ին-
 և զրդարամեա բն կշիռ ին-
 բազմապատիկ պահանջեց ին-
 Որք աշխարհն գործարեալն ին-
 և յերկաթն կամ արծաթ ին-
 և և կամ ալյն չնիւթեղն ին-
 զտեարսն նիւթն յն նենդեցն

Հատուցանեն անդրէն նոց ին-
 ի բնարդար դատաստան ին-
 Ոչ Թէ ըզնիւ Թ ըն զոր առ ին-
 այլ Թէ զբարին աստ գործեցին-
 Որք դատանիք են երկրա՛ ին-
 և ս զաղբնոս ուղեղ դատ ին-
 Ի անաչնո բն յատեն ին-
 յանդ իմանել ըբ կշտանբ ին-
 Որք արու Թ ի աշխարհ ուն ին-
 Ել իսան բաղմաց կամ նոր աղ ին-
 Եւ դառնա՛ գոյն սրտիւ բլին ին-
 առ հն աղանդ էն ըս հրամանին-
 Բն բաղցրու Թ ի դառն և ին-
 ի դառնու Թ ի փոխի նոց ին-
 Ի յերեսաց բնց որոշ ին-
 և յանել բաննն արկան ից ին-
 Որք ընդ փոքրն ինչ պատճառին-

հատին զհոյսով ընտանեղձ-ածին-
 Էս համ սպաննին բողբոջ ին-
 զոր ոչ աւրէնք ընդ-ատեց ին-
 Պահանջեցէս զարիւնս նոցին-
 և ըզհատեալ մասն անդամ ին-
 Էս իբրև ոչ տալ ունից ին-
 մատնես իմանն յաւիտենս ին-
 Պրք նենդաւորք մի մեանց լինին-
 դաւաճանն զանմեղ յոր ին-
 Գաղտնիքն յանդ-իման ին-
 և ըստ շարեանցն տուժեաց ին-
 Որք սխալմաք են ի սրտ ին-
 և ոչ թողուն անցաւոր ին-
 Յայնժամ իբրև ոչ ընկալց ին-
 ըզ թողու թի իւրեանց ստորին-
 Որոց յիժնց թիւնսք լեղև ին-
 հայհոյու թիւնսք անքեղ խաւս ին-

Եւ որք յերդոմբս անդգն ին-
 և իյնչնցս զաղբալ ին-
 Լեղութնց հրով տոչոր ին-
 և իպէհեաննն սրասակ ին-
 Քանդի համար տալ ինդրեաց ին-
 դատարի բաննց ըստ հրամանին
 Որք բամբասանս ընդ նախանձու-
 յաւդին սմու Թ Բ ըստ ընկերին
 Ըղ չափ մեղանցն որով սակց ին-
 յանձինս իւրեանց ընդ ունիցին
 Որք որպէս են այժմ երան ին-
 և չորք եղեալ բարի կոչ ին-
 Տիկերանց ծանեակ լին ին-
 մինչ մերկանս մարդ ըն ներքին
 Գարձեալ որք ինձ համեմատին
 և կոյր աջօր լոյս անուան ին-
 Մինչ խօ արին գրծ բն յայտնին

Իկոչողացն նախատ Ին-
 Որք յերկեղէն նչ մարդկային-
 կամ ընդ փառանց անցանոր Ին-
 Չառ՝ բեղ հանձնա որ մկերաին-
 փոխանակին ընդ Խանար Ին-
 Հոր առաջն և հրեշտակ այ-
 յուրատ լինին փառն նոց Ին-
 Յանհանատնց դասն կարդին-
 որոց անչէ Չ հուրնէ բաժ Ին-
 Որք և խորհորդ քն երկնայ Ին-
 մեռեալ մեղծք հողով մերձ Ին-
 Ընդ անասանսն կարդեսցին-
 կայխափայ և աննայ Ին-
 Եւ ամենայն որք յայնմանուր-
 անասալսն մեղօք լին Ին-
 Իւրարանչ իւրոք դարձան Ին-
 առցեն իբէն չափով յանց Ին-

Նայեք բարոյ կողման մաս ին-
 սարդեք բարեաց իբէն տաց ին-
 քստ հօ առոցն և ըստ դործոցն-
 և ըստ շնորհացն մեաղան ին-
 Նախ առաքեալ ըն ըն դաս ին-
 յերկոտասան աթոռ նստ ին-
 Չ երկոտասան աղղըն դատին-
 մեղուցելոյ խորայել ին-
 Անդ մարդարէքըն յարդար ին-
 երամ երամ դաս մե որ ին-
 Արք զայնմ մե մե մե զ պատմեցին-
 յառաջագոյն զոր ինչ ին ին-
 Անդ նաստատե՞ղծ ըն հիացին-
 և նահապեալքն ըսքանչաց ին-
 Յայն բան տեսեալ աղղ մեղ-Կ ին-
 որք ի յինբեանց յառաջ եկ ին-
 Անդ և հովհոր ըն բաջ պարծ ին-

և զբարեկամս ընդ-ու-նոց , ևն-
 Իսկ հեղգացեալ շքն տու թևսցին-
 որք ի գայլոցն ոչ պահեց ևն-
 Աստ-մարտիրոսքն պսակ ևն-
 որք և մարտեան ըստ յօրին ևն-
 Կոյսքն մաքն-ը Թաղի-պճնն-
 որք փեսայնդ ըստ ասեց ևն-
 Է ընդ ասիան նման ծագ ևն-
 փայլն հանդոցն արև-սեկ ևն-
 Պէսպէս փառօք զանազան ևն-
 ըստ աստեղնոցն որ իյերկ ևն-
 Ի-բարան չի-ը արդ-ար մատ ևն-
 առցն իրէն զոր գործ-եց ևն-
 Ամուսնացեալ շքն ըստ օրին ևն-
 և ճգնա-որքն որք առանձ ևն-
 Եւ ամենայն որք ըստ կարդ ևն-
 զն-րոյ անձն գործ-եալ բար ևն-

Զ եղ ընծայեն իբրև ծաղ իկ-
 իհոտ անսոչ և երկնայ ին-
 Ռ մըն զաղօ՞ Զ քս սբ սրտ ին- 97
 և զարտասնուս որ միշտ հեղ ին-
 ւ զ յլ ոմն ըզսն ին անայ ին-
 և որ եղբայրսն է ըստ անձ ին-
 Ռ մն ըզ հակո՞ մըն զիշեր ին-
 և ըզ կանխու մն առ անուա ին-
 Ռ մն ըզ սրահոց ըզ սնառ ԹԻ-
 ըզ կերակրին և ըզ լեզու ին-
 Ռ մըն զառնա՞ տու քս աղբատին-
 զոր ընդ ունին ձեռամբ նոր ին-
 Ռ մն ըզ բաժանիլն ցուրտ ջր ին-
 զոր ասացնք ԹԷ՞ չիոր ընչ ին-
 Ռ մն ըզ խնդանչս ընդ խնդալին-
 և զարտասուէ ըն ընդ արտասո՞ ին-
 ւ զ յլ ոմն ըզ տեսնն հիւանդ ին-

և զհեռուսնսն որ իբանդ ին-
 Մինն ըզ ծածկոյթ լինելն մերկին
 և զհովանի յարկ տնանկ ին-
 ւշ յլ ոմս ըզ հայր լինելն որբին-
 և խնամած էլ գթով զյայր ին-
 Ոմանք զյաղթելն խորհրդին-
 ախմոր շարժելն ըզբոց ախա ին-
 Այլ ըզ փակելն ըզ գայարանին-
 ըզ սրատու հանն ընդ դէմ չորին-
 Ոմս ըզ սարկելն շտ ամուսնու թի-
 ոմ ըն զամբելն ըզ կոյս հոգ ին-
 Ոմ ըն զարկելն ըն սանձալ ին-
 և զչոր չորանս որ իմարս ին-
 Մինն ըզ ներող լինել սրտ ին-
 ի բարկու թէ ժամանակ ին-
 Եւ զթշնամոյ առնել բար ին-
 վաս ըն բոյն սք հրաման ին-

Բայց ևս Թափօրս յամ Ին-
 մեծամեծաց և նուազ Ին-
 Չինչ անյայնժամ բեզ ըդ բազմն
 բարեաց աղբաւս ամեն և Ին-
 Չի յայցաննէ զոր ասաց Ին-
 զոր ընտրելոց բեզ ընծայ Ին-
 Չունիմ մի մանն իբողոր Ին-
 այլ ևս յունակ հակառակ Ին-
 Աանայտրիկնց տաց Ին- Չէս
 վարձս ըստ դորձոց զանազանին-
 Եւ ևս զրկեալ ամեն և Ին-
 յառատաաճիր քո սարդ և Ին-
 ւՂրդ իտղերս բանիւ խօս Իմ-
 կամեցողնդ բարեաց վանս Իմ-
 Չիս փափոխեաց այժմ իբարին-
 զի մի անփնխ մատնիմ չառ Ին-
 Աղաչանօք ընտրեալ հօտ Ին-

որք յաճակնդմ ըն քո դաս ին-
 Խյաբելէ սրբոյ նախկ ին-
 մին չի արդ-ար մարդ ըն վերջ ին-
 Նահապետաց մարդարէ իոյ-
 նախ քան դյօրէնս և յօրին ին-
 ւ ռաբելնոյ նորո կասակ ին-
 և ոյք նովնու հաւատաց ին-
 Խյարձակէ լ մահու դհոդ ին-
 և ի կասկէ լ քո վերջսա ին-
 Ողորմեսոյնս ինձ երկոս ին-
 դի բաղդրայոցնք երևեսոց ին-
 Եւ լսեցոյ ար ընդ նոս ին-
 ղերանսն և Էա բարբառ քոյ ին-
 Եկայք աւրհնեսալք հօր իմ վեր ին
 Ժառանգեցէք զանձառ բար ին-
 Եւ ոչ միայն իմու մն անձ ին-
 այլ և իմոցն այս եղևոց ին-

Մախնի ծնողաց հարցն առաջ ին
 այծմու եղբարցս և ոյք լին ին-
 Էս ոյք բարևս մասն ինձ ցուց ին-
 և անարդևս պատհիր եղ ին-
 Հատոյ նոցն զպարտըս վարձին-
 եբբ արժանոյ Թէ՞ արար ին-
 Մայ ոչ միայն որք սիրեց ին-
 այլ ողորմեան և ատող ին-
 Էս Թ շնամեացն իմոյ անձ ին-
 Թ ողջես զանցանս առ իս պարտին-
 Հ անտրոց ծնե լոցն աւազանին-
 որբ այծմ երեղ հաւատաց ին-
 Ոչ ծանաւ Թեց և ծանաւ Թ ին-
 ողորմեսցին յայնմ ատեն ին-
 Էս ինձ շնորհեան տր ընդ նոս ին-
 յաւ Թ և անաց հաւր քն վեր ին-
 Թէ՞ սկես և ոչ առ յառաջ ինան-

ՄԾ

ալ չհուսի յետոյ վերջնոյն յետին-
 էս որք ի բանս անձայ ին-
 զոր շնորհեցեր իմուսն անձ ին-
 Ի յընթեռնոյն աշխատեսց ին-
 և յաղարթէ լին տաժան ին-
 Շնորհեայ նոցայ զաղօթել ին-
 հասոց ըզ վարձս աշխատող ին-
 Լոյս տուր աչնցն որք նայեց ին-
 մաբրեայ զլեզուսն որք վերձանին
 Սայ և ձեռնամբ ըն գրող ին-
 և որ զղապէս փոխարկող ին-
 և շ լ և գոյնէք ըստացող ին-
 մասունք բարեաց իբէն տաց ին-
 էս աննախանձ փոխարող ին-
 և ջերմեռանդ ընթերձող ին-
 էս ս իբերան բան առարղ ին-
 լցցես սովան զիղճըս սրտ ին-

և շ լ Թ է և անխառն որչարժեացին -
 սրարան Գ էտ բանիս լին ին -
 Որք ո՛չ յինէն առաջ էկ ին -
 այլ աննախանձ քո պարգ և ին -
 Մի համարեր զմեղքս նոց ին -
 այլ մարդն զախառընս սրտ ին -
 Զ աջ իմանալ զիմաստ բան ին -
 որ ամբարեալ կան իսոս ին -
 Էս որք ինե և կամ յետ իմ -
 այսու բանն քեզ պաղատ ին -
 Համարեացէս միշտ ընդ նոսին -
 զիս ըզ ներսէս մաղԹ էլ սով ին -
 Էս առ հողին իմ յաւանդ ին -
 և ի մարմինս իմ տապան ին -
 Բարեաց ազդ ու մս իբէն լից ին -
 և զնձ այեալ ըք կալստուէոց ին -
 Էս մանաւանդ զիս յիշող ին -

և Թողու Թի Ինձ Խնդրող Ին-
 Բարեբարնց ընթերցող Ին-
 զմիտըս բաննց ըն բննող Ին-
 ՉԿ Ողորմու Թեց պարզե-բ ասցին-
 յառատաբոն Խ բարեաց բոյ Ին-
 Էս հատասար զամենեսս Ին-
 ար Խմ յերչեաց յօր ըն վերջ Ին-
 Էս բեզ ընդ հօր բու մ ան ծ ըն Ին-
 անեղ աներբ Խակահան Ին-
 Էս ընդ հողոյդ բու մեակց Ին-
 անճառ բխման ըն հայրենս Ին-
 Միոյ բնու Թեց անճայ Ին-
 մի արու Թեց և միշտ է Ին-
 Գերակատար Երեցդ անճ Ին-
 հատարողն արարած Ին-
 Փառք և պատիւ և գորու Թի-
 և բարձրա գոյս Խխանու Թի-

Յանցեալն այժմէյս ւապագանին -
 և ան ըստմառ յանխտեն ին -

Յիշատակարան բանի երգողին մազեանաց
 ԱՄՆ ներսեի կանցոյ .

Յվեց ձ - հայոց Թվական -
 և առ Չն սկսեալ նոր առ -
 Բան ըս գրեց՞ աղօթին -
 Երկ հաղթեան տմբ յանկալն -

Սկիզբն ի հօրէն մեր նախնին
 մինչ ի վերջին դարչս վաղջն -

Չբան և ըղ գործն համայն դամայն -
 առ իս փոխեալ դ իմ առ ահ ան -

ւ ը ը թ ու ն հոգոց խրախճանկան -
 ի բանս և յնր ըս զանաղ ին -

Ընդ յայ դեմ անդ իմ ին -
 խօսակցելով անձն անարժ ան -

Քան զի սիրոյն արարչակ ան -

որսերմանն ալ խմեղ բնակ ան-
 Սայղարթու զիջ ներբուսակ ան-
 հասող յաճո՞մն արդիւնակ ան-
 Չհողին մըթին նսեմակ ան-
 Չանկեալ իհող այս նիւթակ ան-
 Սայ փոփոխէ լոյս սրարզական-
 խառնէ ի դո՞ւտ անմարմակ ան-
 Չմոտս ան մըն՝ րաչխարհական-
 որ ըստ ծովն ալեաց ծըփ ան-
 Սայ վերբերէ հըրոյ նմա ն-
 որպէս բնութինէ վերնակ ան-
 Չանձն ըղգածեալ և զհողեկան Չ Է
 ի սպառճառ է ինչ տրամակ ան-
 Սաներգործէ ուրախակ ան-
 ի թաղ՝ ու թէ՛ց ըն հիւթակ ան-
 Ե որք արբեանք են թմբակ ան-
 ընգողք դինձն յնմարու ԹԷ-

Սոյժ զարթնսն և զ գաստանան
 Թէ ընթևոնսն մտառակ ան-
 Ռբ այ սերսն բաղձ ան-
 գերադունի լուսոյն ցանկ ան-
 Սորին և և օր զերա սղան ան-
 մերձին խախտն անտեսակ ան-
 Էս զփորրագոյն անձըն մարդկան-
 որե պատկեր ծառակ ան-
 Է նտանելոյն և տիրակ ան-
 բնութեն ատեն սո օթար ան-
 Ը զ ծայրագոյնըն բարձրու Թէ-
 որ իյերկնոց երկին բնակ ան-
 Սայ վայր բերէ խոնարհական-
 որք յուր անսն թողովեց ան-
 Ե զարարիչըն հանրակ ան-
 որով բողոք էակս ստեղծ ան-
 Սոյժ կոչել որդիք մարդկ ան-

հայր ըստ շնորհի արժանացան
 Ա անայտորիկ տաժանեց այ-
 դրել չափով դբանս իսմ այ-
 Ն երսէս եղբայր գրեգորես Ե-
 հայրապետին ազդէն հայկ այ-
 Է յամօր յորնեց գոլ դերակ այ-
 նախնատելոց յաթոռ նոր այ-
 Արեան առն ըյս ծաղօղ Էն-
 և հեռուող հեռոցնոր Էն-
 Բ այց ես հողով գողբացակ այ-
 մարմնով չօղտին Թե՞ մերձակայ-
 Չ ի ո՛չ յիսնոց ըս խրատեց այ-
 և ո՛չ այլոց գոր ընթերձ այ-
 Է ըթուէն Թմէն և Թմրե ցո-
 և իմատարն յիմարեց այ-
 Լոյս կարծէն իմաւարեց այ-
 իմեջ աւրեայ նսեմաց այ-

Չ ի լուսատու անուանեց այ-
 բայց մառախտուղ մի՞թին յիս կա-
 Բ թիշկայլոց հրաւերեց այ-
 բայց ես ախտիւք մեղօք լց այ-
 Փոխան մեծին ես կոչեց ա-
 անդու դակնն աթոռնոր այ-
 Եւ իմանե՛ յոյժ հեռաց այ-
 որքան երկին առ ստորակ այ-
 Բանդի ճրանգի նմանեց այ-
 որաեսողանցն ըզ լոյսըն ա այ-
 Է յի ննքըն մրո՞վ տգեղան այ-
 Է իւր լուսոյն չարայծառան այ-
 Եւ կամ աչաց որ իմեզ կ այ-
 տեսողայլոց գոլ իբացե այ-
 Բայց ինքն ինքեան անտեսան այ-
 Է ըզ սղալանսն անգիտան այ-
 Եւ կամ բարին այն յեսանե այ-

որ սուսերանց ըղ սուրբն տ այ-
 Էս ինքքն դնել ոչ սրան այ-
 Թէ՞ և բազմեմանդամ ջան այ-
 Սոյնպէս և եւ այս յարակ այ-
 զայս մաղթանաց բանս խօսեցայ-
 Թէ՛ Էպէս և յիս ոչ ազգէ սայ-
 տակայն արթնոց մարբի չ մս այ-
 Էս մի՛ ինչս որք ախտան այ-
 Թէ՞ չափանոր բանն է՛ ս այ-
 Եւ արտարին կարծիս այ-
 որպէս և զէրզն արբող խակ այ-
 Չ ի Թէ՞ սնունս որ ձեան այ-
 սուլուն յայն բնն գեղեցիան այ-
 Զանն արդեօք վայել չան այ-
 ճշմարտութե՛ բանս որ խակ այ-
 Երդոյն հանգոյն սողմնոն ի-
 սայ որ երգոց երգանուան ի-

Որ զի ետային Երկնանոր Ի-
 Եզ սէրն առ թէ հարսին կուս Ի-
 Էս կամ դան-Թեանըն սաղմոս Ի-
 այսան հալած մարդարէ Ի-
 Որ յաւ-ճմանէ սամու էլ Ի-
 հողոն Երդէր խտանաղ Ի-
 Էս այլ բաղմացն որք են յայան Ի-
 որք վարեցան չափով բար Ի-
 Ո՛չ Ի յինքեանց այլ Ի հողոյ ն-
 այնոր շարժէ յորըս կամ Ի-
 Չ Ի մի աղքատ մեծըն կարծ Ի-
 Ե կամ առանն ըսիչս դատ Ի-
 Ըստ այսմ Ե շնորհն ո՛չ միակ Ի-
 այլ Ի բազմուքս բաժան Ի-
 Ոմանց տայ շնորհ մեկին բան Ի-
 զի հանրական լուր մադտեսց Ի-
 Է յորոյ խմատ ծածկեալ ճատ Ի-

Մ Դ

Կի զարթուսցե զնորհեալ հոգի և-
 Ոմանց տայ բան որ ոչ չափ և-
 բայց զօրանոր և ըստ կարգ և-
 Էջյոց շնորհե՛ բանըստալ և-
 զի և յայնո՛ միաբն բան և-
 Քանզի բնութե՛ մերէ յայան և-
 արարա՛ յնդ և ձանձր ալ և-
 Աանայտորնի հայ տայ լեղ և-
 ըտյոքնասեո՛ աղղըս բան և-
 Ըտայստ և նո՛ս նկարեց և-
 զներտաղական բանս իբարտ և-
 Ի զուարճութե՛ բանասիր և-
 և բարեմիտ ընթերցող և-
 Յորում յիշման զիս արժան և-
 համարես ջնք սիրով սրտ և-
 Զ ի թողութե՛ ինձ պարգև և-
 առատաձիր անէն ճր և-

Մ ա ն ծ ն ա զ ա յ մ եր ո յ բ ա ր ի
 ո ր ք ի ծ ող ո ճ ի և ն ա յ ժ մ յ ե ր կ ն ի
 Մ ա խ թ ե ն յ ի շ ի մ ա մ ք ա ղ ա ռ Թ ե շ ի
 ա ր տ ա ս ո ՞ ե շ յ ն ծ ա մ ա ն ա կ ի
 և շ յ լ և ե ղ ք ա ղ ր ց ն ի մ ը ս ա կ ա ր ք ի
 ն ա խ վ ե հ ա գ ո յ ն ա ն ը ս մ ե ծ ի
 Ա ս ա յ վ ա ս լ ի վ ե հ ի շ խ ա ն ի
 և զ ա ռ ք վ ա ր ի ն ք ա ր ճ ր ա յ դ ու ն ի
 Ե ւ ծ ն ե ա շ ն ո ղ ո ՞ ն ց ը ն զ ա ռ ա կ ի
 և ք ա ռ ա ն դ ա մ կ ա ղ գ ա տ ո ՞ հ մ ի
 Յ ի ն է ն ն ո ր ո ղ ք ա ն ս ա յ ս լ ի յ ի
 ս յ ա տ ճ ա ո ք ը ն ա լ ի յ յ ի շ ա տ ա կ ի
 Ե ւ մ ա ր ե մ ա յ ճ զ ն ա ռ ք ի
 ք ե ո ը ս ա տ մ ա ր թ ն յ մ ե ր ց ա ն կ ա շ ի
 Է ւ վ ա հ ր ա մ ա ի ս ք զ ա ռ ա կ ի
 հ ա ն դ ու ց ե շ յ ն ա ո ՞ ք ն ի
 Մ ի շ ա յ ի շ ա տ ա մ կ ս ա յ ե ղ ի յ ի

այժմ և յանհր-րն ասպագայ ի .
 Թողուլ զանցանս որ խմարմն ի .
 հարգել իդանսըն հրեշտակ ի .
 Նայ և հանհր-րց ամենայն ի .
 մերձակայնցս և ոյք հեռ ի .
 Ոյք հանատան իմ յս ի .
 ամր համարքն ողորմեսց ի .
 Եւ նմա փառք յեկեղեց ի .
 ընդ համր հողովըն ճշմարտ ի .
 Եւ անէտ յայժմոյս և միշտ է ի .
 և յանխտեանս յանխտեն ի .

ն Գ

տ Ը

Ե

յն Թ ու ի Ե ու յ Ե ու յ
 Ե ու յ Ե ու յ Ե ու յ
 .. .. Ե ու յ Ե ու յ

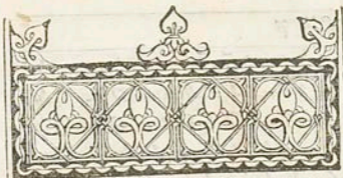
✠

ՄԲ Երջանին արեղ ներս էս-
 զբեղ ար ընտրեաց ի յաշխարհէս-
 Տընօրինէ չհայոց հանդ էս-
 զէկեղեցի շնորհօք պէս պէս-
 Երկնաւորաց նմանս պէս-
 յին ընդասուց խորհրդա պէս-
 Փառս առաքել Երկնս հանդէս-
 անանց ի յիւր հաւա էս-
 ւշորհնել զփրկի շնանհատապէս
 ընդ հօր նհոգոյն յոյժ միապէս-
 Մըմին վէհն մաղթեաց պէս պէս-
 զբեղ աղաչեմ սբբղ ներս էս-
 Մուսատ յոգին էս ստեփաննոս-
 մաղթեա վասն իմ միշտ առ քն-
 Ռոով սրբն բորբք մարմնոյ ս-
 ջնջի անցանք խաւար հոգոյ ս-
 Սովաւ զարթնու ի խոր բնոյ ս-

վերս

Վերս բերին ընդ բեզ իւրոյ   ս-
 Ի յաղջս մուղջ տղմե դըբոյ   ս-
 Ինձ ձեռ ընտոն լինել և յոյ   ս-
 Երգել ընդ բեզ զերգըս հաճոյս-
 Երրորդ ու թե ստեղծ օղ ըղ գոյս-
 Տաբունս բարձոյլ և իհոյ   ս-
 շերսն ահիկոյ ընկըղմելոյ   ս-
 Գոհաբանող լինել գերոյ   ս-
 Ին արարչին որ է մեր յոյ   ս-
 Ստեղծելըս մեր հողանկութոյս-
 Իհաստ առարեմք առ ար   յս-

Ա որին Ա երսէսի յասացեալ առ
սք երրորԹի

Ո Ս Տ Ո Ա Ա Ն

ին ամ ըզհայր-
անձ ին անկէ և անըսկզբ ն-
իս սատովանին ամ զորդ ին-
անժամանակի հօր միամ ին-
իս սատովանին ամ զհոգ ին-
իբնու Թէնէ հօր անբնն ին-
Երբեակ անձամբ երրորդ ԼԹԻ-

մի անտական անուծիւ ն-

Մի է ուծի և մի բնուծիւ ն-

մի տիրական իշխանուծիւ ն-

Հայր է՝ ծնող որդի ծնու նդ-

հողին ինոյն ի բնուծին է-

Ոչ մարմնական ծննդեան անան-

դի է՝ աննիւծ և պարզակ ան-

էւ ոչ աղբեր հոսման հանդոյն-

որ անմարմին բխումս հողոյ ն-

Ոչ բաժանեալ յե ուծ է-

բանիւ հողին առ ի հաւեր է-

Ոչ մինն ստեղծ ի չ մինն արարած-

և միւսն օտար պաշտօնատ ար-

Որպէս հարծ ի բն արիտս ի-

հեծանոսայ հասնա խոհ ի-

Որ էլ և է զս աստիճան ի-

բնուծի և մոյժ հաւատար ի-

Էս սչ անձամբ խառնակել ույ-
 երիցն ի մի ժողովել ույ-
 Որում Թվեցան այս սաբել ի-
 հրեականին հեանող ի-
 Ղ յ ի երեցս լոյս զատուցեա լ-
 երիցն իմի լոյս միացեա լ-
 Որպէս իմի ջահ ժողովեա լ-
 երից լուսնցն մի եղեա լ-
 Ըստ արեգականնն հաւարման-
 զհուրն ըղ լոյս և զօթարա ն-
 Կամ Թէ զաղբէր զդեա և ըզ ծով-
 այսմ օրինակ առ բերել ույ-
 Երիցն ջուր բնութք գող ույ-
 անուամբ անձամբ բաժանել ույ-
 Էս այսէ մի ան ու Թի-
 երից անձանց անուանողոր Թի-
 Կամ լոյս ի ջուրս ծաղել ույ-

մ Խ Դ

և ճառագայթ Ներդարձել ուղ-
Որպէս և հայր յորմէ որդի և
հողին ծնունդ ճառագայթ և
Հայրէ պատճառ անպարճառաց-
որդի ծնունդ անբ հողոյն բխմամբ
Չի միջ չէին պատճառ ան-
ինք պատճառ ան դոյնց պատճառ-
Ոչ է՛ առանց հայր բան դորդ և
և կամ որդի բան ըզհող և
աշխոյս ուղ հայր միշտ յանխտեան-
և համագոյն և ր յեռութե ան-
Չի երթ ընց որդին փառաց-
և կենարար հողին կենաց-
Չի արդ և բեմն առանց շուտոյ-
և անկենդան սնոց որ հողոյ ոյ-
Ոչ ըստ բնութե ըն մեծէ հայր-
բան որոց սկիզբն է և պատճառ ան-

Է

Էս ոչ նուաճաք որք ինման է-
 զի այս և ո զհայր տկար առն է-
 Ըստ պատճառ ին մեծ ասիհայր-
 և ոչ բնութք բան զի է հայ ք-
 Որպէս և մերքս հաւաս ար-
 և ոչ նուաղ որդի բան զհայ ք-
 Բայց զի որդի ասի որդ ին-
 ոչ մարմնական և ակտայ ին-
 Ի բրու կարծ են կայր բն մտօք-
 հաւանական բն մահակա ին-
 Որք բան ասն ըստ յոհան ու-
 և յանուանէ փաղ ճին յորդւ ոյ-
 Ոչ զիտեղով յոմարբն հող ոյ-
 Թէ չէ յօտար բանն իորդւ ոյ-
 Զ ի որպէս ծնունդէ բան սրաի-
 նոյն պէս և հօր ծնունդ որդ ի-
 Լոյս իլուսոյ յառաջ բերու մ-

մ Խ Դ

և ոչ նման ծնունդեան մերու մ-
Բան առաջաւ անուն նոր ին-
չիան մարմին է ծնունդ բան ին-
էս զինմին հօրէ բնաւ թիւ ն-
անուանեցաւ որդիս Թի-
Անհաս մարդկան և հրեշտակաց
բանիւ անձնա անտես մտ աչ-
Միայն հաւնաւ որ զդափառաց
երբորդուու թնն է' մերձակ աչ-
Չի է' անկէտ և անտահմ ան-
աներբ անհր և ան վաղջ ան-
Որէր ըն մի շտ և է' այժմու ս-
և է առջի անբաւ դարտ ս-
Ո՛չ ըսկ ըսեալ ոչ գաղարէ աշ-
և սկ ըսեցի սրատճարու եղև աշ-
Իմանալեաց և ըզ գալէ աչ-
և զորս նոքօք սրարու նաակէ աչ-

Ո՛չ

Ո՛չ այլ այլեւայ իբնու ԹԷ-
 և ո՛չ փախեալ խտեղոջ է-
 Չ ի այլայլին որք էղան ին-
 և փոփոխին որք փոխադր ին-
 ւ յի՛ է՛ նովաւ լցեալ երկ ին-
 երկիր և խորք անդ ընդ այ ին-
 Նայ և ներքոյ ամենայն ին-
 և արտաքոյ արարած ին-
 Խ նախօղ տած օղ եղական այ-
 և ի յէից անարարնդայ ց-
 Հ ուսմանն ց և մերձաւ որ-
 և յուսմերէ՛ ո՛չ հեռաւ որ-
 Տեսող մարդ հան ծած ու կորտեց
 զնր՛հրդ ս ըզ բան զգործ ըս կրեց
 Էւ ինքն աչաց հողեղին ի-
 անտեսու Թե՛ անպով ծած կ ի-
 Մ խայն մտօք նկարագր ի-

աղան ահու սոց ըստ փայլած է Խ
 Իբրև ըլ հուր սրբեցել ոյ
 Չինջ և մարմն ըստ հայել ոյ
 Սայ ըլ նորն ն գեղոյնն ան
 յիւր ընցուցլ անալ ան
 ւ ը յլ Իբնու Թն անտանել Խ
 և ոչ աղան ա միտք ձգ Խ
 Ոչ մարդ հային մարտոգուն Խ
 ւ ոչ երկնայնոց սեւին վէհ Խ
 Չ Ի Ե Թ Է Է դոլ հարատաւ Ե
 բայց Թ Է ղինչէ անդիտանաւ Ե
 Ի յառաջին յիմնատ փու Թ աւ Ե
 և յերկրորդ Էն յոյժ վերջանաւ Ե
 Որբ առան Է ըն նիւրա Խ
 և առ տակն ըն ահարան ան
 Էս որբ չափով վերայ բեր Խ

Կեր բան ըղ չափըն վերան ան-
 Յարարած հոյնս ծանուց ան-
 ստեղծող սոցն Թէ է անբ ան-
 Եւ իստեղեմնոյն զանաղ ան-
 Թէ չէ բնու Թի սցն որ ցուց ան-
 Չովանս առ ի նբ կանաւ ձգ է-
 զորս ի բարին գոլ ճանաչ է-
 Որպէս ճարտար արհեստան որ-
 ընարէ ըղն ի Թ սլատչաճան որ-
 Չի Թէ անհնս ամենայն ի-
 նոյ ամեն ի ց յու սանաղ է-
 Է՞ն յոյսնէ ի չ ձեռն արկել է-
 Եւ ի չ մասնաբ հաղորդել է-
 Ասանայս որ ի ի խոնարհ ի նայ-
 յանհաս փառանցն դերակ այ-
 Չի մեք ելցո՞ք փոքր ինչ առ նայ-
 ի շաղխարհէս ըստ որակ այ-

Եւ այն սիրով բաղձամաբ սրտի-
 որով հոգին սրբեալ մաքր ի-
 շտայ տեսայնու լին ի-
 որպէս խոստում մըն տրուեն ի-
 Արդ այսպիսինքս աճաց ան-
 ընդ անեղին և միակ ան-
 Ըստ անեբար խօսեկցեց ան-
 եղեալք բազում ըր միաց ան-
 Սակայն յորժամ խորոց վերին-
 միտք այսպիսի անցս դան իբնն ին-
 Ոչ տեղ ունին ուրդ-ադ-ար ին-
 և ոչ կայեան ուր հանդ ըստ ին-
 Զոր անբակնդքն անդ-անուանեն
 և անցանէ զնայ ոչ կար են-
 և յի՛ խոտորն նա այսր իջան են-
 անմահակ ան անուանըդն են-
 Եւ ժողովեալ միագում ար-

զոչ ըսկընեալն և զանդարտ ար-
 Յ աւ խոննից և մշտ արտ ար-
 բանիւ զանուն էին արտ ար-
 Արդ մի անձանցըն միշտ է Եց-
 մինն Ելերնից այս անբաւ Եց-
 Յ անձառ ծնուդ դերագուն Եց-
 ծածկեալն իծող հօր խիակ Եց-
 Հօր Խըրսահումն անշարժական-
 կնիք շարժուն և կերպար ան-
 Է ձներն ոյժ անտեսակ ան-
 շյս իլուսոյ անմարմակ ան-
 Պատիկեր հօր ոչ փոփոխակ ան-
 այլ անփոփոխ հասնան ան-
 Սկիզբն սկզբան արարչակ ան-
 աղբեր կենաց անմահութե ան-
 Ի կերպարանն իբր ըստեղծեալ-
 դայ կամաւ հօր անդ խոնարհեալ

†

†

Չ որ իրանէն յայնժամ առեւաղ-
 ինառԹարէն այժմիկ առե աղ-
 Է ջ անեռեօքըն հրեշտակ ին-
 բնակիկ յարդանդ սրբոյ հուս ին-
 Նախ իհոգոյն մաքրեալ յոգին-
 հօր զանբութեան անԹարան ին-
 Բանն անմարմին ըստ յեռԹԷ-
 եղև մարմին ճշմարտու ԹԷ-
 Չ իւրն սրահեալ անեղա պէս
 և զինս առեալ ըստուգաս կս-
 Չ որ այս խառնիմս ըսքանցէլի
 աճ ընդ մարդ բնուԹԷ խառ նի-
 Ո՛չ եռԹԷ ըն փոփոխ ի-
 և ո՛չ ձև ո՛վ կերպարան ի-
 Ո՛ւր ասաց ժանան և տիոյ կս-
 ԹԷ ո՛չ մարմին առ խնկասկե ս-
 ւ յ առ աջօքանց ընդ կուսին-

խող

Խողովակի՛ն անանապե ս-
 Կամ կաղապար հրահաղելե այ-
 որ ըզ բնու Թե՛ն ո՛չ տան յինքեանց-
 Մ խայն ըզձե՛ն ըս բանդ-ակե ալ-
 և ըզբանանկս ենթ-ակացե ալ-
 Եւ ո՛չ երկե՛ց զն միու Թե-
 բաժանելով երկու բնու Թե-
 Էս կամ յերկուս որդ-իս ըզ մին-
 ըստ նեստորի՛ն չնրաբաստ ին-
 Եւ ո՛չ մարմին՛ անմտա բար-
 որպէս ասանցն ապօղին ար-
 Թե՛ անհողի՛ն եբբ եբադ ին-
 Է՛նակեաց ան՛ բանն խտարմ ին-
 Արդ այսպիսեան՛ յիսողչիսք եբց՛-
 եբբ եբարբեց Թե՛ն մե՛ն որ այ-
 Հ ետե լով լուսոյ շնե՛ղ այ-
 ըստ որդղանիմա՛ն վարդ-ապետաց-

Եւ

Եւ դաւանեմք միութեամբ
 ոչ այլայլելալայնու դիմու
 ւ ը յի սոյն սրդիսն որ ի՛նչօր
 Եղև սրդիսն առ ինչօր
 Եւ մի ասեմք բնութեայն ու
 ըստ խառընման անձառելոյ
 Որպէս հոգիս և մեր մարմ
 ի մի բնութեան յոգով
 Չի Թէ՛ սորանց են արար
 և միանան անայլայլ
 Ի յանմարմնոց և ի մարմն
 անդ ի տարաբար դոյ միաց
 Չի չեն զարմանալք հիացմ
 Թէ՛ արարիչ բնութի և բա
 ւ ը յն որ յաւեհտ անմարմնական
 և եղելոցս արարչակ
 Խառնի ընդ մեզ անչիտ թարար

և միանայ անձառաք ար-
 Է՛ յաւրինանէ և դադաք ար-
 մերուս բնու թէս և սչ յօտ ար-
 Չի որք երկուս բնու թէս ասեն-
 և ի երրանիս բաժան Են-
 Հարկէ երկուս գոյ բաժան Ել-
 և կամ իսկ միանոր Ել-
 Այսէ՛ յողի և իմարս Ին-
 և ի բնու թէն անայ Ին-
 Էս կիմ զխառնու մըն մթղ-կայնոյն-
 ասել հզաւ բբան զայն Կ-
 Երկու ասել զարձեալ բնու թէ-
 վան ի երկուց գոյ միու Թի-
 Չէ այս օտանր ճշմարտու Թի-
 Թէ՛ չբաժանեն յերկուս ըղ միւ-
 Բայց մեք այսպէ՛ս խոստովանիմք
 անձայնոցըն հեաւ Իմք-

Եւ Թէ հողն մարմինս եւ միա ք
 որով Էղեն ազգ մարդկաց ինք
 Եւ առ ի մէն Չամ ընք ան
 եւ միացոյց բնութի յինքե ան
 շնակաւարար զմեղանչակ անն
 զապականեանն անյապակ ան
 Որ բովանդանի յորովայն ին
 եւ էր լցեալ նովաւ երկ ին
 Տաճկեալ յարդանդ որբոյ կան
 եւ իծոցոյ հօր անբաժ ին
 Չոր ինն ամսեալ ժամանակ մ
 տկար բնութի յինքեան տարաւ
 Էւ որպէս մարդ զամ ծնն մ
 եւ կուտուծինն ոչ խախտեց մ
 Ստեղծօղ մնկանց մանկ զուցմ
 եւ հին մեռոցըն տղայաց մ
 Ի անբանից մտուր Էդ մ

†

Ի հրեշտակաց փառատրեց աւ-
 Աստեղբ ըն լոյս ըն ծագեց աւ-
 և ի մոգն յըն պատուեց աւ-
 Խորհրդապէս ընծայեց աւ-
 ասկեալ կտրուեց և զըմբուս աւ-
 Բաց յօժեկեց հովւաց յայտնեալ
 ած փրկեց և ար յօժե ալ-
 Էջնոր հովեք ըն զխարայ էլ-
 որպէս խաչին առաջնորդ էր-
 Կերակրեց աւ կաթն խօօր է-
 և կտուակն սբ ըստնն է-
 Որ զարարած ս իւր կերակր է-
 բանայ ըղձն և լցուաց է-
 Ըստ նախահարցն թըխատ ի-
 յս փրկեց զերայ կոչ ի-
 Բառանաւ րեւոյ և կաւոր ի-
 ըստ յօրինայն խտածար ի-

✠

Ի գիրկս առեալ սիրմինս Խ-

առ արծաղօղ տր պաղատ Խ-

Ի յաննայէ գոհաբան Խ-

Եկեալ փրկօղ խորայել Խ-

Նուրի Թէթեւ անպոյ նմ ան-

գն այ յեղիպտոս փախըստակ ան-

Որպէս ըզ մանրդ Երկիւղակ ան-

բայց մանրէ զկուռս Եղիպտակն-

Յ Եղիպտոսէ կոչմամբ դառ նա-

խնապարէ Թ. պանտըխտան այ-

Մնանի ի տո՛ւնըն յովսէփ այ-

զոր անուանեաց հայր Եւզկ այ-

Զ Երկոտասան լրումս աղգաց-

յերուսաղէմ տաւնի զատկ այ-

Զ ինքեան խօսեալ բան օրինաց-

դն էր առաջն հրէից աղգ այ-

Մ արմսոզ աճէր Եղարդանայ ր-

†

որով մանկութեանը հասանին յա ը-
 Ի մաստուծի նմաստան այր-
 որ նմաստանց զնմաստըն ա այր-
 Որու մ հն ազանդ են հր ամանաց-
 դասը անմարմնաց հողեղին այ-
 Լին էր հն ազանդ մարմնով ծնողց-
 ըստ օրինանցն իւր հրաման այ-
 Ամս երեսուն այսպէս լու էր-
 Են սչ նշանըն ցուցան էր- †
 Էս սչ բանիւ վարդապետ էր-
 այլ Թագնաբար յերկրի շրջ էր-
 Մինչ իննու թիւ երեսն ին-
 յայր հատարեալ չափ հասաւ ին-
 Զ ի մի առ յաչս երեւոց ին-
 անօրէնու թիւքն մարդկայ ին-
 Զ այն ժամ իսկ դայ ի յորդանան-
 առ յովաննէս իբանին ճայ ն-

և Նկարծօտըն մաքրու Թե-
 առ ի մաքրել զազգըս մաքր-կան-
 Ում կորապեհաըն վկայ է-
 դառն ան վերայ ճայն է-
 Ի մկերտել զնայ հրաժար է-
 Թե՞ ինձ իբէն մաքրիլ պարտ է-
 Քանզի ծանեալ ի հրեշտակէն-
 այնոր կոչեաց յանասպատ էն-
 Թե՞ սայե բանն իսկըզբանն էն-
 զոր ծանուցեք յորովայն է-
 Թոյլ առ ք անդրէն արն ասելով-
 Ի յորդ-անան ի ջանել ով-
 Էւ մկերտիչըն մերձ կալ ով-
 ստեղծօղն ինքեան մկերտել ով-
 Հայր ի վերոստ աղաղակէ ալ-
 դայե որդի իմ սիրեցե ալ-
 և զանասկերպ հողին ի ջե ալ-

զանձն էակցին մատանք ցուցեալ
 Ի յանապատ հոգով վար էր
 բառանունօր ծոմով պահ էր
 Արպէս մոյսէս խննեայ էր
 և և զինանունին ճշն էր
 Էւ զի սմ ար գոյով սոց ին
 և անկարօտ ամենայն ին
 Չ ինքն ոչ այր Թոյլ մերձիլ բղջին
 մինչ և ի լնոլ բառաննէկ ին
 ւ լ յ զի մարմինէր մարդկայ ին
 Ծածկեալ նովօ զլոյսն երկնային
 ւ լ ըկեալ կանաւ փափաք հացին
 Ի բար կարծիւ կեր փարձող ին
 Ար մերձենայր յերկրորդն աղամ
 ըստ յառաջին խորին խաբամաբ
 Դն էր առաջն որպէս յայն ժամ
 բանըս պատրոյ էր իւր փորձ մ մբ

✠

Ե Թէ որդիք ես աստուծոյ
 որպէս լուսն ձայն իշերոյ
 Ք որդուք ըզնոյն ճշմարտեց
 առ իբարանց հաց լինելոյ
 Որ սչ սաստեաց ըմբերանեաց
 երբ ըզ կարող պատուհասեաց
 Ը յի հեղաբար պատասխանեաց
 մեզ յօրինանի վարդապետեաց
 Թէ սչ հացի միայն կեցց
 մարդ երկրամին զի կրկին
 Հաց ըզմարմինն ըն բուծան
 բանն ըզհողին կեցուցան
 Ի տաճարին այնաշտար ակ
 դարձեալ կանդնի չարն դիմակ
 Ի յայդմանէ դրեզ իշայրար կ
 ի հրեշտակաց լեր ընդուն ակ
 Որու մտուեան պատասխան ի

†

Եղ գրեալն յօրէնսն մովսէս Ե-
 Մ Ի տար Եղ բնի իփորձ շար Ե-
 Ղի ար ամ քն ոչ փորձ Ե-
 Հ անէ դարձեալ բարձրէր Ին-
 Ե ցոցանէ զփառս աշխարհ Ին-
 Չ որ խոստանն տնլ ստեղծօղին
 Եթէ երկիր պաղցէ նրմ Ին-
 Որու մ սատեանց նա տիրա պէս-
 Նրբ ըն փախեալ ճառն ապ էս-
 Հրեշտակք մատեան իյայն հնդէս
 Ե պաշտեցին ամ այ պէս-
 Ի կերակրոց Ինչ հիւթակ ան-
 որչափ մարմնոց պատշաճակ ան-
 Ոչ ի յերկրէ յօթեալ մարդկան-
 այլ նորաստեղծ արարչակ ան-
 Ի թձլ յետ փորձն կատարման-
 յայտնէ զքնութիւն ամակ ան-

✠

Ն Ե ջ ա ն ճ ք ղ ա ր մ ա ն ա ղ   ա ն -
 զ ո ր ս չ ա ն ս ի ն ա ղ զ ք ը մ ա ր զ կ ա ն -
 Ն ա խ յ ա ղ Թ Է չ ո ղ չ ա ր Է շ խ ա ն Է ն -
 ա ղ ս առ Է ո ղ ղ ա ն ա ր ն ո ր   Է ն -
 Զ Ի յ Ի ր ա ն ո ւ Է ն ք ղ ա տ ա ս տ ա ն ի ն -
 բ ո ն ա ղ ա տ ո ղ ք մ ի կ ա ր Թ Է ս ց   Է ն -
 Ա ա ն ա յ ս ո ր ի ն ք բ ու Թ Է մ Է ր ո ղ -
 մ Է ր յ ա ղ Թ ո ղ ի ն յ ա ղ Թ Է ա ց մ ա ր մ ա ղ
 Է ը ո ւ Է չ ա ր Թ Է չ ա ր ի ն ա յ ս   ո ղ -
 Թ Է յ ա ղ Թ Է ց ա յ մ Է ր ի   ա ղ -
 Է ո մ Է ք ու ս ց ո ւ ք յ ո ր ի ն ա ի   Է ն -
 ն ա խ խ ո ր ա տ ա ի Է չ ը ղ չ ա ր ի ն ղ   Է ն -
 Ա ղ ս ա ս տ ա ն չ ղ Է ն ա ղ ն ա ն ղ ր Է ն -
 ղ ա ղ զ ք մ Է ր զ կ ա ն բ ու ծ Է չ յ ա խ ա տ Է ն
 Ե Թ Է ա խ ա տ ի ն ց մ Է ղ ա յ ա խ ա   Է ն ք -
 ղ ա խ ա տ ը ս ց ճ ո ղ մ ա ր մ ա յ բ ու ծ Է ն ք -
 Ե Թ Է ղ ո ր Է ն ս ը ն կ ա տ ա ր   Է ն ք -

ապայ բարձր լինել կար Եմբ-
 Արդ մինչ վնեաց զընդ-խմակայն-
 առ յովհաննէս դայ յորդան ան-
 ջոր անուանէր իլուր մարդկան-
 դառն աս և բաւար ան-
 Ի առնա աշխարհըն գալիլէ այ-
 և անուանեալ գիւղըն կան այ-
 Յ երրորդ աւուր գալոյնոր ան-
 ինարսաննսըն կոչի նայ-
 Չորս ինքն և մայրն անդր ընթանա
 յայտնեալ ըզմիտս արարչական-
 Սկիզբըն գործոցն սբան շէշկան-
 առ իտէ եղեալ յայնժ ամ-
 Չի որ ի ջուրս զն հիւթակ ան-
 փոխէ իտու նկարն սեռակ ան-
 Ի արձոյց և այժմ նոյն հրաման-
 զընդն իդինն անապակ ան-

†

Այն որ զբնուծի ի ըս լուծական -
արար կայն անմահակ ան -

Յայժմուս շտացման ըն մազան
և անդ լուսնիս անմահ ան -

✠ Ի ճանապարհ վաստակեց ան -
որով է րկնք հաստատեց ան -

Էջ յ է հանգիստ աշխատել ոց -
և ճանապարհ մոլորել ոց -

Ան ջրհորին ծարանել ով -
զբնուծի մարմնին ցուցանել ով -

Ստարուհին ջուր խնդրել ով -
զջուր ըն կենանց խոտանալ ով -

Այլ ուր առ ինք ձայնիւ գոչ է -
ըզ ծարան ի սարբուցան է -

Եւ որ ըստ գրոց հաւատասց է -
գետոց բխեալ յորովայն է -

Ի արձեալ կանան գալ ի լէ Ին -

յայսնեաց ըզ փնաւս ամայ ին-
 Տ ալով որդից Թագաշարս ին-
 դաւողջութիւն ըստ հրաման ին-
 Պրոսպապիկէ անաղան ին-
 ութւերեսոցն ամ հիւանդ ին-
 ւշ սաց բառն ան եւրն և մահ ձին-
 շրջելնով ան յոր շարաթ ին-
 Յ ետ յովաննոր մատնիլ բանդին-
 ճրային դընն շիբրուան ին-
 Չ այն ըն բարձի յանապատ ին-
 շոեալ սրով հերովդ է ին-
 ւշ բեգակնն ըն լոյսծադ էր-
 բան ըն փոխան ճայնին խաւսէր-
 Չ աղղըս մարդկնն լուսօրէր-
 դախտըս մարմնոցն իբաց մերժէր-
 Ս ախ դաշակիւրտս ըն ժողովեաց-
 զոր իսկ ըզբանց յառաջ ընտրեաց

✠

-

✠

Երկնապատանի իւր անուանեաց
 զԵօթանապատանիս զարստաբէլաց
 Նորք ի շէնք ըն հետև ի
 ն Տողովաց որք ըզկն ի
 Խոնարհութիւն բազմեալ նախ
 բանայ զբերանն ի կենդան ի
 Յորմէ բարի բանութիւն ալ
 կենդանարար Չորք արքուցեալ
 Երանութիւն իննեակ տուեալ
 որոց դարձնիքն հետևեալ ալ
 Նոյն որ երբև մնաւ մովսէսի
 սիննայ խօսէր ահեղ ձայն իւ
 Սայ աստ խոնարհեհեղ բանիւ
 ընդ զօրէնս որ ինաս դան իւ
 Առորս ընդ դէմ զնա կարծե
 նաւ րինակն տուեալ բան ին
 Էլ սէ զեկն զի լուծան ին

†

այլ ՚ն ըստու զնոր ազ Թեր Ին-
 Ստոր ասացան Թե՞ մի՛ շն ար-
 բայց ես դատարն զի հայեց ար-
 Ի սպանմանե՞ անդ արդել ար-
 բայց աստ դեհեան Թե՞ բարկացի-
 Ի յերդմանե՞ ուղիղ յամ-
 չե յօրինաց նայ արդել ամ-
 Բայց արդ յինե՞ն էհրատնայամ-
 Թե՞ մի՛ երդնոր ո՛ն շարար ամ-
 Ես այս պիտի բանիւ քբազմ օք-
 խորատեաց զաշխարհս ամենսոքօք
 Ուսոյց մաքոր ք ընել պահ օք-
 և ողորմամ որ ո՛ն կեղծ օք-
 Ես մինչ յողով կեբակրեց ան-
 բազու մք մարմնով բժ ըշկեց ան-
 Կոքըք շուսով պայծառաց ան-
 զլոյսնոր յեքիննց աչօքտես ան-

†

Չ ճայնըն կենաց խուլք լուան
և ի մարմնս անմահաց ան-

Հ ամերց լեզուք բարբառեցան
և այ խառտակցեց ան-

Չ եռք կարկանձք սարղեցան
և զօսացեալք առողջաց ան-

Ի բր եղջերոք կաղք ընծացան
անդամադորձք կանգնեց ան-

✠

Յ անմահիս լեռնէն իջե
ալ
և ըզբորնուն զայն սրբե ալ-

Կ ախառնանոմ բաղաբ եկե ալ
զհարիւրապնուն ծանուցե ալ-

Չ հաւատըն մեծ յայանի արար
բան զիարայէ չհզօրաբ ար-

Չ ծառայն հիւանդ ախտ մհարթ
կեցոյց բանիւ կենդանար ար-

Չ որան չն անկեալ կայր սխմոյ ու

յախտըս ջերման յոյժ տաղնապի-

Չ գեաց ըզ ձեռըն կենդան Խ-

յարոյց առնող վաղվաղակ Խ-

Բ աղմաց եղևնս կենտատ ու-

յորժամ եհնս մութ տարև ու-

Որ զյեսայեաց դիրքն ըն ու-

Թէ զցաւ ըս մեր իմեն զ առն ու-

Չ անձըն նենդող խորամանկին

կըցորդ չեան ճանապարհ Ին-

Յ որ ջբ աղու ետնուց ըզ չար հոգին

որպէս ասի ըզսխմալէ Ին-

Մ Խ սուտ մտ որ էր աշակերտ այ-

այն որ ըզհեա գնալաս այ-

Թ աղել զմեռեալն ս չ հրամանաց-

այլ բարողել զբանըն կեն այ-

Ը նդ աշակերտսն եմութ Ին ւա-

այն որ կապէ զժող ւաւաղ ւա-

✠

✠

Յ որս ի շարժե՛լըն մերերկ ան-
 հանդարտեցոյց մի հրաման ան-
 Ե կեալ յաշխարհ գերգեաացոյ-
 սրատահեցան տանջեալք այսոց-
 Չ մարդիքն արնոք առողջացոյց-
 զդ և սըն խողիւրքն խորաց ոյց-
 Լուծեալ մարդոյն ըզ մեղսն թող-
 որպէս հզօր ար և յաղթ ուղ-
 Չ մարմինն այնքան արար կարող-
 մինչ զի մահաւանցն եղև բարձող-
 Ի յանցանե՛լն առ մաքսայն ոյ-
 Ետեսնատեալ ըզ մատթե ու-
 Տ անևօ զհողոյն որ ի նմայ լոյս-
 կոչեաց որպէս զեղիսէ ու-
 ւձ շխարհական սիրոյն կապան-
 խղեալ սիրովն աննիւթակ ան-
 Չեղև արդէ՛լ ինչ և խափ ան-
†

շնել ճայնին տրուսակ ան-
 Չայրս անտնի տասր իշխանին †
 ակառն մահո հանել զհոգ ին-
 Անսոնեալ բանին նորին լին ին-
 որպես իննոյ դարձուցան ին-
 Ի Խանապանի զն այն բար ի-
 տեսառես կինն հուպ լին ի-
 Զ զնցնի ք զղեատն փրկեալ լինի-
 հնարն մեծ հրապարակ ի-
 Ասրաց երկնոց առ սասանկել-
 ձեռն հրաման բլուսնորե ալ-
 Համըրդ ինն զամն կալե ալ-
 շնորհեալ խաւսն զդանապեալ-
 Ը զդասացն ալն իակ իոչե այ-
 ձղել լղզն ուն հրամայե այ-
 Չ մեռեալ անդամն իկորթ ձղեց-
 յալ անդամայնն կենդանե այ-

✠

Դ իւահարին խուլ և համե ր
 շտրհեաց ըզ խօսս և ըզլսն Լ
 Որով լեզուքն մահա բե ր
 բեզդէ բնդաւ ասնն հան ևԼ
 Ստեպլ ինաւ և զր իծով ին
 վարդ ապետէր իցամաբ ին
 Ըզ սերմանեացն առակ խոր ին
 զոր ել ցանն և յերկիր բան ին
 Ո մն իծ աչնոց յաւդական ին
 առ ճանապարհ բաղեալ հասին
 Ո մն յապառամ թապով կիզին
 և այլն իփոշտն հեղձան ին
 Ի սկոր յերկիր բարի անկ աւ
 և բեր պտոց տոհմական աւ
 Բարեբաստից պատահեց աւ
 ըստ հաւատոց պարզ և եց աւ
 Ը Լ րինաւ որն և բնանաւ որ

և կուսու թին վաթսուսնալ որ-
 Ի սկ պատարանդ ըն բանալ որ-
 վկայք յարեանք հարիւրնալ որ-
 Ի ճլ հարիւր բերեալ պաղ ոց-
 դաւառն յերկնից վիճակել ոց-
 Էս փափքու թե՛ գրախառն միջոյ
 երկիրսնորնդ առդի վերջն ոց-
 Էս զորոմանցն յագարակ ին- ✠
 զոր ի վերայ ցանեալ չար ին-
 Ի հընձողաց խրցունք կապ ին-
 և ընդ-ցանողն ի հուր մատն ին-
 Յայնժամ արդարն արեգի ան-
 փայլեն ծագման լուսոյ նմ ան-
 Որք ի յորոմն ոչ փոխեց ան-
 այլ այ մասցին ցորե ան-
 Նայ և ըղ հատըն մանանխ ոյ- ✠
 որ փոքրէ նա սերմնն խոտ ոյ-

և ճե լինի ծնա մեծագոյ
 մինչ զի զԹռչննա բառնալ ուսաց
 Դ ճլ խաւնի վաննն խմար ոյ
 յապարակին գանձ ծածկել ոյ
 Զ վաճառակննն մարգարաց
 և ուռ կանին ծով արկել ոյ
 Որք և բանին զանազան ին
 իրաւք ինոյն միտքս բան ին
 Յարբայու թե որդիս ին ին
 որ ինու աղից բազումք և զ ևն
 Ե կն իբաղաքն իւր նաղար և թ
 մաւր շաբաթն ի թողութե և թ
 Զ գիրս յեսայեան զոր սչ ուսան
 ի իտրձողաց շուր ընթերց մա
 Որք նախանձու բորբոքեց ան
 հանին շերինն յարա և ան
 Գ աւանդութե զնայ կամեց ան

†

որ ցնայր ընդ յաւուրն յանդիտան
 Չ քրտոք օրինացն յսովաննեւ
 որ հրատարեանէր յաշխարհ էւ
 Շ իջոյց արեանքն հերովդ էւ
 յօռք ծննդեան իւրոյ հանդէւ
 Որ մինչ իբանդնէր առաք էր
 նւղ դաշնոցն հարցան էր
 Ի ու ինկրքին բանդն դայցես
 և Թէ դայնք առաքեսց էւ
 Չ ի աւետիս տամ ինդալ ուղ
 ն հարապէտ լինիմ յուս ուղ
 Որպէս յերկրն ձայն բարբառ ուղ
 ն իդ ծոխն որոտալ ուղ
 Չ ի դու զնսնես երկնայ ին
 և հարսնածն մաքուր հարսին
 Ի ու արեգանիս առանմամ ին
 և ևս ձգրագ գիշերոյ ին

✠

Յուսմիկայէ բանիւ յայտն Խ-
տոյն յովհաննէս յայլուսմ վայրն-

Էս դաւաննէ շղայ սրդ Խ-
հաւ-ր աջ անմեկնել Խ-

Որ հաւատայ սրդ-ոյ աւ Է-
դ յաւ-իտեանց զկեանքս տեսց Է-

Էս որ սրդ-ոյ չհաւատաց Է-
շղ բարկու թիւ տնըն կրեսց Է-

† Մինչ կրաղար անուն նայ Ին-
կրբեմն կրթայր առաւ աւատ Ին-

Ըղ միամաւր զայր-ոյն սրդ Ին-
եսես բարձեան շղմեռեալ դ Ին-

Ի յարատատուս մաւրըն նայ Էր-
արագ շղմեռ-դ սրաին սիտի Էր-

Մ անու-կ դ ու բն զ ձայնեմ ասէր-
ե ընդ բանին յարուցան Էր-

† Ինոյն բաղար մինչ դ-էս բաղար-
ի

փարիսեցիցն տուռն ճաշ էր-
 Կիննն պուռնին համարձակ էր-
 ըղշիչ իւղից նարդեան բեր էր-
 Ըղիլու խ բողոր էիցս մեծ էր-
 առ ռոսս անկեան լին արտասու էր-
 Չոր հաւատով արքն կազնէր-
 Թողեալ լիցինն բեղ մեղքաս էր-
 Որ կերակր է զաշխարհ ամ էն-
 էա բազցելոց հաց դարեղ էն-
 էա իհնդկիցն կանակ էն-
 յաւել նշխար հինկ հաղար էն-
 էա որ դընէ ամալ ըղ գնա ցս-
 մինչ անմարմին էր բանն աւաց-
 Նոյն և մարմնովն Թեթև դնաց-
 իվերա Չորքըն կոհակ աջ-
 Ըղպեարոսն ձեռնն կալ մե-
 մինչ իծովորն ընկըղմեց մե-

✠

Ա շեմս քմբրն կ զեղու մն ին մե-
 հողմոյն սաստեալ հնդ րտեցան-
 Թ անանու հոյն լուարձայն Խ-
 վասըն դատերն պսակար Խ-
 Առեալ զմանկանցն անարժանի-
 ըզ հացն և ա շին անրասիր Խ-
 Զ կինըն կասկեալ դ ի ին կարկամ-
 անկեալ յերկիր ու թու Ժ ամ-
 Կ հոյնեալ յաղթէն առողջանդ մ-
 կենդ անարար բանիւ յայն ծամ-
 Ժ ողովելոց դարձեալ շնորհ Է-
 շ կերակիր յանասպատ Է-
 Բ ան զի եմ Թեանց նկանակ Է-
 ըզ չորս հաղարըն կերակր Է-
 Խ ա սի բանիւ նայ հարցակ ան-
 ընդ աշակերտս երկուտսս ան-
 Ա ասըն կարծեանցըն հրեական-

†

†

Թէ ուսասնն զինէն նմ	ան-
Ունասնելով Թէ և զի	այ-
և մեան ասն զերեւի	այ-
Ըզ յովհաննէս ասնն սոք	այ-
և համ ըզմի նման սոց	այ-
Որ ո՛չ լուան ձայնին ասու	ոյ-
կորդ անան վկայել	ոյ-
Լուարութ որդոյ խնսիրել	ոյ-
որ է՛ համայն խնոց հաճ	ոյ-
Ի սկ որ լուան զձայնըն հոդ	ով-
ներկեաց ըզմիտս անել դուռով-	
ւ զաղակեաց դանանել	ով-
դու ևս որդի հաւր ասել	ով-
Որով լսէր զերանել	ին-
իբարբառոյ սք զերան	ին-
Եւ զիւրականն անուռն վիտ	ին-
չսորհեր նրմայ զանչարժել	ին-

✠

Յ ետ զէյ ամբն ըստ մաթեիմ
 և ութամբն ըստ զուհայ ին-
 Ո բմնն զամբն քո քոյ մի ին-
 միւսն ըզ նախնին և ըզ զերջ ին-
 Հ անկ իլեամբն առանձ ին-
 զնա և զարդիւնն զերբեմ ին-
 Յ սցանէր ըզ փնուսն հայրենին
 և ճշմարտէր զբանսս նոր ին-
 Չ մոխէս բերեալ իսկուել ոյ-
 և զնշնան իյան մարմն ոյ-
 Յ ուղեալ Թէ՞ չէ՞ ոմն իյայլ ոյ-
 այլ մը բողոք արարած ոյ-
 Չ ի ասէին վասննոր ուն-
 շուծիչ գրոյն և շաբաթ ուն-
 Չ ամբնատիւն եբեր նոյ ուն-
 և որ վառեալնէր նախանձ ուն-
 Եւ զի յերկնոց բան հաստատ ի-

մինչև յերկնս և անդամադր և
 Երկուս իննոցն ամենալ լին և
 երեք նորոգքս վկայ և
 Իսայս խորհուրդ զերկուսն այն-
 արար գիտող այս խորհրդեան-
 քն զի յուզան անդ միաք ան-
 չք արժանն այնմի տեսլե ան-
 Ամոհ հովանն նոցայ լին էր-
 ն հայր ամսոցն աղաղակ էր-
 Իսայե որդև իմ վկայ էր-
 զպետրոսեան բանքն հաստատեր
 Ոչ եթէ բանն իդմն բն ակե ալ-
 այլ որ յերկնցնէ միացն ալ-
 Ոչ որոշեալ ոչ բաժանե ալ-
 ոսկնեստոր յերկուս հատե ալ-
 Ի գոչմանէ ահեղ ճայս ևն-
 Իմ ադ մանէ լուսոյ արմ ևն-

Սար

Մարտեալ յերկիր անկան է' ին-
 և ի ծածկե լին կանգնե ին-
 Միտրոս յա՛նն գոլ զարհուրած
 խոնակեր զերկն տաղմաւոր աղ-
 շնքիտանայր թէ՞ զինչ ասաց-
 հոգին յայտնէ՛ր զերբակ անձանց-
 Էս պատուիրէ՛ր զայն ո՛չ առ Ել-
 մինչև իմե՛ս և լոց յառն Ել-
 Զեղիայէ՛ սկսաւ պատմ Ել-
 զերկրորդ գաղտնսն իւր արդրե՛լ
 Էս իջերնն առ Թա՛ գայե ալ-
 առ աւառտնն վաղինն իջէ ալ-
 Ըղ լուսնական այստնն մերժեալ-
 և ըղ մանտեկն բժ ըջկե ալ-
 Բայց անդրանի՛նն արարած ոց-
 նոյն անդրանի՛նն մեռել ոց-
 Մահան ըն հարկս իստեղծւած ոց

†

†

ըստ անդ-բանկանց եբրայեց ող-
 Չ որ պեարոսն ապ հրամայ է-
 ոչ արժ-աթոյ որ ի յեբկր է-
 շ յլ արկանն չ կարժ-իծ-ով է-
 դատաւերն սուեան իճկան է-
 Ի յաւրինանէ բնութեա մարդ-կան-
 տաւն բորտարն սրբեց ան-
 Ի սնուարն տան փառս ոչ գտան-
 բայց իսկոյն յաւտարան ան-
 Թ բաւ բ լուսոյ կենարար ին-
 լոյս շնորհեցաւ իծ-նէ կուր ին-
 Չ եռք որ ըստն զժ-զմարդն ուղին
 ինոյն նիւթոյ լոյս ետ նմ ին-
 Ա՛ն զաղարտ- բարեկամ ին-
 զինքն ի յեբկո-ց յայտնէ զբանին-
 Մ ի՛ է՛ ութն գործ-բք կրկ ին-
 յաւ-այինն ն-մարդ-կայ ին-

†

†

Յարաստուեղնն ըղ սիրել ին-
 ևուր եղ իբ ասել զմարմ ին-
 Յայսու զբնու թ ի ըս մարդ կային-
 ցուցանելն ըղ հաւատա ին-
 Իսկ իկոչէ զանու ննոր ին-
 Իո թոխոց դրանց ըստոր ին-
 Լսել հատեանն իտապան ին-
 և գալ արաւքս զոյդ ընդ ձայն ին-
 ւ ըյս ըղ բնու թ ին նծ այ ին-
 Եդոյց խառնեան չողեղնն ին-
 Քանզի ձայնն ոչ էր անմարմին-
 այլ ի մարմնոց խառ ըն բան ին-
 Ոչ ի յերկրոս բաժանել ուղ-
 և երկակի կիրքս կրել ուղ-
 Ոմս ըստ մերոմս արտասուել ուղ-
 ոմս ըղ մեռեան ըն կոչէլ ուղ-
 Այլ ի յերկրոց միացել ու-

անճառաբան մի եղևոր մ-
 Կըրկին կրնց ներգործել ով-
 ախորժաբան կատաց խու մ-
 Ըստ յարուժինն զաղար ու-
 հրեայք լցան չար նախանձ ու-
 Իյերբայնմ քաղաքն այն ու-
 դնաց յայնկնցս յորդանան ու-
 Էս յերիբով քաղաքդ արձև ալ-
 զանկժս յեսուանանդուսա բաձրլ
 Ի տուն զակբեան սիրով մտև ալ-
 եղըրկողաց յաւրենս եդև ալ-
 Ա՞ ճանապարհն երիբով ի-
 լուեալ զկուրացն աղաղակ ի-
 Խոնարհաբան առեալ զտեղ ի-
 զլոյսըն շնորհաց պարզև աս ի-
 Մերձեալ զատինն հրեական ի-
 բեթանիաց եկաւ որ ի-

†

Ընդ զազարոն ընթրիս բազմ ի-
 նաբանայ նարդեանք անձ ի-

✠

Որոյ բրով բէք յամոռ փառ այ-
 նատան ինոն անտ իւր արարած-
 Եւ դոր անհնէն դասք հրէշտկաց
 դովնն մանկոնսք ըստ ընդ ի այ-

Էջն անրինանկ հրէկոյ ազգ այ-
 Եւ ան անանկն հեթանոս այ-

Որն անրինանէք ըզդ անայ ան-
 ան ըն արմնոզ ըզհետ կամ այ-

Յոր ըս բազմի բան ըն ան-
 մաբուր յոգնն երկուս ազա նց-

Որպէս ըզվն մե անկեանս բարանց
 միացուցին կրկին կողմ անց-

Ոստս ի ծառոց առեալ ծեր ոց-
 ի ձիթեանայ սարարել ոց-

Ի մաստու թէ նսնանել ոց-

սղոր

սղորմու թե՛ տկայ ցուցել ոց-
 շ ըրմաւ եմիս բերեալ անգ օղա ոց-
 իբարձրու թե՛ ձե արդար ոց-
 Ընդ առաջիտաղան ձայնիւ երգոց
 սք արար զին արարած ոց-
 Չ անստղու թե՛ դէմքս հրեկց-
 կամ իմեզաց պտղոյն բեր ից-
 Ան թղենին՝ ձգեալ անիծ ից-
 Եղև ցամաք փոյթ իհիւթ ից-
 Ի ձեթ ենեաց լնառնն ստա էր-
 և զաշակե՛րտան ուսուցան էր-
 Յաստագայնց իրքս սատմ էր-
 և ըզ դալո՛ւստն Երկրորդ յայտնէր
 Աստըն կուսիցն այն առակ ան-
 հիմնին իմաստո՞ւն լի շապտեր ան-
 Հ ինին յիմար որոց շառ ան-
 սղորմու թե՛ իւղ աման ան-

†

Էս ծառայիցն այն տաղանտօք-
միումըն հիմկմեծաց շնորհ օք-

Միւսումն երկո՞ միջակ բարեօք
այդումըն մի՞ փոքումբբ գործօք-

Յորժամ փառանքըն հայրական-
և հրեշտականք անմարմնակ ան-

Քայ իդատել զորս ըստ եղծան-
դբանականաց աղգ ան-

Չբարխան անճան կեանքս կոչե-
որ աստ բարոյն հետ և ող է-

Չչարսըն բանիւ անիծան է-
և ընդ չարին՝ իհուր մատն է-

Յայնժամ միտմս յաշակերտ այ-
անուն յուդայ սկարիտիտ այ-

Քաղտ իհրեկնց ժողովդն այ-
մատնել իման հարբըն տրա նց-

Ընդ երեսնից Թիւ արծաթ ին-

Ծախէր զարիւնքն մեր դն^օ մաղին
 Աճառակոյր գոյ եղկել ին-
 կորոյս ըզշահն ընդ վաճառին
 Յերեկոյն հինկաբաթ ի-
 անհաս վերնոցն խոնարհ ի-
 Լոյսն ըստածօ ղենձակ հոսմ ի-
 ղոտըս լուանայր հողեղին ի-
 Եկերըղ դառն հին դատկ ի-
 եւը բաղարջն ընդ եղէգ ի-
 Էլից զաւրէնսն մովսէս ի-
 ճշմարտութե՛ն մարինակ ի-
 Ըզհինն ինորս փոխել ուղ-
 ղատուերն իլոյս ճշմարտել ուղ-
 Փոխան դառին ինքն գոյ ուղ-
 գառն այ՛նտ իրել ուղ-
 Ընդ բաղարջին հայ անխմոր-
 էտըղ մարակնն իւրղերին աւոր-

Ըղ հուսականն անսերմանն որ-
 ևնչ յախտնց գող երկրանն որ-
 ևն ընդ գառնն անարեան ուխտին
 զարեւնն իւր ետ մեղ ուխտ կրկն
 Եւ եղեգեանն դառնադոնն ին-
 փոխան ըղ վարս Կժայ ին-
 Կ
 Առեալ զպատմուն յորդայ ի-
 ևել արտաքս իգիշեր ի-
 Մեարոս խառնէր խրա՛ խօսե լի-
 ևկշատմբ իւր հաւանխաւս ի-
 Ըզմեատասանսն յորդոր էր-
 ոնչ երկընչէ ըբաջա՛ լեր էր-
 Զիւր աշխարհն զփոխելն ասեր-
 ևըղ դաշնստ հողոյն պատմեր-
 Ի վերնատուննն խորհըրդ ոյ-
 ևլ կեդրոնեանն յայնկոյս ճոր ոյ-
 Եմոտ պարտէ՛ղ ընդպարտիշոյ

Եւսոյժ զադամ դրախտին ներքոյ
 Երիւք նեղեալ առանձնս բար-
 հոգայր ըզ կրնց ըն տրտմաբար-
 Փրկել զաշխարհ հոգիս յաժար-
 բայց է՛ բնութի մարմնոցս տկար-
 Ոչոմս ուժեղ և զաւրաւ որ-
 և ոմս անզաւր զտանգաւ որ-
 ւ՛ջ մի և նոյն դոլ միաւ որ
 կրէր ըզ կրնս ըն կամաւ որ-
 Տուներ դնէր խոնարհակ ան-
 որում կրկնի՛ ծուներ ամեն այն-
 Բանքս խաւսէր աղաւթական-
 զանն խաւս հայր իւր էակ ան-
 Եթէ՛ փրկի՛ մարդկան հսար է-
 առանց մահո՞ւս խնոր դրեալ է-
 Բաժակ մահո՞ւս յինէն անոց է-
 ո՛չ խմ կամաւ այլ քոյդ էց է-

և յս հաւեր կամանց չէ հակառակ-
 որպէս կարծեն որ բնն ներհակ-
 և յլ հաւասար յոյժ և միա կ-
 ցուցցէ զերկնսն ան ընդ դիմա կ
 Առ երկիւղէն բրտանց հոսեալ-
 երակածէ կայլակ վիժե ալ-
 Ի զաւրանալ հրեշտակ մերձեալ-
 զաւրինակիան գիրքն լըցե ալ-
 Չ կատարեալ էառ բնու Թի-
 ան ըն բանն ըղ մարդկու Թի-
 Պարտէր զերկնիւղ և զարտու-
 յիւրու մըն կրն լ զաւորէսու Թի-
 Ե հաս յուր ան որ մատնել ոյ-
 հանդերձ դասն ք զիարկանց ոյ-
 Անկան նանն ստորանգել ոյ-
 որք յաւերակնն չեն կանգնել ոյ-
 Յուրաս մերձեալ համբոյրելով-

✱

առ ի Թ մահոյ նշան տալ ով
 Փոխան սիրոյ զնա մատնել ով
 չար ընդ բարոյ վճարել ով
 Պետրոս առ գոյ Թ Չերմ ըն սիրոյ
 ըզժ առային չարա բար ոյ
 Ե հատ սուսեր բ զական ջն աջոյ
 որոչ լու աւ ան ըն խրատ ոյ
 Ի սկ տր ըն մեր ան ապ էս
 յու նկ ըն մեր ձե ալ բ շ շ կ ապ էս
 ւ շ ռ ող ջ ա զ ոյ յ ար ա դ ա պ էս
 ն ո չ ա տ ե ս ի ն կ ու ռ ա զ ն հ ա ն ո զ էս
 Կ ա շ ա ն կ ա մ ա լ զ ա ն կ ա պ ե լ ի ն
 կ ա պ ե ա շ ը զ ձ ե ու ա ռ ձ ա կ ո ղ ի ն
 Ի յ ա պ ա ռ ա ն ս ը ն տ ա ն է ի ն
 կ ա յ ի ա բ ա յ և ա ն ն ա յ ի ն
 ւ շ յ ա շ ա կ ե ռ ա զ ը ն զ ռ ու է ի ն
 պ ե տ ռ ո ս ը զ հ ն ա ե թ Թ ա յ Ր ո ս ի ն

†

Ի յաղջիանէ՛ շարժեալ վիտ Ին-
 Թողոյր երկնս ըզբաղձալ Ին-
 Զի տկար բ՛նու թ՛ն ըս մարդային
 առ ան՛ մի՛ սրբձեաց Ին-
 Ընդ դիմանալ հնարեց չոր Ին-
 առանց նորին հղաւ ր ձեռ Ին-
 Աշանակեալ հաւ ըն խաւս էր-
 առ խաւարոս տր անիս արկ էր-
 Զբանըն յիշէր դառն արտասուէր
 Իողոր մանէն՝ դարձեալ կանդնէր-
 Ծառայն զերկն տն ապրտակէր-
 յորմէ սրով բէն Թեաքաւ զ էր-
 Դանտըն վիհս շարեաց բերէր-
 աւրինազանց դատապարտ էր-
 Մեղծ բերանով Թբանէ Ին-
 այնոր Թբով լոյս էտ կուր Ին-
 Զդէմսըն լուսոյ ապրտակէ Ին-

†

դայնոր թիայլեաց լոյս իղեր ին-
 ի յուրբաթ հեն առ աւարտ ին-
 ետուն յատենան պիղատոս ին-
 Տառայն ատենան դատարան ին-
 տրն իդատել իայր առաջ ին-
 Ի հարցանել պիղատոս ին-
 տրն ոչ առնէր զպատասխան ին-
 Չ ի կանխասաց գիրքն լոյս ի-
 եղէ ես մարդ որ ոչ խաւս ի-
 Չ որ ետ տանել առ հերովդէս-
 առ ինտրին դատել հանդէս-
 էս հերովդէս անգոսնել ով-
 արհամարհեաց նման ապ էս-
 Բայց որ դէս իս եղև մարդի ան-
 միջնորդ դոյնով հաւր եմարդկան
 Սովաւ նոքայ նախ հաշտեցան-
 ասպայ բնութի բողոր մարդկան-

✠

Որոյ ըզգեանն լոյս փառ աց-
 արկին հանդերձ նախատան աց-
 Նախ խաղտանկ հասարակ աց-
 աստ քղամհր հարմիր ներկ ամ-
 Ձ ի որ զգեցեանն էր էր կրկ ին-
 ամ և մարդ մի երկոք ին-
 Ստատանն ի լոյս ամայ ին-
 հարմիրն ի գոյն արեամբ մարմնին-
 Ի յընտրութի համացնոց աց-
 ինդրեր զյս Թէ զբարբաբ աց
 և զազակնն խաչել ըղն աց-
 զգոյն արձակել լիտխաննոր ան-
 Միզատոսն զձև ըն լուացեալ-
 ի յարեննն ան պարտեղ և ալ-
 Ք լուխո իցնքեանց ասնն բրձել
 և ինորնց որդոց ծնն և ալ-
 և զսո իսմն հատապարտ և ալ-

զմահապարտաց դանըն հարեալ
 Ի զինոսորաց ձեռքս առեալ
 որք յապարանս ըզնայ տարեալ
 Ի հանդերձէն մերկանալ ով
 և զգեցուցին հարսիր գուն ով
 Մըսակ ի սիւրջոց նախատել ով
 և եղեգեան դաւաղան ով
 Ի ծունր ի ջեալ հատասիէ ին
 զգլուխն եղեգանք հարկանէ ին
 Զ փուշան ի ծնցըն բարձող ին
 և առ ի կեանս ըզմեղ գրող ին
 Զ ետայնր ի նաւ ըն տանէ ին
 բառնայր յուսոյլ ըզ փայտխաչին
 Մ ինչ ի տեղն գողցոմայ ին
 ուրէր եղեալ մարդն առաջ ին
 Ե տուն ըմպել գինի զմոս եալ
 և կեր աղոր լեղաւ խառն եալ

†

Չոր ըստ մահուն չափ ճաշակել-
և զբողանդանին այն ոչ արբ և աղ-

Չն հմենին իւր տակդ լաժոյն-
զառ իմեղաց ճաշակ պտղ ոյն-
Փոխարկեսցէ ըղդառնաղ ոյն-
Իմահ կենացն բաղքոս Թի-

†

Մերկացուցին զերկրոն աղամ-
ղի զգև ցուսցէ ըղհինն աղ ամ-

Չհողերն յինքեանց բժանելին
պատմու ճանին յիճակ արկ ին-

Ըղձենս և զոտսն կապեց ին-
ըստ յայանապինս ո՛թեան ճայնին

Ընդ փայտ խաչին բեկուեց ին-
զմտունսն որդբեաց խտախտակին

Չեռք ընդ ձեռին տարած ելոյ-
սաք ընդ սաին ընթանալ ոյ-

Փայտ ըդ փայտի դառն սրաղոյ-

Կէանք ընդ մահո՞ւ փոխարկելոյ
 Ի մէջ երկունց անո՞ւ ընն այ-
 կայք մերկացեալ տո՞ւօղն օրինաց
 Չոր ո՛չ տեսնն ազգըն կուրաց
 Բայց իմնոյն աւաղակ այ-
 Ե տես խաչեալ և հաւատ այ-
 Թէ՛ է՛ մահո՞ւ տը և կենն այ-
 Յիշեայ զես տը աղաղակե այ-
 ընդ իս իցէս պատասխանե այ-
 Ասանայս որն կարեգակ ան-
 ըզտիւն արար զիշերանո՞ս ան-
 Տաճկեալ ըզ լոյսն արեգական-
 վասըն լուսոյն արփիակ ան-
 Չատուերըն բճղ արկ մեկուԹԷ-
 զի մի՛ տեսցէ՛ ակն անարժ ան-
 Էս զի լուսոյն մի՛ծ ի ծաղմ ան-
 ճաճանց փոքո՞ւնց խաւարեցան-

†

Ի մեջ աւրեան նսեմաց   ան-
 յորժամ ադամ մեղաւք մեռ.   ան-
 Էւ յինն Լըրորդ և լոյս դարձաւ-
 յորժամ մահւանիք մահ ըն լուծ օ-
 քացախ Լտոհն իծարաւ   և-
 այնմ որ բզխեանց դեռ յադեն   և-
 Էւ Իսիմն անապատ   և-
 Երկուտասան զտակ բար   և-
 Ի Լըրորդ ժամ սարաւալ աւ ճին-
 զմիտ ըս նախնաց մաւրն և այ   ին-
 Ի զեցն անկեան զմարդն առաջին-
 հաւ անական բանիւն որ   ին-
 Ի սոյն ժամոր արն իկառ   ին-
 զի բարեւոյն զմեղքս նոյ   ին-
 Էւ յորժամ Ել ադամ ըն հ   ին-
 Լմոյժ ըզ դոզն իմեջ դրախտ   ին-
 Ե լի ելի աղաղակ   Էր-

Իմոյն ընդ իմ զհայր աղաչ էր-
 Սոցա չիչէ լիմեղս աղաւթ էր-
 Եւ ըզմեղ ին թողու չհայց էր-
 Դարձեալ ճայնիւ աղաղակէ այ-
 զհողին կամաւ հօր աւանդեաց-
 Էն ընդ ինքեան վերա թեւեաց-
 զհողին մարդկան հօր ընծանաց-
 Ոչ ըստ մերո՞ւմս արտա շնչ է-
 այլ արտաբոյ մերոյս դործ է-
 Զի մերձ իմա՞հ ճայն մեր լու է-
 Իսկ նա՞հն չմամբ ճայնիւ դոչ է-
 Թէ՞ ոչ այլո՞ւստ աստիմանն ի-
 Եթէ՞ կամաւ նայ մեռանն ի-
 Որպէս ասաց ինքըն նախկ ի-
 դո՞ւող և առնող մարմնոյն յայտնի-
 Սոյն բանն որէ՞ր ծընունդնա՞հ հօր
 Եղև մարմնն յորովայն մաւ ր-

Քչիտարտապէս մեռաւ մարմնով
 զի փրկեացնէր մեր ինչ
 Ամսահ բնութիւնն անայ ին-
 մեռօ մարմնով մահկանացու ին-
 էա մահացո՞ւն խառնեալ ինմիւ-
 եղև անմահ ընդ անմահ ին-
 Ո՛չ ոմս անմահ ոմնն մեռեալ
 զի այս երկո՞րք են բաժանեալ
 Է՞ յի որ անմահ նոյն և մեռեալ
 և որ մեռեալ ան մահ մնացեալ
 Որպէս ծննդնդն ըսբանջել ի-
 նոյն պէս և մահնն հրաշալ ի-
 էա երկոքեանն ըսբանջել ի-
 զի այ՛ է՛ որար չ
 Չ է անդ որէր դարձեալ ինն
 և էա թիւն ո՛չ կոր ընչ
 էա առա անմահնն մեռան ի-

և իմահուանէր կենդան
 Որպէս և հոր ընդ երկաթ
 տանջի ուռնամբ հարկանել
 Թէ և նըման չէ այս ազդ
 զի երկորին են ինիւթ
 Ըյ զ դուզնաբեան ըմանել
 հողի կրակնց մարմնոյ դուռ
 Բայց չէ և այս ճշմարտել
 զի բաժանին չարչարել
 Ի սկէութիւն մծակ
 առեալ բնութիւնս նիւթակ
 Ը նբակտելիէ միակ
 յորովայնէ մինչ յաւիտե
 Ուստի հողին իւր մարդկայ
 զոր աւանդեաց առ հայր երկին
 Հանդերձ բնութբն մծայ
 էջ ի հողինս որ ի բանդ

Որ բովանդանի և խմարս ին-
 մինչ բաժանելն և զուհոգ ին-
 էա ոչ թափոնք ծոց հայրեն ին-
 և ընթահանոնք էկոյ բնու թի-
 էա զի անէր որ մեռ ան-
 յայտնեն զարմանք զորդորձեցօ-
 Երկիր հիմամբ սասանեց ան-
 և վարացոյր ընդ մեջ հերձ ան-
 Աէմք ի յինքեանց պատառեցան-
 և գերեզմանք մահու բաց ան-
 Մարմինք սրբոց բազմաց յարեն-
 ի հանապատի մեղ յարու թե-
 Եւ զի մեռեալն էր կենդան ի-
 թէ սէտ և մահըն հանապատ ի-
 Յայտնեալ կողին զխոցւած ախիկ
 կայլակ աղբէրց ըն կրկնակ ի-
 Չուրն իլուանալ մեղուցել ոյ-

Խմահ նորա մեկըրտել ոյ-
 ւը բիւնն խմնորնդ մաբուր հողոց
 առ ի քն տղայացել ոյ-
 Կողին խոցմամբն որաատառեց-
 ւղ կողածնին մեղըս ջընջէ աց-
 Զ եկեղեցի այնոր շինէ աց-
 եւնդ դրախտին մեղ սարդեւեց-
 Որ եղէ լոցըս շնորհ բաշխ է-
 ւզնա յովսէփ սարդեւ խնդր է-
 Էւ զոր փառաց լոյսըն ծածկ է-
 մաբուր կամաւաբ ւզնայ սրտէ-
 Բանն որ ւղբանն ըստեղծանէ-
 Իբարբառոց բանից լու է-
 Որ շունչ բոլոր զգայնոց շնորհէ-
 հատառելաւքն ոչ տար բեր է-
 Զ աշնոր զանդորնդըս նկատէ-
 յովսէփ ձեռնաբ կափուցան է-

†

Չ ունին որ լուեալ շրթանց լս է-
դ-իսպ-ած մահոն խիուցան է-

Չ ձեռն որ զերկին չս հաստատէ-
երիզապինդ պարսուանդ է-

Չ ոտս որ ընդ յաւդ-ս վերա թուէ
տկար բնութի կամուոյ կապ է-

✠ Խ ունի և զմորու նշան թաղման-
մարմնոյն բերին անապուկ ան-

Որոյ էթերնէ յաւթար ան-
մարմնով եդ-աւ ինոր տապ ան-

Ա իմուք ընդ դէմ եդեալ գրան-
զվեմս արգելին ըզդլու խ անկեան

Եւ զարեգանն անստուերական-
իդուբ ծածկեն նըսեմակ ան-

Վ նբուն էնցըն պահապ ան-
ննջէ մահուամբ իգերեղմ ան-

Եւ որ երկինք չեն բաւակ ան-

Կենքի յայրին՝ սրարագորակ ան-
 Որով մեռեալք համա գամ այն-
 յառնեն ճայնիւ կենդանակ ան-
 Ինքըն մեռեալ տնաւ ընակ ան-
 կայր իբանդին՝ դժոխակ ան-
 Յորմէ սարսեն՝ զաւրբըն զերին-
 ղինուք պահէն՝ աղգ երկրածին-
 Էւ տրտմութեմ մեր բարձող ին-
 կանայք ողբով իւղըս բեր ին-
 Նընջեր առհրժն իխոր դբ ին-
 մաւն չէլով չար գազան ին-
 ւՂյն որ ըզ ծնորնդ ստգամային-
 կլեալ պահէր յորովայն ին-
 Մինչև ժայթ քեանց զամենեւին-
 ղինըն կորոյս գիւաւ քնոր ին-
 Չաւարն էաւ ըզ գերող ին-
 դարձոյց անդրէն՝ առ հայրենին-

†

Ոչ արգելեաց վեմս երկրսւ որ-
 յելից ըզ վեմն հող և որ-
 ը յ յ առօ ամսն երորդ ամուր-
 ծաղեաց յերկրէ զլոյսն երկնօսր
 Ի հոյս մաւրէ ծնեալ մարմսով-
 ըզ կուսուԹինն ոչ խախտել ով-
 Ի հոյս յերկրէ նոյն առնել ով-
 և զկննիքն ամբողջ իսկ պահելով
 Մե զօրականն զնորա տեսե ալ-
 դասբ զինուորացն եղեն մեռեալ-
 Ըզ կախարիչ վեմն բարձե ալ-
 ահեղլուսով վերանստե ալ-
 Չայն օ ետեաց կանանցն երգեր-
 նման փողոյ հընչմամբ դոչ եր-
 Յարեօ խաչեանլն զոր խնդրեբ-
 մի զարհուրիբ այլ խնդաց էբ-
 ը շակերտացն պատմեց էբ-

և զևայն սրարտսն լըց էբ-
 Ի դալիլենայ երթայբ անս էբ-
 և աշխարհն բարողեց էբ-
 Յ ալոցն երթեալ վաղվադակ Խ-
 բայց մարխան կայր արտասու Խ-
 Ն ոցն Խ դալըն սբատա՛ Խ-
 ողջոյն ոտնցն երկըր սատ Խ-
 Մ արխանն մադդ-աղեն Խ-
 ցուցան նման պարտիզ պան Խ-
 Կ արծեբ ըզնա անյուսալ Խ-
 բարձա՛ղ մարմնոցն տիրական Խ-
 Տ անօթըս տայր ընդ-ել ձայնով
 Խ յանուանէ՛ զնա կոչել ով-
 Չ որ մարխան բաղձմամբ սիրով-
 հըպեալ հնա՛ մատիաբել ով-
 Ն այ արդե՛րն զնա՛ ասել ով-
 մե՛ մերձենա՛ր զգալի գըթ ով-

Չի չեմ ելեալ անհայր անառիկ
 առանց զդեղեալ մարմն ու
 էս յերկնային ծառ ըս կենս աղ
 նասի առանկանքն են մերձակաց
 էս ոչ և այ ձգմամբ ձեռ աղ
 որ հան զառամ անձառ փառաց
 ւ յի զյարու թէ պտուղ առաջին
 պարտէ նուիրել հարբն վեր են
 Ար իմ բնութե՛ հայր յերկ են
 և ձեր շնորհաւք աւ աղան են
 Յս կոչի իմ ըստ մարմն ոյ
 զիսակ մանն արարած ոյ
 էս ձեր անբ բնութե բար ոյ
 ար և ստեղծիչ գոյ անգոյ ոյ
 Ընդ հակառակս ընթանալ ու
 պէտքոս և յի հաննէ ս սէր ու
 Չ պատանս ըն շնի առ աննել ու

և վարչամանկն ուրոյն դ՞ւել ով-
 ք հրեշտակաց ծաղեանց որ ով-
 առ խալատիւ մեծ խորհրդո ով-
 Չ ինքնն դըլնիս մեր պառուել ով-
 և զմեզ անդամբբ յաւ դել ով-
 Բայց զինուորացն անդրէն դ՛նել
 հրեկոց սլոմեն՝ զհրաշքն տեսեալ
 Չ որս արծաթով կուրացուցեալ
 յուրոյն ասեն զնա գողացեալ
 Ինմին առնոց յայլու մ դիմ աց-
 յայտնեալ երկնոց կըղե ոպէ անց-
 Ը զվիճմանէ՝ սոցա էհար ց-
 իբր ըզ ալ գէտըս կշտամբե աց-
 Ը զմով իսէ կարգաւ պատմեաց-
 զոր զս ինքեան նախ դուշակեաց-
 Ի բեկանէ չհացին յայտնե աց-
 և նոյն ժաման զինքնն ծածկեաց

Եւ մինչդարձան և սրտուսեց ին-
տաւաբէլոց մետասան ին-

Մ իս շաբաթ երեկոյ ին-
կանուտ փկեալ դրամբք առնոսին-

Հ սորհեացնց փլջմամբ զհողին
զայնոր կորոյս մարդն առաջ ին-

Ի շխան արար յերկրէ յերկ ին-
Թողուլ ըզ մեղքս մարդկայ ին-

Յորքոս Թովման անդր ոչ գողով-
յասել նոցա համատալ ով-

Յետու Թ ժո՛ր դարձեալ դալով-
որ համատաց շա՛շափել ով-

Չ խոցւած տիղին ձեռմբ տեսել-
ինոյն մարմին որ յարուցի ալ-

Տ բեա՛ծ խոստովանե ալ-
դնաց որ իխա՛չըն բուռե ալ-

Ո՛չ յարուԹբն ալբափոխե ալ-

կամ ինուսասոց փառանոր էր-
 Որպէս և չար ոմըն կարծ էր-
 անապահան նախ սչաս էր-
 Ակայէ բանն ընդ դէմ չարեաց-
 զոր յարուցեալ ի սիւրաս աց-
 թէ՛ նոյն մարմին եւ ոսկեր ու-
 և ի յաւնէ լս սչ փոփոխէ՝ ԵՊ աց-
 Բայց աշակերտքն նորա զն ացին-
 ի ծամադրեալ նոցա տեղ ին-
 ւ յաշակերպեալ զորն տես ին-
 որպէս երբեմն ի սբ լեր ինն-
 էւ Թն ինոսան երկուանայ ին-
 բայց ի ներնցն որ նախ տես ին-
 Տրն ի սաւաք մետասան ին-
 և առաքէր յերկիր զնոս ին-
 Ը զհեթանոսս աշակերտ էլ-
 երրորդութիւն մկրտա էլ-

Մ Մ Գ

Ը զպատուիրանն ուսուցանել
ինքնյաւէտ ընդ մեզ իննել
Դարձեալ յայտնի այլանման
առ՝ ծովակին տիրերական
Յուցեալ դորձովքն հրաշակի
դինքն իբնութի արարչական
Իշխանս և յովհէն հրամայելով
Թողուլ ըզ զամբարանելով
Ըստ զնոր աստիճանս առնելով
ձուկն իկրակին խորովելով
Եւ ընդ նոսին ճաշակելով
զիւրյարութիւն ըստուգելով
Չպետոս երիւ հարցանելով
զուրացութիւն բաւելով
Եւ ըզ ինն իւր հետեւելով
չարչարանս բխաշակցելով
Եւ զոհաննէս յաւէտ սիրով

✠

ամսոց

ասաց պահէ՛լ բանիւն իւր ուղ-
 էւ իսաւոր ըսքառասու ն-
 զինքըն յայտնէր ամենեց ուն-
 խօսէր ըզ բննն ողւոց արթու-
 արքայու Թէ՛ անէր գիտ ու ն-
 էւ իննոր լքառասնեկ ին-
 ըզ կերակրոր խնդրէր վերջ ին-
 Չ մասն ինչ ձկնաց խորոված ին-
 ւ ըզ խորհնս քաղցըր մեղու ին-
 Հ անէ զնոսայ ի բեթանե այ՞
 իբր ըզ մովսէ՛ս լեառըն սինե այ-
 Ե դ ի վերա՛ գը լիտոց նոց այ-
 զձեռս իւր անհնէ՛լ բանիւ զնոսայ-
 Եւ զանէտիսըն հայրակ ան-
 որէ՛ հողի՛ սք մաքրակ ան-
 Սէր ինքեանի բ առաքակ ան-
 որակս մի տր՛ և համա կամ-

†

Էս իյերկինն ըս զերացե ալ-

զերս Թեոնոց հողմոց ելե ալ-

Նովին մարմնով ըն համբարձեալ

որով մեռեալն և յարուցե ալ-

Սատոյց յաջմէ հաւր ըն փառաց-

զբնութիս անկեալ կոխան դիւց-

Երկիր պապեալ ի հրեշտակ այ-

և ամենայն երկնաւ որ այ-

Մինչ և ներքոյ գարրչապար այ-

նորս դիցեն հոյլք Թշնամե այ-

Աներևոյթ հակառակ այ-

երևելի մարդկան չարե այ-

† Յորժամ փառաւոր հաւր եկեսցե :

նովին մարմնովն որ ի կուս է-

Չբնութի մարդկան յարուցանի-

և ընդ գործոց հատուցան է-

Չարեաց ըղ չար զձեռ հատցե-

յաւիտենից հըրով տանջ է-
 Ի սկոր բարիքն են պատկ է-
 անծար փառաւբ փառաւոր է-
 Չ եկեղեցի հարսնացուց է-
 և ընդ ինքեան միաւոր է-
 Որպէս անդամ իղջու իսյաւդ է-
 և ժառանգորդ հաւր իւր առն է-
 Ի հրեշտակաց դասըն կարգ է-
 ղիղ անկեղց Թիւ ընչըց է-
 Չ անծառ իմաստսըն ծանուցէ-
 բանըն բանիւ վարդապետ է-
 Մ ինչ և նըման ինքեան դործ է-
 որպէս խոստոր մն իսկ անսուտէ-
 Չ ի տեսանի ինոցան է-
 իբրև ըղ հայր և ի հաւր է-
 Բայց վայելուն մն եթէ ղինչ է-
 և ոչ մտաւբ որ հասան է-

Է Լ նմահու թի՛ր բանըս դիտ Է-

Է Լ անախտու թի՛ր միայն թէ՞ Է'-

Ը զհարսանեաց անուն բեր Է-

զոր միածնի՛ր հայր իւր առն Է-

Ե Ի նք փեսայ անվաղձան Է'-

և յա՛ր իտե՛ան Թագա՛ւ որ Է'-

✠

Ա որդ որ այսպէ՛ս հա՛ւատաց Է-

որպէս և դրեալք իսկզբան Է-

Չ որ ծանուցա՛ք փոքր իշատ Է-

ուղղախառնաց հարցն ա՛ւ անդ Է'-

Չ արբայու թի՛րն ժառանգ Է-

յանբա՛ւ բարիսըն վայել Է-

Ե թէ՞ գործ ո՛վք հա՛ւատար Է'-

և ո՛չ սովին՛ մեռուցան Է-

Բ այց որ արդէ՛ն չհա՛ւատաց Է-

այլ ընդդիմա՛ն և ներհակ Է'-

Յ որ ժամյերկիսի՛ց Եկեալ տեսց Է-

յանիանա կանս երկբարաց Է-
 Թ էպետ և ս չ աւ դու ա բեր Է-
 այլ անձամբ զանձըն կոծեաց Է-
 Չ որս դեհեննի դատապարտե-
 ղչաւատացեալսն ինոցան Է-
 Իսկ մեր հանցո՛ւք փառ ըս նմայ-
 հաւր և հոգիցն միշտ յարակ այ-
 Յանցեալն յայծմոյս և սարս գայ-
 երրորդու Թէն մըշտակ այ-

Յիշատակարան անսերտի •
 անն աստուծոյ խօսել զ
 այս բան -

Ինձ ս չ էրանդ և ս չ նմ ան-
 Չ ի սիրտ յիմար անձն անարժան-
 ս չ է՛ տեղի իմաստու Թե-
 Մարտե սրբոյն ս Բ բնակար ան-

և մարտիկոյն մարտ-ը կայե ան-
 ւը պահ լինե՛լ ան-ար ան-
 և անձառն ց ըն վիպաս ան-
 Բայց փափաքսի մս ոգոյս բն անհր-
 ստիպեաց բան զոյժ ըս դերական-
 Էս դԹ ու Թի ըն հայր ակ ան-
 համար ճակե՛լ Էս ինձ այսք ան-
 Ի դրե՛լ բանիւ ան-ար ան-
 ոտիւ բ չափե՛ն ինքնապահ ան-
 Աս է ու Թե՛ն անհատակ ան-
 և բանին հա՛ւր մարդ-եղոս ԹԷ-
 Ո՛չ սորաձե՛ և աննչ ան-
 յինե՛ն շինանձ առանց հիմ ան-
 ւը յի՛ ի վերն անշարժակ ան-
 վիսին եղ-եալ սայ կեփայե ան-
 Էս զի ոտիւ բե՛ պարզակ ան-
 և ո՛չ բանիւ անչափակ ան-

Չի այս լեզու պարասուակ ան-
 բարբառեսցի անփակ բեր ան-
 Քան զի բազու մքնախ վարժեցի-
 այս պէս յիմաստս ան-ակ ան-
 Չի արարչին բանի բնու Թե-
 տացին այսու բան գոլու Թե-
 Ուր գու Թեան սաղմոս ար ան-
 հասղմնն առակաբ ան-
 Մեծն գրիգոր ան-ար ան-
 Եսքն եբրեմ ասորակ ան-
 Նոցին Եմերս հետ Եան ան-
 բայց գոյզնաբեմ համանո՛ւ ան-
 Ոչնի տառն վերջ անկակ ան-
 զի մի ծուղից լուր ծանրան ան-
 Էջի խտտաբար փոփոխակ ան-
 զի ընթերցողք ոչ ձանձրան ան-
 Թե՛ արժանի առնէք յիշի ան-

✠

զիս ըզ ներսէս անձն անարժ ան-
 իԹիւ եօթեանց տանց հարիւրոց-
 հատարեցաւ բանս հաւատ ոց-
 Ի վեց հարիւր Թ՞ վականհայ ոց-
 յին ըն հարիւր չորք հոռոմ ոց-
 Ի տկարանալ հռովմանց ոց-
 և զաւրանալ հազարաց ոց-
 Ըստ բորբոքէլ մեղաց մեր ոց-
 յոյժ բժճրագոյն քան զբաղդէցոց-
 Մասուտ սուլտանն յիկոնացոց-
 եկեալ յաշխարհ գերմանաց ոց-
 Առեալ զաւանս բաղաբ այն ոց-
 մինչ իկողմանս եփրատացւ ոց-
 Իսկ հայրապետն հանուրց հայոց
 անուն զսարթոնն գընդոր իոս-
 Ժառանգ նախնոյն սք աթոռոց-
 անո՞ւանայկեր սեռ աղգայն ոց-

†

Ի ծով անո՞ւն գղեկէն ելե ալ-
 զոգ սևփհական ինքեան շինե ալ-
 Ի յանառիկամրոցս հասե ալ-
 հռոմական կը այ յորջորջե ալ-
 Յ որակ նախնի տէրանցն ելե ալ-
 յահէնեղ չնոց ըն փախոցե ալ-
 Ը զ սա՛ կամա՛ սըմին տուե ալ-
 ընեղ յաւէտ սևփհականե ալ-
 Ը ըրդ այս պիտո՞ւմ ժամանակ ի-
 դառն և դըժնե՛մ և անբար ի-
 Յ որում բնականք յայտամրոցի-
 ի գետնայմտ քարանձաւ ի-
 Ի յխիրատայ պարագրել ի-
 որ յադինայ բառ որդ հոս ի-
 Յ ելոց կորսէ՛ հեղինկ շարժ ի-
 իմիւս փոքւէ՛ մախւ քսլատ ի-
 Ի նքս ամբարձեալ ի բրբղկղղ ի-

աղևաց ծովսն ոչ երկունչ ի-
 Խմարդ կնէ ոչ զարհուր ի-
 ղի է հնարից անյաղժել ի-
 Չոր տնաւ քինիչն ամենայն ի-
 տեղ պատրաստեաց ապաւինն ի-
 Տրամառոցս ըսքանչել ի-
 Իբարկու թէ ժամանակ ի-
 Յորու մնեղինք յանօրին այ-
 Եյարտաբինն չար դազան այ-
 Էս ոչնու աղ խո ժբան այ-
 Իսուտ անոնն բրիատոնէ այ-
 Յորոց փրկիչն մեր կեն այ-
 մինչև զայսաւր անպող պահեց այ-
 Որքե ապայն ժամանակ այ-
 յանձն եղիցն քնորին կամ այ-
 Խամայ դրեցի զբան հնաւատ այ-
 րտանաւ որ տապիւ չափ այ-

†

Ե սանարժան դողով բարո- ոյ-
 ներսէս եղբայր անն մեր ոյ-
 Ո՛չ իննէն բան ըստ մարմն ոյ-
 ղի յիմաստ ո՛չ է՛ յիս մարդ- ոյ-
 Է յի՛ խտառից սրբոցնիւծ ոյ-
 որք խառ-սեցան բխամբ հոգ ոյ-
 Փ որքը բանիւ կարճ իկարճ ոյ-
 միայն ըզ միտսըն ցո-ցել ոյ-
 Ընթերցողաց վերժանել ոյ-
 արագ մտաց հասանել ոյ-
 Հ ախառակաց պապանձել ոյ-
 որք ընդ դիմանիք են հաւատ ոյ-
 Էւ ճշմարտից հաստատել ոյ-
 մանկանց սրբոյ եկեղեց ոյ-
 Ի յիշատակ բարեաց հոգ ոյ-
 բարեպաշտից ծնաւ դացն խո ոյ-
 Յ ազգէն դողով պալհաւուն ոյ-

պատմ

համատահմէց արշակուն ւոյ-
 Էւ հարազմոտ եղբարցս իմ ւոյ-
 նախ զհահագն յն ըս իմ ւոյ-
 Որ է՛ ամօնու սք գրեգոր ւոյ-
 գող հոմանուն համա նման ւոյ-
 Էւ երկոցոնց աշխարհայն ւոյ-
 գեր փառունակ սրատու եցել ւոյ-
 Աստիլ անոն զհար ըսն ւոյ-
 եղաւ բաղնիս կոչեց ել ւոյ-
 Էւ մարեմայ ըսն ընտրել ւոյ-
 ն յայրու Թք բարի սնիլ ւոյ-
 Որ յետ մանկանց որ ըստ մարմնաց
 ստանայր մանկոնս ըստ ւոյ-
 Էւ համառ բէն՝ նոցին ծնընդ-ւոյ-
 յողնաշունի բարէ զարմ ւոյ-
 Որք կենդանիք աստիս լորս ւոյ-
 ն որք ննջեն առ աստուծ ւոյ-

Ո մանց հայցել միշտ պահել ոյ՝

խաղաղական կենսութեամբ բար ոյ՝

Ո մանց խնդրել ժամանել ոյ՝

անձառ կենաց հանդերձել ոյ՝

Եւ խնդրողին զբանքս դր ոյ՝

երիցագոյն եղբար որդ ոյ՝

Ո բապիրատ յորջորջել ոյ՝

ըստ նախնեաց հարցն անուանել

Ս այն զիցի սատառ բար ոյ՝

խմատու Թն կրթել հող ոյ՝

Ըստ որնայնոցս ամբառնալ ոյ՝

և յերկնայն նսդն հըպել ոյ՝

Եւ բողորնց հնազանդել ոյ՝

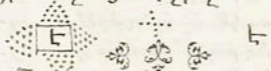
այսմ անդինց անձայն ոյ՝

Տ ացէ յս պարդև բար ոյ՝

այժմ և անուրն խնդմ վերջն ոյ՝

Ըղ փառքս հարբ պատիւ որդ ոյ՝

Նորահու. Թ՛ն տո՛ւողնն հող.	ոյ-
Որ միշտ երդն արարած	ոյ-
յիմանալէ անցս ն իղզալ	ոյ-

Երբ ինչ Բարեի Լուսելումն
 պատիս սուրբ էրի Եւստասի

Եւրի յոյժ		Բարանե
Գիտողն		սուրբն
Դար լոյս		անճիւկի

[Faint, mostly illegible text in the lower half of the page, possibly bleed-through or faded script.]

ԱՄՆ Կերսեսի սրբոյ եփակապոսի Բան խրա^ա
 ուսումնասիրաց մանկանց . ի զինաց այբ ո՛
 բնից տառիք ստանա՞ որ չափով՝

ՅԲՆԱՅԶԿԵԶ

մերձակ այ-

լինել խրատէ՞ Թէ՞ հաւատ այ-

Տեսող գործոց ըզնայ իմ այ-

լսող բաննից ծանիր ըզն այ-

Քաղանիք սրանց աչացնոր ան-

չեն իմածնի այլ յայանի կայ-

Թէ՞ այս մտաւք հայիս ին այ-

ան

†

անմեղ մտնա միշտ յարակայ

Բենքն բանից ասէ չարեայ

սանձեւ զլեզուս մն ընկերայ

Ի բերանս քն հան իբայ

զխաւսս ազտեղն նախատանայ

Սայ և իբան բամբասանայ

դեր պահապան քոց շրմանց

Զ ի սարկոցնս դու խմեղայ

և յանաչնս դատատանայ

†

Գեւքն գըրնիք անային

ուսուցանէ խրատել լեզուին

Բան քն նոքնս բ յարդարեացին

դործ քրդոցն հետևեսցին

Էս մի ընդ դէմ կալ հրամանին

այլ հնազանդեաց պատու իրանին

Էս ոտք բն ո՛չ մոլորին

ի ճշմարնս ճանապարհին

Ի այն-դատողին՝ Երկնաւոր Խ-
 խրատէ ըզ քէզ սպասել յերկր Խ-
 Էւ իմարմնոյ քո վաղճան Խ-
 Հոգոյդ կո շնանըն տր ուն Խ-
 Մ'նալով լիննէ՛լ յանկարծակ Խ-
 նըման գողոյ իգիշեր Խ-
 Ձ ի որ սոցին՝ աիլն կալց Խ-
 նայ իմեղաց ո՛չ յաղթեայ Խ-
 Ե շն-Երգէ միշտ յականջքս քո-
 տալ ըզ համար պարտուցըն քո-
 Ո՞ւր մանկո՞նք ուսման գըր ոյ-
 ըզ տախտակին՝ համար տալ ոյ-
 Կամ որ վեհից տնտէս դործ- ոյ-
 առ իզհամար պահանջ էլ ոյ-
 Քան զի տնտէս ևս քո հոգ ոյ-
 և պարզ և մոյն ամ այն ոյ-
 Ձան-դու-գակից սմինսման իր-

✠

✠

✠

դր միշտ ասէ՛ թէ՛ զաւրաց իր-

ի խոր բընս մահու զարթ իր-

և ի յանձին բուս զդաստաց իր-

Յանցան որանցս մի՛ խար իր-

յանանց կենանց ըն մի՛ զբի իր-

Չարդարութե՛ն այժմ ըզգեցիր-

և անդ փառանք պայծառաց իր-

†

Էն-էկեղտանցն հանու բց ծագող

խրատէ լինե՛լ միշտ հայկեց ող-

Ըզմեղս ասէ՛ ատեան և թ ող-

և սըրբութե՛նց ըն լեր սիր ող-

Չի որպէս չէ՛ խանար կըր ող-

պայծառ լուսնցն և նըման ող-

աշխատէս հողն չարեց դարձ ող-

մարութ հողնցն չէ՛ ընդուն ող-

†

Ընթն-ընկերն բո պատահ էլ-

բարեաց իրանց ինչ յաջող էլ-

Խորատ է՝ ըզբեղ մի՛ յաջախ ել-
 մի՛ մախանաւ ք ըզբեղ այր ել-
 ւալ թէ՛ կամիս ասէ հանդէ ել-
 նայ հաճոյ ինն ել-
 Դու գոհու թի՛ մոլորին յաւ ել-
 այնուր գետէ՛ հաւասար ել-
 Թոյս թագ ասէ՛ արբու նախան-
 կամ պետու թի՛ իշխանակ ան-
 թէ՛ ընկալցին գո՛ւ ըզ մարդ հան-
 մի՛ համարիր բեղ սեփակ պն-
 Այլ ըստ հարանց բոց որ անցան-
 ծանիր ըզ բեղ ծաղկին ըմ ան-
 Էս մի՛ լինիր անբարտաւ ան-
 այլ՝ բազըր և հե՛ղ խոնարհական-
 Ժէն ժամանկեա՛ զկենքս անցօ՛ որ
 կարծել չամայ բեղ փառաւ որ-
 Զ ի թէ՛ իկառս էս թագաւ որ-

†

†

և կամ իշխան յոյժ զմարմն որ
 և որոյ ծըննեսդ ևս հիւժմոր
 յորդանալոց յնչկամաւ որ
 ւճ յ որ գործոց կաս սպասմոր
 յորմէ կոչնն ոչ յմաժմաւ որ
 Ինն-իցասմանէ դու իբաց լեր
 և մի՛ ըզբէն ասէ այր Եր-
 և մի՛ ըզ բնասըն Թիւնաբ Եր-
 առ իորակն յառաջ բեր Եր-
 Մի՛ անողորմըն զոր տանջ Եր-
 մի՛ անխրմաւ Եր ըս գործ Եր-
 Չի մի՛ կրեցեն զորասաց Եր-
 զտանջելն իհոր-ընն մա՛ւաբ Եր-
 Լիցըն-լուել վարդ-ապետ Էն-
 Իցմապին բարկու ԹԷն Էն-
 և անդ չել ասէ իչա՛ր ախա Էն-
 Եւ յանհանգիստ տրամու ԹԷն Էն

Ընկալ ըզ սոյն և խոն Էն-
 յերանու ԹԷ հեղոց բան Էն-
 Տանիր ԹԷ մերձէ որ դատէն-
 հատուցանել քեզ փոխար Էն-
 խէն խորհրդակնց բարի եղեալ
 մերձէ զխորհրդ խորմանկեալ-
 Լիցի իքէն նա հեռացե ալ-
 որ յայ է՝ ատեցե ալ-
 Ճշմարտու ԹԷ լեր հետ և և ալ-
 ուղիղ խաւնց սիրող գաե ալ-
 Մինչ զի և բան լոկ ասացե ալ-
 լինել երդման գերազանցե ալ-
 Տան ծանւցնէ յոյժ ծանրագոյն
 ըզ բան երդման ուրանալ ոյն-
 Չի ԹԷ փակեանց արն ի յայ ոյն-
 և ի չարէն ասաց զատ ոյն-
 Չինչ առնիցէն ի յերդնլ ոյն-

†

†

միշտ իյանուեն ան անյն-

Էն այն ստուծք յողովայդ ոյն-

որո մեղաց չիք վեհագ ոյն-

✠ Կեն-կենաց զանցանոր է-

կրկին դրամք բաղար աս է-

Ընդ մին մաեր մերկ յարդանդ է-

Ընդ մուսն ելցեն մերկ յաշխարհէ

Արդ զինչ ազատն դու իշահ է-

Իբաղբիս այն վաճառ է-

Յործամ ի դրուենն կողոսլտ է-

մահն որ կենաց Թչնամին է-

✠ Հոյն-հայեաց յոյժ այս բան իս-

և մի զբաղնր միշտ իանտա իս-

Մի յապաղէր դու իջար իս-

այլ փոփոխեան փոյթ իբար իս-

Զ ի յործամն չգիտես կոչ իս-

և քսա գործոց բոց պահանջ իս-

Եւ թէ՛ չունինս պատասխանս իս-
 յանդոյս խաւար բանդ արեանիս-
 Չայն ձիոյ ըզ բէ՛ղ ար թինակով-
 զմարմինդ իկառ ըս լծել ով-
 Եւ կառանգար ուղղիչ սանձ ով-
 զհողիդ ասէ՛ անդ նստել ով-
 Թէ՛ անմտլար ճանապարհ ով-
 դնաս յար բէ՛նս ան սիր ով-
 Յայն ժամ յառնէ՛ լին քո մարմնով-
 ընդ առաջ նորա թռչիս ամբով-
 Ղատն զեկառնոր լ բեղէն ճրտը-
 նաւել յայս ծով տայ հմտաբ ար-
 Ասէ յուզէ՛ լ սղեացն երկ ար-
 ընդ դէմ կացեալ հզար արբար-
 Աարել զհողոյդ նժն անդ ադար-
 հողոյն թնալ քարիաբ ար-
 Չի հասուցէ՛ս անդ որրաբ ար-

†

†

Երբ որ տեղին խաղաղար ար-
 ճ են ճառագայթ առ խորակե-
 ասե ծագեաց լուսոյ հանդ էդ-
 Չ բանքս բարև հեղ իլեզու էդ-
 դողորմութիւն հձեռան էդ-
 Բայց յարար չեն բեղ սրարդ և էդ-
 մի վատութարաց վասնէր յանպէտ
 Թէ ոչ վճար տաս ի յանձն էդ-
 յորժամ խնդրէ ի յառող էդ-
 Մ ենն մերժել ի բաց ասե ի բէն-
 զախտըս մեղաց որ ի չար էն-
 Չ սոռ ընկահանն և զայլ ամէն-
 որով դաղանի նետիւ բխոց էն-
 Յայլ կապերձաց առնու իւր դէն
 ի դեղեցիկ տեսեան դիմ էն-
 Էս հարկանէ զաչըս բեղ էն-
 ի չարաչար հայեց ման էն-

Յին յինէն ասէ՛ մանուկ ընտրել
 դայս բանս խորնոս յաշխո՛հն տրալ
 Յունայնու թէ՛ց ըղբեղ մի՛ տալ
 անտախ խաղաւ քանմտան ւալ
 Էջ յ՛ յնմաստնոց դ՛րու ըս դնալ
 Ի յու ամանէ՛ ոչ ձանձրան ւալ
 Գ Ի մի՛ անձին տաս զղջան ւալ
 յորժամ հնար չէ յետ դառն ւալ
 Կու ըն նորոց ասէ՛ Երիտասար դ
 զխմատու թի՛ զղեցիբ բեղ զարդ
 Մի՛ զպրմնու ճանն ըս բաղմաղարդ
 որ ըղտղայս առնէ զուար Թ
 Այ՛ ըղ հանձար ծերոց և զխորատ
 որով յայտնի՛ ճանաչիս մար դ
 Բան զի յնմարնէ՛ հոսեալ յարդ
 իսկ իմաստո՛նն ուն ըղ վար դ
 Շան շատ ասէ՛ սղ ծերունի դ

†

†

†

յ Խ ք

Հնացեալ մեղանք կեալ յն իդ-

Ե առնի դառնալ յայժմ ի հոգիդ-
մինչ դեռ իձէ՛ր սէ՛ր բեզ բարիդ-

Տ առայեցնի մարմնոյ գեր իդ-
մինչ և ի յաբի՛րն տապան իդ-

Տ որ ի մնացեալ ժամանակ իդ-
մանն ինչ հոգի՛յ բանական իդ-

✠ Այն ուսուցանե՛ք բեզ դերբու Թք
և տատ և անդ ի բարու Թք-

Ս իրել զամ՛ք ճշմարտու Թք-
և զբն ընկե՛րն ըստ ոյգու Թք-

Մ երժեղ ըզ շնին առեղու Թք-
գրկել զբարին սիրելու Թք-

Պ ահել զհոգի՛դ բն սրբու Թք-
և ան հպարտ խոնարհու Թք-

✠ Չ ան չնո՛ր ասե՛ր զազահու Թի-
զի շատ մեղացէ՛ ծնելու Թի-

Չ ի իմանանէ՛ է՛ սպանու ԹԻ-
 նայէ՛ ան-անը և գեր ու ԹԻ-
 Անտիսկաննի գողու ԹԻ-
 և անիրան դադողու ԹԻ-
 Իյայնանանէ՛ վաշխատու ԹԻ-
 և ըզմի մեանս ատելու ԹԻ-
 Պէն-սրտու իրէ՛ կալ անբամբաս Կ
 ի յայս չասեանց յորում Թէ՛ կ աս-
 Չ ի մի՛ հողոյդ առնես մի աս-
 իմաստակորն կալով դ աս-
 Էս մի՛ նախատ իկեանքս յայ ս-
 որում զարժանն ու մեք ոչ ա աս-
 Տ ուր զանցանորն զոր ստանաս-
 և առ զանանցն յորն աս-
 Չ էն-ՉնՉել զհողոյդ ասէ Ջրովք- Կ
 յախտից մեղաց Չերմ արտասուօք
 Չ ի լանէ լալ աստէն կամ օք-

և անդ ցնծ ան մեծ ան փառ օր-

Ք անաստ խնդ ան պէս պէս մեղօր

և անդ կրճէլ խիստ ատամ օր-

Էս այս սակ ան ծամանակ օր-

և այն յան էտ անթիւ ամ օր-

†

Ի այն ռամիկ արանց հանուրց-

ն չնախան ճէլ խրատէ վարու ց-

Ի փնարբու ան կրդոց պարու ց-

մի հաղորդ է լիտի բարու ց-

Չ ի փոխանակ աստէն ծաղոց-

կոծ ու մս և լանց է անդ նոցու նց-

Ը նդ մեծ ատանն այնմիկ դ ասու ց

որ փափարէր կամ ի մի ջուր ց-

†

Ս են սէր ճին այս ակտաչար ծ-

ատել խրատէ զաղտեղի դար շ-

Էս Թէ մեղանց մի լինիր բա ծ-

ախտից ատու անք ճգելով խորշ-

Չ ի Թէ՞ մարմինդ ասացե վաշ-
 հողիդ հիւանդ լինի և հա 2
 Թէ՞ աստուրանի առնէ և հրաշ-
 այլ յետոյ տան բեղ մահու ճա 2
 Ահիւ - վարքասէ պեղծ ւանառակ
 մն կամացնէ յոյժ ներհ ակ-
 Եւ որ ի յայս սերէ համ ակ-
 է՛ այ սիրոյն դ իմ ակ-
 ւ Չրդ մի՛ ըմբէր խիատախոր ժակ-
 զանցան որն սիրոյ բաժ ակ-
 ւ Չ յլ՛ փոփոխեան զհրատես ակ-
 յանասականն սերըն յըստ ակ-
 Տոյնըն - տերանց և ի շխան աց-
 ինրատ ընծ այլ խնասու ԹԵց-
 Թէ՞ մի՛ սիրէք ժողովել դա նձ-
 այլ ըզժողով բարե արա նց-
 Ըզ մտերինս ըն տր ու ԹԵց-

†

†

Եղհեա Եողսն բաջու Թէց-

Որբ լիւ ձեր իմահ անձ ան ց-

Կամաւ Կխենն որպէս իդան ձ-

✠

Բէն-տառ չէ բանի սկսու ւժ-

այլ ակամա բռնաբար ւժ-

Բայց Կնու զակննդ ան ընթերած-

Թէ զինչ խոսն սի ըզ մտան ւժ-

Սիրեն բոլոր սրտիւ զ ան-

Եւ ան ինանց նորին խնամ ւժ-

Զհոգիդ պհենա յախտից մարք-

Ե իմեղանց միշտ լուայ ւժ-

✠

Յնս-ցուցանէ միւս բան խրատ-

որ ի չարեանցն առնէ ւազ ատ-

Մի նախանձիր բնաւ ընդ մարդ-

Ե մի նենդեր զընկեր բն դաղ ատ-

Զի այժ Ժամ կեալնէ յայ ատ-

Ե հատուսցէ փոխան բն զ դատ-

Այսմ հաստի կեանքս ան ընդհատ
 կամ ի վերջի մաքրե հաստ ատ-
 Ի իւնն յաւդական միայնե տառ-
 բայց որ յաւԹէ բեղ խրատառ-
 Յորժամ մեղաց դատ ըն պատառ-
 բեղ Երեմի բաղքը և դիւր առ-
 Այսի բան դու տէ ըն նորա խաղառ
 յիշեայ զամաւԹ և ըզ պատկառ-
 Էս շիջանի բոցն որ իմ առ-
 և զգամ նանայ միտքըդ յամ առ-
 Փ իւր ըն մատանցե բեղ բար ող-
 այս խրատական բանից տալ ոյս-
 Ռւմ Թէ որտի ըննիս իյոյ զ-
 և տառ տալ ըն որպէս ըզբ ոյս-
 Չ հոգիդ մաքրուր պահեան և ըյս-
 իյա շխարհի խաւարել ոյս-
 Էս հանդերձեան կենաց տալ յոյս-

†

†

✠

պատկ առնորչ ընդ ընդ հաճ ոյս
 Քէն - հատարսմե՛նէ այս տառից
 տայ ահա ունե՛լ աւուրն էլ ից
 Ո՛չ ընդ սիրոյ սատրակայ ից
 միշտ բեւեռն՛ անլոյժ - հասլ ից
 շճ յաղատի՛լ յայժմութեւ ախակց
 ընդ քն՛ գոլ խաչակ ից
 Լինել սրբոց բաղաբակ ից
 և անսարմնոց ըն ճայնակ ից
 ✠ Նորոգ բաննս այսմիկ հանդէս
 գումարելոց աստ տիրապէս
 Երդէլ տաղն՝ հոմերա պէս
 խառնեալ ի հն՝ Թըս հոգե պէս
 Բամեալ ի ընդ ըստ տարրապէս
 զանազանեալ տառիս յարդէս
 Սայ ո՛չ գիտնոց այլ՝ անապատէս
 մանկանց տուա՛նս սխա՛նս անպէս

Է Թագոսցե՛ն ըստ մարմնապէս
 երեց իսննց խորհրդոս Էս-
 Ս Է հոգևոր բանըս պէս պ Էս-
 որոց հաւանտ եղև ներս Էս-

Ա որին ան հերսեօի . Բ ան հաւատոյ . Վ ան
կղերց հայկական տառից չափերմամբ . Ո զի

ալ ինքսեւ

յբն անըսկից բն ասէ զ

ած -

անեղ բնու թի ոչ

արարած -

Յ Երես անձինքս բաժան ած -

իսի բնու թի միաւոր ած -

Բ նաւից ասէ անճառաբ ար -

հասման մտաց գոլ անհն ար -

Չ որդոյ ծննդն անեղաբար -

ղհոգոյ բղիտ մս անհատաբ ար -

Գ բէ ինքեամբ ինիւ թ է ի -

զան նիւ թական իմաստ բան ի -

Թ է անէր միշտ կենդան ի -

և է յայժմոյս և և զից ի -

Դ ւնանէ զերրորդու Թի-
 երեք սրբէան մի տր ու Թի-
 Ո՛չ միու Թ քն իխառնութ Թի-
 սչ բաժանման բն յաւտարու Թի-
 Երրեակ անձանք Թիւ կատարել-
 զերրորդու Թիքն ծանուցէ ալ-
 Ո՛չ բան զերկու առանկէ ալ-
 և ո՛չ երկուս կամ մին կղե ալ-
 Զայս Թիւ առեալ ըստ էսայէայ-
 իսրով բէկն ց որպէս ևն ալ-
 Երեց ըս սք ասել նմ ալ-
 և միանգամ տր գերակ ալ-
 Է ա սէս մեզ բարող է-
 զոր էնն ուսեալ իմովս էս է-
 Թ Է ւն Էր իսկ ըզ բանն է-
 և ո՛չ կղեալ իյոս մեք է-
 Ընդ էին հաւրդու գակ ան-

զորդի ասէ՛ համաբնակ ան-
 ի յոհաննէ՛ ուսեալ զայս բ ան-
 որ որոտայ յաւետար ան-
 թարքմանէ՛ մեզ տիրաբ ար-
 զհոգոյն բ ըղիսոմն անբնաբար-
 թէ՛ ի հաւրէ՛ է՛ յատկաբ ար-
 առնու յորդւոյ ճշմարտաբ ար-
 Ժ ամանակն սարունակ ող-
 ասէ զամ՛ դոլ ըստ եղծ ող-
 Ո՛չ ժամանակ առնա՛ հաս ող-
 և ո՛չ աւուրց ըզնայ չափ ող-
 Ի սկապէ՛ս ասէ բան ին-
 ի յոչընչէ՛ ստեղծեալ զերկ ին-
 Հ աղորդ ընդ հաւրէ՛ և հողին-
 որով եղեալ բս ամէն ին-
 Լոյսըն այն որ գերազան ց-
 լուսոյ սկանաւ ասէ ստեղծուած-

Նախ առաջին ըզ հրեշտակաց
 երկրորդ զգալի համատար ած-
 իսնար մածէալ իյանդ-ընդ-ոց-
 ասէ փոխեալ լուսովս իբ ոց-
 Որով եղև տիւըն դործ ոց-
 քիշեր հանգիստ բընոյ արժնոց-
 Տիրն երկնայիս յերկրորդ օ ուր-
 մեկնեաց ասէ զՉուրն երկնաւոր-
 էւ յերրորդին տորնկ բիւրաւոր
 յորում և դրախտըն լուսաւ որ-
 Ասպեաց զանկնայն ասէ ըզ լոյս
 իչորրորդին յանաւթ նիւթ ոյս-
 Չարեդակնէ և ըզ լուսն ոյս-
 և զաստեղաց պարու մն յաւդոյս-
 Հրամանն ասէ արար չակ ան-
 հան իծ ոյլէ կրկին կենդ ան-
 Չայն որ իյաւդսըն Թեւական-

և որ ի ջրօրս ընչողակ ան-
 Չայն տիրականն ասէ Ե՛հ աս-
 առ՝ խատորին՝ հողանիւթ ասյ-
 Բ ըղխել յերկրէ՛ չորք ոտանայս-
 զանոսզաննից կենդանեաց դ աս-
 Ղողեալ խորհուրդ ասէ Թաղմ-
 Երրորդ ութն ըն միսբու և-
 Աս ի հողոյ ստեղծեալ մարդոյն-
 առնել պատկեր նման նորու և-
 Ճառադայթ ասէ փառ աց-
 զգեցոյց մարդոյն զանմահկենաց-
 Չ կինն իկողէն՝ արար հատուած
 առ բէնս եղիւր պատուիրանս աց-
 Մախեալ ասէ՛ առ՝ ի չար Էն-
 ընդ մեր պատհին որ յարարչ Էն-
 Եհն խաբամբ առ՝ իդրախտէն-
 էած յերկիր յայս փըշեղ Էն-

Յայն բան մեղաց առ ի չար խարկ
 ըզ բնու Թի հողեղին խարկ
 Մինչ սահանաց բանալ էրկնից
 ծած կել ջերով զորս իյերկր խարկ
 Մոյ աղղի անդ ասէ ընտրե ալ
 ի տապանին զորէր գործե ալ
 Մայ իւր որդովքն եղև զերծեալ
 յորմէ կրկին զերկեր լցե ալ
 Շինուած ասէ զաշտարակ ին
 յետ այն որն իյանդ ըզնէ ին
 Յոր խտտնակեալ լեղու բնոցին
 ձեռամբն իւրեանց զայն բակէին
 Աւտուցանէ աբրահամ աւ
 Թէ հաւատոյ տան հիմն եղաւ
 Որով զամ հիւր ընկալ աւ
 և աւետեաց որդի ծնաւ աւ
 Չարեօք ասէ մարդկան որդոց

լցան աշխարհս պաշտ մասք կռոյ-
 քայց յակոբեանս յայն ծ ընընդոյ-
 որ յերկաթին մտին հն ոյ-
 Մրտւեան տապանս առ զմովսէս-
 ետ յակոբան զարմին հանդ էս-
 Փրկել զնոսայ անապ էս-
 յեղիպտոսէ՛ սրանչէլատ էս-
 Չանոց առէ՛ առ ինք ձգ էլ-
 ար ըն զորդին մարդկան փրկ էլ-
 Մատաք իւրով անբէնք դր էլ-
 և մարդարէ՛ս սք առաք էլ-
 Բասիկ առէ՛ զաղգըս մարդկան-
 զի սչայստն տանայ դարձ ան-
 Մեծադունն կարմուտեց ան-
 հնարից դեղոց բժ ըչկակ ան-
 Սիրով առէ՛ հայր առաքե աղ-
 զբանն ընդ մարմինն միանորեաց-

Չ որ և մարմնօր կոյսըն կրե այ-
 ծնաւ մարմնով որով փրկե այ-
 Ա քնոցըն լոյսն առե մաքր ից-
 ծաղեց յաշխարհ այս ըստու-երկց
 Էւ հաղածեաց զխաւարնցե ից-
 ոդոց փայլեաց լոյսն ամեն ից-
 Տ այ առեչ բանըն ծայրագ ոյն-
 վանս բանին իմանալ ոյն-
 Տ փառաց խոնարհել ոյն-
 մինչ զի խաչի համբերել ոյն-
 Բ առ առեալեաց ճայնի լին ի-
 Թ է և բնու Թ ի ճայնի չուն ի-
 Թ է որ ննջեացն իտապան ի-
 նոյն ազատեաց զորս իբանդ ի-
 Յ ան-ցնծու Թ ի մեղ բարոզ է-
 զմիշտ կենդանոյն յարու Թ են է-
 Էւ զյարու Թ ի մեր հաստատ է-

†

նմին նման յորժամ դայց Է-
 Ի իւսէ ըզ մեզ ընդ նոյն սիր ուղ-
 յողեալ իզ շնոնն անբառնալ ուղ-
 ւ յն որ նստին բնութք մեր ուղ-
 հօր ընդ աջմէ բազ մեալ մարմնով
 Փ առաց անձնա շինի դուշ աղ-
 որոց զած սիրեն յառ աղ-
 Յ որժամ մարմնով ըն մերու նակ-
 ծագի յերկնից սրալէս փայլ աղ-
 ք էն քն ձեռն իւր ուղ-
 զմեզ յորդորէ խաչակցել ուղ-
 Չ իւստաց նորա յուս ուղ-
 հաղորդ շնոնք մաքրեալ հոդով
 Մ որոգ մանկոնք իմաստութե-
 ատուաք զայս բան ձեզ խրախուէ-
 Երկնաւ որաց ըն գիտու Թե-
 ւ համայնից եղելու Թե-

†

Քահլերտէին արարչու ԹԷ-
 և փրկական տնաւ ընու ԹԷ-
 Սերողք բանին խոհեմու ԹԷ-
 զմիտքս սորին տուք բնու ԹԷ-
 Եւ ճաշակէք հասբերու ԹԷ-
 բան ըզմեղու յայժ քաղցրու ԹԷ-
 Սակաւ է սնյ բանակու ԹԷ-
 և յողնախոսիք յուշակու ԹԷ-
 Ի յիմաստն օց ծանաւ Թու ԹԷ-
 որք միտ դընեն զերծանու ԹԷ-
 Էին բանի բան դոհու ԹԷ-
 մատուցանէիք փառատրու ԹԷ-
 Չնեք յիշէլ մի դանդաղ եք-
 որ զուարճանայք ըդ յայդոս Եկ-
 Տուք զփոխարէն զոր և պարտիք
 զաղաւթ ըս սբն որ պաղատ եք-

Մ որին բան . Մ երտաշական . Մ Ը՛ն ներսեմ
 սրբոյ : Բ ան խրատ ու անասիրաց ման
 կանց . Ի դիմաց այբ ու բնօրց տառից . ստան
 անոր չափով :

յբն ան ջին ըղբեղ տղայ
 հաննէ յիմաստըս
 դերակայ .

Ե րրորդ ու թե՛ն մերձակ այ
 ջնես երևիք ստեղանբբնոր այ
 Բենըն . բանն իրեղ բղխ է
 հաթն իմաստից արբուցան է
 Չ և ոմն իւրով վարդապետ է
 ըղ խոնարհե՛ն որդոյն պատմ է
 Գ եմըն . դանձե՛ք բեղ բուր բարի
 դրեղով զիմաստն իտախ տակ ի
 Չ նայ արկ իբն պարանոց ի
 որ պատուականնէ քան զոսկ ի

Դայն - դուռն բանն բեզ դիտուե
 ըզ տաճարին հմաստու ԹԵ-
 Բախեայեմնուտ արևու ԹԲ-
 մի արտաբոյ մնար հեղդու ԹԲ-
 Եջն - երկնայնոց ըն տայ ցանկալ-
 ն յերկրայնոցն իբաց դառն ալ-
 Ռամամբ դրոց զուարճան ալ-
 հմաստու ԹԲ ուրախան ալ-
 Չայն - զրթւցանէ ըզ բեզ մանւկ
 ձայնիւ հընչ մամբ ուղ Թ ըմբուկ-
 Մ ի յուսմանէ շինիր տաղտուկ-
 զն մի տաս վայ անձ ինդ յատուկ-
 Էն - էրանու ԹԵ ցտախնի գողով-
 զբեզ հրան իրէ դան Թեան երգով
 Աս ի չարեանց հեռանալ ուղ-
 խորհել յաւրեմս ան սիր ուղ-
 Ըթու ըդ բեզ խօսն զայսբան իրան

Երանխրատից ըն կալ իզա ւ-
 Չ ի մի' անկէն զինքեանցն արատ
 խարտի բն մ որպէս արմա ւ-
 Թօն-Թէ' միտ դնէս ասէ բանին-
 խնաստութեան սողմոսն ին-
 Ո՛չ կարաւ տիս խնութիւնս խն-
 բան զիննովաւ խնութի հոգ ին-
 Եւն-Եւն կալ լինէ շատէ յաւա-
 Թէ' և ապա տան առնուս յարբու մ-
 Տայեաց յոսկին որ իբրայու մ-
 զի ծեծ ելնով առնո՛ր զմաբբու մ-
 Ինն-ինանբու Թե՛ց ասէ դարձիբ-
 և սուտ խաղաւք մի' ըզբազ իր-
 Ընդ-անմտ մանկանց մի'ն խանձիբ
 այլ խնաստոնց նման էց իր-
 Լոյնն-լուրասէ հօր քո խրատու-
 լեր աւրինաց մաւր քո հլ ու-

Արդ արեալն հնազանդ կաց դու-
 յորմէ շահիս բան լուսատու
 խեն խրատէ խաղալ ընդ սբ դրոց
 մի ընդ ան միտ ըն աղայ ոց-
 էա ընդ բանից մեծ իմաստնոց
 փոխան վիժմանցն ըզ չար յիշոց
 Տան ծովու նամն ասէ զիմաստ
 որ իյերկնից իջեալէ աստ-
 Բաց ըզ հոգոց բն առադ աստ-
 Տըծել մտան բըդ լեր պատրաստ
 Անն կաթիլ միայն Թէ առնեցն
 իջրայն կենաց որպէս մեղ ուս-
 Ո՛չ ծարաւ հս ասէ յայժմ ուս-
 այլ ն գետոց բըզխես առ ուս-
 Հոյն հաւեաց ասէ մանուկ և տես-
 ղինչ իտախտանկ ըզ գծադր ևս-
 Չ իմովսէսի դու նամն ևս-

զգերսայ կրկին գր Ես-

Չան-ճայնե-տո՛ւ քեզ մանկիչխե-
Թե՛ ականջաւ-ք լուր ըզ բանտն-

Ուսման գրոց շեր մտեր Խն-

ւ-բարձրանա՛ս դ-նւ իշերկ Ին-

Կատն-դամբնիաւ՛ք քեզ լուսոր

Եթե՛ իցէս մարդ-մտաւ որ-

Կրթեաց իմանալս հող և որ-

որով լինիս դ-նւ երկնա՛ւ որ-

Ճին-ճանաչե՛լ տա՛ս ըզ հանձար-

լստ առ՛ ակաց բանին յարմ ար-

Որով խրատիս լինիս արդ-ար-

ևայ՛ հաճոյ ար ար-

Մենե՛ մատուցանե՛ք քեզ օրինակ-

զորս իմանկանց բարեաց ունակ-

Ըզ դ-անիկ՛ լ մտաւ-ք յտտ ակ-

յոր և ցանկացր՛եմա՛ հրեշտ ակ-

Յ իշեան ասէ՛ զմանկուսան եր իս-
 զաշահեքաւեալն քանի ել իս-
 Չ ի Թէ՛ սողնց նման մարք իս-
 ի՛րոց մեղաց ո՛չ սցրեաց իս-
 Ն ալեաց և ան՛ս ասէ զսփսի փ-
 ըզ հրեշտակաց նմանն իդէ պ-
 Մ ա՛նեան և դո՛ւ զքեղան վրէ պ-
 յեդեպտական ախտին հանդէպ-
 Շ սորհաց ասէ՛ Թէ՛ Ես սիր ող-
 դո՛ւ իմաստնոց լեր հեա և ող-
 Ո րբ առ՛ իմաստըն փափաք ող-
 մինչև իմա՛հ եղեն ճգն ող-
 Ո վդո՛ւ ասէ՛ մանուկի իբ ոյս-
 նման առ՛ քեղ զեղիսէ ոս-
 Ո ս իմաշիւանկըն հպել ոյս-
 Եթող ըզ սէ՛ր ըստ որ այն ոյս-
 Չ արչարանաց ասէ՛ համբ եր-

պանաղխտԻԹԷ ՏԻՃԿալ դ՛որ լեր
 ԹԷ հարկաննիս մի՛ երկմտ եր-
 վանս իմաստնցըն շահաբ եր-
 Պէն-պատու իրէ՛ պարկէշտ լինել
 մի՛ զորովն յնըդ խճող եր-
 Մի՛ ըզգիծնն՛ բնաւ սիր ել-
 մի՛ տարածան՛ զբերանդ-ած ել-
 Չանիւ հասցենս ասէ շնորհ աջ-
 մի՛ ծոյլ կիննալ և դ-և դեր ւծ-
 Մի՛ սիրէ՛ր բաւն դանդ-աղան աջ-
 մի՛ արթնու Թի՛ զբաղան աջ-
 Ռահիւ հանէ՛ զբեղ իբարձունս-
 դնալ հոգնով ընդ իմաստու նս-
 ԹԷ զանձն բո՛ տան իճըգու նս-
 Ելցես յիմաստըս դերարբու նս-
 Սիրել ասէ՛ ըզնիւ Թուամ ան-
 զխոհեմու Թի՛ ասեմ և զ յան-

Լ Ղ Լ Գ խորհորդ ըս մաքրական
 որով հողինքն զաւրան ան-
 Ա արք զաշխարհիս այս ծանոցել
 Թ է է' նիրհանկ ուսման եղև ալ-
 Չ խոր ախտիւ հողին զանդէալ-
 նայ ի նորհանց հողոյն վատև ալ-
 Տ աբէզ խրմատ բան հող և որ-
 պահել զհողինդ ըզդուշմո որ-
 Մ ի' յոք հպել արատաւ որ-
 և մի' ունել չար մերձ աւ որ-
 Բ աբուհարար վարդապետ է-
 բէզ ըզբարին ուսուցան է-
 Հ նազանդ լինել ծերոց աս է-
 որպէս աւրէնքն պահանջ է-
 Յ ամուսն առէ խոնարհամի տ-
 լեր առ' ընկերսըն բարե մի տ-
 Է և ոչ հպարտ բարուք և բերտ-

111

Թէ և շնորհք ունիս յող Խո-
 Ի Խոսէ ընդ անջա բանիս յարմար-
 անի շատ խառնել և վարդապետ ար-
 Մե՛ ծիծաղել ան կարգաւ բար-
 անի վիճաբան լինել և չար-
 Փռութեան վարժել անդու չ-
 և ի շնորհանց լինիս ամուս-
 Էւ Թէ՛ մտանքդ ես բռն և գուշ-
 ջանիւ զինամատըն կեր և կու չ-
 Զ Եզ համարեան տա բարեկամ-
 որ վասն ուսման հարուստ բեզդան
 Զ ան զի ապագակ և գաւազ ան-
 յետոյ բազում մատըս բեզ տան-
 Վախանձել մարդկան լին Խո-
 Թէ զվերոյ գրեանդոյ Խախտ ունիս
 Եկ բեր մանուկ զուսկըն բոյնիս
 չուր և անսան Խախտ խո-

†

Տաբուռն լինին բղխ մամբ սրտիս
 ուսուցանէ լքեղըղ բար իս-
 Սերեան զուսումն որով սլատու իս
 և յերկնայնաց և ի յերկր իս-
 Երանելի և մեծ լին իս-
 Եթէ զերկինդ ան ուսան իս-
 Սիրոյ իբանց լեր աշխարհ իս-
 և յայ սերուն վառ իս-
 Ինձ լուր որդեանկ հօր քո խրատու
 և յուսմանէ մի՛ ծուլաց իս-
 Եթէ ի յայս սեր բորբոք իս-
 անանց կենանց ժառանդ լին իս-

Մորթն'սերտեօի
ասաց եալ .
անէ՛ղ ան
հաս ահայ .

հայր դԹ ու Թէց ինձ ողորմե այ -
Բանդ ի հաւրէ անձառ ճնոււող -
որ մարմնաց ար ի յիս դԹ այ -
Գ ովեալ հողնա սբ այ -
որ նորոգ աղ դէս ողորմե այ -
Ի աւանողնս երրորդ ու ԹԷ -
երրորդ ու Թն սբ ի յիս դԹ այ -
Ե ընտաւ որաց նաւն մահ ից -
բանիւ սաւղծ աղ ինձ ողորմեայ -
Չ աղղ ըս մարդ հանս յաւր ինսկեբ -
ձեռ աւբ սրա աղէր բն ի յիս դԹ այ -
Է բանու հոյ աճ աճ ն ին -

սբ ծն ընդ էամբն ինձ ողորմե այ-
 Ընարեւոյ մեծ ի կարապետ ին-
 մկ ըրտու թքն իյիս դԹ այ-
 Թ ադամ որանցն ընդ բեզբերկինս-
 առաքելոցն ինձ ողորմե այ-
 Ժ առանդողանցն ըղկեանս անձո-
 աղաչանաւ բն իյիս դԹ այ-
 Իւրաքանչ իւր բն սիրող այ-
 մարտ-ր հայցմամբն ինձ ողորմե սբ
 Լուսնապանկ բոց զկայի ցն =
 հեղմամբ յարեամբն իյիս դԹ այ-
 Խաչակցելոցն ընդ բեզբայ ոլ-
 աղատանաւ բն ինձ ողորմե այ-
 Տարանելոց յաղբէր ըրոյ դ-
 արբոյ և զիս և իյիս դԹ այ-
 Կենարարի դ- չորչորան անբ-
 որ յաղագս իմ ինձ ողորմե այ-

Հարմամբ ճնօտի՛ր քո սրտակերին
 իծառայէ՛ս և իցիս գԹ այ -
 Չաղանա՛ւք իղինուորս ցն -
 և եղէգամբ ինձ ողորմե այ -
 Ղաւղանջանա՛ւք հա՛ հոյու ԹԷ -
 և վասն Թքոյն իցիս գԹ այ -
 Ըշմարտապէ՛ս խաչէ՛լու ԹԷ ն -
 անսարտակա՛նն ինձ ողորմե այ -
 ՄԾմամբ մքմսոյդ խոսյտ խաչու
 սք բևեռա՛ւքն իցիս գԹ այ -
 Յանսարտակա՛նն կողէ՛ն հոսման -
 արեամբ և ջրով ըն զիս լու այ -
 Սորոգելնով ի՛հնու ԹԷ -
 կողի սարտեա՛լ հինն ադամ այ -
 Շարժմամբ ահի՛ւ երկրի հիմանց
 անշարժու Թք՛ր քո ողորմե այ -
 Որ զմարդ կային՛ հողին աւանդ -

Ետուր առ հայր բն իյիս դԹ այ-

Չարչարանաւ բ անարդաբ ար-
համբերելով ինձ ողորմե այ-

Պ սակաւ փշոցն ըզփուշ մեղաց-
բարձեր իմէնջ և իյիս դԹ այ-

Չամբեաղ զն իմ իծարաւ ին-
դդառն և զլեղին ինձ ողորմեայ-

Բ Ետին բազցիւ մեղ արբուցեր-
մարմնով յարեամբդ իյիս դԹ այ-

Սիրով Եդար և արտասու աւբ-
ի տապանին ինձ ողորմե այ-

Ա Երաբերեր բոյարուԹբ դ-
զմարդեկ իկեանս և իյիս դԹ այ-

Տ Ի ըզբնու Թ իս արձակեց իր-
և արձակե՛ս ինձ ողորմե այ-

Բ ոտեան զմարմինս իմ ընդ հոդոյս
իդալ ըստեան բո իյիս դԹ այ-

Յնձացայ բերկրեալ յուս սգ-
 բոյին ծնընդեամբն ինձ ողորմեա
 Ի իտմամբ փառաց պսակել ող-
 աղաչանամբն իյիս դԹ այ-
 Փրկիչ յորժամ դայցես փառամբ-
 զիսնորողեամ և ողորմե այ-
 Զեղ գորուԹի երգեմբ ընդ հօր-
 ևսբ հոգոյդ այժմ յարակ այ-

ԱՄՆՆ երսէսի Յիշատակարան յառ. ահա ցն
 Ա որումնսի դար իւրովք ձեռ. աւ. քն գրեանց •

եղէն հոգո
 վն յնայ -
 խաղաղու Է

անուանարք այ -

Բարբառեցան իմաստու Թբ -

դորդ իս խրատեանց ըզգանու Թբ

Գեղեցկագիր բանին իկար գ -

գրեչեղև հոգոյն ադա գ -

Դ աւ իմ որդե վեհ բանըզ մարդ -

մարդարէն մծ. աղար դ -

Երրակ տառնս վերաբեր է -

զմարդ իկ յերկին ըս մակադր է -

Զ դեստ արկանէ տղայոց բեհեզ

զհնազանդ լինն ըս հաւրն եհեզ

Է ին շնորհմբ պատկ կապ է-
 ոսկի մանեանի դպարանոց է-
 Ը ստ մանկական տխոց նոցա Ե-
 նոյն և խոստոր մըն յակովբա Ե-
 Թ միեալ հոդին առնէ զորարթ-
 իջանկանէ շղառն յորոգայ Թ-
 Ժ ամանակեան կենցաղոյս յոյ Ժ-
 ասէ զանկէ ալս խանա անբոյ Ժ-
 Ի բրե երան խոր դիշեր Ե-
 կամ պղպձանի ինչ կամ Թ ու ած Ի-
 Լայն ճանապարհըն հետեւեա Լ-
 տանի իդոբ խորին վանեա Լ-
 Խորասուղեան մանկանոյն իյտ ի-
 խորատ ընծայէ սոց հոդէ բոր ի-
 Ծածի բարեօ խորհւրդ աղղծ
 միշտ իյողոն զուսել զ ամ-
 Կենարարին սոգասել համա Կ-

ոչ մտանան զ սբ դիտատու կ-
 Տայել զ Երջին յարնե և իմա հ-
 իսպառնալեացն երկիւղ և ար-
 Չայն հմեռն յոյժ գերասպան ձ-
 որով դայցեն մեռեալքն իդար ձ-
 Լօղեալ սարսեն դատերն իխաղ-
 որքան տկար ձայնիւ հուա զ-
 Ճառադայթից լուսոյ ճաճանձ-
 լուսին աստեղք ձեմեն զուարձ-
 Մեծին փայլմամբ զփայլեն այլմ-
 մին զփայլակէ լոյսն անսրատու մե-
 Յորժամ Թռչին իկառս ամսոյ-
 արդարքնան խիստ մարտիս ոյ-
 Մին ծաղիկ նշան դարն ան-
 դորնով պճնին զկայքն արե ան-
 Շրջին կոճով գնացողքն դարչ-
 կամար մեղացն անկցին իբար Շ-

Որք իբարձունս հային լուս ոյ
 յախշին դողան յահեղ բոց ոյ
 Չէ սխտանի արծաթնևին ջ
 և սչ սակոց գեղ զարդարի ջ
 Պարանդն այնու հասցէ վրէ ս
 սրտիկեր և օձնանց դքուցս իդէս
 Չրոյն կենաց սախորն խնն ջ
 աչն խորտակի աղբերնև մն ջ
 Ռահեալ սրբցն լուսալա ո
 գնասցին յերկինս խտնն անձառ
 Սն միջակինէ խրատ մարդոց ս
 յորժամ շարժին ախտիցն բոցս
 Աերանգանանն և բհուն բանով
 Երդէլ զիննատու Երրորդ տառով
 Տերականին մասին սն զա տ
 որ յերկրայնոց կրեցս իզա տ
 Քարունաբար սիրոյն ախալա բ

կայրուցանէ անմիջաբա ր-
 Յ նմալ բերկրել ընդ հրեշտակց
 ի յառազանսա աւրի յորդա ց-
 Ի իւսեակ հարսին սիրով հիւսու
 մարդարասց հեռ կըրտասա ու-
 Փ էսայն ի ջմանբ ցաւ շատարաի-
 համբոսրէ զտիպըն լուսայարի-
 Ք անցր կոչելով անակառ ք-
 յաննիւ Թական ասրեալ բաղա ք-

Էջողբարդարձու թի տա
 սից յիշատակի
 աղցրանդու յայս
 մաղթանան բ-
 լցեալ հողին ի՞՞՞ ար մեղօր
 զի ախարնցն սրտատո զի-
 ևս որ բնան ից բնեաց ան
 զտի-

Ի իւրաքանչի՛ր բան կենսատու :
 պէսպէս զանո՛ց իմ լուսատու -
 Յնձամ հողով մինչ կարգեցից-
 Թէ պէտ սբ ոչ եմ իցախա ից-
 Բոտէ դմարմինըս հողե որ-
 դմիաըս գործէ բանից աղբիւր-
 Տանել դանտն՛ն ամենադէ տ-
 հայել ան նի՛թ լոյսն ուղ դէ տ-
 Այսպսորնի տաժանել ուղ-

ձեռամբ ըզսայ դժադրել ուղ-
 Ստցժուած բարեաց երևելոյս-
 և յետ մահո՛ր յիշումս և յոյ ս-
 Ռեախն բաղցո՛ւ կենաց բարբառ
 պաղաբերե՛ք անմահ այս ծա ու-
 Չերս արսոսո՛ր օք ջուր կամ Թւ Տ ո ջ
 իզսողաց հոսէ յողո՛ր ջ-
 Պատան մեղաց լինի և կա սլ-
 Թէ որ տնին լինի սարա սլ-
 Չէ նախանձո՛տ սա՛ ուսուցի ջ-
 բանդի ձրե՛ք պարզև ի ջ-
 Որորք մտաց այս բերան ոյ-
 դուռն բանա՛յ այս հանձար ոյ-
 Շնորհէ առնո՛տ դնձուցն իւր յու շ
 իւղով մարզե՛ իհոտ անոյ շ-
 Սարդոս բրբու՛մ զմուռ հալ ին-
 կազմի բառ ի՛ք զառարին ին-

Յանդ-աստանէ՛ք բերեալ խնկ ոյ-
 մեռելու Թէ՛ց ախտից մարմն ոյ-
 Մերժէ՛ իբնց զախտ ըստարտամ
 գործ-ովք բարեւոյ առնէ՛ փարթմ-
 Տառից սորն լսել պատշա ճ-
 կենդ-անն ձնցն հընչէ՛ յակամ ճ-
 Լամաբար ըստնց մտաց նուա ղ-
 նեխեալ հոգնց լինելով աղ-
 Չնո՛ւնան մեծ-ատանց սան ձ-
 և-աղբաւոյ խնատտից գուն ձ-
 Հաց հանձարոց սորն անմա հ-
 և հայք կերնցք սովեալք խմա հ-
 Կացցէ՛ խնրաբն ձեր յատ աղ-
 խառնարանն ին՛ անմա հ բաժ աղ-
 Տարնաւցն բանիցս անբ իժ-
 և-տարփացն դ՛րոջնէլ իղի ծ-
 Խանդ-աղաթեալ աստ միջամու իս

հասնի յանձնարա վաղճան կանուխ
 Լցն զըզճու մն իմ անձկացե աղ-
 խոցն ժամե՛ր վարժ մամբ կրթեալ
 Ի ժամանակ յոյժ անբար ի-
 մին չ գերմանին կն առեալ լին ի-
 Երանանեցին աշխարհի գոյ ժ-
 բր հոտոնեկնց գողով անոյ ժ-
 Թախկան հայոց հինգ հարիւր ւու թ-
 նայ և ու թ սնն էրկոք և ու թ-
 Ընտրեալ գլուխ գոյր հայկազնս
 գրի գործոն սրալ հանուս Ե-
 Էր ի աթո՞ս լոյս ի լուս Է-
 շնորհաւ քլցեալ ի քս Է-
 Չարս և զանակ հաւ ըն աննխաղ
 համանաման և սն չուս աղ-
 Ե զբայր էրէց գող յարդանդ Է-
 իմ ներսէսն որ զայս Էրդ Է-

Դիմեալ եղբայրց երկուց ծնունդ
 ընդ աշխարհն գող բարե սնունդ:
 Քովեալ վասն շշխանն առ սյդ
 և զաւրաջարն ընտրեալ իկարգ
 Բայց և ծնողն հնդերձ մեր բերբ
 լիցի յեշտ մս աւուրն անցեր բ
 ւ շարտ բաննս ար ողորմե ա
 առ հասարակ մեզ և նոց ա

Ա որին ժողովող անուն
ասացեալէ.

այ մարգարէ՛ մծ-ա
բան-և խնատո՞ւն
յոյժ խոհակ ան-

Ս ան-բինակէ՛ աննմ ան-
սողոմննէ՛ ճշմարտու. ԹԷ-

Ս ան-հնարէն՛ իւր սեփհակ ան-
առնու ըղ Թ-մոն և զդ-մուսղ ան-

Ս ան-պէս և-տրն իւր հայր ական-
նատեալ աԹոու մծ-ակ ան-

Ունի լինէ՛ շայն Թագաւ որ-
էրկուց կանամնց նախ դատաւ որ-

Որով վճռաւ վաղակաւ որ-
եցոյց զարեան ըն մերձաւ. որ-

Որպէս և-տրն իմ դատաւ որ-

Խաչիւ զիշխաննն բռնաւ որ-
 Որով կրկինն գայ ահաւ որ-
 դատել ըզ սէ՛ռ ըս բանաւ որ-
 Ղամբարանիայլ շինել տաճ ար-
 այս սողումնն խորանն օյ ար-
 Լուր երկամթոյ հնչեալ իբ ար-
 լոյս աւրինացն ինտնաւ ար-
 Լաւնադոյն յոյժ բան զայս տաճար
 զառ իկուսինն մարմինն ար ար-
 Լերանց նմանն ան շարժաւ բ ար-
 զեկեղեցոյ կանդնեալ կամ ար-
 Ունել ունէր սն սխրալ ի-
 Խաղաղութե՛ն անուն բար ի-
 Որով ամթո՛ս բաղմեալ նստ ի-
 յերուսաղէմն որ յաշխարհ ի-
 Ուստի եւ տր՛ ըն մեր լին ի-
 Խաղաղութե՛ն որոց յերկր ի-

Ա չ մարմնական որպէս աս ի-
 այլ անմարմնոց և որք իմարմն ի-
 Մ Է ծ ա խափնող տէն չ մամբ ըցնու-
 սովնու դ շ իսոյն որ ի հար ան-
 Մ ինչ զի ծ ադանց յերկրէ չողան-
 իմաստու Թե սորն համբ ան-
 Մ Է ծ բան ըղ սն արն ասացնու-
 որով զհրէնցս ըն դ ատեց ան-
 Մ իոյն փոխան ժողովս անբնու-
 առ արնն մեր հանաքեց ան-
 Ա չ համեմատ երկրածն այ-
 բանն այ ըղնայ աս այ-
 Ա չ ինասնեանց Թ ադանու որ այ-
 ս չ յաբադանց բնանու որ այ-
 Ա չ մարմնական նման փառ այ-
 զոր գերադոյն ծ անեաք բազմաց-
 Ա ւնի զինմաստ ըս գեղասպան ճ-

կամ հեշտու թեց անցանոր այ-
 Նոյն ինձ ըզ բանն անձ յիմ այ-
 ան զուգական գողով նմ այ-
 Նա իյերկրէ տարակ այ-
 արն իյերկնից իջեալ արք այ-
 Նմա զխնաստճն չափով տ այ-
 զոր և ունի ինքն ան ին այ-
 Նա կորուսեալ զորեւ նմ այ-
 սա շնորհ ըս տա որք ադամ այ-
 * Ն ըմանաբար խորհուրդ ինմին-
 յայտէ և միւս անուննոր ին-
 Եկայք տեսցոր զխնաստ բանին-
 ըզ միտս անուն թողովող ին-
 թամբ զհանձնոր ըս սա իմ ին-
 զխնաստու թեց ըզ պիտան ին-
 Սիրով զորդ ինն իսրայել ին-
 Թողովելով զամեն ևս ին-

Ետեաննէ շաչս առ փրկչ ին-
 ճ շնարատապէս ճողովող ին-
 Սարտուցելոցս աղղ-մամբ չարին-
 բերող զորդ-ինն խնի աս ին-
 Ի խորանն աստ ըստ որ ին-
 յերուտաղէմ հանէ վեր ին-
 Բայց և ըղ շնորհս անձայ ին-
 զոր բաժանէ մասունս հող ին-
 ւ՛ շակերտաց շնորհէ բան ին-
 նորաւք ծնընդոց անաղան ին-
 Սերսէս ծառան տնդ վեր ին-
 հայցեմ առնա շնորհէդ կրկ ին-
 Սրբեւոյց հողին ասխտոց չար ին-
 տաճար առնէ շեղ վեր ըստ ին-
 Երրորդու թնդ երբեակ անձին-
 երգել ըղ փնաւս ընդ սրովբէ ին-

Թ ա խ թ մի սի թ ար ա հ ա ն մ ան ն եր ս ե ռ ի հ ա յ ո յ
 Կ թ ղ Կ ս ի • Է Ղ ա • ո ի ն ի շ խ ա ն ար ե կ լ ե ա ն • Վ ի
 սր ղ ո յ խ ը ղ ո յ տ ար ա ժ ա մ մ ե ո ա ն ե լ յ 3

Կ ս տ ե ս ն է ' յ ո յ յ մ ժ ա յ ի ն -
 շ ս տ ա ո չ ք է լ ղ ո յ ա ն
 ս ու ա բ ա ն ի ն •

Բ ա յ յ սր ղ բ ա ն ա ն զ ա շ ը ս սր ա ի ն -
 ա յ ն ք հ ա մ ա տ ի լ ի ն ա հ ա յ ի ն -
 Գ ս ձ կ ն զ ա ն ն ի • Թ դ ա ն ձ ն ի հ ո ղ ի ն -
 և ո չ դ ա ն ի ա ն ն ի • Թ ա ի ա ն ի ն -
 Դ խ տ ե ն զ ա շ խ ա մ ր հ ը ն ա յ ն վ ե թ ի ն -
 ա ը ո չ է մ ու ղ ւ ո չ ա ղ ու մ ու • Թ ի •
 Է և Թ է դ ու ղ մ ի դ մ ե ղ ա յ մ թ ի ն -
 մ ա ղ թ և յ ո ղ մ ղ ու ա շ ա յ բ ը բ ի ն -
 Չ մ ա ն ա լ Կ ա ղ մ ղ ու բ ո ղ բ ա ղ ձ ա ղ ի ն •

այլ ոչ ողբսն կսկիծադ ին-
 Էրանելէնացն ըստադաբ ին-
 դնս բնակակնց նայիս նոց ին-
 Ընդ հրեշտակաց իննեակ դասին
 նանդ բանկաց գրէլոց յերկ ին-
 Թագաղարմնց լոյս երամ ին-
 համնաբայծնա է պանծալ ին-
 Դառանդ վերիննն սինն ին-
 Դառանդակնց որդոցնոց ին-
 Ի գերիւս հաւրնէ դըգուել ին-
 յոյժ գերագոյն ան առակ ին-
 Լոյս աշխարհն հաւր միաճնին-
 յեղբայրու Թն հրաւիրել ին-
 Ի նդն մեծնա այսու յուս ուղ-
 Թափելիրիսդցդ ըստիմել ուղ-
 Տանիր զբնու Թն ըս մեր մբմսուղ
 մահեանացն անդարձ վճա ուղ-

Կայ իկանկո՞ւն աւրինակ ուղ-
 զորմեղ ետո՞ւն հարբըն գր ուղ-
 Հայեաց զաբէլ արեամբ մահով-
 հաւրն առաջն մեռան էլ ուղ-
 Չեղաբրահման տխրառնելով-
 զորդին տուօղին նորիրել ուղ-
 Ղամուսարմանկանց ողջակիզով-
 զմինն ըսող երկն ընծայել ուղ-
 Ճոխացելոց խորին Թու ուղ-
 մանկանց եւա Թեանց տեան էլով-
 Մակեանց մաւրն շմառն ուղ-
 զարսայ ապր ցնծալ ուղ-
 Յիշեալ և զկեանքըն տապանով-
 ըզմարդկան մահ մեռանել ուղ-
 Նոյն ի յերկիր աւր առնել ուղ-
 և մեղ յեա յոյս նման էլ ուղ-
 Շինէ զբակեալս նորողել ուղ-

յան մահու թի՛ն փոխտխել ուղ-
 Ռք հինգ աղանդ պատերազմանով
 շահին ըզ դործ սըն հաւատ ուղ-
 Չարք որ չարեանցնեն դործ արան
 յառնին խմբեն յանապակ ան-
 Պատին բողոնին անշիջակ ան-
 ուտին յորդանցն որ ան վաղճան-
 Չեքմարտատու մից կարօտանան-
 որ անաւարտե՛ք յետ մահու ան-
 Բամ վարուց հետեւեց ան-
 վասնայնորիկ անդադար լան-
 ՄԷ աղային ո՛չ լալոյ ճայ ն-
 ալ իրդ խնդման վայել չակ ան-
 Աանորոյ զգոյն ըզտխրակ ան-
 սեաւ ըզդեստինդ խանձնեդ հան-
 Տրտմական կիրքն առցէ վաղճան
 դառն արտատու ք ձեր և կակ ան-

Քոտեան ղերկիւնքս թախժ ահան
 զոր մահ մանկանքն ձեզ ծն ան-
 Յոյց զանկտնայր կամն ահ ան-
 տալ ստեղծ մտղին նուիր ահան-
 Ինձեալ մարմնոյն որ խտասպան-
 ծանիր ղհողին յերկնից խորան-
 Փառաւ բփայլէ արբայու թէ-
 ծաղէ նման արեղակ ան-
 Քեզ մխիթար սակաւ այս բան-
 չափով տառնցըս հնկակ ան-
 Կայեաց զորեա քեզ թաղնաբար
 հայրքն դժած և բարեր ար-
 Եհան զորդին բն յերկրէ չ ար-
 նհրեչտականց բերուցըն ս ար-
 Քենական լուսոյն անձ առ-
 հուս և տեսող ըղնայ ար ար-
 Արե մոր զայն խրատար ար-

✠

տան

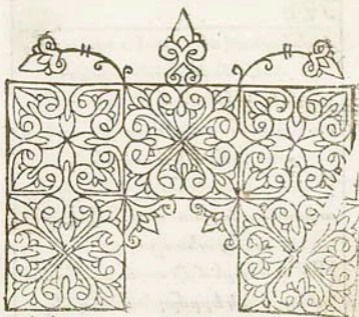
ասանքէ զորդինն ընդ ունս բար-
 Ե ցոյց զորդինն ձեր դերա փառ-
 անհնէք նովան զտրն ան դարար-
 Սրբոյն որանդ համա գումար-
 և ընտրելոցն հաւան ար-
 Ի բերանոյ ձեր գոհա բ ար-
 փառանոր ութն հասցէ անճառ-
 Էրրորդ ութն ըն տուբ ըզ փառ-
 այժմ և յաւհտ և ան ըսպ ար-

Ա որին ներսեօի կշայեցոյ . Յ դոս երկնից և
 դարդուցնք Բ ար առնա բարի դիմաց նք
 Ը չափ երկատասանիցն պարեալ ստից . Ի ին
 դրոյ առն բժշկապետի և սաստղադիտի միսի
 Թար սնտն .

ՄԵՂԱԿԱՆ

դոյով բնութի և սկզբն
սկիան յանեղեն ճղևաղ կատնարան
դու գաղան

Անջրպետեմ զՁու բարն վերջն և

և զան

և զնէրքնական - որպէս պատմէ՛ զ
 յինէն մովսէ՛ս ամ ան բան -

Ե սեմ միջնոց ընդ ան մարմինն և
 մարմնականն - ունիմ առ յնն երկու
 բնութեաց ըն յատկական -

Ը ստ անմարմնոց ոչ իճևեռաց շոշ
 ախական - և ըստ մարմնոց գոլով
 աչաց տեսողական -

Մի՛ առարկեմ մի ազոնոց համան
 նան - հինկ երրորդ ծածկոյթ բա
 ռնոց որոց ծընան -

Արքանանկեմ և չափնոց ան չափակ
 ան - այլ և թղան միտջ չափ ին թէ
 ոչ մարդկան -

Պ արուեստեղեմ անդգայնոց և
 զգայական - պարուեսակն յաշխէ՛
 վեհէ՛ անաեսական -

Բողորմիկեմ կհասայդո՞ւնդ որպէս
խորան - բնուԹք կայո՞ւն անձամբ
չարժո՞ւն - ան շարժական -

Հիմն և անարական գոյութեց այս
նիւԹական անդուսդք ինոր բար
ձուսք ինչէր մինչ վերանամ -

Ոչ ոմն անդո՞ւնդք ոմն բնձո՞ւնք
անսխտական - զիչեմ կայո՞ւն ևս մի
չտ ինոյն այլ շրջական -

Էլ յոր անդո՞ւնդք նոյն և բարձ
րուսք են վերնական - և ոչ բնձո՞ւնք
նոյն և անդո՞ւնդք ըստօրական -

Շարժիմ յանկաԹռ զնարանդ ան
հասական - ի շարժման Թարթել
ական մի՛ զկայանամ -

Տաննեմ մեծ ի՞նչ ձեզուս յարկի՞ն պա
րաձգական - ոչ յեղեալ ինչ և ոչ սի

Ընք նեցո՞ւնք պարաբանան -
 Քանզի ձգեաց զիս և պարզեաց
 որպէս վրան - ո՛չ պնտելով լարիւք
 հնարի՞րք այլ միայն բան -
 Դամանակաց երկարութե՞ք ևս ո՛չ
 հնանամ - և իդո՞ւնցս պայծառու
 Թե՛ չտղեղանամ -
 Սոյն իմ աչաց տեսողութե՞ք բազ
 դատեցան - միշտ հայելով ո՛չ վտա
 գին համ ձանձրանան -
 Հողմով հնչմամբ ո՛չ սամնին այլ
 կանկուէն կամ - որոտմանե՛ք ո՛չ սաս
 անին այլ զաւրանամ -
 Քանզի ի՛նձոց իմ սորայ եբբու
 ձնան - և ըստ կամեաց իմոց շրջին
 չէն՝ մազլստամբ -
 Եսեմ պատճառ երկոց սեռից կեն

դանու թէ՛ աս դահանաց երկրա-
որաց և որժովական -

Սոցին մահո՛ր դարձեալ լիննա՛ն էս
գերեզմանս - և յնու թէ՛ միոյ բնու
թէ՛ որ բանական -

Փարթամու թէ՛ ամենայնի էմ պա
հարան - որ պատուականք և պան
ծաղիք են առ՝ մարդկան -

Եւ ամանականց ամենեցուն բաշխ
ողական - ոմանց նոր աղ ոմանց բա
ղն մ անուր ըստան -

Ո՛չ իցին են այլ ի վերսւտ բաժա
նեցան - այն որ գիտէ՛ զօգոտ ըն
տալ որդոց մարդկան -

Ունիմ առ՝ ի ս պայծառ առ ի ս մի
կարկեհան - և դե աղ ի զան ըս ըս վա
կասին՝ ահարոնեան -

Փ եսայօրէն ջերմամբ սիրոյ յոյժ
 ըղձական - դիրկս արկանէ հարսին
 իւրոյ խոնաւու թէ -

Իսկ առ դիշնբբ սպիտակափայլ
 բիւրեղանման որմիշտ ածէ և նոր
 ազէ հնդէտասան -

Թափէ ըղ թիւ ժամանակաց որդ
 ոց մարգ-կան-զոր և բընարըն տաս
 նաղի երդէ դ-աւ թեան -

Բնաւորելով իջին խոնաւ և հիւ
 թական - միօ որեւիշ ամուսնու թի
 կիդողական -

Յ որոց խառնեաց գոլ համայնից
 ծնընդ-ական - բուսոց տակոց և ըղ
 դայնոց որ շնչական -

Բան ղի իյնս կանթեղըս եաւ-թն
 ևն ի վառման որ մոլորեւիշ տան ան

մուտն իմաստ մարդկան-

Ունին յինքեանս ըզլծել մտորց
արարչութեւն ըզ խորհրդէն
Թեանց դարձցն կատարման -
Քեւ բաղա՛ք յիս սրանձալն՝ սարա
դրական յոր աշտարանիք կենդա
նակերպք Երկոտասան -

Որք են Եւթնից մուտրակացն
կայարան իմտանէն ազդեն կան
նիս ըզվազվորդեան -

Ոմանց բարն ասեն դիտողք Եւ խո
տանանն աշտոց ըզ չարութի լինելն
խաւսին ըզ բան

Է զի լինն Եւ կատարն զոր խաւս
եցան է՛ զի սղալող Եւ ընդ ունայն
բարբառեցան -

Եւ այսերն սրտաճառ է՛ յնձ խոր

հըրդ-ական- զոր ասացնէք փոքր
 իշատէ՛ լսող յոր-նկան-

Չ ի Թէ պէտէ՛ն անկենդ-անեաց
 սորա՛ւ անբան սակայն շարժմա՛ք-
 անձանց ունին ինչ աղդ-ական-

Ո՛չ ի յինքեանց ըզ դայու Թե՛ց զօ
 դու-տըն տան- այլ ի բանէ՛ն որով
 երկինք հաստատեցան-

Է՛տ չեն զարմանք ըսբան չէլեացն-
 որ այս փութան- Թէ ի շարժմանց
 սոցա՛ շինին՝ նախ դիտական-

Չ ի Թէ անբանք այս խակայտէ՛ս
 բնաւ-որեցան- և յարմատոց շինին
 աղդ-ո՛ւմըն դիտու ԹԵ-

Ը զիւրաբարան աղդի աղդի՛ տալով
 նը շան-ձանութեանէ՛ բանաւ-որաց
 զյառ-աջա՛կայն-

Մայ և ջրոյ բնութի կրկին որ ակ
 ախան արբուցանել և ողողել բն
 աւորեցան -

Ըզնոյն և հոր ներհակաբար բե
 րէ յինքեան լուսաւորել և հրդե
 հել իւր զաւրութե -

Միով բարե և աւգտակար ներ
 գործեցան - միւսով ջն չար ապակե
 անիչ ունակացան -

Ո՛չ Թէ ինքեան բոք և կամին մի
 փոխին յայն - զի անըզդայր չու
 ին բնութի փոփոխական -

և յի որ ետեղծ եղ ինտայր զայս
 բանական և չէ հնար լուծանելոյ
 բայց չէ հրաման -

և ըրթ Թէ փոքր սցիյեղելոյ հաւ
 առացան - զինասանդէտ լինել յին

բեան արատրաստ եղան -

Չ է անաեղև դայս իմանալ Թէ
կարդեցան զարդ իմ պայծ ան ուն
եղ զխորհրդ իմացական -

Բայց որ միայն կրթին ուսմամբ
սովորական - և ըզ բնութի մտացն
ուսին անմաքրական -

Պ զտորագոյն նրբից շարժմանց
նչ հմտանան - վանայսորիկ խօս
ին յողորն ըս սխալական -

Ե Թէ ըզ մէ դ ծածկոյթ լուսոյ
մտաց անսլեան - որմեղաց հոյլքե
ըզ բաղմորն ըբ նանրութի -

Հողմով հողոյն դայն առնէին հա
լածական - և ըզ հողինն հողոյն
մաքոր սբ բնական -

Գ սրովագոյն աչս ունել սխալստ

ղական- տեսանելով զիմոյ շարժ
մուսնս անվրխարանան-

Որպէս նախնինքն այնքն որ հաս
ին յայս գիտութե- իհեշտութեց
մարմնոյ իբաց որոշեցան-

Կէսք իկարան մտանելով առանձ
նական- այլբյանապատըս բնակե
ին ճգնողական-

Էս իտո՞րողէն՝ ամենեցունց որոր
մութե- պաղատէին բանալ զմտ
աց ըզ գայարան-

Յ որոյ շնորհեր զիմաստութեան
իւրական- խառնեալ ծածո՞ր-ի ըբ
կրթութի նոցին և ջան-

Դ արձեալէ՛ անլ՝ պատճառ իննել
սխալական- իծող տալոյն բարե
կամանոյն արարչական-

Չի մի՛ զտասն կարծեն տուտի այս
 դիտու թէ - և արարչէն՝ իւրեանց
 շինին մոլորական -

Այս խնատունոց մտացն և այս է՛ ըն
 նական - Թէ էր տուտն սրբօք իմ
 անտ այս խոհական -

Քանզի յորժամ ամաստեղձ ըն
 մարդն ադամ - կորոյս մեղանք զշ
 նորհս ըն ճրին և ախրական -

Ողորմելին որդոցնորայ թըշառ
 ական - ի յարարչէն՝ նուազ իմա
 ստ այս շնորհեցան -

Մախադու շնի լինել մարդկան -
 չոր պատահման - զի աղան թիւք
 տունայ փրկին իսխորձու թէ -

Որպէս նորայ որ արուեստին այս
 չըմտացան ըստ այս բանի յայտնի

ընկն՝ զայս խոստովան-
 թէ չիք հնար խորձու թէ՛ց որ
 մարդոյ դան - փրկել ումէք բանա
 դաւ թիւքն մարրական -
 Ու երանգք որ խանդը զարհուր
 անան - պաղատանօք առ՝ ի բարնս
 փոփոխեցան -
 Տանիր և զայս ո՛վ խմանտուն և
 խոհական - զի այս արուեստ հու
 պէք խոտնն արբահամեան -
 Սայ և մովսէս և այլ ընտրեալք
 յայս վարեցան - զխորըս բննել ամ
 էն խմանտ արարչութե -
 Բայց ո՛չ մղար առասպելաւք խա
 բողական - այլ ճշմարնտ յստակ
 մտաւք և մարրական -
 Որպէս դրէ պողոս ի թու խմն հ

և ոմայական - Թէ զարարի չն ար
 արած ուր մարդիք ծանկան -
 և յլ հեթանոսք ի յայ միտքեցն -
 և յարարչէն զգործ ըս մերժեալ
 Ժպըրհեցան -

Ասան այսորի կըլուսոյ մտայ խա-
 արեցան - և յաղճատանն ըս սպառժ
 անց դուով անկան -

Թ ողից ասն շ ղ իմարս հոգով որբ
 խաբեցան - և զոր սկսայ դարձայց
 խնայ ըս դովասան -

✠

Ե ն և ակոնք յիս սպատուական -
 և բաղմաղան - ոմանք նորան զք և
 այք սրայժան բոցա նման -

Յ աչքս մարդկան են յոգնակի և
 անթոնական - բայց արարչէն ի
 Թիւ անկեալ անուանեցան -

Որք մարինանիք են արդարոց իյա
 բուժե- զի կէսք նուանդք այլք առ
 մեկք պայծառանան-

Կայ այլ խնամտ ծածկեալ սոր
 մէք խորըրդական-որ խնամանոցե
 շեղեաց հմտանական-

Չի թէ Լօթնոց Թիւ ատեղաց
 մողորական-է՛ մարինանի յայտաւաչ
 խարհի որանցական-

Եօթն անգամ շրջապատեալ այս
 հազար ամանիւ իդուքն ընկըզմե
 շով յետ կատարման-

Իսկ բազմութիւն անմողարիցն որ
 անշարժական - ուժերորդիւն ան
 Թիւ դարուն որյաւիտեան-

Որում ոչ ամբ և ոչ ամիսք են
 Թուական ոչ Ժամանանիք և ոչ մա

սուսք ժամանակեան -

Ո՛չ հաղարնոյ շրջասրտոտն-մըն բի
ւր անդամ - և ո՛չ բիւրոց բիւրասպ
ատնի բիւր հաղարեան -

Չի մի աւրն այն է՝ աներեկ և ան
վաղձան - հասնայտոյժ-մո և ան
ստուեր արփիտական -

Ո՛չ կարաւ տի աշխարհ առ տիւ
արեդական - և կամ լուսնիւր աստ
եղբ իւրոյս դիշերական -

Չի լուսնուրբ իւրեանց լոնսայն
խօ արտանան - յորժամ ծագէ լոյսն
անտատոյց ամուժէ -

Էս փոխտիսն այս աշխարհի կարգ
տեւնայն - իհնուժէ նորոգելով
որով գրեցան -

Էս գաղարիմ որպէս կանդանկ կատա

կայգրեան - կմ մագաղան յորժամ
 ի հրոյ հոտ մերձենան -

Չ ի վարագոյրն իմ ամբողջն ար
 քայական - քր քան ծած կեանի յաշ
 խարհէ այս նիւթական -

Էս մինչ կամի յայտնիլ ծած կեանի
 լոյսն էական - բառնան իբաց զիս
 սարսաւորք աննիւթական -

Գայ իջանէ մեծ Թաղանորն ահե
 ղական յայտնի անկղն էից հանոր
 րց որ էղական -

Յարուցանէ որք են մեռեալք իզե
 րեղման նստի ամբող ամային դա
 տողական -

Տալով բարեացն անճառ բարիսն
 արքայութե - չարեաց ջղ չմբհեւ
 դեհենին միշտյաւ իտեան -

Յայնժառ և զհնձոր նորոգէ զար
մանազան և զլուսնս իմ պան
ծալի յոյժ հրաշական -

Ո՛չ իսկնտոյս շրջագայնց որպէս
և այժմ - զի անդ մի տէր ոչ զոյ զեշ
էր հատողական -

Ն որոյ երկննց նորոյ երկրն որք
նորանան տարերց բառնց որք ընդ
նորանք պարսիակեցան -

Չ ի ան ունին որք ընդ զլսոյն
ծառայեցան - աղատանալ զլսոյն
ինքեանց աղատութե -

և զոր այս բանն սք սաղմոսանց եր
դոց դժբեան - զգործս արարչին
իմ իսկ սեցանց և սորան բան -

Երկնք պատմեն զգործս արար
չին յոյժ լուրեան և զարարանս -

հաստատու թէ՛ անձայնական -
 Ընդ որս և ևն ըստասան որս ևս
 բանական - որ իդ իմանց երկնից գր
 եցի՛ տակաւ զայս բան -
 Ն այլով յերկին և նկատեմ զայս
 առնայն և փառ ըս տան անեղ բն
 ու թեանն արարչական -

Ն այստ չափ տաղբ
 ի խնդրոյ անտ-ան
 ազիծտանց .

իշտ էիդ անեղ բնու
 թի՛ բնօ սրեցան - ան
 եղիդ անմահու թի՛ հետեւեցան
 խորին խորհորդ անձ ին անսն
 պարսիակեցան - և որդից ծ ընկչո
 թինն ո՛չ ճատեցան .

Ի հաւրէ բնտ մն հողոյդ ո՛չ բննե

ցան - և հոսման որդոյ առուին ո՛չ
պատմեցան -

Թե զի անդ-երբեակ և մի դոյ ծա
նուցան - բայց Թե զին չէ քո բնու
Թիդ ո՛չ յայանեցան -

Ը ը րարանք պատմեն ըզ դործս
որ էացան անմարմինք և մարմնա
կանք որ դոյացան -

Տ ոսկեց քառեց տարներք որ տար
րացան - սիրելիք և հակառակք որ
միացան -

Բ արձրագոյն հոլք անմահից որ
բոց հրացան - հրեշտակաց դասք
իննեբեանկ հոգիացան -

Դ ամլցմեր ունող ինքեանս լոյսք
այլ ցուցան - և մեծնակի մոլորա
կաց որ կարգեցան -

Հարունանիք անշարժ շարժունք
 շարադրեցան յոր մոլարք ո՛չ մոլո
 ղեալք մոլորեցան -

Կառուցեանք անշարժ բնութք
 բայց շարժեցան շարժելոց աղդեն
 շարժո՞մս որ փոխեցան -

Իսկ վերինքն որք անմոլմոր զարդ
 կառուցան հենդանիք երկոտաս
 անք անուանեցան -

Ընդ նոսին ստորակայքս հաստա
 տեցան սեռք և անդդ եռամորոհ
 իւք որոշեցան -

Սոյնք իյանդ սյանդ ապարիք որ
 պարեցան երկրանորք և ծովայ
 ինք բաժանեցան -

Կենդանիք ամենբեան որք սերե
 ցան բուսահեղ ըդ հրամանարդ

ներդործ և ցան -

Աղ-ամենն սեռք մարդկային որ
 ըստեղծ-ան - իսրատկեր աննամանո
 յդ-յաւ-րինեցան -

Լուսատիւ զարմանաղան նկարե
 ցան - Երկնօորն և Երկրային ըս զու
 դեցան -

Ի դրաստին անսահու թէ ըն տն
 կեցան : իսրտղոյն մահու կերան և
 մեքկացան -

Սորն ադ-ամ հնոյն ադ-ամայ որդ
 իացաւ - իկուսէն ամ և մարդ-նոր
 խառնեցաւ -

Երրակն անճառասպէս յոյժ մե
 ացաւ - և բնութիւն Երկաբան չի-ր
 ոչ շփոթեցաւ -

Տամեալքն իմն լրութի բնութե

✠

չբաժանեցաւ - և յերկրորդն միու-
թիւնն սչ բախանցաւ -

Սա ամսն սոյնն էր և մարդ որ մեզ ցու-
ցօ՝ էյերկրին խնջ մարդկան մարդ-
չըջեցաւ -

Էջ յաշխարհ և իհնարէն սչ մեկնե-
ցաւ - Եւ առհայր և յաշխարհն սչ
հեռացաւ -

Սա իսանչ վասն ադամայ բեւոռե-
ցաւ - ճաշակեաց ըզմա՛ն մարմնով
զոր ըզդեցաւ -

Էր ամսն սոյն էր և մարդ որ խաչե-
ցաւ - դստն իկեանս եդեալ իման
կամաւ տնւաւ -

Չ ի անմա՛ն բնութիւն իւրով սչ
մա՛նացաւ - այլ իմով մարմնով մեռ-
աւ մա՛նկանացն աւ -

Էջ խեղդ դժուրն դժոխոց խոր
տակեցօ յորժամ էջ ինոր տապ
ան և թաղեցան .

Յարուցեալ Երրորդ անուր ոսկ
դրեցան . մետասան առաքելոցն
երևեցան .

Սոյն յերկինս ոսկ և էջ նա վերա
ցան . ընդ աջակէ ծնանդին իւրոց
նա բաղմեցան .

Բայց դայցէ անձառ փառանք որ
պէս ցուցօ . ի յերկնցքն հրեշտա
կաց մինչ համբարձան .

Ազգէ փոզ մեղ յարու թէ զորխոս
տացօ . դատաստան յառ խառնից
որ ծանուցան . Նմա փառ բայժի
յառ խառնն որ ընթացան . և ան
կէա յառ խառնին որ կայացան .

Նախ քան ի վերջն ի վերջն ի վերջն
Ի վերջն ի վերջն ի վերջն

ԲԵ ԲԵ ԲԵ

Շարադրութի հոմերական վիպասանութե-
ւ տկա հայկազանցն սեռի . և արշակունեաց
ըն զարմի . ի սկզբանցն մինչև ի վաղջան .
առն ասացեալ ներսէսի եղբօր կաթողիկոսի
հայոց . մը գրիգորիսի . յիւրականսըն նախնիս .
ի համբակութե ելովտես .

ԱՐՏԱՊԱՆ

Էւ անդ
բազում
Բայց ո
այլ զան

Էւ այս է ըստ անբին
սոյն ասացեալ ստղծոն
Տնրնդ Էանան ըզդամ

էհօին որդի-հատու
ցնէլ զվարձ ծընողի
բադ անքձ փոխարինն
Երկանցըն պանշածի
Կայն ոչէ վնկալնաղի
ն-թ-բ Ե-ըստ կարգի

Ե-
Ե-
Ե-

վճիռ հատեալ թէ կոր ընչ ի-
 Խ սկ հնազանդեալ ըն զաւ-ակ ի-
 տահման եդիրնա ըզ բար ի-
 Ք ան զի երկրորդ յետ արարչ ի-
 ծնելոյ ծընաւ զ պատճառ աս ի-
 Ա ան այս որի կ'նչ յիշեց ի-
 զանկարու թի՛ս ամենայն ի-
 Ա ան անկատար ըս հասակ ի-
 Է վանն ու ամանն ան հըպել ի-
 Չ ի հրահանդից վար ժարան ի- Ժ
 չեմ տակաւ ին՛ն ներկուռ բան ի-
 Յ աթեմական ըն բաղաք ի-
 զանձս իմատութիւք յի կրթեց ի-
 Ուր շարանն պղատուն ի-
 Է չափ տութիւք հոմերովս ի-
 Է Շրտտորոգողն արխատու ի-
 տաս ըն բանիւ գըրողն է ի-

Ուր հոյք ամեն հուեաոր	Խ-
Ճողովարան ճարտասան	Խ-
Ներհամառութի բերական	Խ-
բայի բերթումն բերթող	Խ-
Չորքս գիտել նախ սրատշած	Խ-
ևսատ սպան ձեռն արկել	Խ-
էս զի յիննն այսէ հեռ	Խ-
տարաբերիմ յամենայն	Խ-
էս Թէ զնորդ սկսանից	Խ-
ևկամ որպէս վճարեսց	Խ-
Սակայն եղևիլ եմ իմքտ	Խ-
դառատածիրըն սք հոգ	Խ-
Ըղտուան զըն սրարդ և	Խ-
և ըղ փըջեանըն յիտուս	Խ-
Չի տայէ արմատ բան	Խ-
իննն յսկսեմ անարթան	Խ-
Սկսանելով ի յայս տառ	Խ-

Ի

Ի նախա հարմն իմ ըստ ազգ Ե-
 Ե Թե ոչքե ինձ աստ Ե-
 և կամ որոմ ժամանակ Ե-
 Էս մակագրել ի քարտիզ Ե-
 դառ ինոցայն գործեալ իր Ե-
 Չ ոմանց պատմել յոյժ գովելի Ե-
 զարիու Թ ի ս ը ն պանծալ Ե-
 Չ ոմանց ճառել ըզ գործ բանի Ե-
 և զվատ անձնս ի յաշխարհ Ե-
 Չ ի որք բարոյն էր ըզձալ Ե-
 առ ի բարեաց նախանձ շարժ Ե-
 Էս որ չարին խ ը նամ տան Ե-
 յառ ըննակաց աստ կշտամբ Ե-
 Չ որ կարճառ մե տ և ըստ կարդի Ե-
 շարադրեցնց ի յայս տառ Ե-
 Ը զ վեր ծանաւ զըդ մաղԹել Ե-
 դեր քան ըզ կար ըն չ ի նդրել Ե-

Ա խորամանակ թի՛ն Կախալի՛ - ըստ
 համերի՛ սկսեալ՝ իղերու-ստ .

ստանա՛ւ ր սկզբնօ՛ որեալ
 բանիս ըղ բանն
 սկիզբն եղեալ .

Է յնոր ընդ հա՛րսնէ՛ կայ եալ
 անկղապէ՛ս գողով ծըն եալ .

Ո՛չ ժամանակ անդր մըս եալ
 ո՛չ իմ-ոցնն իւր բաժան եալ .

Ո՛չ նախնական գոյի- ստեղծեալ
 ո՛չ սրատուակցօ՛ք գերազանց եալ .

Է յ՛ միաժ-ին որդի ծըն եալ
 լոյս իլուսոյ հա՛րսնէ՛ ծագ եալ .

Յ որմէ՛ կեկեանքն սղբերացեալ
 ինոյն հա՛րսնէ՛ հողի բղխ եալ .

Ե րրորդ-ու թէ՛ անձնաւոր եալ .

յամուծի մի հաւարք եալ-
 Ըստ երեսնայ տար որոշ եալ-
 բնութք անբանի յոյժ միաց եալ-
 Ոչ արարամ գոյ անդ Թնե եալ-
 և ոչ հրակն որ ծառայ եալ-
 Ոչ բարձրութք որ մեծաց եալ-
 ոչ էլ և է զսաստիճան եալ-
 Ոչ յերկրաց որ արար եալ-
 ոչ ի տրոհեաց յառաջաց եալ-
 Ոչ ի մի մեանց անսրկատ եալ-
 այլ հաւատար հաստմն եղևալ-
 Ան ի յորդոհի հայր ծանուցեալ-
 զորդի միայն հայր դիտաց եալ-
 Եւ ի հոգւոյ նորին բնս եալ-
 և նոյնք ըղնա հետազաւտ եալ-
 Բայ արարքնոցս ամպով ծածկել-
 և դիտու Թե դրրու նք միակ եալ-

Դ

Ի սրով բէնց չէ՛ նմաց եալ-
 Ի բրով բէնց անհուն էղ եալ-
 Ի հրեշտակաց անհրմտաց եալ-
 Ի ստորնայնոց անհաս էղ եալ-
 Էջ Ծ ախաւսըն վկայ եալ-
 որ ի վերոստ որոտաց եալ-
 Թէ զամ չիք որնայեց եալ-
 Է ըստ բնութե՛ւ ընստ տես եալ-
 Բայց միածինըն մեղսբատմեալ
 այն որ ի՞ծոց հաւր բնակ եալ-
 Որով երկնքըն գոյաց եալ-
 Է աշխարհի՛ սիւն հաստատ եալ-
 Յորմէ երկրորդ լոյս արար եալ-
 Ի յառջնոցն աղբերաց եալ-
 Որք են հողի՛ք հարկաւոր եալ-
 Է ի սպասո՞ւ միշտ առաք եալ-
 Որով երրորդ լոյսն ըստեղծ եալ-

բառից տարևրբ ըն բաղկաց եալ-
Չոր խորհրդեամբ ըն պատկերել
 ելիւք ինքեան կերպարան եալ-
Ամսահանսն դրախտին եղեալ-
 եյադենի զորէր անկ եալ-
Իշխանական կամաւք պատճառել-
 եպատուիրան զտուճկն տոճեալ-
Իսկարուսեանն առաւօտ եալ-
 որ յամբառնալ ըն խաւար եալ-
Ընդ պարզեին մեր մատացեալ-
 զոր յարարչէն էր ընկալ եալ-
Հաւանական բան ընծայ եալ-
 իձեռն աւճին զկինն խաբ եալ-
 ւՂԾ ահանս փառաւք պատրեալ-
 զբանալ աչնցն խոստաց եալ-
Չոր դառնութենն ճաշակեալ-
 յանմահական կենացն անկ եալ-

†

Կ

Նախ Թղենեանն այնու արած օ -
 ապա զմաշկեանն եղեն զպեցեալ
 Յարիիապիանկ վայրէն ել եալ -
 եւ իյերիկնր մահու ւծ եալ -
 Յոր աճեցեալ եւ ուռճաց եալ -
 որդեւ զհայր փոխանորդ եալ -
 Երկիր ծննդեանք մորդկանցել
 եւ յընթանուր ծնուալ եալ -
 Որոց իդէպէր զղջան ալ -
 զանցանքս հօրն ապաշխար եալ -
 Էւ Թողու Թէ մեղաց հաս եալ -
 եւ իյարին դառնալ դարձ եալ -
 Բայց ցանկականն ախտիս զէխել
 եւ ի մարմինն զյորիս փոխ եալ -
 Մինչեւ եղեն ջորբք հեղեղեալ -
 եւ սահանաց երկնից բան ալ -
 Չաշխարհ ամէն խորասուղել

և զամբարն շտրս սատակ ևալ
 և զ սապանին ամպրեցուց ևալ
 զորս ի յինքեան էր անստի ևալ
 Ը զսոյ որդիս և րովքիս ևալ
 որք ոչ զողխսն մեռուց ևալ
 Որոց և լեակ և տարած ևալ
 և վերջստին աշխարհ շին ևալ
 Ազգ ըստ ազգն գոլ բաժանևալ
 յորդոցն և րոց որէր ծըն ևալ
 Ի սեմայ և բեր սերե ալ
 Եբբայեցիք են անուան ևալ
 Ուստի վրկիցն մեր ծըն ևալ
 յաբբա՛համեան տո՛հմէն յայտն էլ
 Էս իբրանց բանան ևլ ևալ
 և զանիծնց մանն ընկալ ևալ
 Յորմէ ծընուդ ըբ ինաւար ևալ
 առ ի զուսոյն և րկիսից ծայ ևալ

†

Ճ

Ի սկ

Ի սկ աբեթի զմեզ վիճակ եալ
 նախ ըզ գումեր եղև ծ ըն եալ
 Էս իամանէ գողով յայտն եալ
 այնոր Թերանկ ըն կոչեց եալ
 Տնընդ ետիք անդ լատ իսկ յն ջեղ
 և Թորգոմնայ սա հայր եզ եալ
 Յ որում մովսէս ազգաբանեալ
 և աստանաւ ր զմերս ըն Թողեալ
 և յ Թորգոմնայ ըզ հայկ ծ ընեղ
 յորմէ և հայկ մեք անուան եալ
 Յ աշտարակին մին սա եզ եալ
 յեւթանասնեկն որ զնա շինեալ
 Ի արոհական շեղորակ ըն շ եալ
 հայք իսորայ մասին հաս եալ
 Ո թոյ յաշխարհ ըս մերեկ եալ
 և ծ ըն ընդ տ ք ըզ սա լայ եալ
 և շ րամանեակ անդ րանկացեալ

որով արմէ՛նք մեք կոչեց եալ-
 Քանզի յաղծօղ ազգաց Եղեալ-
 և բազում թե՛ անուռն առ եալ-
 Եւ իսմանէ՛ կադմոս ծըն եալ-
 այն որ զբելայն գալ զեկոտցեալ-
 Չոր և հայկին՛նն ծանուց եալ-
 արեաբար զդիմի հար եալ-
 Ըղլայնայնի՛ծըն լի բարչ եալ-
 և շէշտ կրծիցն ըղ Թափանցեալ-
 ւ յս գովեստի՛ն արժանաց եալ-
 նահապեալի՛ն նախնի գործ եալ-
 ւ ըսմանակայ՛ն որդի եղ եալ-
 որ արմայնս էր անուռն եալ-
 Տարմայնի՛ռայ գողով յայտն եալ-
 այնոր գեղամըն կոչեց եալ-
 Ի գեղամայ՛ն հարմա ել եալ-
 և ի հարմայ՛ն արամ ծըն եալ-

7
 7

Եւ այլ բազմեմ գոն համարեալ
 որ խոտանեն յարմար Եւ
 Չ որ անելորդ Թուի վարկեալ
 Ժուլագունից շուր Ժանրայեալ
 Բայց այս նոցա անգետ չեղեալ
 որ զքերթողին տառ վեր Ժանեալ
 Քան զի սրատակ Թագան որեալ
 զանուն սրարոյր նախա դասեալ
 Եւ ըզ տիգրան ի վերջ յանգեալ
 զորունս իսկ Չ սոցա կարդ Եւ
 Չ արայն բնու Թէ գեղեցկացել
 Եւ ըզ հրաչայն դիմանք վառեալ
 Եւ զայլ բազմեմ շարագրեալ
 յարչակտանիսն հասուց Եւ
 Յարբահամէ աղղարան Եւ
 յսրակ քեառորն Եղև Ժ ըն Եւ
 Որ զանեալսն հաստատ Եւ

ճ

յարմէ ազգաց Թագաւոր Եալ-
 շը որ ի սորինն զարմէ սկս Եալ-
 սարթ և ակամն տոհմ անուանել-
 Ուստի արշակ Թագաւոր Եալ-
 արշակունն ազգն ցեղ Եալ-
 Եւ ըզբաղարն սրահ շառ Եալ-
 սրահաւ ունիք անդ կոչեց Եալ-
 Մ ի ազգ մի նապետ Եալ-
 ար և Ելեանց կողմանց տիր Եալ-
 Չ աղեկանդ րեանսն փախուցել-
 իդարեհին դահու նստ Եալ-
 Էւ սորա նյս սկս բաժաց Եալ-
 և գերադոյն յողունց Եղ Եալ-
 Չ արբուսակամն Թագն շառացել-
 արտաշինն որդոյ Թող Եալ-
 Որոյ փոխան գողով նստ Եալ-
 այնոր արշակ մեծ անուան Եալ-

ՃԺ

Ըղպատերնդմ աղանց վանեալ
 զԸնդդիմամբրտա յաղթա՛որել
 Մա եւեղբնւր ձիր պարգև եալ
 որ վաղարշնին էր յնուան եալ
 Չհայաստանեաց աշխրհ տուել
 և աստանուր Թագաւոր եալ
 Որոց զաւրաւ ք բաղմաւ ք եկեալ
 մակեդոն էմնց յաղթող դտեալ
 Չարքայակնն դա՛յ յօրին եալ
 և նախարարս հաստատ եալ
 Զ աղաբակնն աւրէսս եղ եալ
 ն բարիճք կարգաւոր եալ
 Էս յետ ամաց ինչ վաղճան եալ
 մեր արշակնց Թագաւոր եալ
 ւ յնոր զսոնտոն դողով գերեալ
 և յաղթու թէ՛ նշան Թող եալ
 Չ ի ննարի՛ արձան առ եալ

ՃԻ

յեղր ծովուն մեծ ի կանոն Եալ-
 իւ զեռնական արեամբ մի Եալ-
 տիգան ըզ Թամի իմն անցուցեալ
 Չոր Եյունաց ըն զայն տեսեալ-
 իբր այ՛ երկր սագ Եալ-

Որք այժմ ըզ մեզ գոն աղարտեալ-
 զան Թագան որք ըս պարսան Եալ-
 Բայց մեր ի յայս ոչ պանծացեալ-
 զն ըստ մարմնոյ գոն երգործեալ-
 Է յ՛ այս քաջն վաղճան հասեալ
 արտաշեսն մերոյ նստ Եալ-

Եւ յերկրորդին գահ չհանանեալ
 ըզ նախնականն յափը շտակեալ-

ՃԼ Սա դան ըս ան Թմր ըս ժողով եալ-
 ըստ քարադէզ ըն կարկառ Եալ-
 Եւ յար Եմուտ ըս խաղաց Եալ-
 Է զիւ գացնց արքայն կալ Եալ-

Չ ընթանո՞ր ծով հն աղանդ էլ
 և ըզցամա՞ր ըս նու ած էալ
 Ք ան զաղեկամա՞ր վեհ եղ էալ
 ալմա ըկրատեա՞յ դովարան էալ
 Որ նե տա՞նք դա՞ւրացն եղ էալ
 և զմիջա՞ր ին՞ մը թացուց էալ
 Էս ալ յոքո՞ւնս արիաց էալ
 և զկրե սո՞ւ ըն տապալ էալ
 Յ և բոց զա՞ւրնայ գողով խոց էալ
 յորմէ վաղճա՞ն մահու առ էալ
 † Ասաց տիգրան թագա՞ւ որ էալ
 այն որ միջին ըն կոչեց էալ
 Ը զյուճակա՞ն զա՞ւրս ըն հարեալ
 Ի պաղեստինա՞ արշա՞ էալ
 Ը զգարեա՞ն ըն փախուց էալ
 և զմի՛հրդա՞ն յինք ըն կալ էալ
 † Տ ումայեցո՞ց զա՞ւրացն յաղթ էլ

ՏԻ

և ըզ կրաստնս մահացու Եւզ-
 Ի սրաղէստինն զաւր առաք Եւզ-
 և զհիւրկաննս զերիւած Եւզ-
 Չ հռոմայեցինս պարտէ դարձել-
 և իւրովն նա վաղճան Եւզ-
 Յ որմի որդին ըզ Թագն առեալ-
 որ արտաւան զդէր անուան Եւզ-
 Որ բազու թե՛ անուէն չառ Եւզ-
 այլ զյորովնցն ըն մեծար Եւզ-
 Մինչ ի վաղճան խենկեաց Եւզ-
 և նախաատինք նախնեացն Եղեալ-
 Ըզ սա արջամ փոխանակ Եւզ-
 որ և արչամ ըն կոչ եց Եւզ-
 և ըրտաշխսն որդի եղ Եւզ-
 և արգարիւ հայր անուան Եւզ-
 Որոյ ամայ բանեաց կայ Եւզ-
 խաղաղակնն կեանս ըստացեալ-

✠

Եւ բարեհոգ վաղճան առ Եալ-
 ըղ կնի արդար Թաղաւոր Եալ-
 Յայտ վայրն իմ նորոգ Եալ- 88
 և փրկութիւն ինձ Երև Եալ-
 Չ ի մյ որդին ճ ըն Եալ-
 և յանիծ ից ըն զիս զըն Եալ-
 Ասան իմ ամ ըն մարդ Եղ Եալ-
 զի զմեղ յերկրէ յերկինս հանեալ-
 Բայց արդարու զեդ Ես շին Եալ-
 և անդ զաթոռ իւր հաստատել-
 Ընդ հերովդէս խաղմ արարել-
 զնորքաւ ք որդին իւր տատակեալ-
 Եւ զփրկչական լուր ըն լու Եալ-
 և ըղճական նամակ գ ըր Եալ-
 Ի փոքրագոյն բաղաբ իւր գ ալ-
 և բժ ը շկել զինքն ախտաց Եալ-
 ւ շ լ և ամ խոտովան Եալ-

Եւանդրանիկ հաւր դաւանեալ

Որում շերթան ոչ յանձն առել

Բայց անդրադարձ թափն յղել

Երանի այն միկ ասց եալ

որ հաւատան յիս ոչ տես եալ

Քանզի զյինէն գող ասաց եալ

մարդարե ից ըն վիայ եալ

Ի տեսողաց զիս անարգ եալ

Ե յանտեսից երկրպագ եալ

Աստ հրձուիմ ես ցնծաց եալ

Թողաւ որաւս իմ պանծաց եալ

Չի բան զթովման յառաջացեալ

շերանութի մարդկան բեր եալ

Բայց նախ ընդին անդրէն դրձել

Եւ ըզնամանին առ նա տար եալ

Առ հաւատ չեմ յոյս խոստացել

զտալի երտին գալն ասաց եալ

Ճ Կ

Ի ս է

Ի սկ անուն մեր զհւրուն լըցեալ-

և զհայրանիսն կամս արար եալ-

Ե բրայեցոցն չարչար եալ-

և ի խաչին զամս իմ մեռ. եալ-

Ի գերեզման մահու իջ եալ-

և ըզ դժոխս մեար առ եալ-

Ճ Ե բերք օրեանս այ յարուց եալ-

և ուտի է՞ջ անդրէն ել եալ-

Եւ զմեկտին հմարն առաքեալ-

առաքելոցն հոգիաց եալ-

Որք ըզ Թագէ՞ առնա յղ եալ-

ըստ որոմ ինքն էր խոստացեալ-

Որոյ յուռ հմց բաղաբն եկ եալ-

զարգար յախտնց ցմտոց բուժել-

Եւ իհմն մարն հաստատ եալ-

յառաջագոցն ընդ մեան եալ-

Ըզ Թագմաւորն մկըրտ եալ-

զամենեւին լուսնւոր էալ
 Յարեւելեան անդուատ ել էալ
 եւանդանաւքդոյ կատար էալ
 ւ՛յ յարգարհու նամակ գըրեալ
 եւառ՝ տիրէր կայսր առաջ էալ
 Չխաչահանուանցն ամբաստն էլ
 եւ զհաւատանն իւր ծանուցեալ
 Արեւընն իսկ հրան իր էալ
 խաչնցելոյն հաւատաց էալ
 Ի բարեղոն Թն խԹ առաջ էալ
 եւառ՝ ներսէն զընոյն գըր էալ
 Իյարտաչէս ընոյն յղ էալ
 որեր պարսից Թագանոր էալ
 Պատասխանի ո՛չ ընկալ էալ
 աւր հասականնն փութաց էալ
 Չոր աշխարհն ո՛չ երկար էալ
 զի կանխագոյն էաք դարձ էալ

Ճ

և շ լ իյաթոն նորին նատ եալ
 իւր անանոն որդին եղ եալ
 Որ բարի հաւրն ոչ հետեւ եալ
 և բարի որ ծառանդ չեղ եալ
 և շ լ ըզտաճար դիցըն բացեալ
 զհաւատացեալսըն չարչար եալ
 Ուսբարկուծի մն հաս եալ
 և չարաչար զնա սատակ եալ
 Եւ սանատրուկ թագաւոր եալ
 բեռ արդարու որդի ծըն եալ
 Որ զառաքեալսըն խողխողեալ
 և զաւր իորդն զիւր սպան եալ
 Ըստ արժանի նա զաղճան եալ
 շինի երուանդ արբայ նատ եալ
 Որ իկնոջ հերատուս եալ
 յար շակունց զարմէ սեր եալ
 Սակայն չարի ունակաց եալ

ճՂ

որ և զարձանս ըն սլատառ Եալ-
 Ք որ ծ ըս յորձն ըս կատարեալ-
 և ձեռ աղէրս ըս յաւրին Եալ-
 Չ արտաշիսէ գոլով սարանեալ-
 ուստի նորայ Թագաւոր Եալ-
 Ս ա նախնակաւն երջաւրին Եալ-
 զարտաշատին շէն հաստատեալ-
 Եւ զալանաց ըն զաւր հար Եալ-
 զարբա որդին ձեր բակալ Եալ-
 Չ ջնաղագէղ ըն կոյս առ Եալ-
 ը զ սաթենի ըն դիւցազն Եալ-
 Ը զ հարազատն իւր արձակեալ-
 և անկարգուտ ուխտ հաստատել-
 Եւ այլ բաղու մ ճակատ մղեալ-
 և արհեստից գիտի հաս Եալ-
 Եւ ըստ բխտին վաղձան առեալ
 արտաւազդայ փոխանակ Եալ-

մ

Ը ստորու-մ եւնմ սակաւ կեցեալ
 ինտրափնտ ինչ անդ-վղ եալ-
 Չ որ յառասպել ռմանց առեալ-
 եայլանդ-մկըս բարբառ եալ-
 Ք աջաց ասեն՝ ըզնա կալ եալ-
 յազատ մասանց լերին տար եալ-
 Էս շխթայնք պարմանդ եալ-
 միշտ հանապաղ գողով կրծ եալ-
 Չ որ դարբնաց մւանդ առեալ-
 նմա սարդ-նջ ըզսալհար եալ-
 Չ ի մի՛ զկապանս ասէ խըղեալ-
 եաշխարհն վաղճան ամ եալ-
 Ը դ սա տիրան մոխանորդ եալ-
 որ ի-ր եղբայր հարազատ եալ-
 Էս յաղթական դործ կատարել-
 հանդարտութե Թբ Թադմ որեալ-
 Չ կենցաղիան կեանսընհատել-

Իձեան հիւսոյ վաղճան առ Եալ-
 Յ որոյ Եղբայրն ըղ Թաղն առ Ել-
 այնոր տեղրան ըղ վերջն առ Եալ-
 շ Բիտ-Թեց ոչ հետև Եալ-
 յիշատակն չարժանաց Եալ-
 Սակայն ամանց յորունց կացեալ-
 խաղաղակնն մահ ընկալ Եալ-
 Էս ընդ սորն վաղարչստ Եալ-
 որէր որդն Խ Բ սիրեց Եալ-
 Ը զբաւալայնն ըն զմար հար Եալ-
 Եբաջապէս անդ վաղճան Եալ-
 Ուստի խոսրնվ Թաղանոր Եալ-
 Ե ըղ վերէն ժ հմարն պահանջեալ-
 Չ որըս բաղն մըս գու մար Եալ-
 զհիւ սիրակննս ըն նուած Եալ-
 Ս ու Ե պարսկց յաղթող գտեալ-
 յամըստանէ ատպատակ Եալ-

Եւ զարտաշինին անձկացոցեալ
 մինչ իհընդինկըս փախուց եալ
 Չարտեանայ արիւն խնդրել
 զոր սասանեանն էր ըսպան եալ
 Բորյ տոկալ սչկարաց եալ
 Լենեղութեցըն չհանդուրժեալ
 Ըղնախարարսն իւր ժողով եալ
 զպարթե ազոնսըն հաւարեալ
 Յողովակն ձիր խոստաց եալ
 Լվեհադոյն դահասաց եալ
 Չերկրորդականնն բարձ տուել
 նայն լոկ անուամբ արբայացեալ
 Եթէ դաւելոք մարթաց եալ
 Լեկս իրաց այնմ արար եալ
 Իսկ անտանաւ յառաջկացեալ
 պարթե ազինն անակ կոչ եալ
 Ըղնենդական դաւն ընկալեալ

և ըզ հրամանն ըն յանձն առ Եալ
 Ի հատուած ի պատճառս Ել Ել
 և առ խոսքով արբայ ևկ Եալ
 Որ ընդ յառանջ սիրով Ել Եալ
 և բր ազգային ողջագուր Եալ
 Փ առանք մեծան պատուասիրել
 յերկրորդակնն դահ նստուց Ել
 Բ այց սխրալի իմսեր գործ Եալ
 ի ձանապարհն ասի դիպ Եալ
 Տ առաք Ել յն շիրխո հաս Եալ
 հուպառ հանդիստ սրբոյն յօԹ Ել
 Ուստի գրեգորն անդ ընձաեալ
 լուսնու որեջ հայոց փայլ Եալ
 Որ և շնորհանք նորին լըց Եալ
 որպէս անդ իւստ գողով ծընեալ
 Զ ի զհակառակս ըն ներ գործել
 Ի յազգ մանկ չարին ևզ Եալ

մ Լ

Որ ի բարևն զայն փոխարկեալ
 և խնդարե՛ մեզ լնյս ծաղ. Եալ
 Չորնասխ ապեւնլն հասարեալ
 շուն ի շէղջն դառնն ծնն Եալ
 Արդ մինչ արքանն զուարճացել
 ընդ անակնայ խորհուրդ առ Եալ
 Եւ զմարս անձիւն զուսարեալ
 ըզվրէ՛ծ արեւանն պահանջեալ
 Չպայմանն դող առ խտին յնշել
 և զԹագաւնորն խողխող Եալ
 Եւ ինքն և իւրքն ամեն մեռեալ
 պատանեկաց Երկուց զերծեալ
 Գրիգորիոն միտմնն լ Եալ
 որ իմեւանն և զեւասար Եալ
 Աճ ապանշտ առնն դեալ Եալ
 զորքքիտտոնն նայ կրօնիւք վարժել
 Արայ ամայ ինչ անդ կայ Եալ

ըստ աշխարհի անուանաց եալ-
 ևս յետ յերկնոց որդոց ծընեալ-
 և յերկոցնոց կամաւ մեկն եալ-
 Մարիամու զկրտսերն առ եալ-
 և յանապատ ըս հետե եալ-
 Իսկ անդրանկանն անդէն Տաղէլ
 կենցաղական վարս ըստաց եալ-
 Բայց գրեցորն յուղղի անկեալ-
 և առ տրդմա ըն հետե եալ-
 Չոր արտաւանդդ ոմնէր առեալ-
 և իկայսէր դուռն հաս եալ-
 Սախտսրովն որդի եղ եալ-
 առ իբաջանց բաջ երե եալ-
 Ես յաղթանդամ հակայաց եալ-

ի Ծ

Ի մի ասին սրանաբխտաց եալ-
 յսա. սարու ԹԷ նշդ-է հաց եալ-
 Մինչդ-եռ. արդ-անքն զօրացէլ-
 և նոր երանիլ անդ-անու. ան եալ-
 Քան զի զցլու-ց երկու-ց կալեալ-
 միով ձեռնին զեղջիւ-րս Թափեալ-
 Քան զհո. սլիգ-ացին մեծ էրե-էլ-
 որ ըզ վղէ և եթ կալ եալ-
 Էս բան զկրատն սն արեաց եալ-
 որ ըզ կճղանկ եղին կորզ եալ-
 Ըզ կրկնան մեծ ի դ-արձ եալ-
 ձեքն Թացին կառնո վար եալ-
 Իսկ ներ հակին անդ- հմտացեալ-
 և արդ-ատայ յերկիր անկ եալ-
 շ ըրիարար անդ-ու. ստ վաղ եալ-
 ըզ բաջըն Թայ կառ-բն կալեալ-
 Էս. ըզ բառ. նցն երկովար աց-

մկ

զընթացս արդևն յետ նահանջել
 և յն ի սուրբապետն սատերազմեալ
 որ յիւրական զամբաց մեռ ևալ
 Ասդ իմեծն մարտին դարձեալ
 որ Եփրատայ յայն կոյս եղ ևալ
 Ըսդ միախըտունայս չաճապարել
 Երե վարին վիրանոր ևալ
 և յն զսուրականն զէն առևալ
 և ըզ ձիւնն կաղնած ստանձ ևալ
 Եւ զանարին զայն դետ հատեալ
 և ողջանդ ամ յայն կոյս անցեալ
 Մինչ բարբարոս խուժանն եկել
 յաշխարհ յորն անցըն բնակ ևալ
 Չ Երկիրն ամեն ըզբռտեբ ամել
 և ըզ բնակին չօրն սոււաճ ևալ
 Ի իտիղստեայ հրաման տուեալ
 հռոմայեցւոց զամբացն հատեալ

Ընդ յորձաւիւն խմբեց դասու դ-
 առ որ արդ-ման եղև եկ եալ-
 Ի՛ Բացեալ դրանն ոչ ծամանեալ-
 առ պարսո պաւ-քն աւ Թագայե՛լ-
 Էս ղի չգ՛ցր դարման դա եալ-
 Երև վարանցն որ կերակր եալ-
 Դեա ակն իմէր նոցնն կալ եալ-
 տեսին անդ խոտ յարաբարդ-եալ-
 Յ որու մ արդ-մաւն յեռացեալ-
 նբարձրաբէրձն բարձրաց եալ-
 Էս դ խաղ-էղ ըզ խոտն հոս եալ-
 ղի շեանն ըզկնն ի ղօրն արկեալ-
 Ի սկ բարբարոսն պանծ-ացեալ-
 մենամարտն յարբայն յղ եալ-
 Զ որ նայ յուեան և զարհուրեալ-
 բու աբատմկ արբայն բնկ եալ-
 Էս ղայս նր հըրատարակ եալ-

†

յամենեցն յուսկըն հընչ եալ
 Կայսերակերպ առե պճս եալ
 որնեքհակին գեմ մարտուցեալ
 Լիկիանէնն այն մատուց եալ
 առ որ տրդմտ սրանա ընտացել
 Մահոգանալ արքային Լ եալ
 ի յայնմ իրէ նմա ասաց եալ
 Ի իւրազնակնն մանկան գիպել
 յարչակունց զարմէ սեր եալ
 Չգործ գայդ գիւրեմաւնով ճրել
 որպէս հողմնց զխալս հոս եալ
 Չերեկոյեանըն գործ պատմեալ
 զորառ նոսին հրաշագործ եալ
 Էն ըզնախակինն արկաց եալ
 զոր իւր յինքեան յատուկ տեսել
 Սպան հրամանսնին հաս եալ
 յարքայակնն զարդ պաճու ճեալ

ՃՃ

Ըսպատղինու զինն արի եալ
 յարքունական ձիով հեծ եալ
 Հանդէպ միմեանց առ ճակատել
 մտրակ ինիւ շտ աշտանակ եալ
 Կայսերակերպ զմարաց եալ
 բարբարոսաց պետին յաղծեալ
 Չոր բազմակէս ձերբակալեալ
 և վերաբարձ ըզնա առ եալ
 Եւ առաջի կայսերն ած եալ
 խոստացելն մըն թաման եալ
 Էլ ըբայական Թաղիւ պճնեալ
 հռոմայեցոց զմարս առ եալ
 Նորմաբ իմեծ ըն հայբել եալ
 Է ըզ պարս ինիւ ըն հալած եալ
 Էլ յն ինչն որն ահա եկ եալ
 ընձայարկի բազմեացն եղ եալ
 Անահատական դից մատուցեալ

մի զ

ըզդ արքնայինն ըն սաղարթ Եալ
 Յայսմ վայրն սկզբնաւոր Եալ
 որ փրկութեմ մեղառիթ Լ Եալ
 Քան զի զգրեցոր յայս ստեպեալ
 դից ոսկե մաւրն ոստ նուիր Եալ
 Չոր Եյանձին զայս ոչ առ Եալ
 Եւհրատանանց ոչ հնազանդ Եալ
 Ռւսաի Իհարց փորձ մատուցեալ
 Ետանջանանց սկիզբն արարեալ
 Գայլ Իբերանն յայն եդ Եալ
 որով յն խոստովան Եալ
 Աղեայ արձան յողըն բարձ Եալ
 այսու հանդերձ վերամբարձ Եալ
 Մախատանանց ջրով տանջեալ
 ընդ վայր արկուն փողով հոսեալ
 Ընդ գարշապարսն հեղուսեալ
 Եւ ընդ Երկիր ածեցուց Եալ

ւ
 ւ
 ւ
 ւ
 ւ
 ւ

- Է Նորի՞ն հարձակոյնս գեղ արկեալ-
նայ և ըղ ծնունդսն յաշտեալ-
 ի Եւ եղեգանք զկողբն բեր Եալ-
 Է և արտասուանն անան թ բախել-
 Ը Ընդ բաղար օդն ածիւն ծծ Եալ-
 Թ փոխան ջըրն քաղախ արբ Եալ-
 Ժ Ի տատասկանց վերայդարդ Եալ-
 որակու թ բ արեան ներկ Եալ-
 Ժա Ի արձեան զկատար և ապուցել-
 և ընդ հագանս ստոր արկ Եալ-
 Ժբ Եւ այսոք ի բն շատայ Եալ-
 այլ և զտանս միայ կախ Եալ-
 Ե Երկտասան կրիւ բտանջ Եալ-
 ապա ի խոր լիւրան արկ Եալ-
 ԵԺ Զ ի չե ասեն պարտ դմակ Եալ-
 մահապարան որդի եղ Եալ-
 Ս աղմուխն Երդ աստկատարեալ-

որ վանքն անէր ասաց եալ
 Ի դուբ մահու զիս իջուց եալ
 Իխանարն նսնաց եալ
 Էրդայնպիսն տեղ նստե եալ
 Կընդէ տասննամ համբեր եալ
 Յամակնն խնամոց պահ եալ
 զիժից բարբճց գըլուխ կոխեալ
 Ի հրեշտակացէ պատուիր եալ
 բառնալ ձեռամբ վերամբար ձել
 Մինչևեղև լըրու մն եկ եալ
 Խանար մեղացն փարատ եալ
 Յարեմտից լոյսըն ծագ եալ
 և զարեւ լս լուսանոր եալ
 Էրբորդացն հետև եալ
 փեմուէրին Թիկուհս հաս եալ
 Չհախիսխեւ գեղեցկաց եալ
 որ քն էր հարսնաց եալ

†

յ Բ

Չայն առ արկեանն իդէքնարկել
 սիրոյ տարօխմանէ զայս ասացեալ
 Ը զ սրտերանդմս ասէ վան Եալ
 զի շխանն առ ի Թ մահու ընկձեալ
 Չ Երկիր ըր ըն խոսպանաց Եալ
 իմ կուտական ճգամէ հերկ Եալ
 Ի սկտրոսեանց եւս առաք Եալ
 Ը արողակցնդ իրկանք Եղ Եալ
 Ը րդան ճաճանչ վայրէդ Ելեալ
 զբանն լուսոյ ընդ բեղ առ Եալ
 Ի յանդատանն քո սերման Եալ
 որ անապանտէր ծարան Եալ
 Չ որ շուշանաց վարդից բուսել
 ցաւ զով արեանէ մեր ուռոգ Եալ
 Յ որուս բղ հատա քո արած Եալ
 անուշահոտ ծաղկաւք բուսեալ
 Ի դալարն զ վայրի բնակ Եալ

և առ կենաց ջուրս ըն և ալ-
 շարդ մինչ նոցա վաղճան առևալ
 յետ յաղթութեան մարտին եղևալ-
 ի բարկութեան հար և ալ-
 արդատ ինճոյեղա փոխ և ալ-
 Ը առ բաբելայն արբայի և և ալ-
 անասն աբար խայտառակ և ալ-
 Յ եղէ դնաչանք վայրին երթևալ-
 ընդ համաղէզսն օթագայ և ալ-
 Ն ա և յորհնոց դիւաբախ և ալ-
 նախարարաց յիմար և ալ-
 Բ արամբ զանձին ըս կոչկոճեալ-
 և առտամբ ըբ պատառ և ալ-
 Ուստի գթած հայրն ոչտ և և ալ-
 միշտ բարկութեան ըզ մեղ խրատել
 Ո՛չ յաւիտեան ոխ ըս պահ և ալ-
 և ոչ ի սպաննա բարկաց և ալ-

ՅԼ

✠

և զ յ արբային շեռ երևեալ
 խոսարովի դճե խտ կոյս անճեանճը
 Ե շքաղէտից այնմ ասաց եալ
 զայն որ ինճոր վիրապն արկ եալ
 Որոց տեսլեամբ շն զարհուրեւ
 և զնախարարն մե տա յղ եալ
 Եւ ինդ իր սրբոյն աճապար եալ
 ի յաւ դնու թի նոցա հաս եալ
 Էս մինչ զալ ճուտ սրբոյն եղեալ
 դան ընդ առ մը դիւ աբախ եալ
 Թա ագամ ճորն խոզաց եալ
 և նախարարն անդաց եալ
 Սրբոյն զաղէտ շն զայն տեսեալ
 և արտասոճեաց վըտակ հոս եալ
 Էս ի յերկին շն նայեց եալ
 գալ ի յիմանտ նոցին ինդ ը եալ
 Էս ի հընճ մնս մա թադաց եալ

զմարմին սրբոցն անդ անփոփեւ
 Չ բաննն կենաց զարդապետել
 զկամքն տղայոցն որւով Չամբել
 Անդ և տեսնել ամար ևալ
 և տես յերկնաց լուսոյ ծագ ևալ
 Չ ապագայնցն ծանուց ևալ
 և ներկայնն իմաստաց ևալ
 և յլ և զարբայն անամնաց ևալ
 ի մարդկայնն բնութի փոխեալ
 Սորդանիել հրաշագործ ևալ ԴԾ
 որ յառիւծուց դբէն ապր ևալ
 ի սորհուրդ կենաց իկեր արիել
 յամայնոցն մեծար ևալ
 Չ ի հաւտապետ հօտոցն օձեալ
 զայնոր հաւտին փրկանք և զեալ
 և յլ նորածն հովուին առեալ
 զիւր նորակերտ հօտն և զընտրել
 Ի յե

Ի յե փրատանյն յափըն հաս եալ
 և զանարին գետ դարձուց եալ
 Կարկաջահոս շրջան առ եալ
 լայն ատարան՝ դաշտ ծաւալեալ
 Ըղնորագոյն հաւտն անդր ամէլ
 զաւծման հողոյն իւղըն հեղեալ
 Յերկնից լուսոյ սիրներ և եալ
 արեդակն գերազանց եալ
 Նոր յորդանան Եփրատ եղեալ
 ձայն հայրակնն ատտ վկայ եալ
 Յորդէգրութի վերա կոչ եալ
 զորդիս մարդկան յեղև դրձել
 Զամենեսեան լուսազարդ եալ
 կենաց հացիւնն կերակր եալ
 Զմեհեան ըս գնցըն կործանել
 խորանս լուսոյ անթիւ կանգնել
 Սեղան գառինըն յաւրին եալ

Կ

Երանուծի սրատարագ Եալ
 Ըզ կոստանդեայ դարձըն լուել
 որէր հումնայ Թագանոր Եալ
 Յայն ճանապարհ զանբօք Ելեալ
 Էլ Թանասնուն հաղար ընտրեալ
 Յառաքելոցն յաթոռ հաս Եալ
 սբ ոսկերայն Երկրպագ Եալ
 Ի յարբայեն սրատուաներ Եալ
 հայրապետեն սիրով սրատուել
 Չորիդորեայ վկայ Եղ Եալ
 խոստովանող վեր ընկալ Եալ
 Էւ ըզարդանտ փառանոր Եալ
 որպէս հրաշիւք փոխակեր պեալ
 Քս ահանն խրատիւք խրատեալ
 Է ի հանառս հաստատ Եալ
 Ի յուխոս դաշանց միաբան Եալ
 Թագանորայն Երկուց Եղ Եալ

†

Մ Դ

†

Յ քոկիապանս կառս անբարձել
 արբու-նատնի-ր ձըրի-բ լըց եալ
 Իմեժ ըն հայք անդ-ուստ եկ եալ
 ուրախաղի-ր սրտիւ բերիք եալ
 Ինկիկայ ժողով դարձ եալ
 գրեգորեհոսըն կոչեց եալ
 Յ որում երթալ ոչ անսաց եալ
 մի առաւել գողով սրատու եալ
 Չ առխտաղէն փոխան յլ եալ
 որիւր որդի համանման եալ
 Չ բան հօ ատոյ անդ ուստ առել
 տանըս հայոց պարդեք բեր եալ
 Յ որոյ համանմեք հաստատեալ
 անշարժապէս տրամադ-ր եալ
 Ղ ընտնի շեմք հաւան եալ
 որ զմի բնութի յերիս հաստ եալ
 Էս սեբեղի շեմք հնազանդ եալ

որ մարդ-ածին զկոյնն առացեալ
 Ո՛չ և տիգէս տեղի գըտ եալ
 որոչ ասանց մարմին առ եալ
 և յ՛ մեք ի հնչր հաւատացեալ
 և միածնին երկրպագ եալ
 Եւ ըզ հոգին խոստովան եալ
 յեռ-Թէ հաւր ըն բղի եալ
 Ե երից անձանց մին խոնարհեալ
 և զադ-ամեան մարմինս առ եալ
 Ընդ-իւր ինքեան միացուց եալ
 և ի կուսէն սըրբոյ ծըն եալ
 Մովին մարմնով կամաւ խաչեալ
 և վասն մեր կամաւ մեռ եալ
 Երեք աւրեանց նոյ յարուց եալ
 և ուստի եջ ըն վերաց եալ
 Քալ միւսանդամի խոստացեալ
 և անվաղձան Թաղաւոր եալ

Ե Ը

Բարեգործաց բարիս առևաղ-
 ջարեաց տանջանքս հասուցեալ-
 շրդ այսպիսին սեան խարսխել-
 դրեդորիսս զհնւան իւր Թողել-

Ե Դ

Չ առխատակէս փոխան եղևալ-
 ննքն իմանեաց յայրջն ծածկեալ-

Սլանս արդևատ յոյժ բաղձացեալ-
 լուսանորջին իւր հետևեալ-

Ըզծիրանինքն մերկաց եալ-
 և զերկրան իր Թաղն ընկեց եալ-

Հովոտալեալին անցայտ եղևալ-
 լուսոյն մերոց լոյս ասկիտի եալ-

Ի հովոտակնն դասուց Թողեալ-
 Թափառակնն յայր կարծեցեալ-

Չ և որ փրկչին սարսանորեալ-
 նսքն զծառանցն դիտալեալ եալ-

Որպէս զմովսէանն անքոյթեղեալ-

զի մի՛ պաշտանն ըղ նայ առ Եալ
 Է շրիստակէ՛ն սոռ-ղին չ կայ Եալ
 Է շաւղայ հաւրըն հեա Եալ
 Ի յանբարն՝ առնէ սպան Եալ
 Ի Թիւնաւ մն իւրում Թաղ Եալ
 Արդ-անէ սի՛ փոխանակ Եալ
 Ի հայրենին՝ աթառ նստ Եալ
 Ի նոյն շաւ-նղ ուղղ և որ Եալ
 Իւրում հաւ-տին՝ առաջ նորդ-Եալ
 Է յի՛ մերասէ՛ր աղին Եղ Եալ
 զչարխն ասեմ որ դործ-Եղ Եալ
 Ըղինի որոյ Թագաւ որ Եալ
 Ի սորով որդ-ի՛ իւրանուան Եալ
 Հաւրըն բարոյ ո՛չ նըման Եալ
 ամենայնի՛ գողով յեան Եալ
 Է ըի ու Թե՛յն ո՛չ հեա Եալ
 Է հասանիաւ յոյժ յուայ Եալ

Ծ

Ատա և յետին այնպէս կացեալ
 և յետ սակաւ ինչ վրձար եալ
 Անուն բարի ոչ ըստաց եալ
 այլ նախատինքնախօնեացն եղել
 Բայց մինչ արդամտն զաւրացել
 նուաճելոցն ասլըստաւաբ եալ
 Որպէս աղուանքն արեւել եան
 ուր գրեգորինն առաջնորդ եալ
 Լուսոյ բանին ոչ հանդուրժեալ
 չար բարբարոսքն խաւար եալ
 Էլ յիջուցին զՋահըն վառեալ
 իչամչական ձիւն Թադր եալ
 Ամենայնիւ հարց նըման եալ
 և կուսուծք առնաւել եալ
 Ի վրձանայ որդի ծըն եալ
 համբաւատիւ բարձրապէ տեալ
 Յէա խոսրովու տիրան եղ եալ

†

ԵԺ

յաթոռքն համբ իւրոյ նըստեալ
 ւ ը թիտ Թեց ոչհեան Եալ
 Եղ զառտու Թբքն համբ Եալ
 Բայց զրդանայ զերկիր լք Եալ
 Ե յերկնայինս զերս փոխ Եալ
 Ի յիւրական աթոռ Եղ Եալ
 զյուսիկ որդին իւր կոչեց Եալ
 Որ բարեհք զարուք կեց Եալ
 յանդ իմանի չչարեաց գըտ Եալ
 Ի տիրանայ դանիւ մեռ Եալ
 Ընդ պատկերին զոր խորտակեալ
 Սբ ծերուհոյն դանիւ Ի
 հեղ ձմամբ մահու զաղճան տուէլ
 Ի նքն ի յաչնց ըն խաւար Եալ
 սաւուր զարար յիւրմէ մեռ Եալ
 Զ Ետ այսր արչակ Թագաւորեալ
 ի տիրանայ որդի ծըն Եալ

ՄԻ

Ի

Որ իտարին անորու եղ ևալ
 ներսէս հայնց հովիտնսա ևալ
 Լուսանոր ճին շաւեղ ծաղ ևալ
 առ ինմանէ չորրորդ սեր ևալ
 Ասրուբըն սբ հոգով մաքրեալ
 և հանձարով իմաստաց ևալ
 Առաքելոց հաւատար ևալ
 մարդարեւոց շնորհաւ ըց ևալ
 Յանձային հոգոյն անձ
 իբրաղանսն հովանաց ևալ
 Որ ըղ չարեանցն արմատիլ ևալ
 և բարեմբ հարգըստ տընկ ևալ
 Չորրմու թիւն հաստատ ևալ
 դարամադրու թիւն հալած ևալ
 Ընդ դէմ չարեանց սուսեր սրեալ
 և առ բարեւըն հեղաց ևալ
 Որպէս արշնկն ամբարշտեալ

օտաւտող բաննիւնն կշտամբ Եալ
 Յարեան դնելէ անսպարտեղեալ
 յարչակունայ բաղաբ շին Եալ
 Չորոյ զբնակիւնն ախտացուցեալ
 Եալ Թիւրքն տապալ Եալ
 Մինչ իկողին յայն աքտոր Եալ
 ամ աբար հրաշադործ Եալ
 Չուին ի յալեաց վերաբերեալ
 Զուր իկողին աղբերաց Եալ
 Ի յարբայէն վերսդարծ Եալ
 որ Թեոդոս մեծ կոչեց Եալ
 Ի սբ ժողովն որ դումար Եալ
 յերեց յաննից մին սակղ Եալ
 Բայց իշտապհոյ արչակ կալ Եալ
 Ե իւրովի զինքն ըսպան Եալ
 Եւ փոխանանի Թադանոր Եալ
 որդինորայ պապ անուան Եալ

†

ՈՐ

Որ ընդ շապուհ խաղմարարեալ
 ընդ հաւրն արեանն զոր հեղեալ

ՄԽ

Որոյ յաշխարհ ըս մեր եկեալ
 անթիւ զաւրաւքն բանակեալ

Յորժամ հանդէպ միմեանց կացել
 Թագաւորացն ըռաղմեկեալ

Սքն ինչպիսիա լերինն ելեալ
 որպէս մովսէսըն պաղատեալ

Որ քան զդ ձեռսըն տարածեալ
 հայոց զաւրացն զաւրացեալ

Էւ մինչ ի վայր կոյս խոնարհեալ
 պարսկականացն ընդ դիմացեալ

Բայց պապղաղիւր վարուք կացել
 և խորքոյն յանդիմանեալ

Որու միմահո՞ր դեղ արբուցեալ
 և ի կենաց աստի հանեալ

Էջ յլ նա հողոյն ակամբ յառեալ

մինչ ի վաղ ճան հոռւել լեզ Եալ
 Չ ապագայն ցն իր հանդերձեալ
 մեր ձակայն ցըն ծանուց Եալ
 Յարչակունեանց զարմէ սեր Եալ
 Թագըն փառանց ասէ բարձ Եալ
 Էս իյազգէն լուսնոր Եալ
 հովիւ բայց մի այլոչ նստ Եալ
 Հայք ի հիմանցըն տապալ Եալ
 ազգաց բազմաց կոխան եղ Եալ
 Ե կեղեցիքըն խաւար Եալ
 մանկունքնորայ յազգ ըս գերեալ
 Տ առայակնն ազգին ծընեալ
 հայոց ազանքըն ծառայ Եալ
 Էս բանանու զարմանիծ Եալ
 օրհնեալ զարմին հայոց տիրեալ
 Ի սկի ննեւին սղծոյն մերձ Եալ
 արիակնն զաւրացն Ել Եալ

†

նժ

Իս

Ի տմայել շին տոհմին յաղծ. եաշ-
 ղերու սաղէմ բաղարն առ. եաշ-
 Ամբս բաղմ մրս մարտ եղ. եաշ-
 հանդ-էս միմեանց սրմերաղմեալ
 Հ ու տմայելցնցն նուաղ. եաշ-
 Ինն տողանցն յաղծ ա հար. եաշ-
 Յ ետ այնոր ի յոյժ զմա բացեալ
 և զան հաւ մատնն հալած. եաշ-
 Ե կեղեցիք շուսաւ որ. եաշ-
 աշխարհ ամեն խաղաղաց. եաշ-
 Մ ինչ ւ ըմ մն երկրն եկ. եաշ-
 դատաստանին մաբ մերձեց. եաշ-
 ւ զ սրտատաբաց յերկրէ բարձել-
 և արդարոց Թագաւ որ. եաշ-
 Մ ինչ զայս սխալն հագով խօսել-
 հրաժարական յերդ յաւրին. եաշ-
 Ամենեցուն ողջոյն տու. եաշ-

ն 77

Ի սրբոթԹեցըն հրաժար Եալ-
 Չ հողին մարտւր սք աւանդ-Եալ-
 Ի հրեշտակաց վեր ընկալ Եալ-
 Չ որ յամբառնայ ըն ծանուցել-
 որք Ելերինս միայն աջ Եալ-
 Խակ ըղ մարմինն ողբով բառ Եալ-
 Ի թիչն աւան ըղ նայ տար Եալ-
 Յերդ հողե-որ սարաւոր Եալ-
 ընդ նախահարդըն հանդուցեալ-
 Սակայն սրապայ սարսաւորեալ-
 վանն այս չարեանցս որ դորձեցեալ
 Թեող-ոսն ըղ նայ սպանե Եալ-
 ըղ վրէժ արեան սրբոյն խնդրեալ
 Էրտաւ-աղդայ փոխանակ Եալ-
 յարչակութն զարմեցեղ Եալ-
 Ի բազորԹե գովաբան Եալ-
 մինչ արդատայ համանման Եալ-

Մ Կ

†

Չ իմինչ մանորի յեւ լադա լեալ
 առիւծս ոգորն ըս կոտոր եալ
 Է յլ և ըզ հին գ այր բաջացեալ
 ի յիրերնց վերս սպան եալ
 Էս այլ բաղն մս արիաց եալ
 ապա արբայ հայոց նստ եալ
 Որ ընդ եփրատ անդ բաբայլեալ
 և զանազանիս ըն սատակ եալ
 Ս որաբայլ շէս աստերև եալ
 ընդ սկամանդոս գետըն վազեալ
 Էս զբիտնեան գերազանց եալ
 երկու և բսան կանկուէն քայլեալ
 Բ այց մանկաբար անմտաց եալ
 Թէողոսն ըստահակ եալ
 Ուստի նորա զայն ըմբռնեալ
 և իմահնու պատիծս արկ եալ
 Յ որու մ երկնց Թադան որեալ

Տ Կ

որք խաղապայ որդիս ծըն էալ
 Մ խոմն արշակ վերան կոչ էալ
 վաղարշակ միւսն անուան էալ
 Ս որս թագն ոչ սերձաց էալ
 և ոչ զաւրաւ ք զաւրաւսէտ էալ
 Մ ինքն յունաց հարկատու էալ
 միւսըն պարսնց հալատակ էալ
 Յ այսմ վայրն եղև յայտն էալ
 այնոր մեսրոպըն կոչեց էալ
 Որ տեսական ուտամբ վարժեալ
 դորձնականալ գերազանց էալ
 Ճ գնողական վարս ընկալ էալ
 և յանապատըս հետև էալ
 Օրըստորէ զմահ անձն առեալ
 ընդ քն չարչարակց էալ
 Բարեաց պատճառ հայոց եղևալ
 զիմաստութեմ գանձըն խնդրեալ

†

u 7

Չ որ աղամ թից մատամբ դանել
 հողոյն մատամբ տղամ որ եալ
 Ըստ մովսէսի արժանաց եալ
 զամ ադի ծ տառս ընկալ եալ
 Երև բ տասամբ բ զեղև բ յանդէր
 արեգակնն ելիւ բ չափ եալ
 Է յամ շնորհի սովամ տու եալ
 սք ըն տահանի մ ժ ընդ ալ եալ
 Որ ներսէսի որդի ծ ըն եալ
 համան ըման նախնեացն եղ եալ
 Է ըրդ երկոքին սոբայ ընար եալ
 եկեղեցի անոք լծ եալ
 Չ բանի ակամ սըն պատառ եալ
 զխմատառ թի ըն սերման եալ
 Մ անուկս ու շինքս ծողով եալ
 նորդ սղու թ բ այնու վարժ եալ
 Որք թարք մանի չ բ հողոյն եղ եալ

†

ըստ պատգամոց ինոյն շարժ եալ-
 Յ աթենն այցոց բաղաբն երթ եալ-
 զխոնաստու թէն ծաղիկս առ եալ-
 Որոգէս մեղոն թեւորք բարձեալ
 յեկեղեցին հայոց բեր եալ-
 շ յսե մովսէս դամբիր եղ եալ-
 և մամբրէնր այլք հետ և եալ-
 շ յն քան շնորհաւք վերին լցեալ
 մինչ զի յունաց գերազանց եալ-
 Բ այց մեսրոպոց շրջադայ եալ-
 զամենեսին լուսաւոր եալ-
 Արաց ազնւանից զիւր ըստ եղծել-
 հոգոյն շնորհաւք առատացեալ-
 Յ եկեղեցոց հարդ յաւրին եալ-
 և սքանչելաւք վաղձան առ եալ-
 Լոյս ի յերկնից վերածադ եալ-
 ի ձե խաչն մարմնոյն խաչ եալ-

Շ

Բայց ինտոյնւնց աւուրչա լեալ
 խոտորով անձն յարբանատ եալ
 Չոր և պարտնց ընտա կալ եալ
 զվաւախապնւն և փոխանն ևդ եալ
 Էս յետ սոցն հայոց տիր եալ
 պարսկի շապնւնն կոչեց եալ
 3Ժ Ապա վէրջիննն վերջաց եալ
 որ արտաշէնն և րաննուան եալ
 Ում նախաբարբնն ոչ հանդուրժել
 և յաղտեղի գործոյն ևդ եալ
 Թագաւորնն պարսկից մատն եալ
 փոխանն սորն սրարսկի առ եալ
 Էս ըզսահմի սքնն մերժ եալ
 սրայամ երնն ոչ հաղորդ եալ
 Որում փոխանն սորմակ նստեալ
 և փոքրիչնց զնա յաջորդ եալ
 Էջ յ նախաբարբնն զղջաց եալ

առ հովոսապէսըն բաղքը եկել
 և զերսահան ձայնիւ մաղթեալ
 շինել տեսնէ չնոցին դարձ եալ
 Սահայն սրբոյն ո՛չ յանձն առեալ
 այլ զհրաշալիս տեսիլ պատմեալ
 Որք տրամոթե՛մ մեծ աւ լոցեալ
 զկորուստ անձանց իւրեանց լայել
 Ի սկնա յաւնը որում ծընեալ
 Ինոյն աւնը մահուամբ լուծել
 Մահկանացո՛ւ յաշխարհ մտեալ
 անմահ յիշո՛ւմս Ինքեան Թողեալ
 Տեսիլ սորին աստ կատար եալ
 Թաղ և հովիտ հայոց բարձ եալ
 Չորնափորտանքն եցոյց ծաղել
 և գունդն ոսկի կտաւով ծածկել
 Սահայն սահաւ ամաց անց եալ
 Թողըն սորին յառաջաց եալ

2 Ի

†

ԷՂ յն որ վարդանն վերածայնեալ
 անձային հողով լըց եալ

Մ ամիկողնեան զարակ սերեալ
 և սպարապետ հայոց եղ եալ

Չ Եկեղեցոյ սիւն հաստատեալ
 վասըն նորն նահատակ եալ

Ս մա բազմ մքնի զահակց եալ
 սք նախարարք հանդիտաց եալ

Որք վարդապետն արեամբ գընել
 զար բայու թիւն խոստաց եալ

Չ որթե կանխ որ հնւատեալ
 զեղիշային տառ վերձան եալ

ՉԷ Որ ցուցանէ զայս գործեց եալ
 ի յաղկերտն անուրս եղ եալ

Ը զի լուխնտախն իբաց բարձել
 զմեծ ըն փոքր մք տարամերժ էլ

Չ հօտըն հովիտ օր սրոյ տեւ եալ

զդատենս դայլոյն յափըշտակեալ
 Չ Երևտասարդ-ըս խողխողեալ
 իմարց գրկանց աղայք գեր Եալ
 Ը զկոր-ամնս ոչ զգաց Եալ
 Ծ երբ յաթոռոյ պատուոյ անկել
 Ը զբա՛հանայնս խոռ-ը մատնեալ
 զայրեսնոցն ոչոք լաց Եալ
 Ո բախս զն-մնդ-ալեմ-ը Ծ աղկել
 իմաստու Թ Բ պայծառաց Եալ
 Տ Եզըն սահմկ պատարազեալ
 ոչևրոց փոխան այլ ինք զինեալ
 Մ Բ ըն յովսէփ հոգով մաքրեալ
 և ոյքնոցին աշակերտ Եալ
 Ո թ զերկնային լոյսըն ալես Եալ
 և սրտականցն արժանաց Եալ
 Ս աւեփանոսի հասնանսան Եալ
 որպէս և ճնջն ըն զկայ Եալ

ՉԵ

Չայս տեսու թի՛րս դու շահ եալ
 հարցըն մերոց նախ ասաց եալ
 Ըղբարկու թի՛նն անտի սկս եալ
 և մինչ առ մե՛զ ո՛չ կատար եալ
 Քանզի պարսկոց յայնժամ տիրել
 տանըս հայոց Թագա՛ւոր եալ
 Սահա՛ւ իշխանք ինչ անբացեալ
 յա՛մուր տեղին ըմբռնաց եալ
 Ե կեղեցիք հրճիցել եալ
 մանկու նքնորա՛ն ողբովք ցրու եալ
 Մայ՛ժ ողորդուցըն խրթնացել
 կա՛նու ըն թո՛ւ խնշանակ եալ
 Ի սկ յետ ամաց այն ինչ անցեալ
 Ճամանակացըն երկար եալ
 Փոքր ինչ չարին աղօտաց եալ
 հայոց ողի՛ և շու՛նչ առ եալ
 Բաղրատունեաց Թագա՛ւոր եալ

և մասնա՛ւոր հայոց տիր ևալ
 Եկեղեցի՛ք լուսա՛ւոր ևալ
 նախարարաց դահ՛նորող ևալ
 Բարձե՛լ մեղաց մեր զարթո՛ցել
 զհարա՛ւային ազդըն շարժ ևալ
 Որոց մահ՛մետըն մոլոր ևալ
 կոյր և կուրաց առաջնորդ ևալ
 Մտն ըզսարսնց անժոռն առել
 արևեկնց տիրապետ ևալ
 Էզսրա՛ իմեղ հուրն այն վառեալ
 և զընթանո՛րըս ճարակ ևալ
 Այս ի վաթսմն և թ՛վականն եղել
 ասիւ չորք յետնն զերկիր մանրեալ
 Եւ յետ սոցն այլ ազգել ևալ
 յանաստո՛ւէ ինչ հեռաց ևալ
 Կրա՛նսից նորին հա՛ւատացեալ
 մոլորե՛լցն ըզհետ եղ ևալ

28

†

ՇԿ

Համայն աղգին Թուրք անանել
 Իբրան և չորս ցեղ որոշ և աղ-
 Որոյ և չափներ ոչ չափ և աղ-
 Բնութե Թուրքն էրոջ յաղթեալ
 Էջիւն արբուք գաղանաց և աղ-
 զաղիր գործ ոչ անանաց և աղ-
 Չ իշխանութի տաճկաց աւել-
 Թէ և կրաննիւք հաւատար և աղ-
 Էւ ընդ աշխարհս տարած և աղ-
 Ժողու յայսկոյս հանուրց տիրել
 Չ սակերս մեր ըղ չորաց և աղ-
 զորեր նախկին աղգաց ծրծ և աղ-
 Ա իշապ անբէն սոցա կլ և աղ-
 և առիւ ծնոյն ըման մանր և աղ-
 Չ ի ի համար Թիւ ոչ անկ և աղ-
 անպարտ յարեանց ըն զոր հեղել
 Կամ ծառայիցն անդին գերեալ

Եւ համ յայտնին որ վաճառ էալ
 Կամ ըզգոյնց յափըշտակ էալ
 որք ընդ ձեռամբ նորին անկեալ
 Որոց այնքան աղքատաց էալ
 որպէս յերկն թ գոլով կապ էալ
 Թ որդեց ըզ չարն մեծ սա էալ
 զհոգոց կորստուն գործեցեալ
 Ի հաւատոցն ուրացուց էալ
 կամ չար գործովք ապականեալ
 շարդ այսպիսի սրաւք տանջել
 վասն մեղաց մերդառնաց էալ
 Ի տահակայ սրբոյ սկս էալ
 մինչեւ առ մեղ ոչ վըճար էալ
 Ի յաշխարհէ ծնընդեան ելեալ
 Ի հայրենեաց տարա մերթ էալ
 Յերկիր աւտար սրանտըխ տացել
 մինչ զի ըզ մերն մոռաց էալ

27

Չ աշխարհ ընմե՛ր օտար ք հերել-
 մեք առաջն աչաց տես եալ-
 շնմատ աղգան զկծ-կցուց եալ-
 բայց իմեղաց ո՛չոք դարձ եալ-
 Ն ախնի աթոռ որ լոյս ծաղեալ-
 այն իմիգն հայ խանար եալ-
 Ա թռակաղբն հեռաց եալ-
 տարր աշխարհն շրջագայ եալ-
 Տ ոհմոր Թագին փառանոր եալ-
 անարժանից ստորն եղ եալ-
 Ո րք աշխարհաց բազմաց տիրեալ
 իբաղցելոց հաց մուրաց եալ-
 Ս ահայն բնու թի աղգին պահել-
 որ պաշտան ի կրն կոչեց եալ-
 Թ է ն Թագուն իմն ամ փոփեալ-
 ոտակ աղգաց միջն ծածկ եալ-
 Մ իայն ինքեանց ներհուն եղեալ-

28

որ յայնմ ազգէ գողով սիր եալ
 Որդի ըզ հայր փոխանակ եալ
 մինչ և առ մէջ ըստասուց եալ
 Ինասննական հաւրէ սկս եալ
 Խորթութեւն լուսնուոր եալ
 Մինչ ի վասնկըաջըն հաս եալ
 այնոր արեամբ նահատակ եալ
 Յորմէ գրեղոր որդի ծըն եալ
 մագիտորոս վերասպատու եալ
 Ամպին շորհաւք լըց եալ
 Խնատու Թբ պայծառաց եալ
 Հաւրըն մերոյնա հայր եղեալ
 ըստ մայրականըն միջնորդ եալ
 Իյարբայէն յունաց պատու եալ
 և նահանգուց յոքուց տիր եալ
 Տեսականաւ ըն ճոխաց եալ
 և երկիւղն ըն զարդար եալ

✠

27

Ըստ

Ը ստ հոմերին տաղան չափե ևալ
 ըստ սղատոնին սկերճաբան ևալ
 Յ ուսականին ներհուն ևղ ևալ
 յորն խնամատնց ըն մակաց ևալ
 Չ աճ-աշունչ տառ վերժ-անևալ
 առ ըստ առ-բն հնոյն կրթ ևալ
 Ե կեղեցին վայել չաց ևալ
 ի հայաստան աշխարհչին ևալ
 Ը ղ կրօնաստանն յարդ-արևալ
 ըղ վանականն յանձանձ ևալ
 Չ արդ-իւնականն անձն ընկաղևալ
 ղ վարդ-ապետաց հոյլ ժողովևալ
 Հ այր ըստ յորնայ որբոց ևղևալ
 աշրևաց զարանց խընամ ամ-ևալ
 Ը ղ նիւթ-ականն դանձ ըստ աջել
 մնանկաց յանձինն ըս սերմանևալ
 Չ ի մինչ գարուն հող-ոցն հասել

բազմաբեղուն սրտաբեր եալ-
 Մա այսպիսին վարիութի կաց եալ-
 ըստ ան յուղ և որ եալ-
 Դամանակաց ինչ յաջող եալ-
 և առ նախնիս յաւել եալ-
 Դառանգ կենաց յետիւր Թողել-
 այսէ զորդին բարե մասն եալ-
 Մալ հաւորն յիւրմէ սեր եալ-
 իդրդոր եանց շառաւ իղ եալ-
 Որոյ վահրամ անուանադրեալ-
 յառաջագոյն ըն կոչեց եալ-
 Մինչ դեռ զաւրաց իշխող եղեալ
 ի հայրենին յաթոռ նստ եալ-
 Մինչ աշխարհի յաւրէսս կապել-
 և ի խառնիցն արտակաց եալ-
 Բան զի հողոյնէր նոյն եալ-
 և ի նորմ մասին հաս եալ-

†

ի թ

Ի սկի յորժամ զայստսնիկ լուծեալ
 զառ ըստորն նա արհամարհ եալ
 Ըստ ամենայն իր փոխոխս եալ
 մինչև անհուն ըն փոխադր եալ
 Որպէս սաւ զոս վայրենաց եալ
 ըզ կնի պաւ զոս ընդ անաց եալ
 Մոյն և վահրամ նախ ատացեալ
 դրի դորիոս վերածայն եալ
 Քան զի մինչ նորք ըն կամեցեալ
 Թէ առնողաւ զոր արձաց եալ
 Մա զխառ սին բան յիշեց եալ
 և այնպէս զինքն խրատ եալ
 Թէ որոք ոչ զանձն ատեց եալ
 և զինի նմ խաչըն բարձ եալ
 Մա աշակերտ իմ ոչ եղ եալ
 անձառ փառացն ոչ հաղորդեալ
 Չայս ոչ բան նր լոկ ատաց եալ

կամ

Կամ խորտին խորհրդած էալ
 և յ ի և գործ ու լ ը բ կատար էալ
 և յ երկնային ու զղին սկս էալ
 Չաշխարհականն ձև մերկացեալ
 զիշխանական կամար լուծ էալ
 Ը զ հեղու Թ Ե ը ն կերպ առ էալ
 զխոնք հու Թ Ե ը լուծ ն ըստ տան ձեղ
 Խ յ ի րայնց ը ն հրամար էալ
 և յանապատ ըս հետ և էալ
 Համակրատն ից հաւատարեալ
 առաքինն վարուք կրթ էալ
 Յ աւրէն ըս տն խառ է խորհեալ
 ի գեղերն ինոյն տըն էալ
 Ա հայու Թ Ե ը տն բնն էալ
 և բոլորն լ սրտին իննդր էալ
 Ը նդ ճանապարհն ամբիծ դնացել
 երանու Թ Ե ը ց արժանաց էալ

ն է

ՏՆՂ

Յանապատի առանձնաց եալ-
լտա յովաննո. սլահաւ քսընեալ-
Բայց չէր արժան լուսոյն Թաքչէլ
կամ քաղաքին անտես եղ եալ-
ւ՛ յ՛ յայշտանն հըս քարծրացեալ
և յընթանիւր լոյս ծնալ եալ
Չիմին յաւիտէր յայն հասել
հայոց հովիւնցըն վաղձանեալ
Տուն սեարտսեան Իբաց բնձել-
որսէս հեղեան այն ծերաց եալ-
Որով յունաց ընդ մեզ չարեալ-
այլու մ լինել Թող սչտո՛ եալ-
Չի անտերունչ ասեն եղ եալ-
լիցին իկրանն ըս մեր դարձ եալ-
Յորժամ արքայն մեր կոչ եցեալ-
դագիկ անուն վերաձայն եալ-
ւ՛ յնոր ըղ կնքս Իյոյնս առեալ-

ՏՆ

✠

և զժամընդամբ դղեալն առեալ
 Ս անիւ մեծամբ գորն գործեցեալ
 Ընչս բազումս անթիւ ծախեալ
 Մ աւել ինքն նախ առացեալ
 այնք խնդրոյ փոխանակեալ
 Չ ի հովուապետ հայոց դրձել
 նստոցէ յաթոն ունայնացեալ
 Ո ռոյ շղճից այսր հասեալ
 և մատանեան ոսկի կնքեալ
 Մ ինչ շղ զկեհին հրաման առեալ
 հարսս հայոց անդ ժողովեալ
 Է և միաբան խորհրդաձեւեալ
 զարժանանոր խնդրոյն գլուխեալ
 Ի վերնական խնամոց յայտնեալ
 յադարակն դանձըն ծածկեալ
 և յնոր զաւղեալ և թաքուցեալ
 յանապատի լոյսն անփոփեալ

նէ

Ընդ որ հաննոց կտակաց հաճել
 առ իննդհորն յորդոր Եալ
 Չ գրեորինս յառաջ ած Եալ
 որ և վահրամ նախաձայն Եալ
 Ուստի նորա զայն ծանուց Եալ
 և իսպառուցն յետ նահանջ Եալ
 Չ ինքն անարժան այն առայել
 ընդ աջ միջնորդ Եալ
 Բայց ամենից բաճադատ Եալ
 և յակամայ հարկանոր Եալ
 և Չ ծմամբ հողոցն ըղնա օժ Եալ
 յաթոռ նախնոցն վերանատ Եալ
 Նոր ահարոն խոյրիւ պճն Եալ
 և սամուէլ մն ձայն Եալ
 Ե կեղեցոյ վեմ հիմն Եալ Եալ
 վերուստ կոչմանիւ անօթ ընարել
 Որ և սոցո՛ւնց համեմատ Եալ

մծ

զԵԿԵՂԵՅԻՆ լուսաւոր Եալ-
 Ե րկրորդ մեսրոպ մեղերու Եալ-
 զգիրըս բաղնուս Թարգմանեալ-
 Ա՛ ի յունացն և ասորոցոց
 ճատըս սրբոց վերս բեր Եալ-
 Տաւն յիշատակնոցն կարգեալ-
 ընթերցուածն վերն զարդարել-
 Զորս ոչ միայն լոկ վերձան Եալ-
 այլ և վարուցն նախանձ Եալ-
 Ստորումանուն իսկ ընկալ Եալ-
 վկայասէր վերսձայն Եալ-
 Ժառանգութի ոչ ըստ այլեալ-
 ոչ խմբում վայրի բնակ Եալ-
 Պանտելատաբար յերկրի շրջեալ-
 զբաղցեալ հոգնսն կերակրեալ-
 Յերուսաղէմ բաղարն երթեալ-
 ուր փրկու թիւն մեր ծագ Եալ-

նկ

Էս խորքոց դերես հաս եալ
 յոր վայր նոցա նահատակ եալ
 Յարևմտականսն ծամանս եալ
 ուր ազդ հայոց բազումիջ եալ
 Էնդ ըզնոսին լուսմուր եալ
 և ի հաւմարս հաստատ եալ
 Անդ ուստ ի ծովըն մեծաց եալ
 յեզխարտականսն փոփոխ եալ
 Յայլատեոնցըն մեծար եալ
 և յարբայէ նոցուց պատճւ եալ
 Ընդ սբս որանդ շրջագայ եալ
 առ կենդանեալն և հանդուցել
 Յորոց ծաղիկըս հաւար եալ
 բազըր վարճուցըն նիւթ առեալ
 Անդ իցածոսըն սբ եղ եալ
 զառ իբեռէն որդի ծըն եալ
 Զգրեգորինս համանուան եալ

զհաւ

դհամբըն մերոյ և դքայրեղ և ալ-

Չայնոր շնորհմաք հողոյն լիել-
անբիծ վարմաք սրտիւ մաքրեալ-

Չայնոր լուսոյ հողոյն ծաղիլ-
պետոցն ըման առողայ և ալ-

մէ

Որ յովսէփոյ մեծն նման և ալ-

ըզհամաղդիս ըզկնի ձգ և ալ-

Չարի և զքարս իւր քաջացեալ-
ըստ յետուայ զմառապետ և ալ-

Որոյ վահրամ վերսնայն և ալ-
միւսոյն վասնի անհւանադրեալ-

Որք վեհագոյն փառս ընկալեալ-
և մեծարդև պատիւոյ հաս և ալ-

Ըզ պատերնայմ ազանց վանեալ-
զհակառակոյ հոյլըս յաղթեալ-

Ասայսորիկ շքեղաց և ալ-
և աշխարհի՛ն սոցուհյախր և ալ-

Ուստի մեծին հովոսին գարձել
գալ յարևելս խորհեց եալ-

Չիւր սերեցեալն որդիաց եալ-
եղհոմանունն հաստատ եալ-

Ինքն ինոյեան լատին ել եալ-
յերկեր ուղից առաջնորդ եալ-

Յաւթեանաւ ք զանցարարեալ-
մինչ խաւրոս լեառն հասեալ-

Անոր սրբոցն բնակել եալ-
ե խմարմնի հրեշտակաց եալ-

Մշտամբռնն շատաբանեալ
ղերրորդ ութին ամենաւրհնեալ-

Ի վայելն չյայն վայր եկ եալ-
հովուապետին ըզ գաւնացեալ-

Իսեան մըթին լեառն անուանել
ուրեն հողից լուսաւոր եալ-

Չյագնավրդն վ կեանքս Թողել-

զոր և Երանգէր ծանուց ևալ
 Յամային վարչս ճգն ևալ
 և զանամարմնոց կերս ընկալեալ
 Չբանի սիրողս չն հաւաք ևալ
 և առ ինքեան բնակեցուց ևալ
 Չզիր չս հոգոյն միշտ ընթերցել
 և ընդ նոսին յար խառ-սակցեալ
 Իսկ և Երանյբս անդւատ փոխել
 որ Եփրատայ մերձառ կայ ևալ
 Քաղաք բնոսն իմն անուանեալ
 ուր հուպէ վանք կարմիր կոչեալ
 Այդ յիշխանէ պատուասիրեալ
 ամասէր անձն երև ևալ
 Որոյ վասն շանուն ճայն ևալ
 նախելու զանկ մակ անուանեալ
 Նըմին հանդոյն զերազանցեալ
 և առուանոյն բարեմասն ևալ

117

Մոցա զհովիտն իւրեանց բերեալ
 որպէս ըզ հայր սբ յանձ անցեալ
 Չոր սըփտի մամբ ծերատացել
 յաշխատութեցն հանդուցեալ
 Փորին չնր անդ յապաղ եալ
 բնաւ որականն ախտի շարժեալ
 Թէ երկրայինէ ծանուց եալ
 Էնդ բնութե մահու կապեալ
 Որով մարմնն յն կապից հատեալ
 հոգին յարանց յերկինս Թառցեալ
 Էս որոգայթ որոցն փշր եալ
 որպէս ճսճդու կողին ասր եալ
 Պտիկն երկրն զնիւթն Թողել
 առ սկզբն աստիպն ինքեան փոխել
 Չզանձն տուողն խնջ բրձել
 խեղին անաթ ունայնաց եալ
 Չոր սաղմոսիւ շա՛հնարանեալ

Σ

բարանայնց դատոցն առ Եալ
 Եւ իշխրան մահու Եղ Եալ
 հուսի իխորանս որ անդ շին Եալ
 Որք ինասնն անց դերըս Թաղեալ
 այլ աւտարաց սլանտ ըխտացեալ
 Այլ իցաթոռ իւր հաստաանալ
 բասիլիոնս անձուանադր Եալ
 Է ընան առնն հարսզատ Եալ
 Ծմամբ հողոյն նախ ձեռնադրել
 Յարե ելեան հողմանց ել Եալ
 յայլասեռ իցըն հալած Եալ
 Ըզսեփհականն աթոռ Թողեալ
 իշխրականն անի շին Եալ
 Եւ աստանաւր Եկանոր Եալ
 առ իշխանին նախ ասաց Եալ
 Ի յանապատ իմըն բնակ Եալ
 Իմեջ իբրանց շորդր անձուան Եալ

†

28

Բայց նախ բան զայս բարե գրծեղ
 սք հայրապետնայս յաջող եալ-
 Չոր չէ իդէպ անտես առն եւ-
 ղեկղեցոյ փրկանքն եղ եալ-
 Բանղի յորժամ աղդ դառնացել
 բրևատոնեկնց եղնն ար եալ-
 Չարաց ոմանց տեղի դրտեալ-
 սք աթուոցս հակառակ եալ-
 Ե կեղեցն սք աղատ եալ-
 եւսիւսնին արեամբ դըն եալ-
 Տառայ նոցին զայն արարեալ-
 կապալատն արկաւոր եալ-
 Եւրդ պատեղան ընծայ եալ-
 որայ երնոլիք եալ-
 Յանաւ բինոց մասին հան եալ-
 եւպոս ընկանց վարձկանք տն եալ-
 Արդ զայսպիսն աղէտ տեսեալ-

այնոր հողմիներ զամբաց եալ

Չերկել զմթղկանն ի բաց մերժել

առ վեհագոյն ազնն երժ եալ

աշխարհ բոլոր ազանց տիր եալ

որ բնն ծովու յայս կոյս բնակեալ

Որ մեղք շահ անուանադր եալ

բարեբարոյն դովաբան եալ

Չոր և սիրով խն ընկալ իալ

և մեծ արդի՛ն փառամբ պատուել

Չկամ ըս սրտն՛ սորին լըց եալ

և ըզխնդ իրս ըն կատար եալ

Որ և հրամանն անդ որ ստ առ եալ

հրահոսանամբ աշտին դարձել

Չհակառակաց ըն հոյս հերքել

որք ըզհամարս պառակտեալ

Չեկեղեցն սք ազատ եալ

և զերջատին՛ միամոր եալ

†

ΣΖ

Թ է և յետոյ նորին դարձ եալ
 ըզ հուր չարեանցն այն բորբորել
 և յլ աստանանս զիսպասանեալ
 զհարազատեն իմոյ ընտր եալ
 Որ իստենէ գողով հատ եա
 առ համանսն հաւորն զարժել
 Ի բրև նորն զաղճան առ եալ
 հաւորն երկրորդն աւանդս առել
 Չոր սիրաբար յինքն ընկալեալ
 յիմաստ տառնց ներակրթ եալ
 Ի բրու այնու յառաջաց եալ
 և հասակին մարմնոյ աճ եալ
 Ի սբ կոչոմն հրաւիր եալ
 և բահանայ ըզնա մեծ եալ
 և ըրդ մինչ կային զուարճացեալ
 և առ միմեանս խրախաց եալ
 Յամ այլն զարջս բերկր եալ

և ի հողին ուրախաց Եալ-

Լուր դառնու թե՛ եղև հընչեալ-

ե ձայն դու թի՛ հռոմայ հաս Եալ-

ի յազգ մանէն սրտաբեկ Եալ-

ե առչո՛ւ թ ք զահիհար Եալ-

Տ անդի դԹ անձ հայրեն խռովել

ըզ հարազատ տէրանցն եղ Եալ-

Ա՛Տ ախին շնորհիւ լըց Եալ-

չխ

ե երկիւ զի՛ւն զարդար Եալ-

Քեղապաճ Կճ անձն Երե Եալ-

ի շտանու թ ք ըն շքեղաց Եալ-

Ը զնախնակ ան անուն առ Եալ-

որ ապերան էր յոր ջորջ Եալ-

Թ ոռ ըն մեծ թ գրիգորոյլ Եալ-

որ մագիստրոս մականորն Եալ-

Չ այս տունկ բարի արմատացել-

իամայելեան հողմոյն խըլ Եալ-

Արք ըստ մեզնց մերոց շարժեալ
արմատախնի զհայր արար եալ

Յարմեւելեան կողմեան սկսեալ
մինչ յարեւմտւորս խանան եալ

Արոյ առ մեզ եկեալ հաս եալ
եղամբակն ըն սրաշար եալ

Ահանամ ըրբ կուռ վառեալ
նիդակն ըրբ պատրաստ եալ

Մեքէնայն շարատնէ զկանդնէ
ուամբարն սանդուխտ հոռեալ

ՁԾ Արուստանէ ոչ կարաց եալ
բազաղնէ ին անդ բընակ եալ

Է յոր եմբըն հայր եղ եալ
զոր վերագոյն նախ ասաց եալ

Բայց մինչ վաղճան միտին առել
եւ թշնամեանցըն հալած եալ

Անդ շինակն այր պատահեալ

և չար յաղթոմբն գործեց ևալ
 Յաղապետեց զոմբն հար ևալ
 և յաղթու թէ բան բարբառեալ
 Չ վեհն ի հոգեմն իւր առ ձայնել
 որ վահանանէր պար փակ ևալ
 Յոր ևնայն լիակ կամեց ևալ
 զին ահառանքն իւրախուս ևալ
 Նա Թաղնաբար անդ դարան էլ
 հազարայն ոմբն նստ ևալ
 Ըղ լայնալիմբն լի բարչ ևալ
 Թէ կրքնա՛ իդ իտակն յառ ևալ
 Յոր ժամեանն ունայնաց ևալ
 ի վահանէն որով ծածկ ևալ
 Երեք թեւեմն և աթիւն ևալ
 յանկարծակի՛ ըզնա հար ևալ
 Որ իծ ոլին յայն սրատահ ևալ
 իտեսարանն իւր ծովաց ևալ

28

Β α ρ υ τ ο ρ α λ κ ε ν̄ γ ο ρ υ λ ε ρ ε λ ε ω λ
 β ρ α β λ ο ν α ν κ ε ν̄ ս ս ο ρ α λ κ α ε ω λ
 Ը η λ η ν̄ ս արձ ա ն մ ե ծ Թ ա ն ա λ ε ω λ
 և η γ α η Թ ա ն η ա ն ρ ն Չ ա խ Չ ա խ ե ω λ
 Զ ο ρ մ է ա γ λ̄ ս ր υ λ ε ρ ա ս ρ ա ρ ձ ե ω λ
 Խ α ρ ա տ ու ա λ η ա ն դ ա հ ո յ ն ե η ε ω λ
 Խ ο η η մ ա մ ρ υ λ ε ρ ա ն ց ρ ն Կ ա η ն ա ա η λ
 և յ ե ա մ փ ο ρ ք̄ ու υ λ ε ρ ա ն փ ο ρ յ ε ε ω λ
 Ը ն η ն ա հ ա ս ա ն̄ կ ս հ ա մ ա կ ա ρ η ε ω λ
 և ρ ն η υ λ η ա ն յ ρ ն ա ρ ս ա ս և ε ω λ
 Զ և ρ ն η ն ս ս և ն̄ դ ա ρ ի և ն հ ե η ե ω λ
 և ρ ն η ն ս ս ա ն η ա ս ա ն̄ ս ρ ե ω λ
 Զ ո ρ ս ա η λ մ ս ս և ρ ρ ե ρ ա ρ ա ն ե ω λ
 և ա ρ ս ա ս ս ու ρ ρ ն ա ու դ ա ρ կ ե ω λ
 Զ ա հ ա ն ա յ և ց ա կ ու մ ρ ա ու ե ω λ
 մ ս մ է η λ η ն ա ն ρ ρ ու ρ մ ա մ ρ լ ու ց ե ω λ
 Զ ա ն ρ է ն կ ո ժ հ յ ն ա ն η կ ա ս ա ρ ի λ

Σ 2

և ի շիրին հարցն ամփոփ էալ
 Մամ բարին այն տնաւ ընն էալ
 զի բարինք մահուամբ լուծեալ
 Բայց մտայելոցս չարեղ էալ
 զլեւոյն իմէն զլիտով բարձ էալ
 Զան զի զհով իւրն բաժհարեալ
 զգառինսնն գնյլբ յափշտա կել
 Ի հայրենեանց տարամերժ էալ
 մաւար սեռինց ստորե կացեալ
 Բայց միայնոյ ոչ շատաց էալ
 զի ըստ մարմնոյ հաւրեն տուժել
 Սիրոյ գրկանց նորին մերժ էալ
 և իննամոնցն մաւարաց էալ
 Էլ յլ յետ սակաւ ամաց անցեալ
 մինչդեռ տակաւ տարաբերեալ
 Ի միւս հաւրեն հոգոյ զրկ էալ
 բասիլիոսն կոչեց էալ

Σ ̅ ̅

Չի ըստ մեղանց մեր յաճախեալ-
 նըմին մարհանսն յատան էալ-
 էա մեքերկին Թշուռաց էալ-
 իփրկութեց անոյս էլ էալ-
 Չոր և ախտին սախասացեալ-
 զոր իվերոյ յիշատակ էալ-
 Քահանայնք մարհանսեալ-
 իչուզր անորնն հանդուց էալ-
 Բայց բարեդոյժ հայրն զԹացել
 և ոչ իսպառ մեղ բարկաց էալ-
 Էյ յարմատոց բարեաց բղխել
 մեղ գաւազան վերս ծաղկ էալ-
 Չհարադատեն իմաստաց էալ-
 զոր հանխապոյն բանս յիշեցեալ-
 Անուն գրիգոր վերս ձայն էալ-
 ըստ նախնական հաւրէն ընտրել
 Չոր առաջին հայրն ըստաց էլ-

Երկրորդին հաւր աւանդ տուել-
 Էս սք ուսմամբ էր նա կրթ եալ-
 հողոյն խրատիւք մանկա վարժել-
 Էս իվաղճան մահուն հաս եալ-
 իսք յաթոռ իւր հաստատ եալ-
 Մարդարէին բանի լըց եալ-
 փոխանակ հարց որդւոց եղեալ-
 Հանրականաց հայաստանեաց-
 յեկեղեցւոյ իշխաննատ եալ-
 Ի կոչմանէ հողոյն ընտր եալ-
 բազմաբեղուն շնորհիւ լըց եալ-
 Ընդ մովսէսի զեսուտա եալ-
 մեզ փրկութեւ պատճառ եղեալ-
 Յեղիայէ կրկին առ եալ-
 զեղսէոս հողիաց եալ-
 Ըղկնի փրկչին առ հայր ել եալ-
 և զմետասանս յերկրի թող եալ-

ՃՂ

Յ եա պօղոսն զընթացս առեալ-
 զախնս՝ Թեոս մեղ պարզե- եալ-
 Չ աւրաբաբէլ Երկրորդ եղեալ-
 և ըզ զրուեալսն ծողով եալ-
 Ը զմայր սրգովք ի բովք բերկրեղ-
 յերուտաղն՝ մ նոր վերած եալ-
 Չ իւրաքանչ իւր ըստ անօրինեալ-
 և ըստ բախտն կարգանոր ևալ-
 Թ եղբայրս Կնքեան հարազատել-
 ի շահանական դահ յառաջ եալ-
 Ս ասիլ անոն վեհ Երե եալ-
 և զաւրովնր համապատուեալ-
 Ես մօտիանքոյր անուան եալ-
 որ յաշխարհն կարդըս մտ եալ-
 Ի սկեռ կրտսէր նորաստաց եալ-
 ներսէս անոն վեր ստաց եալ-
 Որ և նովնք յիմաստ կրթ եալ

և յերկնայինս ըն կոչեց Եալ-
 Թե պէտ իմ ոչ վերս Թե Եալ-
 և ըստ կոչմանն բարձրաց Եալ-
 ւ յի՛ն յերկիր հակամբա Եալ-
 սիրով սորին վայրաբեր Եալ-
 Սահայնսորս ոչ նուազ Եալ-
 խնամոց բարեանցն առիս եղեալ-
 Յետ ստացողին կրկին ստացեալ-
 ընդ տաճարին կրկին տաճ Եալ-
 Սինչև յարբուճն ըս հասուցեալ-
 և բահանայ ձեռամբ առ ձ- Եալ-
 Երկնաւ որին հաւրնուիր Եալ- ալ՛
 և միաճնին իւր ընծայ Եալ-
 Թե պէտսնորս ոչ պատշաճեալ
 բարեաց գործն իբ ոչ յառաջեալ-
 ւ յի՛ն հեղգու Թե յոյժ ըստ գտել-
 և ան պատուղ սկսմանն եղ Եալ-

Աջ ի սերոյն սէր բորբոր Եալ-

նջ ի հըրոյն ողջակիզ Եալ-

ւձ յ՛ ներհակամբն դաղջացել-

որպէս զոմանցէ ասաց Եալ-

Մ իայն իյոյսըն յոռաց Եալ-

իբարձրելոյն աջ զամբաց Եալ-

Չ ի յայսցանեանց իբաց Եալ-

զիս իբարձրսն փոփոխ Եալ-

ւձ յ՛ առաջին մարդոյն սկսեալ-

որստի բնութիւն յառաջ Եալ-

Չ անցեալ նախնին հայոց սերել-

ցուցաբ բանին համառամեալ-

Մ ինչ և իմերըս հասուց Եալ-

իմանկական տիս Ժաման Եալ-

որն Հ ասարակաց խրախճանտուել-

որբ իմաստիցեն ցանկաց Եալ-

Յ ամենեցուն որբ ընթերց Եալ-

հայց

հայցմամբ սրտիւ զայս պաղատել
 Յիշել յաղաւթս արժանաց եալ
 դանձն անարժան և տաժան եալ
 Էին յորմէ յառաջեկ եալ
 Իյանդոյնց գոյք էաց եալ
 Բանին ընդ հօր յորմէ ծընեալ
 հողոյն անդ ուստ յառաջ բղխել
 Երրորդ ութ լին կատար եալ
 Իծիւ Երկց անձնաւոր եալ
 Մի ութ բն բաժան եալ
 և բաժանմամբ ըն միաց եալ
 և զբերաբար բարոյն հոս եալ
 բարի ստեղծ ում ըն դոյսց եալ
 և զծ ութ են իմ ում մհն եալ
 մարհնաբանի չքն ըմին եղ եալ
 Ուստի և մեր յայս յառաջ եալ
 բանին ըղ բան պտղաբեր եալ

✠

Յ ատարաբանի այսր հաս եալ
 ըղ տուաւ զ բանիս փառօորեալ
 ի հինգ հարիւր Թիւ կատարեալ
 եւս Թանասնից ինոյն յանգ եալ
 Կատարեցաւ բանքս չափ եալ
 Ի համբալիկ նուաստաց եալ

ալ
 ք

Կա ել եւ ը ը ը ը ը ը ը ը
 Կա ել եւ ը ը ը ը ը ը ը ը
 Կա ել եւ ը ը ը ը ը ը ը ը

Կ Ա Ե Ր Ը

Տանաքում պայծառ քրթեր
ձողաց օ

առք էռակի անբաժան
Ելի և մի տրու թէն հօր
և որդոյ և հօրն սրբոյ պիժ
և միշտ և յւանս յւանոց ամէն
Որ էտ կարողու ինքուստ
և յառապէալ անձին իմոյ

Յոհաննէս անկիւրեցոյ Թարգ
մանչի որ մականունն ըստ հռոմայ
Եցոց ճիւանի մօլինօ ասի հմանել
ի յաւարտ տպագրութեարհեստ
իս զոր բազում ջանիւք և շատնէ
զութք տքնեալ և աշխատեալ այս
ի ամէ զոր կախեալ կամ վն տպա
գրութեարհեստիս ապա իննելով

Երոյան ամենեցուն իբն ամ և ինն
 որհաբաշխ հողին սբ - բարե խաւ
 սուԹք սրբոհոյ ամ ամնին և աղօ
 Թիւք սրբոյն գրիգորի մերոյ լուս
 ատորհին և բարեխօսուԹք ընտ
 րեալ անօԹոյն և առքէլոյն պօղսի
 Երի իստի զտապագրուԹէ ար
 հեստն առ իսպայժաւուԹի աղգ
 իս հայոց - ւՂ յլ և պատճառ աշխ
 ատանաց մերոյ այսէր - զի Յուր
 հայեցի Սրապիտն կաԹուղիկոսն
 բազում փափաք ունէր լին տարադ
 րուէ արհեստիս և ոչ կղև հասու
 Էսեստ պատճէր աշակերտին իւ
 րոյ ար գրիգոր բաջրաբունապետ
 ին կեսարիոյ լինի ԵԹէ դո՛ւ կարո
 զանաս տարադրուԹէ արհեստի և

նայ և ս ո՛չ կարողացաւ - Ի սկ նա՛
 ինձ մեղաւորիս և անթճանկութի բը
 հարկս իվր եղ-եալ սրատւիրէր ինձ
 հանապաղ էթէ լինի դ-որ կարող
 անաս - վս զի իմ ծանօթութի կայր
 ընդ-ազդիս քռանկաց էթէ կարդ
 ալով և էթէ լեղաւ - այսպէս յանձ
 ին կալեալ ջան եդ-ի աղօթիւք նց -
 Չոր և սղթեատուս ամենեցուն
 բն սարդ և եաց իձէն ին իմոյ զայս
 չափն առ իպայծառութի մանկանց
 սրբոյ եկեղեցոյ խտանս հայոց -
 Չոր և հասի յաւարտ ըսձ ձերում
 աղօթիւք - Ի սկ էթէ նուազութի
 դտանէք ներեցէք իմում սակաս
 ութես զի կար մեր այսէր -
 Էջրդ եղև կատարու մս և աւար

տու մն երգոյս Տ Ե ներսեսն հայոց
 կ'Թ զկսին զոր անուանեալ կոչիյն
 որդի - Ի շահ և յ ընտիր յօրինակե
 բազում քննութ և ըստու գաբան
 ելով - Ի Թ վահաննս հայոց հազար
 և 7 Է - Ի հայբասպետութեն հայոց
 Տ Ե փելիսարտոսն սրբազան կ'Թ զկսն
 Ի վայելուչ և գեղեցկաշէն կղզիս
 վանատկոյ - Էս յիշխանութեննոյն
 բազաբն փրանկէսկոս երկոցու գու
 ճի - և մեծա մեծաց հրամանաւ -
 և բրվիկ ճով -

Ի քձլ աղաչեմ զձեզ որք հանդիս
 եք սմայ կարդալով և կամ օրինակ
 ելով Յիշեցէք ի քս զնուաստ յողի
 յահաննէս անկիւրեցի - և զձեզ
 սն իմ զմուրատ սարկաւ գն և զփա

շամելիբն և զդեռաբոյս զամախն
 իմ զմիբայելն և զգաբրեկն և զայլ
 ամ արեան մբձաւ որոն իմ և դոբ
 յիշեալ լիջիք իմեաց մերոյ ամեն -
 Բ ճ յիշեցէք իբն զբժիշապետն զ
 յովսէփոս արօմաթարիօն և զանբ
 Եզոս բէլիսէլոն որբձեւնստու Եզեն
 ինձ ծախիւք և ընչիւք -

Բ ճ յիշեցէք իբն զտարանտացի
 մահաւսի ամատուրն որ օգնուի
 արար ինձ իսբբադրէլն այլև զորի
 նախն շորհեաց ինձ զոր արամն
 մեր տացէ զիստարեանն աստ և ի
 հանդերձեալն ամեն -

Կատարեցաւ գիրք քննախ սաղ
 մոս և ասպայ յս որդի -

Իտպագրատուեն Սաղիգաթատու -